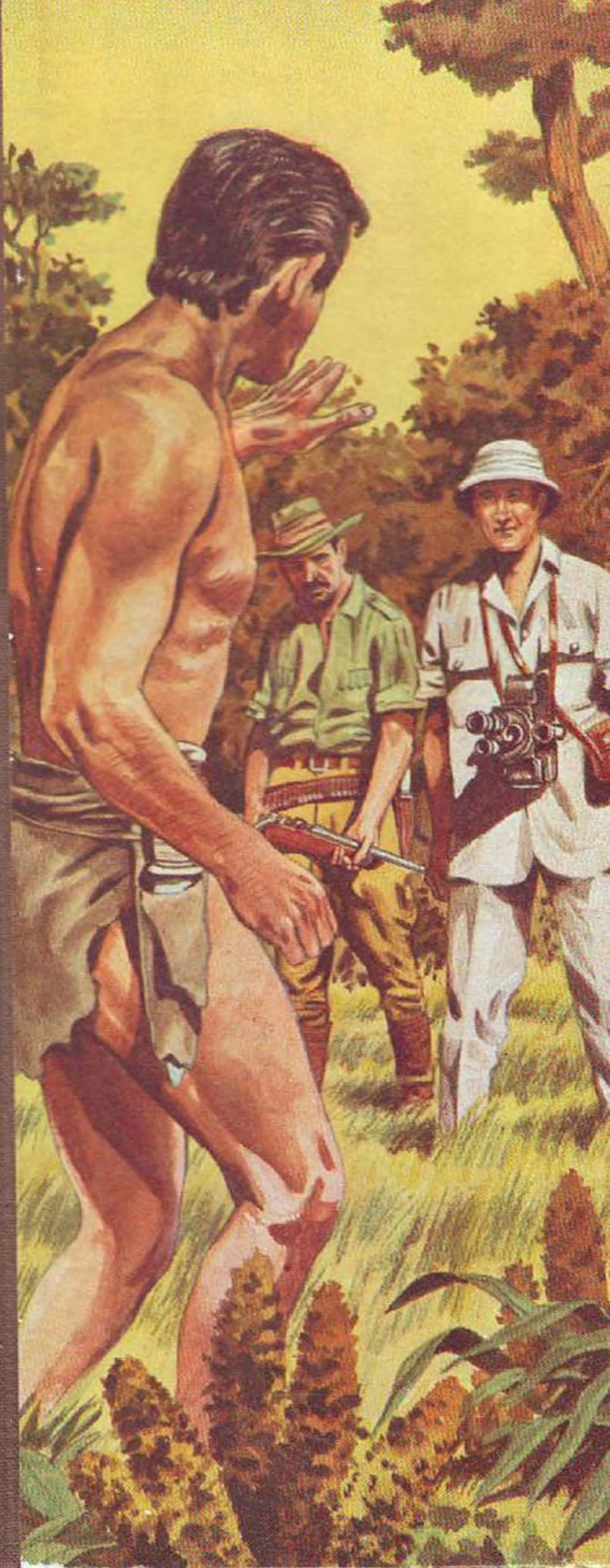
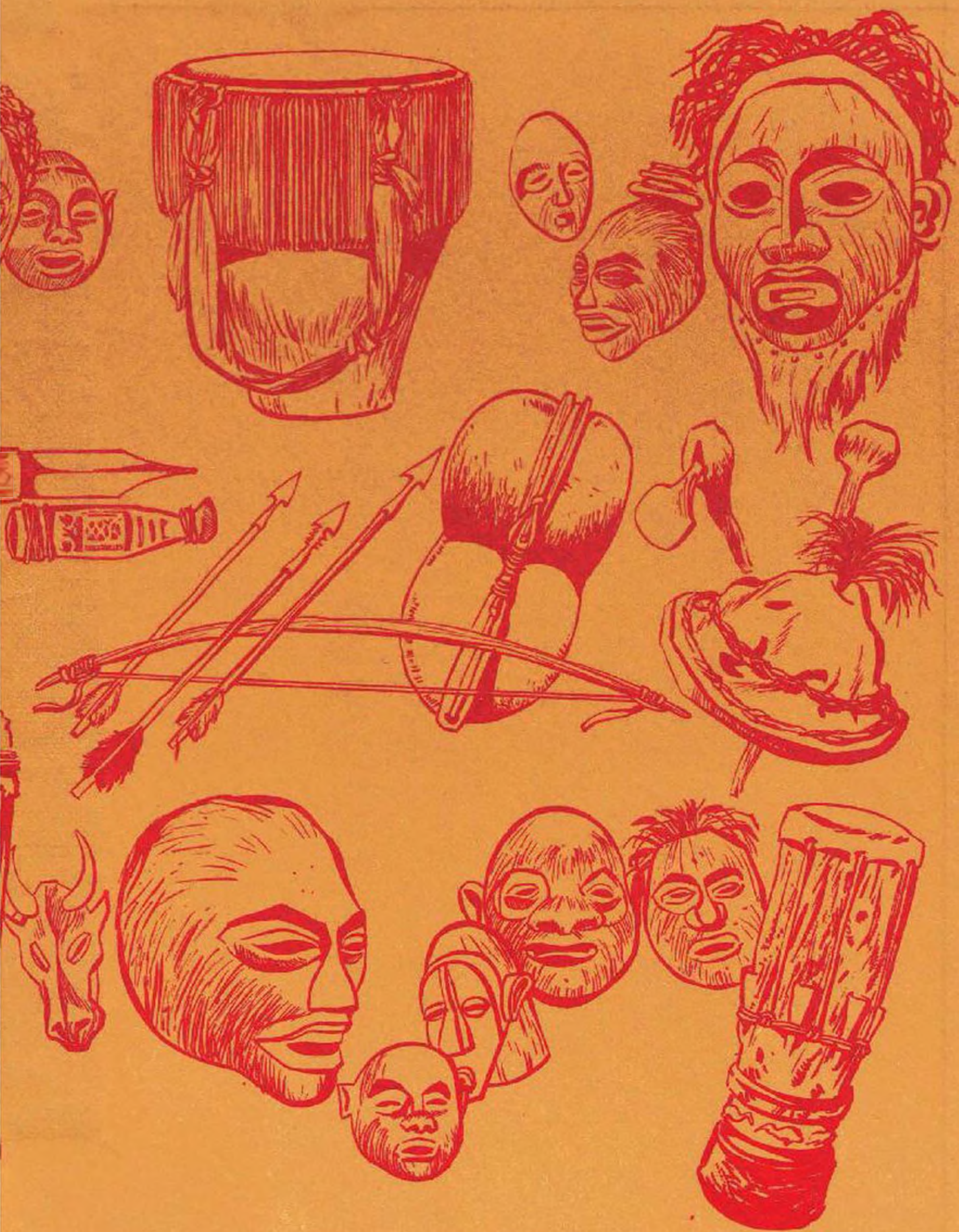
Tarzan
gospodar džungle

EDGAR RICE
BURROUGHS

Naslov originala
TARZAN, LORD OF THE JUNGLE

S engleskog prevela
LELA CANIĆ

Urednik
ĐURO ŠNAJDER

Oprema i ilustracije
JULIO RADILOVIĆ

EDGAR RICE BURROUGHS

TARZAN

GOSPODAR DŽUNGLE

Drugo izdanje

EPOHA
ZAGREB, 1964

slon tantor

Slon Tantor lijeno se vukao u sjeni prašume, njišući ogromno tijelo dok je prebacivao svoju težinu s jedne na drugu stranu. U svom kraljevstvu bio je svemoćan. Dango, Šita pa i moćni Numa nisu bili ništa prema debelokošcu. Stotinu godina prolazio je zemljom koja je bezbroj stoljeća drhtala pod stopalima njegovih predaka.

Živio je u miru s hijenom Dangom, leopardom Šitom i lavom Numom. Samo mu je čovjek navijestio rat; čovjek koji još uvijek navješćuje rat svim živim bićima, pa čak, na žalost, i onima vlastite vrste, i time se razlikuje od svih drugih stvorenja.

Za dugih sto godina života Tantor je upoznao čovjeka. Uvijek je sretao crnce. Sretao je velike crne ratnike s kopljima i strelicama, malene crne ratnike, tamnopute Arape s grubim mušketama[1] i bijelce s ubojitim brzim puškama i s onima specijalnim za slonove. Bijelac je došao posljednji i on je bio najopasniji. Tantor uza sve to nije mrzio čovjeka, čak ni bijelca. Mržnja, osveta, zavist, pohlepa, požuda, to su samo neki od prekrasnih osjećaja koji su rezervirani isključivo za najuzvišenija stvorenja u prirodi — niže ih životinje ne poznaju. Ne znaju ni za strah, kakav poznaje čovjek, već samo za izvjestan smioni oprez, koji dopušta da i antilope i zebre dolaze oprezno i pažljivo, ali smiono istovremeno na onaj isti izvor kamo dolazi i lav.

Tantor je također bio oprezan i izbjegavao je čovjeka, naročito bijelca. Da je sada netko vidio ljudsku pojavu,

[1] Vrsta puške.

koja se potrbuške izvalila na grubim leđima slona, dok je ovaj drijemao, ne bi povjerovao svojim očima ili bi pomislio da ne vidi dobro u polumračnoj šumi. Bio je to bijelac opaljene kože. Ali nije bilo nikoga tko bi to mogao vidjeti, pa je Tantor kunjao u podnevnoj žegi, a Tarzan, gospodar džungle, drijemao na leđima moćnog prijatelja. Sparni povjetarac tromo je strujao sa sjevera, a oštar njuh čovjeka-majmuna nije osjećao ništa uznemiravajuće. Džungla je bila mirna pa su dvije životinje bile zadovoljne.

Fahd i Motlog iz plemena El-Harb lovili su u šumi, sjeverno od menzila[2] šeika Ibn Jada iz plemena Beny Salema efendije El-Guada. S njima su bili crni robovi. Tiho i oprezno kročili su svježim tragom el-fila[3], tj. slona. Tamnoputi Arapi mislili su na bjelokost, dok su crni robovi razmišljali o svježem mesu! Abd Fejjuan, crni Galla-rob, ratnik, i glasoviti lovac glatke crne kože poput ebanovine, koji se hrani prijesnim mesom, predvodio ih je.

I Fejjuan je mislio, kao i njegovi drugovi, na svježe meso, ali i na El-Habash, zemlju, odakle su ga oteli dok je još bio dječak. Mislio je, kako bi se opet vratio u osamljenu Galla-kolibu svojih roditelja. Možda nije El-Habash bio daleko odavde. Mjesece i mjesece putovao je Ibn Jad na jug, a sada već dobar dio puta kreću prema istoku. El-Habash mora biti blizu. Kada se u to uvjeri, dani će ropstva prestati, a Ibn Jad će izgubiti jednog od svojih najboljih Galla-robova. Na grubo nacrtanom planu koji je Ibn Jad načinio skoro prije godinu dana stajala je okrugla koliba Fejjuanova oca, udaljena dva dana hoda, prema sjeveru, a na južnom rubu Etiopije.Tada je Ibn Jad i počeo ovu ludu pustolovinu na savjet učenog Sahara, glasovitog čarobnjaka. Fejjuan nije pouzdano znao ni gdje je očeva koliba ni kakvi su planovi Ibn Jada. Samo je o tome sanjario, a snovi su mu bili začinjeni sirovim mesom.

---

[2] Logor.

[3] Slon.

I lišće u šumi drijemalo je nad glavama lovaca. Ispred lovaca, nadomak bačenog kamena, ispod lišća koje se nije micalo, spavali su Tarzan i Tantor. Njihova moć zapažanja momentalno je bila otupljena uvjerenjem da su sigurni i zato su se uljuljali u san koji sve hvata u ekvatorsko podne.

Galla-rob Fejjuan zaustavi se i tiho digne ruku. Upravo ispred njih njihalo se, između debala i lišća, ogromno truplo el-fila. Fejjuan to pokaže Fahdu, koji se prikrao crncu. Fahd podigne na rame svoju staru fitiljaču. Bljesnuo je plamen i sve ih obavio dimom, a nepogođeni el-fil zatrubio je i utekao u šumu.

Na pucanj Tantor je srnuo naprijed, a Tarzan skočio i uspravio se. Onog trena kada je debelokožac prolazio ispod neke niske grane, ona je udarila čovjeka-majmuna i oborila ga na zemlju gdje je ostao ležati omamljen bez svijesti.

Uplašeni Tantor bježeći na sjever, mislio je samo na svoj spas i ostavljao iza sebe oborena stabla, zgnječeno i iščupano grmlje. Možda nije znao da je njegov prijatelj ostao ležati bespomoćan i povrijeđen na milost i nemilost zajedničkog neprijatelja, čovjeka. Tantor nije nikada pomislio da je Tarzan larmangani[4], jer je bijelac za njega značio samo nesreću, patnju i smetnju, dok je Tarzan, kralj majmuna, predstavljao drugarstvo, mir i sreću. Tantor se, osim sa slonovima, nije pobratio ni sa jednom drugom životinjom. Tarzan je bio izuzetak.

»Billah[5]! Promašio si«, usklikne Fejjuan.

»Gluck[6]!« povikne Fahd. »Šejtan me spriječio. Hajde ipak da vidimo, možda je el-fil pogođen.«

»Ne, promašio si.«

Obojica krenu naprijed, a slijedili su ih njihovi drugovi. Željno su tražili trag boje karmina. Fahd se najednom zaustavi.

»Wellah[7]! Što je to ovdje?« poviče. »Pucao sam na elfila, a ubio nasranyja[8].«

---

[4] Bijelac.

[5, 6, 7] Usklik.

[8] Bijelac.

Ostali su se skupili oko njega. »To je kršćanski pas, i k tome gol«, rekao je Motlog.

»Možda neki divlji šumski čovjek«, natukne drugi. »Gdje ga je pogodilo tvoje tane, Fahde?«

Prignu se i okrene Tarzana. »Nema traga metku.«

»Je li mrtav? Možda je i on lovio slona, a velika ga je životinja ubila?«

»Nije mrtav«, izjavi Fejjuan, koji je kleknuo i prislonio uho na čovjekovo srce. »On živi, a sudeći po masnici na njegovoj glavi, onesvijestio se od udarca. Oborila ga je zvijer prilikom bijega, pa leži na stazi koju je načinio slon.«

»Ubit ću ga«, rekao je Fahd, izvukavši svoju khusu[9].

»Nećeš, Alaha mi! Spremi svoj nož, Fahde«, reče Motlog. »Neka šeik odluči hoćemo li ga ubiti. Uvijek si suviše hitar kad treba proliti krv.«

»Ali to je nasrany«, inzistirao je Fahd. »Misliš li ga ponijeti u menzil[10]?«

»Miče se«, reče Fejjuan. »Uskoro će sam i bez tvoje pomoći poći. Možda neće htjeti poći s nama. Gledajte, kakve ima snažne mišiće — poput diva. Wellah! Kakva li čovjeka!«

»Zaveži ga«, zapovjedi Fahd. Zglobove čovjeka-majmuna svežu remenom od devine kože. Jedva da su s time svršili kad Tarzan otvori oči i pogleda ih. Strese glavom poput lava i odmah mu se razbistri. Začas prepozna Arape.

»Zašto ste mi sputali zglobove?« upita ih njihovim vlastitim jezikom. »Uklonite remenje!«

Fahd se nasmije. »Misliš li ti, nasrany, da si neki šeik, i da možeš beduinu zapovijedati kao psu?«

»Ja sam Tarzan«, odgovori čovjek-majmun »ja sam šeik nad šeicima.«

»Tarzan!«, usklikne Motlog. Povuče Fahda u stranu. »Moramo veoma paziti da toga čovjeka ne uvrijedimo! Po sljednja dva tjedna, u svakom selu u kojem smo bili, pri-

---

9 Bodež.

10 Logor.

čaju o njemu. Govore: »Čekajte dok se vrati Tarzan, kralj džungle. Ubit će vas, čim dozna da ste u njegovoj zemlji odvodili ljude u roblje.«

»Kada sam povukao bodež, nisi me smio zaustaviti, Motlože«, žalio se Fahd, »ali još nije prekasno.« Položi ruku na držak bodeža.

»Billah, stani!«, poviče Motlog. »Iz ove smo zemlje otimali roblje. Oni su sada s nama, ali neki bi mogli pobjeći. Pretpostavimo da oni jave efendiji da smo ubili ovog velikog šeika. Nijedan od nas neće se živ vratiti u Beled el-Guad.«

»Povedimo ga tada Ibn Jadu neka on odgovara za nj«, reče Fahd.

»Wellah, govoriš mudro«, odgovori Motlog. »Neka se šeik brine što da uradi s tim čovjekom. Pođi!«

Kada su se vratili Tarzanu, on ih pogleda upitno. »Što ste odlučili sa mnom?« upita. »Ako ste razumni, presjeći ćete to remenje i odvesti me k vašem šeiku. Želim s njim razgovarati.«

»Mi smo siromašni ljudi«, odgovori Motlog. »Ne možemo odlučiti što će biti s tobom, pa ćemo te zato odvesti našem šeiku.«

Šeik Ibn Jad, jedan od efendija El-Guada, sjedio je skrštenih nogu u otvorenom odjelu za muškarce svog bejta es-kh-ara[11] a kraj njega, u mukaadu[12] od devine dlake sjedio je njegov brat Tollog i mladi beduin Zeyd. Ovog posljednjeg mnogo je više zaokupljala blizina šeikova harema od njegova društva. Prostorije harema bile su odijeljene od mukaada zavjesom koja je dopirala do prsiju i bila razapeta između dvije motke, pa je tako Zeyd mogao povremeno vidjeti Ateju, Ibn Jadovu kćerku. To što je mogao uhvatiti pogledom Hirfu, Ibn Jadovu ženu, nije ga nimalo uzbuđivalo.

Obje žene bile su zaposlene kućnim poslovima u svome odjeljenju dok su muškarci razgovarali. Hirfa je stavila ovčetinu, idući obrok, da se kuha u velikoj mjede-

---

[11] Odjeljenje za muškarce.

[12] Šator.

[13] Posuda.

noj jiddi[13] dok je Ateja šila sandale od stare vreće od devine kože, impregnirane sokom od datulja, koje će nositi na svom dugom putu. U međuvremenu slušale su razgovor u mukaadu.

»Dugi put iz zemlje dovde prešli smo bez neprilike«, primijetio je Ibn Jad, »a pošli smo duljim putem jer nisam htio prijeći kroz El-Habash, da nas ne bi napali ili slijedili stanovnici te zemlje. Sada možemo opet poći na sjever i ući u El-Habash, blizu mjesta gdje se nalazi blago grada Nimmra, kako je čarobnjak prorekao.«

»Misliš li da ćeš lako pronaći legendarni grad, čim prijeđemo granice El-Habasha?« upita njegov brat Tollog.

»Wellah, da. Ljudi na krajnjem jugu Habasha znaju ga. Fejjuan, također Habashanin, čuo je o njemu još kao dječak, premda nije tamo nikad bio. Zarobit ćemo ljude iz zemlje Habasha, i pomoću Alaha naći sredstvo da im razvežemo jezik i tako od njih doznamo istinu.«

»Alaha mi, nadam se da to nije blago poput onoga koje leži zakopano na velikoj stijeni El-Howwari na ravnici Meda-in Salihu«, reče Zeyd. »Njega čuva efrit[14], a zapečaćeno je u kamenoj kuli. Kažu, ako ga tko dirne, da će velika nesreća zadesiti čovječanstvo. Tada bi ljudi nasrnuli na svoje prijatelje, pa čak i na svoju braću, sinovi na svoje očeve i majke, a svi bi se kraljevi na svijetu zaratili.«

»Da«, posvjedoči Tollog, »meni je ispričao Hazim, jedan od efendija, daje neki mudri Moghreby kad je putovao ravnicom Medain Salihom ispitivao kabalističke znakove u svojoj magičnoj knjizi i otkrio da je blago zaista tamo zakopano.«

»Ali se nitko ne usuđuje da ga otkopa«, reče Zeyd. »Billah!«, usklikne Ibn Jad. »Nema efrita koji čuva blago grada Nimmra. Tamo su samo Habashi od mesa i krvi, a njih možemo oboriti tanetom i puščanim prahom.«

»Kad bismo ga barem, s Alahovom milosti, mogli naći tako lako kao blago Geryeh«, reče Zeyd »koje leži dan hoda sjeverno od Tebuka u razvalinama staroga grada.

---

13 Posuda.

14 Zao duh.

Tu svakog petka izniknu iz zemlje zlatnici i kotrljaju se po pustinji do zalaska sunca.«

»Kad mi jednom dođemo u Nimmr, neće biti teško naći blago«, uvjeravao ih je Ibn Jad. »Teško ćemo izaći iz El-Habasha s blagom i ženom, a ako je ona zaista tako lijepa kao što je rekao Sahar, stanovnici Nimmra branit će je žešće od blaga.«

»Čarobnjaci često lažu«, reče Tollog.

»Tko dolazi?« uzvikne Ibn Jad gledajući prema džungli koja je sa svih strana okruživala menzil.

»Billah! To su Fahd i Motlog koji se vraćaju iz lova«, odvrati Tollog. »S Alahovom pomoći nadam se da donose bjelokost i meso.«

»Prebrzo se vraćaju«, reče Zeyd.

»Ali oni nisu praznoruki«, i Ibn Jad pokaže na golog diva koji je pratio lovce na povratku.

Grupa ljudi i Tarzan približe se šeikovu bejtu i zaustave

Majmun-čovjek je pažljivo ispitivao pogledom čas Ibn Jadi, obučena u prljavi pamučni ogrtač, napola zastrta lica i lupeških očiju, čas boginjavog šeikova brata Tolloga, a čas opet mladog i ljubaznog Zeyda.

»Tko je ovdje šeik?« upita Tarzan gromkim glasom koji se kosio s njegovim sputanim zglobovima.

Ibn Jad spusti svoj thorrib[15] s lica »Wellah, ja sam šeik«, reče, »a kako se ti zoveš, nasrany?

»Zovu me Tarzanom, kraljem majmuna, muslimane.«

»Tarzan, kralj majmuna«, zamislio se Ibn Jad, »čuo sam to ime.«

»Bez sumnje. Ono nije nepoznato arapskim lovcima na robove. Kako si se usudio doći u moju zemlju, a znao si da se moji ljudi ne smiju odvoditi u roblje?«

»Nismo došli po robove«, uvjeravao ga je Ibn Jad.

»Mirno. Kupujemo bjelokost.

»Lažeš u svoju bradu, muslimane«, mirno odvrati Tarzan. »Prepoznao sam i robove Manvuema i robove Galla u tvom menzilu, a znam da nisu ovdje od svoje volje. A zar nisam ja sam bio prisutan kada je tvoj najamnik pucao u el-fila? Zar je to mirno trgovanje slonovom kosti? Ne! To

je krivolovstvo, a Tarzan, kralj majmuna, to ne dopušta u svojoj zemlji. Vi ste pljačkaši i krivolovci.«

»Alaha mi, mi smo pošteni ljudi«, poviče Ibn Jad. »Fahd i Motlog su lovili samo zbog mesa. Ako su pucali na el-fila, sigurno su ga zamijenili drugom životinjom.«

»Dosta!« zaviče Tarzan. »Odveži remenje s kojim si me sputao i spremi se za povratak na sjever, odakle si došao. Dat ću ti pratnju i nosače do Sudana. Za to ću se ja pobrinuti.«

»Došli smo izdaleka i samo želim u miru trgovati«, uporno je tvrdio Ibn Jad. »Platit ćemo nosačima za njihov trud, a ja niti lovim robove, niti ću opet pucati na el-fila. Pusti nas da nastavimo, a na povratku ćemo ti dobro platiti ako nam dopustiš povratak kroz svoju zemlju.«

Tarzan zaniječe glavom. »Ne! Moraš odmah otići. Hajde, odriješi remenje!«

Ibn Jad zažmiri. »Ponudili smo ti mir i zaradu, nasrany«, rekao je, »ali ako želiš rat, neka bude rat. Ti si u našoj vlasti i ne zaboravi da su mrtvi neprijatelji neopasni. Razmisli.« A tada reče Fahdu: »Odvedi ga i zaveži mu noge.«

»Čuvaj se, muslimane«, opomene Tarzan, »ruke su čovjeka-majmuna duge, one te mogu i mrtve doseći, a prsti obuhvatiti tvoje grlo.«

»Moraš se odlučiti do mraka, nasrany, i znaj da se Ibn Jad ne vraća dok ne dobije ono po što je došao.«

Tarzana su odveli i gurnuli u malenu hejru[16] nedaleko od Ibn Jadova šatora, gdje su Tarzana jedva svladala trojica, bacili ga na zemlju i svezali mu gležnjeve dok su mu zglobovi na rukama već prije bili sputani.

U šeikovu šatoru beduini su srkali kavu u koju su usuli klinčiće, cimet i druge mirođije, i žalili se što ih je zadesila nesreća; usprkos svom hvalisanju, Ibn Jad je dobro znao da će sada moći uspješno izvršiti pothvat samo ako mu pomognu brzina i sreća.

»Da se nije umiješao Motlog«, reče Fahd, »sada nam nasrany ne bi zadavao brige; on me spriječio da prerežem grlo psu.«

»O njegovu ubojstvu proširio bi se glas po cijeloj zemlji

i prije no što bi sunce ponovno zašlo, svi bi nam njegovi ljudi bili za petama«, protuslovio je Motlog.

»Wellah!« reče Tollog, šeikov brat. »Želio bih da je Fahd izvršio ono što je namjeravao. Uostalom, kakva korist ako nasranyju poklonimo život? Ako ga oslobodimo, znamo da će sakupiti svoje ljude i protjerati nas iz zemlje. Kad bismo ga držali zarobljenog, a jedan od pobjeglih robova to dojavi njegovim ljudima, zar nas oni ne bi napali isto tako kao da smo ga ubili!«

»Tollog, govoriš mudro«, reče Ibn Jad, odobravajući mu s poštovanjem.

»Ali pričekaj«, reče Tollog, »smislio sam još nešto mudrije.« On se nagnuo naprijed, dao znak ostalima da mu se primaknu i nastavio tišim glasom: »Kada bi ovaj, kojeg zovu Tarzanom, u toku noći pobjegao, ili kad bismo ga oslobodili, odbjegli rob ne bi mogao ništa javiti njegovim ljudima.

»Billah!« s gnušanjem usklikne Fahd. »Odbjegli rob ne bi ni trebao javiti njegovim ljudima — to bi uradio sam nasrany i on bi ih sam doveo da nas napadnu. Pih! Tollogov mozak vrijedi koliko devina balega.«

»Još nisi sve čuo što sam smislio«, nastavi Tollog ne obazirući se na Fahda. »Mi bismo se samo pretvarali pred robovima da je on pobjegao. Ujutro, kada ga više ne bi bilo, izjavili bismo jadikujući: Wellah! Ibn Jad, neka je blagoslovljen, sklopio je mir sa strancem, a ovaj je otišao u džunglu!«

»Ne razumijem te, brate«, reče Ibn Jad.

»Tamo u herji leži sputan nasrany. Noć će biti tamna. Dovoljno je da vitki nož nađe put u njegovim rebrima. Imamo vjernog Habasha koji će izvršiti našu zapovijed, a poslije neće o tome govoriti. Iskopat će jarak i na dno položiti Tarzana koji nam tako više neće moći nauditi.«

»Alaha mi, vidi se da u tebi teče šeikova krv«, poviče Ibn Jad. »Vidi se to po tvojim mudrim riječima. Ti ćeš se za to pobrinuti. Uradit ćeš to tajno i dobro. Neka te Alah blagoslovi!« Ibn Jad se digne i uputi u harem.

drugovi divljine

Pala je tama na logor šeika Ibn Jada. Tarzan je još uvijek pokušavao prekinuti remenje koje mu je čvrsto sputavalo zglobove, ali se jaka devina koža odupirala snazi divovskih mišića. S vremena na vrijeme osluškivao bi noćne glasove iz džungle. Mnoge glasove nijedno ljudsko uho ne bi moglo razabrati ali ih je Tarzan uvijek jasno razlikovao. Znao je kad je prolazio Numa, a kada leopard Šita; odjednom iz daljine donese mu vjetar glas mužjaka slona, koji se čuo slabo, poput šapta.

Pred Ibn Jadovim šatorom šetala se šeikova kći Ateja sa Zeydom. Kad su zastali, Zeyd uhvati djevojčinu ruku.

- Reci mi, Ateja — progovori — da ne voliš nikog osim Zeyda.

- Koliko ti to puta moram ponoviti? — prošapće djevojka.

- Zar ne, ti ne voliš Fahda? — navaljivao je čovjek. Billah, ne! — izusti djevojka.

- Pa ipak, tvoj se otac tako ponaša kao da ćeš jednog dana biti njegova.

- Moj otac želi da jednog dana budem u Fahdovu haremu, ali ja nemam povjerenja u tog čovjeka. Ne mogu pripadati onome koga ne ljubim i u koga nemam povjerenja.

- Ni ja ne vjerujem Fahdu — reče Zeyd. — Slušaj, Ateja! Sumnjam da je on vjeran tvome ocu. Sumnjam još u jednog čovjeka, a njegovo ime ne usuđujem se ni prošaptati. Vidio sam ih zajedno kako nešto tiho razgovaraju kad nije bilo nikoga u blizini.

Djevojka kimne glavom. — Znam tko je to i ne trebaš mi ni šapnuti njegovo ime. Njega mrzim isto toliko koliko

Fahda.

— Ali on je tvoga roda — podsjeti je mladić.

— A što onda? Nije li on i brat moga oca? Ako ga to ne nagoni na odanost prema mojem ocu, zašto bih se ja trebala pretvarati da sam mu vjerna? Štaviše, ja držim da je izdajica, ali čini se da je Ibn Jad slijep. Daleko smo od naše domovine, a Tollog će preuzeti sve šeikove dužnosti i časti, ako se ovome što dogodi. Tollog je po krvi prvi nasljednik. Mislim da ga Fahd potpomaže, Tollog mu je obećao da će mu pomoći isprositi moju ruku u Ibn Jada. Primijetila sam koliko se Tollog trudi da pred mojim ocem hvali Fahda.

— Možda su se dogovorili da će podijeliti plijen u gradu gdje se nalazi blago — podsjeti je Zeyd.

— To bi mogla biti istina — odgovori djevojka — Alahu, što je to?

Beduini koji su sjedili oko vatre gdje su kuhali kavu, poskoče na noge. Iz svojih skloništa načinjenih na brzu ruku zaprepašteni crni robovi piljili su u tamu. Ljudi prihvatiše muškete. Opet je nastala tišina u menzilu; svi su naćulili uši.

— Billah! — uzvikne Ibn Jad. — Taj je zvjerski urlik dopro iz sredine menzila, a tamo su smješteni samo ljudi i domaće životinje.

— Da to nije...? — govornik zastade u strahu da bi se njegova pretpostavka mogla ostvariti.

— Ali on je čovjek, a to je bio glas zvijeri — uporno je tvrdio Ibn Jad. — To nije mogao biti on.

— On je nasrany — podsjeti Fahd. — Možda se udružio s đavolom.

— Urlik je dopro iz hejre gdje on leži vezan — primijeti drugi.

— Hajde! — reče Ibn Jad — da ispitamo.

S pripravnim mušketama u rukama, osvijetliše svjetiljkama put. Arapi su se približili hejri gdje je ležao Tarzan. Oni sprijeda strašljivo zavire unutra.

— Ovdje je — obavijestiše ostale.

Tarzan je sjedio u sredini šatora i s prezirom promatrao Arape. Ibn Jad srnu naprijed.

— Jesi li čuo krik? — upita čovjeka-majmuna.

— Da, čuo sam. Dolaziš li, šeiče Ibn Jade, da me uznemiruješ zbog te sitnice, ili da me oslobodiš?

— Kakav je to bio urlik? Što je značio? — pitao je Ibn Jad.

Tarzan, kralj majmuna, smiješio se jezovito. — Bio je to zov zvijeri koja traži pomoć — odgovori. — Dršće li uvijek plemeniti beduin kad čuje glasove stanovnika džungle?

— Gluck![17] — zareži Ibn Jad. — Beduin se nikoga ne boji. Pomislili smo da je urlik dopro iz hejre pa smo se požurili ovamo. Mislili smo da se neka zvijer iz džungle prišuljala u menzil i da te napala. Sutra te Ibn Jad namjerava osloboditi.

- Zašto ne noćas?

- Moji te se ljudi boje. Žele da odmah odeš čim te oslobodim.

- Pa to i hoću. Ne želim ostati u tvojem ušljivom menzilu.

- Noću te ne možemo pustiti samog u džunglu, gdje vreba el-adrea[18].

Tarzan, kralj majmuna, nasmiješi se jednim od svojih poznatih osmijeha. — Tarzan je sigurniji u svojoj džungli u kojoj je više zvijeri nego što je beduina u pustinji — odgovori. Tarzan se noću ne boji u džungli.

- Sutra! — okosi se na nj šeik, a tada dade znak svojim pratiocima i oni odu.

Tarzan je promatrao kako se njihove svjetiljke njišu po logoru i nestaju u šeikovu bejtu. Tada se ispruži i priljubi uho na zemlju.

Kada su stanovnici arapskog logora začuli zvjerski urlik koji je proparao noćnu tišinu, u njihovim se grudima probudio nemir, ali mu poslije nisu pridavali osobite pažnje. Ipak, postojao je netko, daleko u džungli, tko je prihvatio zov i razumio ga. Bio je to slon Tantor,

---

[17] Uzvik.

[18] Crna pantera

ogromna životinja, sivi drednot[19] džungle. On ponovno visoko digne svoju surlu i glasno zatrubi. Njegove se male oči zlokobno zacrvene i začas jurne brzim kasom kroz šumu.

Menzil šeika Ibn Jada stišao se. Arapi i njihovi robovi potraže svoje hasure za spavanje. Samo su šeik i njegov brat sjedili, pušili i nešto šaputali u šeikovu bejtu.

— Pazi da robovi ne vide kako ćeš ubiti nasranyja, Tollože — opomene ga Ibn Jad. — Ubij ga tiho sam, a tada probudi dva roba. Uzmi Fejjuana, kod nas je od djetinjstva, on je odan. Poslužit će ti dobro.

— Abbas je također odan i k tome jak — predloži Tollog.

— Uzmi i njega — složi se Ibn Jad. — Ali bolje je da ni oni ne doznaju kako je umro nasrany. Reci im da si iz hejre čuo neku buku, pa kad si pošao da vidiš što se desilo, našao si ga već mrtva.

— Možeš se pouzdati u moju šutljivost, brate — uvjeravao ga je Tollog.

— Opomeni ih da o tome ne brbljaju — nastavi šeik. Nitko, osim nas četvorice, ne smije doznati o nasranyovoj smrti, ni gdje je zakopan. Ujutro ćemo reći ostalima da je pobjegao. Za dokaz ostavi u hejri njegovo prerezano remenje. Razumiješ?

— Alaha mi, potpuno.

— Dobro. Sad pođi. Ljudi spavaju. — Šeik se uspravi, a također Tollog. Prvi uđe u odjel svog harema, a posljednji se tiho uputi kroz mrklu noć prema hejri gdje je ležala njegova žrtva.

Kroz džunglu je jurio Tantor, a s njegove staze bježale su i manje životinje i divlje zvijeri. Čak se i Numa, lav, pokunjeno odšuljao kad je prolazio moćni debelokožac.

U mračnu se hejru prikradao Tollog, šeikov brat, ali ga je Tarzan, prislonivši uho na zemlju, čuo već kad je napustio Ibn Jadov bejt. Tarzan je osluškivao razne glasove, pa je čuo i prikradanje Tolloga, a kad su se njegovi koraci uputili prema šatoru gdje je ležao, pogodio

---

[19] Veliki bojni brod

je zbog čega dolazi njegov posjetilac. Zašto bi ga beduin tako kasno posjetio ako ne da ga ubije.

Tollog je ušao u šator tapkajući u mraku. Tarzan je uspravno sjedio na zemlji. Užasni urlik, onaj isti koji je prije uznemirio menzil, probije beduinove uši. Ovaj put urlik je dolazio iz same hejre gdje je stajao Tollog.

Beduin se zaustavi zaprepašten. — Alaha mi! — poviče uzmičući. — Kakva je to zvijer? Bijelče, je li te napala?

Svi su se u logoru probudili, ali se nitko nije usudio izaći. Tarzan se nasmiješi i ne odgovori ništa.

Bijelče! — ponovi Tollog, ali nije bilo odgovora.

Oprezno, isukana noža, beduin izađe iz hejre. Prisluškivao je, ali iznutra više nije čuo ni glasa. Otrčao je u svoj bejt, zapalio svjetiljku i požurio se natrag do hejre. Ovaj put ponio je sa sobom mušketu i otkočio je. Provirivši unutra sa svijetiljkom iznad glave, Tollog je ugledao čovjeka-majmuna kako sjedi na podu i promatra ga. Nije bilo ni traga zvijeri. Sada je beduin razumio.

Billah! To si ti, bijelče, urlikao tako jezovito? Beduine, dolaziš da ubiješ nasranyja, zar ne? — upita Tarzan.

U džungli je rikao lav i trubio slon mužjak. Tollog se na to nije obazirao jer je znao da je *boma*[20] visoka, opasana trnjem i vatrom protiv zvijeri, a čuvari su na oprezu. Nije odgovorio Tarzanu. Mjesto odgovora odloži mušketu i zgrabi svoj nož. U slabom sjaju svjetiljke Tarzan je promatrao na što se sprema. Ugledao je okrutan izraz na pakosnom licu čovjeka koji mu se polako primicao s isukanim nožem.

U slabom svjetlu zakrijese se oči čovjeku koji se gotovo bijaše nagnuo nada nj. Tada do ušiju čovjeka-majmuna dopru glasovi uzbune s krajnjeg ruba logora, popraćeni kletvom Arapa. Tollog nasrne na Tarzana. Zarobljenik digne svoje sputane zglobove i izbije nož iz beduinove ruke, istovremeno kleknuvši.

S kletvom na ustima Tollog navali na Tarzana, ali se ovaj obrani, udari beduina u glavu i obori ga jednim

---

[20] Kružna utvrda urođenika u ekvatorijalnoj Africi.

udarcem. Tollog se uspravi i ponovno nasrne, žestoko poput razbješnjela bika, ali sada lukavije. Mjesto da napada frontalno, Tollog brzo zaobiđe Tarzana u želji da ga napadne s leđa.

Tarzan je uporno nastojao da se okrene kako bi dočekao svog protivnika licem u lice, ali izgubi ravnotežu, jer su mu gležnjevi bili sputani, padne ničice na milost i nemilost Tollogu. Beduin isceri pakosno svoje žute zube.

— Umri, bijelče! — poviče, a zatim: — Billah! Što je to? Najednom se šator nad njegovom glavom podigne i zavitla kroz mrak. Naglo se obazre. S usana mu se ote jezovit krik. Nad njim se, očiju zakrvavljenih od bijesa, pojavio slon. Istog trena obavila ga je gipka surla — podigla visoko i snažno ga bacila u tamu za šatorom.

Tantor je načas zastao srdito i prezirno obazirući se, a tada spusti surlu, podigne Tarzana, okrene se i otkasa brzo kroz logor u džunglu. Prestrašeni stražar opali iz puške i pobjegne. Drugi stražar ležao je zgnječen i mrtav tamo gdje ga je zakovitlao Tantor kad je ulazio u logor. Malo kasnije Tarzana i Tantora progutali su džungla i mrak.

Nastao je metež u logoru šeika Ibn Jada. Naoružani ljudi brzali su na sve strane i tražili napadače. Neki su došli do mjesta gdje je stajao zatvor i zarobljeni bijelac, ali su i zatvor i bijelac nestali. Jedan od bejta, koji je pripadao Ibn Jadovu dobrom prijatelju, bio je spljošten. Ispod njega vrištale su žene i kleli muškarci. Na njegovu je vrhu Tollog, šeikov brat, odvratno psovao, a trebalo je, zapravo, da zahvali Alahu na svojoj sreći. Da nije pao u času kad ga je Tantor snažno odbacio na čvrsto razapeti bejt, bio bi se sigurno ubio ili barem opasno ozlijedio.

Ibn Jad stigao je baš onog trenutka kad se Tollog izvlačio iz sklopljenog šatora.

— Billah! — poviče šeik. — Što se dogodilo? Što radiš, brate, na Abd el-Azizovu bejtu?

Jedan rob dotrča šeiku. — Bijelac je nestao i sa sobom ponio zatvor — poviče.

Ibn Jad se obrati Tollogu. — Možeš li mi ti objasniti? — upita. — Zar je uistinu bijelac otišao?

— Da, otišao je — odgovori Tollog.

— On je u savezu sa šejtanom koji se prerušio u slona i odnio bijelca u džunglu, a mene bacio na vrh Abd el-Azizova bejta. Čuješ li ga kako vrišti i kune, kao da su njega napali, a ne mene.

Ibn Jad strese glavom. Znao je odavna da je Tollog lažljivac, ali ipak nije mogao razumjeti kako se njegov brat našao na vrhu Abd el-Azizova bejta.

— Što je vidjela straža? — upita šeik. — Gdje je bila?

— Na svom mjestu — progovori Motlog. — Upravo dolazim odande. Jedan je stražar mrtav, a drugi je pucao na uljeza dok je bježao.

— Što priča o tome? — upitao je Ibn Jad. Wellah, kaže da je slon došao, ušao u logor, ubio Yemenyja i nagrnuo prema zatvoru gdje je ležao sputan bijelac, zderao hejru i bacio Tolloga visoko u zrak. Tada je zgrabio zarobljenika, odnio ga u džunglu, a Hasan je pucao u njega.

— I promašio ga — pogodi Ibn Jad.

Nekoliko trenutaka šeik je zamišljeno stajao, a tada se polako uputi u svoj bejt. — Sutra rano spremite se na rahlu[21] rekao je. Brzo se proširila vijest da će rano izjutra dići logor.

Tantor je nosio Tarzana duboko u šumu do male čistine gusto pokrivene travom. Slon je nježno položio svoj teret na zemlju i čuvao stražu.

— Ujutro — reče Tarzan — kad Kudu, sunce, započne svoj lov na nebeskim ravnicama, kad svane, razmislit ćemo kako bismo uklonili veze. Sada, hajdemo na počinak.

Te je noći lava Numu, hijenu Danga i leoparda Šitu privukao snažni miris bespomoćna čovjeka, ali kad su vidjeli tko čuva usnulog Tarzana i čuli mumljanje, samo su prošli.

Kad je svanula zora, u logoru Ibn Jada svi su bili na nogama. Tek što su pojeli oskudni doručak, žene su složile šeikov bejt, a to bijaše znak da se sruše i svi ostali šatori. Za jedan sat već su Arapi išli na sjever, prema El-Habashu.

---

[21] Dizanje logora.

Tantor je odnio Taryana u šumu do male čistine gusto pokrivene travom. Slon je nježno položio svoj teret na zamlju i čuvao stražu.

Beduini i njihove žene uzjahali su pustinjske ponije koji su preživjeli dugi put sa sjevera. Robovi, koje su doveli iz svoje zemlje, vršili su dužnost askarija[22] te išli na čelu i na kraju kolone. Bili su naoružani mušketama. Nosači bijahu domoroci koje su usput zarobili. Nosili su logorsku prtljagu, a pred sobom su tjerali koze i ovce.

Zeyd je jahao kraj Ateje, šeikove kćeri. Njegove su oči češće počivale na njoj nego na stazi kojom su napredovali. Jašući kraj Ibn Jada, Fahd je bijesno pogledavao oboje, Tollog, šeikov brat, primijeti to i naceri se.

— Zeyd je hrabriji udvarač od tebe, Fahde — prošapće mladiću.

— On šapće laži u njeno uho. Od mene to ona neće čuti — potuži se Fahd.

— Kad bi barem šeik pristao da je isprosiš — primijeti Tollog.

— Ali ne pristaje — odreže Fahd. — Jedna tvoja riječ mogla bi pomoći. Obećao si.

— Wellah, jesam, ali moj je brat preblagi gospodar — objasnio je Tollog. — On nije protiv tebe, ali želi da mu kći bude sretna. Njoj prepušta da izabere muža.

— A što bih ja trebao uraditi? — upita Fahd.

— Kad bih ja bio šeik — nabaci Tollog — ali, na žalost, ja to nisam.

— A što, ako bi ti bio šeik?

— Moja bi se nećakinja udala za onog koga bih joj ja izabrao.

— Ali ti nisi šeik — podsjeti ga Fahd.

Tollog se primakne i prošapće u Fahdovo uho: Zeyd, hrabri udvarač, pronašao bi načina da me učini šeikom.

Fahd ne odgovori. Jahao je i šutio oborene glave, utonuo u misli.

---

22 Naoružani vojnici

toyatovi majmuni

Sporo su protekla tri dana u džungli koja je isparavala vlagu. Već tri dana Arapi su polako kretali na sjever prema El-Habashu. Već tri dana ležao je Tarzan, kralj majmuna, bespomoćno sputan na maloj čistini, a Tantor ga je čuvao. Veliki mužjak donio je jedanput na dan hrane i vode čovjeku-majmunu. Remenje od devine kože još ga je uvijek sputavalo, pomoć nije stizala. Pozvao je majmuna Manua da pregrize kožu, ali lakomisleni Manu obećao je da će doći i zaboravio. I tako je čovjek-majmun bez jadikovki, poput životinje, strpljivo ležao i čekao oslobođenje. Znao je da ono može doći i u obliku smrti.

Ujutro četvrtog dana Tantor je pokazivao znakove nemira. U blizini nestalo je hrane za nj i njegova štićenika. Htio je otići i ponijeti Tarzana sa sobom, ali je čovjek-majmun znao da će mu teško tko pomoći ako ga on odnese daleko u zemlju slonova. Mangani, veliki majmun, bijaše jedini stanovnik džungle koji bi ga mogao odriješiti. Tarzan je znao da se nalazi gotovo na krajnjoj granici Manganijeve zemlje, ali je još uvijek postojala mogućnost da bi i jedan čopor velikih antropoida mogao nabasati i otkriti ga. Kad bi ga Tantor odnio još dalje na sjever, ta bi neznatna mogućnost nestala zauvijek.

Tantor je želio otići. Gurao ga je svojom surlom i okretao. Zatim ga podiže sa zemlje.

— Spusti me, Tantore — reče čovjek-majmun. Debelokožac ga posluša, ali se nato okrene i ode. Tarzan je promatrao kako se uputio preko čistine k udaljenom velikom drveću.

Obazre se na Tarzana i zatrubi. Srdito izruje zemlju velikim kljovama.

— Idi i potraži hranu — reče Tarzan — a tad se vrati. Mangani mogu sutra naići.

Tantor opet zatrubi, okrene se i nestane u džungli. Još dugo čovjek-majmun ležao je i slušao odjek koraka svoga starog prijatelja koji se udaljavao.

— Otišao je — razmišljao je. — Ne mogu ga za to prekoravati. Možda je to i bolje. Svejedno da li se to dogodilo danas, sutra ili prekosutra.

Jutro je prošlo. Podnevna tišina ležala je nad džunglom. Samo su kukci zujali. Oni su dosađivali i Tarzanu i zvijerima u džungli, ali njegov organizam bijaše imun na otrov njihova uboda jer je godine i godine stvarao protuotrove. Najednom nastane hajka među drvećem. Kroz granje mali Manu, njegova braća, sestre i bratići trčali su mahnito, cičali, kevtali i prepirali se.

— Manu! — pozove Tarzan. — Tko dolazi? Mangani? Mangani! — vrištali su majmuni.

— Idite i dovedite ih, Manu! — zapovjedi čovjek-majmun.

— Bojimo se.

— Idite i zovite ih s vrha krošanja — nagovarao ih je Tarzan. Tamo vas ne mogu doseći. Recite im da ovdje leži bespomoćan jedan od njihovih majmuna. Recite im neka dođu da me spase.

— Bojimo se.

— Ne mogu vas doseći s vrha krošanja. Idite! Tada će vas uzeti za prijatelje.

— Oni se ne mogu popeti na vrh krošnje — odvrati neki stari majmun. — Ja idem.

Zaustavljeni u svom bijegu, ostali majmuni okrenu se da vide kako se sjedobradi popeo na vrh drveća dok je Tarzan očekivao dolazak Manganija. Uskoro je čuo duboke grlene glasove svog čopora; bili su to veliki majmuni, Mangani. Možda će među njima biti netko od poznatih. A možda čopor dolazi izdaleka i nitko od majmuna ga ne zna, sumnjao je. Ali oni su mu bili posljednja nada. Ležao je i osluškivao i čekao. Čuo je kako Manu vrišti i brblja s gornjih grana visoko povrh velikih majmuna. Iznenada je u džungli nastala tišina.

Čulo se samo zujanje i brujanje kukaca.

Čovjek-majmun ležao je i gledao u smjeru odakle su se trebali pojaviti antropoidi. Znao je što se zbiva iza gustog zida zelenila. Krvoločne ga oči ispituju, promatraju čistinu, traže neprijatelja, boje se varke ili zamke. Znao je da je on pobudio nepovjerenje, strah, bijes; a zašto bi oni imali povjerenja u okrutnog i nemilosrdnog Tarmanganija i voljeli ga?

Bojao se da bi mogli mirno otići, i ne otkrivši mu se. To bi bio njegov kraj. Samo su mu Mangani mogli pomoći.

— Vaš sam prijatelj — pozove ih. — Tarmangani me uhvatio i sputao mi zglobove i gležnjeve. Ne mogu se micati. Ne mogu se hraniti. Ne mogu naći ni hrane, ni vode. Hajde odriješite me.

Iza zelene zavjese lišća netko odgovori: — Ti si Tarmangani.

— Ja sam Tarzan, kralj majmuna — odgovori čovjek-majmun.

— Istina — poviče Manu — on je Tarzan, kralj majmuna. Tarmangani i Gomangani[23] su ga svezali, a Tantor ga je donio ovamo. Kudu je četiri puta lovio po nebeskom svodu dok je Tarzan, kralj majmuna, ležao sputan.

— Poznajem Tarzana — progovori neki glas iza zelenila; lišće se razdvoji i ogroman dlakav majmun dogega se na čistinu. Dopirući rukama do zemlje, zvijer se približi Tarzanu.

— M'walat — usklikne čovjek-majmun.

— To je Tarzan, kralj majmuna — reče veliki majmun, ali ostali nisu razumjeli.

— Što? — upitali su.

— Čija je to družba? — upita Tarzan.

— Toyat im je kralj — odgovori M'walat.

— Ne reci mu tko sam dok mi ne prerežeš veze. Toyat me mrzi i on će me bespomoćna ubiti.

— Dobro — složi se M'walat.

---

[23] Crnac

— Hajde, — kaže Tarzan podigavši svoje sputane zglobove. — Pregrizi remenje.

— Ti si Tarzan, kralj majmuna i prijatelj M'walata. M'walat će učiniti ono što želiš — odgovori majmun.

Naravno, u oskudnom majmunskom jeziku razgovor nije bio nalik na ljudski. Bio je mješavina režanja i mumljanja, ali je služio svrsi kao i najkorektniji civilizirani jezik i pomogao da se sporazumiju Mangani i Tarmangani, Veliki majmun i Veliki bijeli majmun.

M'walat je prionuo i snažnim zubima pregrizao remene od devine kože na zglobovima i gležnjevima čovjeka-majmuna dok su ostali iz čopora nagrnuli na čistinu da vide nije li se M'walatu nešto neugodno dogodilo.

Čim se Tarzan uspravio, glavnina se strašne i dlakave družbe pojavi na čistini. Toyat, kralj majmuna, bio im je na čelu. Za njim nagrnu još osmorica odraslih mužjaka sa šest-sedam ženki i mnogo mladunčadi. Mladi i ženke zaostajali su iza mužjaka koji su pohitali prema Tarzanu kojem je uz bok stajao M'walat.

Majmunski kralj prijeteći je zaurlao: — Tarmangani! — Obrtao se u krugu, đipao visoko u zrak, vraćao se na zemlju četveronoške, bijesno je lupao po zemlji stisnutih pesti, urlao, zapjenio se i ponovno đipao.

Toyat se spremao za napad. Nadao se da će tim ponašanjem i u svojim drugovima izazvati divlje borbene instinkte. — To je Tarzan, kralj majmuna, prijatelj Manganija — reče M'walat.

— To je Tarmangani, neprijatelj Manganija — poviče Toyat. — Oni dolaze i velikim batinama koje tutnje ubijaju nas, naše ženke i balu[24]. Ubij Tarmanganija.

— To je Tarzan, kralj majmuna — mumljao je Gayat. — Spasio me je od Nume kad sam bio mali balu. Tarzan je prijatelj Manganija.

— Ubijmo Tarmanganija! — vikao je iz petnih žila Toyat skačući visoko.

---

[24] Mladunčad.

Nekoliko se mužjaka pridruži Toyatu poskakujući također visoko dok se Gayat postavi kraj Tarzana. Čovjek-majmun poznavao ih je dobro. Za tren će se jedan razbjesnjeti i iznenada ga zaskočiti. M'walat i Gayat će ga braniti, uplest će se još nekoliko mužjaka i nastat će sveopća tučnjava. Svi neće izvući živu glavu, ali svi će biti ili lakše ili teže ozlijeđeni. Tarzan, kralj majmuna nije se htio boriti sa prijateljima.

— Stani! — zapovjedi i podigne otvoren dlan da privuče pažnju. — Ja sam Tarzan, kralj majmuna, moćni lovac i snažni borac. Dugi niz godina pripadao sam plemenu Kerčaka, a kad je on umro, postao sam kralj majmuna. Mnogi me od vas poznaju. Svi znaju da sam Mangani i prijatelj svih Manganija. Toyat želi da me ubijete jer Toyat mrzi Tarzana, kralja majmuna. On me ne mrzi što sam Tarmangani, već što sam ga jednom spriječio da postane kraljem. Otada je proteklo mnogo kiša, neki su od vas tada bili mali balusi. Tarzan bi bio sretan kad bi Toyat bio dobar kralj, ali on to nije. Sada pokušava da vas naucka na vašeg najboljeg prijatelja.

— Ti, Zutho! — poviče najednom, upirući prstom u ogromnog majmuna. — Skačeš, mumljaš i pjeniš se. Želiš zabosti svoje očnjake u Tarzanovo meso. Zar si, Zutho, zaboravio kad si bio bolestan, i kad su te svi majmuni tvog plemena napustili da umreš? Jesi li zaboravio tko ti je donosio hrane i vode? Tko te je čuvao noću od lavice Sabor, pantere Šite i hijene Danga?

Dok je Tarzan mirno i s autoritetom govorio, majmuni su se postepeno smirivali i slušali ga. To je bio dugi govor za narod džungle. Ni veliki ni mali majmuni ne mogu se dugo usredotočiti na neku misao. Prije no što je svršio, jedan mužjak preokrenuo je istrunulu kladu i potražio sočne insekte. Zutho je nabrao čelo u mučnom prisjećanju. On progovori.

— Zutho se sjetio — reče. — On je prijatelj Tarzana — i smjesti se uz M'walata. Na to su ostali mužjaci, osim Toyata, izgubili interes za Tarzana, te odlutali za hranom ili čučnuli na travu.

Toyat je bio još uvijek gnjevan, ali pošto je vidio da

nije uspio, nastavi svoj borbeni ples, ne više tako blizu Tarzana i njegovih branilaca, ali se uskoro i on korisnije zaposlio i počeo tražiti kukce.

I tako je Tarzan opet pripadao velikim majmunima. Lutao je lijeno šumom s dlakavim zvijerima i mislio o pomajci Kali, velikoj majmunici, jedinoj majci koju je poznavao. S ponosom se sjećao kako ga je divlje branila od svih neprijatelja u džungli, od mržnje i ljubomore starog Tublata, njezina muža i od neprijateljstva Kerčaka, užasna starog majmunskog kralja.

Kao da ga je još jučer vidio, u Tarzanovu sjećanju bila je jasna slika ogromnog i okrutnog majmuna, staroga Kerčaka. To je bila veličanstvena zvjer! U djetinjoj mašti dječaka-majmuna, Kerčak je bio utjelovljenje zvjerstva i autoriteta, pa ga se i danas prisjećao s užasom. Tarzanu se još uvijek činilo nevjerojatnim da je on srušio i ubio toga gigantskog vladara.

U mašti je opet oživio borbu s Terkozom i gorilom Bolganijem. Mislio je o Tiki koju je ljubio, o Thaki i Tani i o malom crnom dječaku Tibu koga je želio posvojiti. Dok je on maštao u dokolici, Ibn Jad je polako napredovao prema sjeveru u leopardov grad Nimmr, a na suprotnoj strani džungle zbivali su se događaji koji će uplesti Tarzana u veliku pustolovinu.

gorilla bolgani

Crni nosač posrne i baci svoj teret na zemlju jer mu se noga zaplela o korijenje puzavca. Zbog takve sitnice često se rađaju velike neugodnosti. Zbog toga izmijenio se čitav život mladog i bogatog Amerikanca Jamesa Huntera Blakea. Došao je prvi put u Afriku u lov na divlje zvijeri sa svojim prijateljem Wilburom koji je prije dvije godine proveo tri tjedna u džungli. Stimbol je zato bio vodič ekspedicije i savršeni stručnjak za divlje zvijeri, afričku džunglu, safari[25], hranu, pogađanje vremena i crnce. Činjenica da je Stimbol bio dvadeset i pet godina stariji još mu je više davala pravo da bude sveznalica.

To sve, međutim, nije uzrokovalo sve jače neslaganje između dvojice muškaraca, jer je Blakea, flegmatičnog dvadeset petogodišnjeg mladića Stimbolov egoizam više zabavljao negoli ogorčavao. Prva se pukotina u njihovu prijateljstvu pojavila na posljednjoj željezničkoj stanici. Morali su napustiti pravi cilj ekspedicije zbog Stimbolova naprasita vladanja i zle ćudi. Blake je došao u Afriku da kamerom snimi život afričke divljine, a ne da lovi zvijeri.

Na krajnjoj željezničkoj stanici dok su nabavljali opremu za safari, Stimbol je tako uvrijedio snimatelja da ih je ovaj ostavio i krenuo na obalu. Usprkos tome, Blake odluči da nastavi put i da barem nešto snimi svojim foto-aparatom. Nije bio od onih ljudi koji uživaju u ubijanju zvijeri iz sporta. Do govorili su se da će ubijati samo da se prehrane i da Stimbolu pribave još nekoliko trofeja.

Nekoliko su se puta prepirali jer je Stimbol zlostavljao crne nosače, ali se to izgladilo i Simbol je obećao da će Blakeu prepustiti upravljanje safarijem, i da će se obuzdati.

Ušli su duboko u šumu, čak i dalje no što su planirali, ali su bili slabe sreće i nisu našli divljači. Namjeravali su se vratiti. Blakeu se činilo da će se sve svršiti bez neprilika te da će se on i Stimbol vratiti u Ameriku kao prijatelji. U tom trenu crni nosač zapne nogom o puzavac, posrne i baci tovar na zemlju.

Ispred nosača koračali su Stimbol i Blake jedan do drugoga, a teret, na nesreću, padne na Stimbola i obori ga. Stimbol i nosač mučno se osove na noge dok su se crnci oko njih smijali. Nosač se cerekao. Stimbola preplavi gnjev.

— Prokleti nespretni đavole! — poviče, i prije nego što se Blake mogao umiješati, a nosač zaštititi, razbješnjeli bijelac prekorači teret i obori nosača strašnim udarcem u lice. Dok je nosač ležao, Stimbol ga udari nogom. Ali samo jedanput! Prije nego što je mogao ponoviti udarac, Blake ga ščepa za rame, okrene i udari isto onako kao što je on udario crnca.

Slimbol pade, otkotrlja se i posegne za svojim automatskim pištoljem koji mu je visio o boku. Blake je bio brži. — Prestanite! — reče odrješito Blake i uperi revolver kalibra 45 mm u Stimbola. Stimbol makne ruku s pištolja i uspravi se.

— Ustanite! — naredi Blake, a kad se ovaj podigao, reče: — Slušajte me, Stimbole, meni je svega dosta. Nas smo dvojica svršili. Razdijelit ćemo sutra ujutro safari i opremu i rastati se.

Blake zatakne pištolj a crnac se uspravi krvava nosa. Ostali su crnci bili namrgođeni. Blake dade znak nosaču da podigne teret i začas je safari opet napredovao, ali bez pjesme i smijeha.

Pred podne Blake se ulogorio na prvom prikladnom mjestu, kako bi poslije podneva razdijelili opremu, hranu i ljude da mogu oba safarija krenuti već u ranu zoru na put.

Namrgođeni Stimbol nije htio pomoći, već je poveo sa sobom nekoliko oboružanih askarija koji su oružjem štitili safari i otišao u lov. Jedva je prošao milju slijedeći trag divljači po mekanoj crnici koja je prigušivala topot

koraka, kad jedan od domorodaca na čelu digne ruku i zaustavi ih.

Stimbol se oprezno primakne, a crnac pokaže ulijevo kroz lišće. Ispod njih Stimbol je primijetio crnu masu kako se polako kreće.

— Što je to? — prošapće.

— Gorila — odgovori crnac.

Stimbol podigne svoju pušku i opali na priliku koja je uzmicala. Crnac se nije iznenadio kad je promašio.

— Grom i pakao! — izbaci bijelac. — Hajde, slijedimo ga! On, boga mi, mora biti moj! Kakav trofej za me!

Šuma je bila rjeđa nego obično i svakog bi im se časa pred očima pojavio uzmičući gorila. Svaki put je Stimbol pucao i promašio. Crnce je to zabavljalo; u sebi su krili zadovoljstvo. Nisu voljeli Stimbola.

Podalje, Tarzan, kralj majmuna, lovio je s plemenom Toyata. Čuo je prvi pucanj, popeo se na drvo i njišući se s jedne grane na drugu pohitao u smjeru praska. Bio je siguran da oružje ne pripada beduinima jer je razlikovao pucanj njihovih mušketa od pucnja modernog oružja.

Beduini su možda i posjedovali takvu pušku, bilo je i to moguće, ali je to najvjerojatnije bio bijelac. Tarzan je u svojoj zemlji morao znati tko su svi ti stranci i zašto su došli. Nekoć nisu uopće dolazili, a sada rijetko kad. Njihov dolazak Tarzan nije volio, jer čim bi se pojavio bijelac, mir i sreća su iščezli.

Hitajući kroz drveće, njišući se s grane na granu, sigurno se kretao prema izvoru pucnjeva, a kad se približio goniocima gorile Bolganija, čuo je kako se lomi grmlje i glasove ljudi.

Bolgani je žurno izmicao progoniteljima. Toliko ga je zaokupila misao da pobjegne strašnom štapu koji bi zapraskao čim bi se bijelac pojavio da nije bio oprezan kao inače, te je srljao kroz šumu glavom bez obzira. Zmija Hista sklupčala se na niskoj grani obližnjeg drveta. Lom granja i prasak puške uzbudili su, ogromnog pitona koji je i inače nagao i razdražljiv. Drugom bi prilikom dopustio odraslom mužjaku gorili da prođe, ali u onom raspoloženju napao bi samog Tantora.

Njegove izdubljene oči zakrijesile su se. Promatrao je kako mu se primiče rutavi Bolgani, a kad je gorila prolazio ispod grane na kojoj je visjela Hista, piton se spusti na svoj plijen. Bolgani se nastojao osloboditi velikih, snažnih i nemilosrdnih koluta koji su se tiho omotali oko njega. Bolgani bijaše snažan, ali je zmija Hista snažnija. Užasan, gotovo ljudski krik ote se s Bolganijevih usana kad je vidio kakva mu se propast sprema. Bačen na zemlju, borio se uzalud dok su se koluti živog čelika uporno sužavali. Oni će ga tako dugo gnječiti dok mu kosti ne prsnu od silna pritiska, a tijelo se pretvori u kašu koja će poput kobasice skliznuti niza zmijino razjapljeno ždrijelo.

Uto su prispjeli Stimbol i Tarzan. Stimbol je posrtao kroz nisko granje, a Tarzan, kralj majmuna, polubog šume, skladno se njihao s grane na granu.

Kao uvijek, i sada se Tarzan tiho i oprezno kretao pa ga nitko nije primijetio. Kad je pogledao dolje, spazio je na prvi pogled kakvo je zlo zadesilo Bolganija. Tog je trena Stimbol podigao pušku i namjeravao ubiti jednim hicem ova dva kraljevska primjerka.

U svom srcu Tarzan nije osjećao ljubavi za gorilu Bolganija. Rutavi gigantski čovjekoliki majmun bio je prirodni neprijatelj čovjeka-majmuna. Njegova prva borba na život i smrt, bila je borba s Bolganijem. Godine i godine ga se bojao, ili točnije, oprezno ga izbjegavao, jer Tarzan nije poznavao straha. I kasnije, kad više nije bio dijete, nastavio je izbjegavati Bolganija stoga što su ga i njegovi prijatelji, veliki majmuni izbjegavali.

Ali sada, kad je vidio da ga opsjedaju dva neprijatelja koji su u isti čas i neprijatelji Manganija, u njegovim grudima bukne plamen drugarstva u kome izgori sve što je bilo protiv njega.

Odmah je bio povrh Stimbola, a kad je Amerikanac podigao oružje na rame, Tarzan mu je skočio na leđa i oborio ga. Prije no što je Stimbol shvatio što se s njim zbilo, i dok se psujući nastojao uspraviti, nenaoružani Tarzan izvukao je lovcu nož iz korica i bacio se na kovitlajuću masu pitona i gorile. Stimbol se uspravio s

namjerom da ubije, ali mu je prizor koji se pred njim zbivao istjerao iz glave želju da se osveti.

Na po gol, gigantski bijelac brončane puti i crne kose borio se sa strašnim pitonom. Stimbol je zadrhtao kad je začuo da muklo životinjski reži ne samo gorila već i čovjek koji se za njega borio.

Čelični prsti jedne ruke stisnuli su pitona upravo iza glave dok je druga probadala nožem zmiju, koja se smotala i grčevito izvijala. Čim se novi i mnogo opasniji neprijatelj bacio u bitku, Hista je djelomično oslobodila Bolganija namjeravajući i Tarzana obujmiti u zagrljaj, te zgnječiti obojicu u isti mah. Zmija je uskoro primijetila da čovjek glatke puti ugrožava njezin život, odmotala se s Bolganija, te je mahnita od bijesa i boli pokušavala obujmiti čovjeka-majmuna, ali čim bi se zmijski koluti približili, oštar nož zabadao se duboko u ranjeno meso.

Zgnječeni Bolgani, još samo s iskrom života u sebi, ležao je sopćući na zemlji i nije mogao priskočiti svom spasitelju u pomoć, dok je Stimbol, očiju iskolačenih u strahu i užasu, promatrao borbu na sigurnoj udaljenosti. Zaboravio je i na svoju pohlepu da stekne trofej i da se osveti.

Tako se Tarzan sam postavio nasuprot jednom od najmoćnijih bića koje je stvorila priroda. To je bila borba na život i smrt. Amerikancu, koji je to promatrao, bio je jasan ishod borbe jer koji bi čovjek, rođen od žene, mogao izbjeći bez tuđe pomoći smrtnom zagrljaju pitonovnih kolutova. Hista je već okružila tijelo i jednu nogu čovjeka-majmuna, ali je snaga njezina stiska već oslabila. Tarzan je sada usredotočio svu svoju snagu i pokušavao da snažnim zahvatom oštrice lovačkog noža prereže Histu napola.

Čovjek i životinja bili su obliveni krvlju. Nekoliko jardi uokolo bili su trava i grmlje grimizni. Onog trena kada je Tarzan naglim zahvatom prerezao kralješnicu velike zmije, Hista je krajnjim naporom grčevito stisnula gigantskim kolutima svoju žrtvu.

Donja polovica zmije otpala je, a čovjek-majmun borio se i dalje s onim dijelom koji je ostao. Upotrijebio je

nadljudsku snagu da se oslobodi koluta i konačno odbaci Histu koja je ugibala. Tada, ne obazirući se na Stimbola, on se okrene Bolganiju.

— Da li si smrtno ranjen? — upita ga jezikom velikih majmuna.

— Ne — odgovori gorila. — Ja sam Bolgani! Ubit ću Tarmanganija!

— Ja sam Tarzan, kralj majmuna — odgovori čovjek-majmun. — Spasio sam te od Histe.

— Ne želiš ubiti Bolganija? — upita gorila.

— Ne, budimo prijatelji.

Bolgani se namrštio i nastojao da usredotoči misli na tom teškom problemu. Najednom progovori: — Bit ćemo prijatelji, reče. — Tarmangani, koji se nalazi iza tebe, ubit će nas svojom batinom koja grmi. Hajde da prvo ubijemo njega. — Majmun se mučno uspravi.

— Ne — protuslovio je Tarzan. — Otpremit ću Tarmanganija.

— Ti? On neće htjeti otići.

—Ja sam Tarzan, kralj džungle — odgovori majmun-čovjek. — Riječ je Tarzana zakon u džungli.

Stimbol, koji je to sve gledao, bio je uvjeren da predstoji nova bitka jer su čovjek i životinja režali jedno na drugo. Da je samo slutio kako ga obojica smatraju svojim neprijateljem, ne bi se osjećao ugodno. Prihvativši opet pušku, uputi se Tarzanu onog trena kad ga je ovaj htio osloviti.

—Makni se u stranu, mladiću — reče Stimbol — da svršim s gorilom. Poslije tvog iskustva sa zmijom, valjda ne želiš da i taj drugar skoči na tebe. — Uza sve to Amerikanac nije bio siguran kako će se ponašati bijeli div jer se još uvijek sjećao njihova prvog susreta. S puškom u ruci koju Tarzan nije posjedovao, bio je ipak siguran. Nagađao je da bi div trebalo da bude sretan ako ga spasi od gorile jer, koliko je Stimbol znao o takvim zvijerima, gorila se ponašao napadački.

Tarzan, zaustavivši se točno između Bolganija i lovca, pogleda ga ispitivački.

— Spusti pušku — reče zatim. — Nećeš ubiti gorilu.

— Grom i pakao! Neću? — uzvikne Stimbol. — Što misliš, zašto sam ga gonio kroza šumu?

— Ti si u zabludi — odgovori Tarzan.

— Kakvoj zabludi? — upita Stimbol.

— Misliš da ćeš ga ubiti, ali nećeš.

— Slušaj, mladiću, znaš li ti tko sam? — upita Stimbol.

— Ne zanima me — hladno odgovori Tarzan.

— Bolje bi bilo da te zanima. Ja sam Wilbur Stimbol, jedan od bankara kompanije »Stimbol« iz New Yorka! — S tim su se imenom mogla počiniti čuda u New Yorku pa i u Parizu i Londonu, to je ime otvaralo mnoga vrata i savilo mnoga koljena. Rijetko kada ono nije poslužilo tom nadutom čovjeku pune kese.

— Što radiš u mojoj zemlji? — upita čovjek-majmun, ne obazirući se na to hvalisanje.

— Tvoja zemlja? Sto mu gromova, tko si ti?

— Tarzan se okrene dvojici crnaca koji su stajali nešto podalje iza Stimbola. — Ja sam Tarzan, kralj majmuna — reče im u njihovu narječju. — Što radi ovaj čovjek u mojoj zemlji? Koliko ima još bijelaca u njegovu društvu?

— Veliki bwana — odgovori jedan od ljudi pun iskrenog poštovanja — mi smo znali da si ti Tarzan, kralj majmuna, jer smo te vidjeli kako si se spustio s grane i ubio veliku zmiju. Nema nikoga u cijeloj džungli tko bi to mogao učiniti. Taj je bijelac loš gospodar. S njim je još jedan bijelac. Taj je dobar. Došli su da love lava Simbu i ostalu zvjerad. Nisu imali sreće. Sutra se vraćaju.

— Gdje je njihov logor? — upita Tarzan.

— Crnac koji je govorio pokaže: — Nije daleko — reče.

— Čovjek-majmun obrati se Stimbolu. — Vrati se u svoj logor — reče. — Ove ću večeri doći tamo da razgovaram s tobom i s tvojim pratiocem. Ne lovi više u Tarzanovoj zemlji, osim za hranu.

U glasu i ponašanju toga neobičnog čovjeka bilo je nešto izvanredno, nešto što je, naposljetku, slomilo Stimbolovu bezosjećajnost, preplavilo ga strahom. To mu se prije nije događalo, osim kad bi se našao u društvu ljudi bogatijih no što je bio on. Stimbol ne odgovori ništa.

Stajao je nepomičan i gledao kako se brončani div obratio gorili. Čuo je kako su zarežali, a zatim su na njegovo golemo iznenađenje otišli rame uz rame u džunglu.

Kad ih je lišće sakrilo, skinuo je svoj šljem, svilenim rupcem otro znoj sa čela i buljio za čudnim parom koji je zamakao u šumu.

Napokon se, s kletvom na usnama, obrati svojim ljudima: — Potratili smo cijeli dan! — požali se. — Tko je taj prijan? Čini se da ga vi poznajete?

— To je Tarzan — progovori jedan od crnaca.

— Tarzan? Nikad nisam za njega čuo — odsiječe Stimbol.

— Svi koji poznaju džunglu, poznaju i Tarzana.

— Hm! — podrugljivo reče Stimbol. — Nitko neće propisati Wilburu Stimbolu gdje smije loviti, a gdje ne smije.

— Gospodaru — reče crnac koji je prvi progovorio — riječ je Tarzana zakon džungle. Nemoj ga uvrijediti.

— Ne plaćam vas zato, prokleti nigeri, da me savjetujete — odsiječe Ijutito Stimbol. — Kad naredim da lovimo, tada ćemo i loviti, to ne zaboravite.

Na povratku u logor nisu vidjeli divljač, barem je Stimbol nije vidio. Što su vidjeli crnci, to je bila njihova stvar.

tarmangani

Dok Stimbol nije bio u logoru, Blake je razdijelio hranu i opremu na dva jednaka dijela. Podjelu nosača i askarija ostavio je do Stimbolova povratka. Kad su lovci ušli u logor, on je pisao svoj dnevnik. Na prvi pogled spazio je da je Stimbol loše raspoložen, ali to ga nije osobito uznemirilo, jer je stari obično tako bio raspoložen. Blake je bio sretan što će se sutra, zauvijek, riješiti svog pratioca zle ćudi.

Više ga je zabrinjavalo natmureno držanje askarija. Stimbol ih je vjerojatno opet tiranizirao, prekoravao i vrijeđao pa će sutra biti još većih neprilika pri podjeli safarija. Od časa kad je Blake odlučio da se rastane sa Stimbolom, znao je da će najveća zapreka biti u tome što neće moći naći dovoljno ljudi koji će pristati da se podvrgnu Stimbolovoj disciplini, te da ga otprate i ponesu prtljagu.

Dok je prolazio, Stimbol je primijetio dvije razdijeljene hrpe i njegovo se lice još više smrknulo. — Vidim da ste stvari podijelili, - rekao je kad se zaustavio pred Blakeom.

— Želim da to pregledate je li dobro razdijeljeno, jer bih toelio smotati.

— Ne želim da mi s tim dosađujete — odgovori drugi. — Znam da ste pravedno razdijelili.

— Hvala — odgovori Blake.

— Što ćemo s crncima?

— To neće biti lako. S njima niste lijepo postupali. Malo tko će se htjeti s vama vratiti.

— Ljuto se varate. Zlo je što ne poznate crnce. Preblagi ste s njima. Oni vas ne cijene, a koga ne poštuju, toga ne vole. Znaju da im je gospodar onaj tko ih tuče, a

gospodar će se i brinuti o njima. S vama ne bi pošli na dugi put. Podijelili ste bezvrijedne stvari, a ja ću nigere, taj mi posao bolje odgovara. Nastojat ću da dobijete pravedni dio, dobru i pouzdanu družinu. Utjerat ću im strah u kosti i bit će vam odani.

— Kako mislite izabrati ljude?

— Želim da uzmete one koji će htjeti ići s vama, priznajem da ih neće biti mnogo. Reći ću im, neka stupe naprijed svi oni koji se žele vratiti s vašim safarijem. Od onih koji će ostati, izabrat ću još nekoliko dobrih ljudi da bih mogao popuniti vaš broj. To je ispravno, zar ne?

— Da — složi se Blake. Nadao se da će se taj plan lako izvesti kao što je Stimbol vjerovao, ali je u to ipak sumnjao. Zato predloži ovo: — Ako jedan od nas ne bi mogao osigurati dovoljan broj dobrovoljaca, predlažem da im taj obeća posebnu nagradu ako ga doprate do željezničke stanice. Rado ću platiti ako ne skupim dovoljan broj ljudi.

— Dobra zamisao. Pomoći će vam da ih držite na okupu kad vas ostavim — reče Stimbol. — To će vas osigurati. Što se mene tiče, ne namjeravam ništa doplatiti, a ako to bilo kome padne na um, loše će se provesti. Sakupit ćemo ih da vidimo kakav nas posao čeka. — Obazre se i pogled mu zapne za vodiča. — Hej, ti! — pozove ga. — Dođi ovamo, i to brzo!

Crnac se približi i zaustavi ispred bijelaca. — Pozvao si me, bwana? — upita.

— Sakupi sve ljude u logoru — naredio je Stimbol. — Dovedi ih ovamo za pet minuta. Dogovorit ćemo se nešto. Neka dođu svi.

— Da, bwana.

Stimbol se obrati Blakeu čim se vodič udaljio. — Da li je bio danas neki stranac u logoru? — upitao je.

— Ne, zašto?

— Loveći, naletio sam na nekog divljaka — odgovori Stimbol. — Zapovjedio mi je da se nosim iz džungle. Znate li vi što o njemu? — Stimbol se nasmije.

— Divljak?

— Neki šašavko, pretpostavljam. Čini se da ga crnci

znaju.

— Tko je on?

— Zove se Tarzan.

Blake je nabrao čelo. — Oh! — poviče. — Sreli ste Tarzana, kralja džungle, i on vam je naredio da se pokupite iz džungle?

— Vi ste o njemu čuli?

— Dakako! Da mi on ikada zapovjedi da se nosim iz džungle, ja bih i otišao.

— Vi biste, ali ne Wilbur Stimbol.

— Zašto vam je to zapovjedio? — upita Blake.

— Tko bi to znao. Nije dopustio da ubijem gorilu kojem sam se prišuljao. Mladić je spasio gorilu od pitona, ubio pitona, naredio da se nosim iz šume, rekao da će nas kasnije posjetiti u logoru i otišao s gorilom kao da su stari drugovi. Takav prizor još nikad nisam vidio, ali mi je svejedno tko je on i što o sebi misli. Znam tko sam, i taj me glupavko neće istjerati iz ove zemlje dok sam ne ushtjednem otići.

— Mislite li da je Tarzan glupavko?

— To je svaki čovjek koji napo gol i nenaoružan tumara po džungli.

— Postat će vam jasno da on nije glupavko; ako ne želite imati takvih neprilika o kojima još niste ni sanjali, poslušajte Tarzanovu zapovijed.

— Što znate o njemu? Jeste li ga ikada vidjeli?

— Ne — odgovori Blake. — Naši su ljudi o njemu mnogo pričali. On pripada ovom kraju kao i džungla i lavovi. Mnogi ga nisu vidjeli; ali misle o njemu kao i o svojim demonima, a njega se čak i više boje. Ako su uvjereni da nam je Tarzan protivnik, bit ćemo zle sreće.

— Samo bih to primijetio: ako on želi sebi dobro, ne bi trebalo da zabada nos u poslove Wilbura Stimbola.

— Posjetit će nas, zar ne? — reče Blake. — Uistinu bih ga želio vidjeti. Otkako smo prispjeli u ovu zemlju, samo o njemu slušam.

— Smiješno, ja nisam nikad o njemu čuo — reče Stimbol.

— Nikada ne razgovarate s ljudima — podsjeti ga

Blake.

— Boga mi, a meni se čini kao da ništa ne radim, već samo s njima razgovaram — gunđao je Stimbol.

— Ali ne prijateljski.

— Ne družim se sa crncima — naruga se Stimbol.

Blake se podrugljivo nasmije.

— Ljudi su se sakupili — reče Stimbol. Okrenuo se nosačima i askarijima koji su čekali i pročistio grlo. — Mr. Blake i ja namjeravamo se rastati — navijestio je. — Sve je podijeljeno. Ja ću krenuti na zapad u lov, zatim na jug i vratiti se novom cestom prema obali. Ne znam kakvi su planovi Mr. Blakea, ali i njemu se treba priključiti polovica nosača i pola askarija. Želim vas odmah upozoriti da s tim nema šale. Pola od vas mora otići s Mr. Blakeom, željeli to ili ne željeli.

Značajno se zaustavi jer je želio da mu riječi zvuče ozbiljno. — Kao uvijek, želim da svi budu zadovoljni i sretni, pa ću omogućiti onima koji žele otići s Mr. Blakeom da odu. Slušajte! Prtljaga s ove strane je Mr. Blakeova, a s one moja. Svi koji žele pratiti Mr. Blakea, neka prijeđu na njegovu stranu.

Ljudi su trenutak oklijevali, a tada ih nekoliko mirno prijeđe na Blakeovu stranu. Ostali su ih slijedili, pa su naposljetku svi stajali pored Blakeove prtljage.

Stimbol se sa smiješkom okrene Blakeu i zaklima glavom. — Zdravlja mi! — poviče. — Jeste li ikada vidjeli ovakve tupavce? Rastumačio sam im stvar što sam mogao jednostavnije, a pogledajte ih. Nijedan me nije razumio!

— Jeste li u to sigurni, Stimbole? — upita Blake.

Stimbol nije odmah razumio na što Blake cilja. Pošto je shvatio, namrštio se. — Ne budite ludi — odbrusi. — Jasno, nisu me razumjeli. — Okrenuo se ljutito ljudima. — Vi tupoglavi, crni idioti. Zar ništa ne možete shvatiti? — upitao je. — Nisam rekao da svi morate otići s Mr. Blakeom, već samo oni koji to žele. Ostali, koji bi htjeli mene pratiti, neka se vrate ovamo na ovu stranu do moje prtljage, i to brzo.

Nijedan se ne pomače prema Stimbolovoj prtljazi. Ovaj

porumeni.

— To je pobuna! — zagrmi. — Kolovođa će mi to platiti. Ovamo, ti! — Dade znak jednom vođi. — Tko je to zamijesio? Je li vas Mr. Blake tome naučio?

— Ne budite budalasti, Stimbole — reče Blake. — Nitko nije utjecao na ljude i nema pobune. To ste vi smislili. Ljudi su načinili ono što ste im vi rekli. Da niste takav netrpeljivi egoist, mogli ste sve to i sami predvidjeti. I crnci su ljudska bića. Neki put su osobito osjetljivi, a često se vladaju kao djeca. Bojat će vas se i mrziti vas ako ih tučete, psujete i vrijeđate. Vi ste tako postupali s njima pa vas se oni boje i mrze vas. Što ste posijali, sada žanjete. Od svega srca bih želio da vas to pouči. Samo ih na jedan način možete nagovoriti da pođu s vama. Ponudite im veliku nagradu. Jeste li pripravni da to učinite?

Stimbol, čije je samopouzdanje na kraju bilo pokolebano, načini razočaranu grimasu kad je uvidio da Blake ima pravo. Časak se bespomoćno ogledavao. Namršteni crnci stajali su nijemi i piljili u njega. U njihovim očima nije bilo nijednog prijateljskog pogleda. — Pokušajte vi — reče.

Blake stupi pred ljude. — Bit će potrebno da polovica prati Mr. Stimbola natrag na obalu — rekao je. — Platit će dvostruku nadnicu onima koji ga budu pratili ako će pošteno služili. Porazgovorite o tome i neka nam vaš vođa javi odluku. To je sve. Možete ići.

Prošao je veći dio poslijepodneva. Oba su bijelca bila u svojim šatorima. Crnci su se skupljali u grupe i šaputali. Blake i Stimbol nisu ostali zajedno ali su se poslije večere obojica pojavili sa svojim lulama. Željeli su čuti izvještaj vođa. Nakon pola sata Blake je poslao po njih svog dječaka, a oni su odmah došli i stali pred mladića.

— Dakle, jesu li vaši ljudi odlučili tko će pratiti Mr. Stimbola? — upita.

— Nitko ne želi pratiti starog bwanu — odgovori njihov izaslanik. — Svi će ići s mladim bwanom.

— Mr. Stimbol će vam dobro platiti — podsjeti ih Blake — a polovica mora ići s njim.

Crnac zatrese glavom. — On ne može dovoljno platiti — reče. — Nitko ne želi ići s njime.

— Ugovorili smo da ćete nas pratiti u džunglu i natrag progovori Blake. — Morate ispuniti ono što smo ugovorili.

— Ugovorili smo da ćemo obojicu pratiti u džunglu i natrag. Niste rekli da će se svaki odvojeno vratiti. Ispunit ćemo svoj ugovor. Stari se bwana može sigurno vratiti s mladim bwanom. — Izaslanik je govorio odlučno.

Blake je tren razmišljao, a onda odgovorio. — Možete ići — reče. — Razgovarat ću opet s vama ujutro.

Crnac je otišao, a čas kasnije iz tame je iznenada iskrsnuo neki čovjek i ušao u osvijetljeni krug logorske vatre.

—Tko je do vraga? Oh, zar ste to vi? — usklikne Stimbol. — Blake, evo divljaka!

Mladi se Amerikanac okrene i odmjeri pogledom pojavu brončana diva koji je stajao u krugu logorske vatre. Opazio je pravilne crte lica, mirno, dostojanstveno i kraljevsko držanje tog čovjeka koji je izgledao kao polubog i u sebi se nasmiješi kad se prisjetio da mu je Stimbol nadjenuo ime — glupavko.

— Dakle, vi ste Tarzan, kralj majmuna! — reče.

Tarzan kimne glavom. — A vi? — upita.

— Ja sam Jim Blake, iz New Yorka — odgovorio je Amerikanac.

— Lovite — naravno?

— Kamerom.

— Vaš se drug služio puškom — podsjeti ga Tarzan.

— Ne odgovaram za njegova djela. Ne mogu ga nadzirati — odgovori Blake.

— Nitko to ne može — okosi se Stimbol.

Tarzanov je pogled trenutak počivao na Stimbolu; nije se obazirao na njegovo hvalisanje.

— Čuo sam vaš razgovor s vođom — reče obraćajući se Blakeu. — Neki vaši crnci već su mi pričali o vašem drugu, a imao sam i sam priliku da stvorim o njemu svoje mišljenje. Sigurno se rastajete jer se ne možete složiti. Imam li pravo?

— Da — prizna Blake.

— Dakle, vi ste Tarzan, kralj majmuna! — reče Amerikanac. — Da, a vi? — upita Tarzan. — Ja sam Jim Blake, iz New Yorka — odgovori mladi čovjek.

— Kakvi su vaši planovi nakon što se rastanete?

— Namjeravam ići malo na zapad, zatim skrenuti prema... — započe Stimbol.

— Razgovaram s Blakeom — prekine ga Tarzan — već sam odlučio što će biti s vama.

— Slušajte, do vraga...

— Šutite! — opomene čovjek-majmun. — Nastavite, Blake!

— Dosada nismo imali sreće — odgovori Blake — uglavnom zato što se nismo mogli složiti. Rezultat je toga da nemam gotovo ni jedne pristojne slike zvijeri. Planirao sam poći na sjever da načinim nekoliko fotografija lava. Ne bih se želio vratiti praznoruk zato što sam na tu ekspediciju potratio i vrijeme i novac. Pošto su ljudi odbili da nas razdvojene prate, ne preostaje drugo nego se vratiti na obalu najkraćim putem.

— Čini mi se da se vi obojica uopće ne obazirete na mene — prigovarao je Stimbol. — U ovaj sam izlet uložio isto toliko novaca koliko i Blake. Zaboravili ste da sam došao loviti i da ću loviti. Ne namjeravam se odmah vratiti na obalu, bilo to pravo nekom prokletom čovjeku-majmunu ili ne bilo.

Opet se Tarzan nije osvrtao na Stimbola. — Sat nakon svitanja spremite se za polazak — reče Blakeu. — Nećete imati neprilika zbog podjele safarija. Pobrinut ću se za to i dati vam konačne upute. — Kad je to rekao, okrenuo se i nestao u tami.

munja ara

Prije zore svi su u logoru bili na nogama, a prtljaga bijaše spremna u dogovoreno vrijeme. Nosači su tumarali i očekivali znak da safari krene na istok prema obali. Blake i Stimbol pušili su u tišini. Lišće se susjednog drveta pomaknulo, jedna se grana zanjihala i Tarzan se spustio lagano u logor. Povici čuđenja oteli su se s usana crnaca. Bilo je to čuđenje obojeno strahom. Majmun-čovjek oslovi ih njihovim jezikom.

— Ja sam Tarzan, kralj majmuna — reče — gospodar džungle. Doveli ste bijelce u moju zemlju da ubijaju moj narod. Nisam time zadovoljan. Ako se tko od vas želi vratiti u svoje selo, dobro će otvoriti uši i poslušati Tarzanovu zapovijed.

— Ti ćeš pratiti — pokaže na glavnog vodu — mlađeg bijelca kojem ću dopustiti da fotografira u mojoj zemlji, gdje god i kad god zaželi. Izaberi polovicu ljudi iz safarija da prate mladog bwanu.

— A ti — oslovi drugog vodiča — preuzmi ljude koji su ostali i isprati starijeg bwanu do željezničke stanice najkraćom stazom i bez odgađanja. On ne smije loviti niti ubijati, osim za hranu i u samoobrani. Nemojte me pokušati obmanuti. Ne zaboravite da Tarzan uvijek gleda i nikad ne zaboravlja.

Obrati se bijelcima. — Blake — reče — sve je uređeno. Možete krenuti kad želite sa svojim safarijem i otići kamo vam drago. Što se lova tiče, to ostavljam vašoj razboritosti, vi ste Tarzanov gost.

— A vas će — oslovi Stimbola — najkraćom cestom odvesti iz zemlje. Dopuštam vam da nosite vatreno oružje radi samoobrane. Ako ćete moju dozvolu zloupotrijebiti,

ono će vam se oduzeti. Ne smijete loviti ni za hranu, već će se vodič za to pobrinuti.

— Brini se ti o sebi, a ne o meni — rasrdi se Stimbol. — Ako misliš da ću se obazirati na to drsko miješanje u moja prava, onda se ljuto varaš. Ja sam američki građanin. Mogu kupiti i tebe i tvoju prokletu džunglu četrdeset puta, a da mi to džep i ne osjeti. Zaboga, Blake, recite toj siromašnoj budali tko sam, prije nego što bude imao neprilika.

Tarzan se okrene vodiču kojega je odredio Stimbolu. — Možete natovariti i krenuti na put — reče. — Ako vas taj bijelac ne želi pratiti, ostavite ga sama. Brinite se o njemu ako posluša moje zapovijedi i dopratite ga sigurno do željezničke stanice. A njegova naređenja slušajte samo ako se ne kose s mojima. Na put!

Tren kasnije Stimbolov safari pripremio se za put, a na Tarzanovu želju i Blake je krenuo iz logora. Stimbol je kleo i prijetio. Ne obraćajući na nj pažnju, njegovi namrgođeni ljudi upute se ka istoku. Tarzan je, njišući se s grane na granu, iščeznuo među lišćem, te je napokon Stimbol ostao sam u napuštenom logoru.

Ponižen, on se pjenio od bijesa jer su mu se svi planovi pomrsili. Morao je trčati iza svojih ljudi, urlati iz petnih žila zapovijedi i prijetnje, na koje se ljudi nisu obazirali. Kasnije, istog dana, koračao je bez riječi, natmuren na čelu kolone nosača i askarija, uvjeren naposljetku da je moć čovjeka-majmuna veća od njegove. U srcu mu je buktjela mržnja i on je kovao plan osvete, ali je znao da ga nikada neće izvršiti.

Tarzan se na granama odnjihao daleko ispred Stimbolove ekspedicije jer se želio uvjeriti hoće li se njegova zapovijed izvršiti. Čekao je u krošnji drveta što se nadvila nad putem kojim je morao proći Stimbol. Čuo je iz daljine glasove safarija. S protivne strane netko se približavao. Čovjek-majmun nije vidio tko se približava, ali je znao. Vrške drveća prekrili su niski crni oblaci. Nije bilo ni daška vjetra. Stazom se primicala velika rutava crna prilika. Kad se približila Tarzanu, on je oslovi:

— Bolgani! — zazove tihim glasom.

Gorila se zaustavi. Stajao je uspravno na zadnjim nogama i ogledavao se.

— Ja sam Tarzan — reče čovjek-majmun. Bolgani je mumljao. — Ja sam Bolgani — odgovori.

— Tarmangani dolazi — opomene Tarzan.

— Ubit ću! — zareži Bolgani.

— Pusti Tarmanganija da prođe — reče Tarzan. — On i njegovi ljudi imaju mnogo batina koje praskaju. Naredio sam ovome Tarmanganiju da ode iz džungle. Pusti ga neka prođe. Povuci se malo sa staze, glupi Gomangani i još gluplji Tarmangani proći će a da ne primijete da su Tarzan i Bolgani u blizini.

Sa zamračena neba iz daljine tutnjila je grmljavina. Oboje se, čovjek-majmun i životinja, obazru na široku plohu neba gdje je gospodarila priroda bijesnom i razornom snagom.

— Grom Pand lovi na nebu — primijeti čovjek-majmun.

— Lovi vjetar Ushu — reče Bolgani.

— Začas vidjet ćemo Ushua kako juri kroz drveće. — Tarzan pogleda tmaste niske oblake. — Čak se i sunce Kudu boji Panda, i skriva svoje lice dok on lovi.

Munja Ara propara nebo. Za obje životinje munja bijaše strijela iz Pandova luka, a velike kaplje kiše koja je počela padati, krv vjetra Ushua što kaplje iz mnogih rana.

Jak je vjetar lamatao džunglom, a grmljavina je odzvanjala. Grane su na drveću hujale dok je Ushu bježao kroz šumu Još se jače smračilo. Kiša je pljuštala. Lišće se na granama saplitalo, a drveće udaralo jedno o drugo. Priroda je zaglušujućom bukom oslobodila svoj suzdržani bijes. Životinje su se bojale užasne snage, koju su osjećale kao svemoćnu.

Tarzan se šćućurio u krošnji drveta, a na savijena mu je leđa pljuštala kiša. Kraj staze, mokar do kože i bijedan, čučao je Bolgani. Čekali su. Ništa drugo nisu mogli uraditi.

Nad njima prolomila se oluja u ludom bijesu. Gromovi su odjekivali zaglušujući. Munja zabljesnu, a grana na kojoj je čučao Tarzan, slomi se i pade na stazu.

Čovjek-majmun ostao je ležati omamljen, a velika ga je grana djelomično pokrivala.

Oluja je isto tako brzo prošla kao što je i došla i sunce Kudu sine kroz oblake.

Bolgani, snužden i prestrašen, još je uvijek čučao nepokretno i tiho na istom mjestu. On nije želio privući pažnju groma Panda.

Makar promrznut i bijesan, Stimbol je šljapkao kliskim i blatnim putem. Nije primijetio da njegov safari zaostaje. On je hitao naprijed za vrijeme oluje, dok su se ostali sklonili pod drveće.

Na zavijutku iznenada se nađe pred srušenom granom koja mu je prepriječila put. U prvi čas nije spazio tijelo čovjeka koji je pod granom ležao, a zatim primijeti, prepozna Tarzana, a srce mu zadršće od sreće. Ako je Tarzan mrtav, on smije raditi što ga je volja, no je li on zaista mrtav?

Stimbol potrči naprijed, klekne i prisloni uho na grudi oborenog čovjeka. Njegovim licem preleti izraz razočaranja. Tarzan nije bio mrtav. Najednom se promijeni izraz na Stimbolovu licu, oči mu se himbeno zakrijese i obazre se niz put. Njegovi ljudi još se nisu pojavili! Brzo se oko sebe ogledao. Bio je sam s onesviještenim uzročnikom svog poniženja!

Vjerovao je da je sam. Nije primijetio dlakavu priliku koja se tiho podigla kad se Stimbol primakao. Ona je piljila kroz lišće u Stimbola i u nepomičnog čovjeka-majmuna.

Stimbol izvuče iz korica lovački nož. Mogao bi ubiti čovjeka, vratiti se stazom i pričekati ljude. Kasnije bi svi naišli na mrtva Tarzana, ali nitko ne bi znao kako je umro.

Čovjek-majmun se pomakne, vraćala mu se svijest. Stimbol je znao da mora biti brz. Tog trenutka ispruži se velika dlakava ruka kroz lišće i ščepa ga za rame. Vrišteći i psujući, okrene se i ugleda užasno Bolganijevo lice. Pokušao je udariti nožem u dlakava prsa neprijatelja, ali mu je taj iščupao iz ruku slabo oružje i bacio ga u grmlje.

Majmun je iskesio žute očnjake prema Stimbolovu

grlu kad je Tarzan otvorio oči.

— Kreeg-ah[26]! — opomene ga čovjek-majmun.

Bolgani se zaustavi i pogleda svog prijatelja.

— Pusti ga! — reče Tarzan.

— Tarmangani je htio ubiti Tarzana — tumačio je gorila. — Bolgani ga je spriječio. Bolgani ubija! — režao je užasno.

— Ne! — odsiječe Tarzan. — Ostavi Tarmanganija!

Gorila pusti Stimbola, a lovčevi se ljudi pojave. Bolgani, vidjevši mnogo crnaca, postane nervozniji i razdražljiviji.

— Idi u džunglu! — reče Tarzan. — Tarzan će se pobrinuti za Tarmanganija i Gomanganije.

S oproštajnim režanjem gorila utone u zelenilo i sjenke džungle, a Tarzan, kralj majmuna, okrene se Stimbolu i njegovim momcima.

— Bio si u smrtnoj opasnosti, Stimbole — reče čovjek-majmun. — Tvoja sreća što me nisi uspio ubiti. Našao sam se ovdje iz dva razloga. Htio sam vidjeti hoćeš li poslušati moje upute, i zaštititi te od tvojih ljudi. Nije mi se svidjelo kako su te oni ovog jutra gledali. Ne bi im bilo teško ostaviti te da se izgubiš u šumi, a to bi te isto tako sigurno ubilo kao i otrov ili nož. Sve dosada osjećao sam se odgovornim za tebe zato što si bijelac, ali si me sada oslobodio solidarnosti koju osjeća bijelac prema bijelcu.

— Neću te, Stimbole, ubiti, premda si to zavrijedio. Kako ćeš stići na obalu, brinut ćeš se odsada sam. Bez sumnje, uskoro ćeš spoznati da u džungli valja nastojati steći prijatelje, a ne nepotrebne neprijatelje. — Okrene se Stimbolovim crnim momcima. — Tarzan, kralj majmuna, ide svojim putem. Možda ga više nećete vidjeti. Vršite svoju dužnost prema ovome čovjeku sve dotle dok on sluša Tarzanovu riječ, ali pazite da ne lovi!

Izgovarajući tu posljednju opomenu, čovjek-majmun skoči na granu i ode.

Nakon upornog ispitivanja svojih ljudi Stimbol se uvjerio da više neće vidjeti Tarzana. Zbog toga mu se vra-

---

[26] Uzvik.

tilo samopouzdanje i glasno se hvalisao. Opet je bio na čelu, vikao je iz petnih žila, kleo crnce i rugao im se. Držao je da ih impresionira svojom veličinom. Smatrao ih je naivnim ljudima koji će povjerovati da se on ne boji te će steći njihovo poštovanje ako izbjegava Tarzanove zapovijedi. Budući da je Tarzan izjavio da se neće vratiti, Stimbol se osjećao sigurnim i nije se obazirao na njegove zapovijedi. Prije nego što su prispjeli do mjesta za logorovanje, Stimbol je naišao na antilopu, te je ne oklijevajući, opalio i ubio je.

Te su noći u logoru svi bili namršteni. Ljudi su se skupljali u grupe i šaputali.

— Tarzan će nas kazniti — reče vođa.

— Bwana je zao čovjek — reče drugi. — Želio bih da je mrtav.

— Ne smijemo ga ubiti. Tarzan je tako naredio.

— Kad bismo ga ostavili u džungli, on bi umro.

— Tarzan nam je zapovjedio da vršimo svoju dužnost.

— Rekao je da je vršimo dotle dok bwana bude slušao njegove zapovijedi.

— On ih je prekršio.

— Tada ga možemo napustiti.

Iscrpljen dugim pješačenjem, Stimbol je spavao poput klade. Kad se probudio, sunce je bilo visoko. On pozove svog momka. Ne dobi odgovora. Zvao je sve glasnije i glasnije, dodajući psovke. Nitko se ne odazva. Ni glasa se nije čulo u logoru.

— Lijeni crnci — gunđao je. — Već će biti živahniji čim izađem.

Ustane i počne se oblačiti. Ta tišina u logoru pričini mu se zlokobnom pa se požuri s oblačenjem i izađe iz šatora. Čim se obazreo, posta mu jasno. Nije vidio nijednog čovjeka, dok su svi svežnjevi hrane, osim jednoga, nestali. Napustili su ga u srcu Afrike.

Zgrabi pušku i odluči poći za crncima. Razmišljajući, napusti svoj plan, jer šta bi mu koristilo da se stavi pod okrilje ljudi koji su ga prepustili sigurnoj smrti. Mogli bi naći i sigurnije sredstvo da ga se riješe kad bi im se nametnuo.

Bio je samo jedan izlaz. Naći Blakea i ostati s njime. Znao je da ga Blake neće prepustiti smrti u džungli.

Crnci ga nisu ostavili bez hrane; ostavili su mu pušku i municiju, ali tko će mu nositi hranu? Bilo je nje u izobilju, ali nije mogao nositi hranu kroz džunglu zajedno s puškom i s municijom. Ne bi bilo korisno ni ostati kraj hrane u logoru. Blake se vraćao na obalu drugim putem. Čovjek-majmun je rekao da više neće pratiti Stimbolov safari. Mogu proći godine prije nego što drugo ljudsko biće prođe slučajno tom malenom lovačkom stazom.

Znao je da su Blake i on udaljeni dva dana hoda. Ako bi putovao bez tereta, a Blake se kretao polako, mogao bi ga dostići za tjedan dana. Blake će možda pronaći dobro mjesto za snimanje i stalno se ulogoriti. U tom bi ga slučaju Stimbol brže sustigao.

Osjećao se bolje čim je odlučio slijediti Blakea. Dobro je doručkovao, načinio malen svežanj hrane, dovoljan za tjedan dana, nakrcao džepove i pojas municijom i uputio se natrag stazom.

I ako je napredovao jer je put bio vidljiv, a njime se već treći put kretao. Nije bilo teško stići u logor gdje su se on i Blake rastali.

U rano poslijepodne kad je stigao na malu čistinu, odlučio je slijediti Blakeov trag i stići prije mraka što dalje. Želio se, ipak, malo odmoriti, pa je sjeo u podnožje jednog drveta i naslonio se na deblo. Nije primijetio kako se, nekoliko jardi od njega, miče busen trave, a da je to i opazio, ne bi se na to osvrtao. Istog se trenutka razmaknu vlati trave i izroni glava ogromnog lava crne grive.

Stimbol zavrisne od straha, spusti svoj svežanj, odbaci pušku, potrči prema drvetu ispod kojeg je sjedio. Lav se i sam začudi, zaustavi se trenutak, a zatim ga stane progoniti dugačkim skokovima.

Bacajući užasnute poglede prema drvetu, Stimbolu se ono pričinilo jako daleko, a lav preblizu. Vidik je čaroban iz daljine, ali i blizina ima ponekad prednost. U našem je slučaju ona toliko povećala brzinu čovjeka koji je bježao da se, premda ne više mlad, popeo na donje grane drveta

brzinom uvježbanog atlete.

Bilo je to u zadnji čas jer je Numa dodirnuo svojim savijenim pandžama njegove čizme. Rukama se i nogama uzvere naviše i tu se priljubi uz granu, iscrpljen i sopćući. Iz dubine mesožder ga je promatrao i režao.

Numa je riknuo, a zatim se okrenuo i mumljajući uputio kraljevskim korakom do busena trave iz kojeg je izronio. Zaustavivši se kraj Stimbolova svežnja hrane, koji je ovaj odbacio, udarao je po njemu ljutito šapom, razdražen mirisom čovjeka. Svežanj se otkotrlja u stranu, Numa uzmakne, promatrajući ga oprezno, a tada se s urlikom baci na nj, razdere ga i sadržaj razbaca po zemlji. Izgrizao je sve konzerve i kutije dok je Stimbol čučao na drvetu i to bespomoćno promatrao.

Po sto puta proklinjao je sam sebe što je odbacio pušku i zaklinjao se na osvetu. Tješio se da Blake nije daleko, a on posjeduje bogatu zalihu koju mogu trgovanjem povećati. Sići će s drveta i poći za Blakeom čim lav ode.

Numa, zamoren ispitivanjem svežnja, uputi se prema visokoj travi, ali njegovu pažnju privuče Tarmanganova batina koja praska. Lav ponjuši odbačenu pušku, udari je šapom i na kraju je zagrize. Stimbol je promatrao užasnuto. Što ako životinja ošteti oružje? Ostat će bez ikakva sredstva za obranu i za nabavljanje hrane.

— Ostavi je! — zavikne Stimbol. — Ostavi je!

Ne obazirući se na čovjeka kojeg je prezirao, Numa se uputi u svoju jazbinu i odnese sobom pušku.

Wilbur Stimbol bijaše tako obuzet strahom te mu se činilo da to poslijepodne i noć nikada neće proći. U toku dana lav je ostao u obližnjem busenu trave i tako spriječio nesretnog čovjeka da potraži Blakeov logor. Kad je pala noć, Stimbol ne bi bio ni za čitav svijet sišao niz drvo da lav i nije bio u blizini. Od mraka do zore na podnožju su drveta na kome se bijaše sklonio, zavijale životinje, režale, kašljale i lajale. Činilo mu se kao da su se najstrašnije zvijeri džungle sastale na savjetovanje.

Ujutro je džungla bila mirna i tiha, samo su prazne konzerve i rastrgano platno svežnja svjedočili o gozbi

hijena. Numa je otišao i ostavio ostatke svog plijena, a Stimbolovom zaslugom hijene su te ostatke zasladile hors d'oeuvresom.

Dršćući, Stimbol se spusti s drva. Razrogačenih očiju, trzajući se na svaki šum, vukla se šumom bijedna prilika, slomljena strahom i poodmaklim godinama. U njoj bi se teško mogao prepoznati Wilbur Stimbol, bankar kompanije »Stimbol« iz New Yorka.

Stimbol zavrisne od straha, spusti svoj svežanj, odbaci pušku i potrči ispred lava prema drvetu ispod kojeg je sjedio.

križ

Oluja koja je zatekla Stimbolov safari, omela je planove Jima Blakea, a jedna munja promijenila je začas cijeli tok njegova života.

Praćen crncem koji je nosio njegovu kameru i rezervnu pušku, Blake se udaljio s glavnog puta i od svog safarija tražeći lava da ga fotografira. Po mnogim se znacima moglo zaključiti da se u tom kraju može naći mnogo tih velikih mesoždera.

Namjeravao je poći paralelno s putem kojim se kretala glavnina njegove ekspedicije i priključiti joj se tog poslije-podneva. Dječak koji ga je pratio, bio je inteligentan i okretan. Taj crnac obavezao se ostalima da će Blakea sigurno dovesti u logor jer je dječak poznavao put i brzinu safarija koji bijaše u pokretu. Blake se nije obazirao na put kojim je prolazio jer se potpuno pouzdao u dječaka. Obuzela ga je fascinirajuća želja da traži objekte za svoja snimanja.

Ubrzo, napustivši safari, Blake i njegov pratilac susreli su čopor od sedam do osam lavova. Tu je primijetio veličanstvena starog lava mužjaka i staru lavicu sa pet do šest mladih na po odraslih i odraslih lavova.

Kad se Blake i njegov drug pojaviše, lavovi se počnu lijeno povlačiti čistinom. Obojica su ih slijedili i strpljivo tražili prikladan trenutak kako bi bijelac dobio željenu sliku.

Crnac je pamtio smjer kojim se kretao safari i njihov odnos prema krivudanju gonjene divljači. Znao je kako su se daleko i u kojem smjeru udaljili od ekspedicije. Ne bi mu bilo teško da se vrati na stazu kojom se kretao safari.

Blake se nije brinuo ni za vrijeme ni za smjer puta jer se potpuno povjerio crncu.

Dva sata uporno su slijedili trag. Svaki trenutak ugledali su sad jednog, sad drugog lava iz kraljevske grupe, ali se nije pokazala pogodna prilika za uspješan snimak. Tada se najednom nebo prekri tmastim oblacima i u trenu se prolomi oluja takvom žestinom kakva se zna samo na ekvatoru. Velika je nesreća zadesila Jamesa Huntera Blakea usred zaglušujuće grmljavine i munja koje su zasljepljivale.

Nije znao kako je dugo ležao onesviješten od groma koji je udario nekoliko stopa podalje. Kad je otvorio oči, vidio je da je oluja prohujala, a sunce jasno sjalo kroz lisnatu nadstrešnicu šume. Još uvijek omamljen, ne znajući uzrok i opseg katastrofe, polako se digne na lakat i obazre unaokolo.

Ono što je prvo ugledao, pomoglo mu je da se brzo osvijesti. Na udaljenosti od stotinjak stopa stajala je grupa lavova, a njih sedmero gledalo ga je svečano. Lavovi se po pojedinim osobinama toliko međusobno razlikuju, kao što se međusobno razlikuju i ljudi. Lavovi imaju svoju ćud i različito reagiraju na stanovite podražaje i situacije.

Lavovi su obziljno promatrali ljudsko biće. Oni nisu dobro poznavali čovjeka; vidjeli su tek nekolicinu ljudi; ljudi ih nikad nisu lovili; bili su dobro ishranjeni, a Blake ih nije ničim razdražio. Na sreću, bili su samo radoznali.

Sve to Blake nije znao. Vidio je sedam lavova, udaljenih stotinu stopa na slobodi. Sada nije želio svoju kameru, već pušku.

Kradom, da ih ne uznemiri, ogledavao se za puškom. Na svoj užas, nije vidio ni vlastite puške, a niti svog nosača s rezervnom puškom. Gdje je mogao biti dječak? Zacijelo se prestrašio lavova i pobjegao u logor. Jedino privlačno drvo nalazilo se udaljeno dvadeset stopa. Blake nije znao hoće li lavovi navaliti u trenutku kad ustane. Nastojao se prisjetiti svega što je čuo o lavovima i dosjetio se nečega što vrijedi kao neoborivo pravilo za sve opasne zvijeri; kad od njih bježite, slijedit će vas. Ako želi dospjeti

do drveta, mora poći direktno k lavovima.

Blake je bio u škripcu. Jedan se od mladih lavova dignu i primakne nekoliko koraka. Blake se odmah odluči, jer što je lav bio bliže, to je bila manja mogućnost da stigne do drveta ako su već lavovi odlučili to spriječiti.

Usred one ogromne šume potpuno opkoljene drvećem, priroda je izabrala da ga obori baš nasred čistine. Jedno dobro drvo bijaše udaljeno stotinu stopa, ali nasuprot lavovima. Blake ga čeznutljivo pogleda i brzo izračuna. Kad bi otrčao k drvetu, koje je dalje, lavovi bi morali prijeći dvjesta stopa, a on sto. Do bližeg bi drveta oni morali prevaliti osamdeset a on dvadeset stopa. Doći do bližeg stabla je sigurnije, jer bi tu njegova prednost bila dva prema jedan, ali se istovremeno izlagao pogibelji da uleti ravno u ralje sedmero lavova.

Jimu Blakeu digla se kosa od užasa. Lavovi nisu bili psihoanalitičari, pa nisu ni sanjali što se s Blakeom događa, jer se on nehajno i lagano uputio prema njima i drvetu. Najveće junaštvo u cijelom njegovu životu bilo je obuzdati svoje noge. One su željele trčati, a to je željelo i njegovo srce i mozak. Samo ih je njegova volja suzdržavala.

Jim Blake proživio je uzbudljive trenutke dok se prvim koracima uputio u susret sedmero velikih lavova koji su promatrali njegov dolazak. Vidio je da su postali nervozni. Lavica se uznemirila. Stari mužjak je zarikao. Mladi mužjak, onaj koji se uputio prema njemu, lupao je svojim repom o bokove, ispružio glavu, iskesio zube i oprezno se počeo približavati.

Blake se gotovo primakao drvetu kad se nešto dogodilo. Nikad nije doznao zašto se lavica okrenula i tiho cvileći otišla. Za njom se povukoše i ostala šestorica.

Čovjek se nasloni na deblo i počne se hladiti svojim šljemom. — Uh! — odahne. — Nadam se da ću idućeg lava vidjeti u Centralnom zoološkom vrtu.

Uskoro je zaboravio i na lavove zbog događaja koji su uslijedili. Kad se crni dječak na njegove uporne povike nije odazvao, Blake je odlučio da ga potraži. Nije morao poći daleko. Usred čistine, na stazi kojom su se morali

Blake se trgne iz sna i spazi u mraku dva blistava, plamena oka. Odmah je znao da je to leopard, izvukao je svoj automatski pištolj i opalio naslijepo. S užasnim krikom životinja skoči i padne na zemlju. Blake nikad nije saznao da li je pogodio.

vratiti, našao je ostatke spaljena mesa, pocrnjelu i napola rastopljenu cijev puške. Od kamere nije ostalo ni traga.

Munja, koja je oborila Blakea, udarila je ravno u njegova nosača rezervne puške, ubila ga na mjestu, a municija je eksplodirala, razorila kameru i upropastila pušku koju je ovaj nosio.

Što se dogodilo s Blakeovom puškom? On ju je svagdje tražio i na kraju pomislio da je nestala zbog jednog od onih ćudljivih trikova za koje su krive oluje pune elektriciteta.

Svjestan da se izgubio i da nikako ne može znati gdje se ulogorio njegov safari, Blake se uputi naslijepo, putem za koji se nadao da je pravi. Ali nije bio. Safari se kretao sjeveroistočno, Blake pak sjeverno.

Dva dana probijao se mučno kroz gustu šumu. Noću je spavao u krošnjama drveća. Jednom se trgne iz svog lakog sna. Grana se pod njim zanjiše. Kad se sasvim razbudio, osjetio je kako se ona spustila od težine neke velike zvijeri. Pogleda i spazi u mraku dva blistava, plamena oka. Blake je znao da je to leopard, izvukao je svoj automatski pištolj i opalio naslijepo. S užasnim krikom životinja skoči ili padne na zemlju. Blake nije nikada saznao da li ga je pogodio. Leopard se nije vratio, a ujutro nije otkrio nikakvih znakova.

Našao je hrane i vode u izobilju. Ujutro, trećeg dana, izašao je iz šume i stigao do podnožja lanca visokih planina. Prvi put uživao je u pogledu na modro nebo koje ništa nije zaklanjalo, ugledao je opet horizont kako se prostire pred njim. Sve dosad, dok nije izašao na svjetlo dana i osjetio polet i vedrinu zatvorenika koji je iz uza dopro na slobodu, nije znao koliko ga je pritiskivala tama gustog drveća. Spas je bio samo pitanje vremena. Želio je od sreće zapjevati i vikati, ali štedeći svoju snagu, popne se na planinu. U šumi nije bilo domorodačkih sela, ali, zaključio je, mora ih biti u zemlji bogatoj vodom i divljači. Nadao se da će naći domoroce na obroncima planine.

Uspevši se na vrh nekog brežuljka, spazi ispod sebe klanac kojim je tekla malena brzica. Kraj vode bi moglo biti selo.

Ako pođe uzvodno, mogao bi stići u neko selo. To je barem lako. Sišao je do brzice i otkrio sa zadovoljstvom prokrčenu stazu, koja je vodila uporedo s njome. Blake se penjao stazom u klanac, i ohrabren, vjerovao da će uskoro sresti domoroce te će mu oni pomoći da nađe svoj safari.

Prešao je oko tri milje, a da nije otkrio nikakva znaka nastanjenosti, kad se odjednom kod zavijutka staze nađe na podnožju velikog bijelog križa, ogromnih dimenzija.

Isklesan u vapnencu, stajao je usred staze i uzdizao se šezdeset stopa u visinu. Ispucan i izlizan, djelovao je prastaro. Taj je utisak povećao i natpis na prednjoj strani masivnog temelja koji je bio gotovo potpuno izbrisan.

Blake je ispitivao urezana slova, ali ih nije mogao odgonetati. Činilo mu se da su ranoengleska, ali je Blakeu bila smiješna i sama pomisao da bi slova mogla potjecati iz tog vremena. Znao je da se ne nalazi daleko od južne granice Etiopije, a da su Etiopljani kršćani. Tako je i protumačio prisutnost križa; ali nije znao zašto je taj osamljeni, prastari simbol raspeća djelovao na nj tako zlokobno. Zašto? Šta je on značio?

Stajao je tamo nijem, posivio od starosti i pričinilo mu se kao da ga zaustavlja i opominje, ali ne prijateljski već osorno i s mržnjom.

Nasmijavši se, Blake se otrese tog raspoloženja i nastavi svoj put, ali, kad je prolazio mimo veliki bijeli monolit, prekriži se, mada nije bio katolik. Nije znao što ga je natjeralo na taj neuobičajeni čin, ali isto tako nije razumio ni zašto križ djeluje na nj tako čudesnom tajnovitom snagom.

Staza je zavila još jedanput i tada se suzila između dvije ogromne stijene koje su mogle pasti s litice što je stršila nad njima.

Stijene su se zatvorile ispred njega i sa strane. Po svoj prilici bio je pri kraju kanjona, a još nije bilo znaka selu. Pa ipak, kamo je put vodio? Sigurno je imao kraj i svrhu. Najprije će otkriti prvo, a zatim drugo.

Još uvijek pod tmurnim dojmom križa, Blake je prošao između dvije stijene, kadli se u trenu stvori jedan

čovjek pred njime, a drugi iza njega.

Bili su to crnci, snažni mladići pravilnih crta lica. U njihovu izgledu Blake nije otkrio ništa neobično. Očekivao je da će u Africi naći crnce, ali ne takve u kratkim kožnatim kaputima, brižljivo ukrašenima s izvezenim crvenim križem na prsima, u uskim hlačama i sandalama koje su pridržavali remeni od jelenje kože, a dopirali unakrst do polovice nogu. Ti su crnci nosili na glavi viteški šljem od leopardove kože koji se čvrsto priljubio uz glavu i dopirao do ušiju, a bili su naoružani širokim mačem sa dvije oštrice i brižno zašiljenim kopljem.

Blake je odmah primijetio koplje, jer su mu crnci jedno pritisnuli na trbuh, a drugo na slabine.

— Tko si ti? — upita crnac ispred Blakea.

Blake bi se manje iznenadio da ga je čovjek oslovio grčki, no kad je čuo da mu centralnoafrički crnac dvadesetog stoljeća govori arhaičnim engleskim jezikom. Blake zanijemi od čuda.

— Čovjek je zacijelo Saracen, Paule! — reče crnac iza Blakea — pa ne razumije što mu govoriš, a možda je i uhoda.

— Ne, Peteru Wiggse, ako se ja zovem Paul Bodkin, on nije nevjernik; to sam vidio vlastitim očima.

— Bio on tko mu drago, moramo ga odvesti kapetanu. On će ga ispitati, Paule Bodkine.

— Sigurno. Neće škoditi da ga ispita, a on će biti primoran da odgovara.

— Prestani brbljati i odvedi ga kapetanu — reče Peter. — Ostat ću ovdje i čuvati put dok se ne vratiš.

— Paul stupi na stranu i dade znak Blakeu da pođe. On je išao iza njega, a Amerikanac je, i ne osvrćući se, znao da je ukrašeni vrh koplja prijeteći upravljen na njega.

Put se prostirao pred njim. Blake je išao stazom prema klisuri. U njoj se otvorilo crno ždrijelo tunela, koji je vodio niz kamenu strminu. Kraj ulaza sa svake strane tunela, u udubljenju bilo je nekoliko baklji načinjenih od trstike i granja namočenog u katran. Jednu od njih izabrao je Paul Bodkin. Iz metalne kutije koju je nosio u

džepu on uzme kresivo, iskreše iskru kremenom i čelikom, upali baklju, gurne Blakea ispred sebe vrškom koplja, te obojica uđu u tunel koji se onako uzak i krivudav činio Blakeu prikladnim za obranu. Pod je bio izlizan, pa je kamen od kojeg bijaše načinjen, sjao ulašten u svjetlu baklje. Zidovi i strop bijahu čađavi od bezbroj tisuća baklji koje su gorjele i osvjetljavale taj neobični prolaz koji je vodio u — što?

Paul stupi na stranu i dade znak Blakeu da pođe. On je išao iza njega, a Amerikanac je, i ne osvrćući se, znao da je ukrašeni vrh kopolja prijeteći upravljen na njega.

zmija ujeda

Stimbol nije imao nikakva iskustva o životu u džungli. Preplavila ga je veličina njegove katastrofe i on se vukao džunglom. Užas je otupio njegovu moć rasuđivanja i džungla mu je postala vrelo strave kakvu samo mašta može dočarati. Za ostatke njegova odijela prilijepilo se blato. Ono je mjestimice pokrivalo prljavštinu na iscrpljenom tijelu. Kosa nekoć prosjeda, postala je posve sijedom, a takva je bila i brada koju već četiri dana nije brijao.

Uputio se širokom, dobrom stazom kojom su prošli ljudi, konji, ovce i koze prije tjedan dana. Zaslijepljen i neupućen, kao gotovi svaki stanovnik grada, mislio je da je na tragu Blakeova safarija, pa je, najzad, posrćući potpuno iscrpljen, upao u menzil Ibn Jada koji je polako napredovao.

Našao ga je Fejjuan, Gall-rob, i odmah odveo u šeikov bejt, gdje je šeik sa svojim bratom Tollogom i s još nekolicinom sjedio prekrštenih nogu i srkao kavu.

— Alaha ti! Kakva si to čudaka zarobio, Fejjuane? — upita šeik.

— Možda je neki sveti čovjek — odgovori crnac — jer je vrlo siromašan, bez oružja i jako prljav. Da, to će zacijelo biti neki sveti čovjek.

— Tko si ti? — upita šeik.

— Izgubio sam se i umirem od gladi. Dajte mi hrane — zamoli Stimbol.

Ali nisu se razumjeli. Govorili su različitim jezicima.

— Opet jedan nasrany — reče prezirno Fahd. — Možda Francuz.

— Rekao bih prije da je Englez — primijeti Tollog.

— Možda je iz Francuske — sugerirao je Ibn Jad.

— Oslovi ga, Fahde, tim odvratnim jezikom koji si naučio u Alžiru, među vojnicima!

— Tko si ti, strance? — upita Fahd francuski.

— Ja sam Amerikanac — odgovori Stimbol s olakšanjem i očaran što je našao najzad jezik kojim će saobraćati s Arapima. — Izgubio sam se u džungli i skapavam od gladi.

— On je iz Novog svijeta. Izgubio se i umire od gladi — preveo je Fahd.

Ibn Jad naredi da donesu hranu i dok je stranac jeo, nastavili su razgovor uz pomoć Fahda. Stimbol im je objasnio da su ga njegovi ljudi napustili i da će dobro platiti ako ga odvedu na obalu. Beduinu je smetala prisutnost starog i slabog čovjeka. Predloži da mu odmah prerežu vrat i tako najbrže riješe problem, ali Fahd se odupre. Zaslijepilo ga je Stimbolovo veliko bogatstvo kojim se hvalisao, pa je računao na mogućnost velike novčane nagrade ili otkupnine. Utjecao je na šeika da dopusti Stimbolu neka ostane kod njih barem neko vrijeme. Obavezao se da će za nj odgovarati i odveo ga u svoj bejt.

—Ibn Jad te htio ubiti, nasrany — reče Fahd nešto kasnije Stimbolu — ali te Fahd spasio. Sjeti se toga kad dođe čas da podijeliš nagradu. Ibn Jad je uvijek pripravan da te dade ubiti, a tvoj je život u rukama Fahda. Koliko vrijedi tvoj život?

— Učinit ću te bogatim čovjekom — odgovori Stimbol.

Idućih su se dana Stimbol i Fahd bolje upoznali. Čim se Stimbol osjećao sigurnijim i kad mu se vratila snaga, postao je opet hvalisav. Svojim velikim bogatstvom i važnošću uspio je ostaviti dubok dojam. Toliko je mnogo obećavao da je Fahd već vidio pred sobom život ispunjen raskoši, lakoćom i moći. Što su više rasle pohlepa i ambicije, u Fahdu se povećavao strah da bi netko mogao oteti to njegovo blago. Ibn Jad mu se činio najlogičnijim i najmoćnijim suparnikom nasranyja. Zato je Fahd neprestano Stimbolu tuvio u glavu kako šeik žeđa njegovu krv. Zapravo, Ibn Jad se tako malo brinuo za

Stimbola da je i zaboravio na nj. Povremeno bi ga se sjetio kad ga je ugledao na putu ili u logoru.

Fahd je povjerio Stimbolu da među beduinima postoje neslaganja i razmirice, a to će on, kad se za to pruži prilika, upotrijebiti u svoju korist.

Uporno, iako polako, Arapi su se primicali legendarnom leopardskom gradu Nimmru. Zeyd je putem želio isprositi ruku Ateje, kćeri šeika Ibn Jada, a Tollog je opet pred šeikom hvalio Fahda kako bi mu ovaj pomogao u njegovim namjerama. Hvalio ga je samo onda kad bi Fahd to čuo. Time je želio impresionirati mladog izdajicu i privezati ga uza se. No, kad jednom postane šeikom, bit će mu svejedno tko će dobiti ruku Ateje.

Ali Fahd time nije bio zadovoljan. Razdirala ga je ljubomora. Naposljetku više nije mogao ni pogledati Zeyda a da ga ne obuzme pomisao na ubojstvo. Sve je češće pomišljao na to da svijet i sebe oslobodi rivala koji je imao više uspjeha. Uhodio je njega i Ateju i najzad, a prilika mu se sama ponudila, smislio je plan.

Fahd je zapazio da Zeyd svake noći napušta okupljene muškarce u mukaadu, a Ateja se, čim posvršava svoje domaćinske poslove, iskrada u noć. Fahd ih je slijedio i njegove se sumnje obistiniše. Zeyd se doista sastajao s Atejom.

I tako, jedne noći Fahd nije prisustvovao sastanku u šeikovu bejtu, već se sakrio blizu Zevdova šatora kada je Zeyd napustio svoj šator i uputio se na sastanak. Fahd se uvuče u šalor i zgrabi pušku svog suparnika. Bila je nabijena. Kradom se vratio do mjesta gdje je Zeyd čekao svoju ljubav i prišulja mu se s leđa.

Podalje u mukaadu sjedaše Ibn Jad sa prijateljima. U svjetlu fenjera dvojica mladića jasno su vidjeli šeika. Ateja je još uvijek bila u ženskim odajama.

Fahd, stojeći iza Zeyda, nacilja vrlo pažljivo pušku, ali ne u Zeyda. Ne! Fahd je bio lukav poput lisice. Kad bi Zeyd bio ubijen, nitko ne bi mogao uvjeriti Ateju da ga nije ubio Fahd. To je on dobro znao, a bio je i siguran da Ateja ne bi željela ni pogledati ubojicu svog ljubavnika.

Iza Zeyda bijaše Ibn Jad, ali Fahd nije ciljao ni u

njega. U koga je ciljao? Ni u koga. Još nije sazrelo vrijeme za ubojstvo šeika. Prvo moraju imati blago u rukama, a tu je tajnu znao samo šeik.

Fahd nacilja u jednog od am'dana iz šeikova šatora. Pažljivo nacilja i odapne kokot. Puška zapuca stopu iznad Ibn Jadove glave. U isti trenutak Fahd odbaci pušku, skoči na zaprepaštenog Zeyda i poviče u pomoć.

Iznenađeni pucnjem i vikom, muškarci se raštrkaše na sve strane. S njima bijaše šeik. On pronađe Fahda kako čvrsto drži Zeyda.

— Što to znači? — upita Ibn Jad.

— Alaha mi, Ibn Jade, htio te ubiti! — poviče Fahd. — Naišao sam u pravi čas. On je opalio, a ja sam mu skočio na leđa. Sigurno bi te bio ubio.

— Laže! — poviče Zeyd. — Pucanj je došao iza mojih leđa. Ako je itko pucao u Ibn Jada, to je bio Fahd.

Ateja je razrogačenih očiju potrčala ljubavniku: — Ti to nisi uradio, zar ne, Zeyde? Reci da to ti nisi uradio!

— Kunem se Alahom da nisam — zaklinjao se Zeyd.

— Nikad ne bih posumnjao u njega — reče Ibn Jad.

Lukavi Fahd ne spomene fitiljaču. Oštroumno je zaključio da će ona jače posvjedočiti protiv Zeyda ako je tko drugi primijeti. Bio je u pravu. Tollog je nađe.

— Ovdje je oružje — poviče.

— Hajde da ga ispitamo na svjetlu — reče Ibn Jad. — Njoj ćemo prije povjerovati, ne lažljivim jezicima.

Dok se družina kretala prema šeikovu bejtu, Zeydu je odlanulo. Osjećao je da je spašen od smrti, jer bijaše siguran, da će puška posvjedočiti u njegovu korist. Stisne ruku Ateji koja je kraj njega koračala.

Ispod fenjera u mukaadu Ibn Jad je ispitivao pogledom fitiljaču dok su ostali istezali vratove i tiskali se oko njega. Samo jedan pogled bio je dovoljan. Sleđena lica, šeik podigne oči.

Ona je Zevdova — reče.

Ateja ostade bez daha i uzmakne od svog ljubavnika. Nisam to ja uradio! To je prevara! — poviče Zeyd. Odvedite ga! — zapovjedi Ibn Jad. — Pripazite da ga dobro svežete!

Aleja jurnu ocu i padne na koljena. — Nemoj ga ubiti! — On to nije mogao učiniti. Znam da to nije bio on.

— Šuti, djevojko! — zapovjedi strogo šeik. — Idi u svoj šator i ne miči se.

Zeyda odvedoše u njegov bejt i dobro ga svežu. U šeikovu mukaadu stariji su sjedili i vijećali, a Ateja ih je slušala sakrivena iza zastora.

U zoru ćemo ga strijeljati!

Aleja je čula osudu svoga ljubavnika.

Sakriven masnim toribom[27] Fahd se zlobno smješkao. U svojoj crnoj kući od devine dlake Zeyd se mučio da prekine remene koji su ga čvrsto sputali. Znao je svoju sudbinu, premda nije čuo osude. U haremu šeika Ibn Jada njegova je kći ležala budna. Patila je. Duge trepavice orosile su se suzama, ali je njena tuga ostala bez riječi. Raširenih očiju čekala je. Uskoro joj strpljivost bijaše nagrađena. Čula je kako Ibn Jad i njegova žena Hirfa duboko i pravilno dišu. Zaspali su.

Ateja se uzvrpolji. Kradom podiže donji kraj šatora kraj kojeg se nalazila njezina hasura za spavanje i provuče se u opustjeli mukaad. Pipajući naslijepo pronađe Zevdovu fitiljaču na mjestu gdje ju je Ibn Jad ostavio. Ponese sa sobom svežanj hrane, umotan u stari torib. To je spremila još prije, uvečer, u šatoru za žene dok je Hirfa bila odsutna.

Ateja izađe iz šatora svog oca šuljajući se oprezno krivudavim putem koji je vodio između arapskih šatora i prikrade se Zevdovu bejtu. Kod ulaza se zaustavi, prisluhne, a tada lakim korakom uđe.

Zeyd, koji se još uvijek borio s uzama, čuo je. — Tko je to? — upita.

— Pst! — opomene ga djevojka. — To sam ja, Ateja. — Primakne mu se.

— Ljubljena! — prošapće.

---

[27] Pokrivač za glavu i dio lica koji nose beduini.

Djevojka spretno presiječe veze koje su mu sputavale ruke i noge. — Donijela sam ti hrane i tvoju mušketu — reče. — Poklanjam ti njih i slobodu, a za ostalo se moraš pobrinuti sam. Tvoj konj je vezan s ostalim konjima. Daleko je naša domovina el-Guad; put do nje posut je opasnostima, ali će Ateja iz dana u dan moliti Alaha da te tamo sretno dovede. Požuri se, ljubljeni moj!

Zeyd je snažno pritisne na grudi, poljubi je i izgubi se u noć.

Ateja spretno presiječe veze koje su sputavale Zeydove ruke i noge. Donijela sam ti hrane i tvoju mušketu, poklanjam ti njih i slobodu, a za ostalo se moraš pobrinuti sam.

sir richard

Tunel, kojim je Paul Bodkin vodio Blakea, uspinjao se, a povremeno su ga prekidale stepenice koje su ih vodile sve više i više. Blakeu se put činio beskrajnim. Jezovita misterija dugog tunela nije mogla svladati monotoniju uvijek istih zidova koji su u mutnom svjetlu baklje tiho promicali jedan za drugim i sad tonuli u himeričnu tamu, sad opet iskrsavali.

Kao i sve u životu, tunel je imao svoj kraj. Blake spazi u daljini malenu mrlju danjeg svjetla. Začas izađe glavinjajući, a pogled mu odluta niz široku dolinu čarobna izgleda načičkanu drvećem. Našao se na širokoj visoravni stotinjak stopa iznad podnožja brda kroz koji bijaše probijen tunel. Pred njim se strmo rušila litica, a nadesno protezala se visoravan još stotinjak stopa i naglo završavala. Obazre se nalijevo i raširi oči od čuda.

Čvrsti zidovi zatvarali su visoravan. Sa svake im se strane uzdizale okrugle kule s uskim puškarnicama. Usred zida bijahu visoka vrata, zatvorena masivnom i prekrasno izrađenom rešetkom za spuštanje iza kojih je Blake primijetio dva crnca na straži. Bili su odjeveni poput onih koji su ga zarobili. U ruci su držali velike vojne sjekire, a kundak prislonili o zemlju.

Hej, vrata! — poviče Paul Bodkin. — Otvorite da uđe stražar sa zarobljenikom!

Rešetka se polako digne, a Blake i stražar uđu. Odmah ulijevo, unutar kapije u samom brdu, bijaše sagrađena stražarnica. Pred njom je zastalo dvadesetak vojnika u istoj uniformi kakvu je nosio Paul Bodkin, a na prsima svakog od njih isticao se crveni križ. Konji, prekriti ukrašenim pokrivačima živih boja, bijahu

privezani o tešku drvenu ogradu. Raskošna konjska oprema podsjetila je Blakea na slike srednjovjekovnih engleskih vitezova.

Njihova neobična crna odijela, stražarnica koja se ispriječila na putu, raskošna konjska oprema, ostavili su Blakea bez daha, pa se više nije začudio pojavi lijepog mladog čovjeka, obučena u srednjovjekovnu oklopnu košulju, preko koje je prebacio lak kaput od grube tkanine, purpurne boje. Na glavi mladić je nosio viteški šljem od leopardove kože na koji se nastavljao kratki plašt od lančane žice pa mu je tako zaštićivao grlo i vrat. Bio je naoružan teškim mačem i bodežom a dugo je koplje i štit ukrašen crvenim križem naslonio o zid stražarnice.

— Prokletstvo! — poviče mladić. — Tko je s tobom, slugo?

— Zarobljenik, na tvoju službu, plemeniti lorde — odgovori pokorno Paul Bodkin.

— Sigurno Saracen — zaključi mladić.

— Ne, ako smijem primijetiti, hrabri Sir Richarde — odvrati Paul — mislim da nije Saracen.

— Zašto misliš?

— Vidio sam vlastitim očima kako se prekrižio pred križem.

— Dovedi ga ovamo, momče!

Bodkin gurne Blakea kopljem, ali Amerikanac nije tu uvredu gotovo ni primijetio. Iznenada mu je pred očima sinula istina. U sebi se nasmijao zbog svoje tuposti. Razumio je sve, a ti su prijani mislili da će ga povući za nos. Gotovo su i uspjeli.

Sa sarkastičnim osmijehom na usnama stupi pred mladog čovjeka. Ovaj ga je promatrao oholom arogancijom.

— Odakle dolaziš — upita — i što tražiš u Dolini Groba, slugo?

Blakeov se smiješak ugasi na usnama. To je već previše. — Dosta je šale, mladi prijatelju — odgovorio je otegnuto. — Gdje je direktor?

— Direktor? Zaista ne znam što time misliš.

— Zaista ne znaš? — odbrusi Blake s finim sarkazmom. — Skresat ću ti istinu ravno u oči. Netko s nadnicom od 7 i po dolara na dan neće me vući za nos!

— Sto mu gromova, momče! Ne razumijem tvoje riječi, ali mi se ne sviđa ton tvoga glasa. Pun je uvreda i ne zvuči lijepo u ušima Richarda Montmorencyja.

— Osvijesti se! — savjetovaše ga Blake. — Ako ti nije direktor pri ruci, pozovi pomoćnog direktora ili snimatelja, a možda će i pisac scenarija imati više pameti od tebe.

— Da se osvijestim? Sumnjaš li ti da Richard Montmorency plemeniti vitez od Nimmra, nije pri svijesti?

Blake u očaju zaklima glavom, a tada se okrene vojnicima što su ih opkolili i slušali njihov razgovor. Mislio je da će se neki ceriti na šalu koju s njim tjeraju, ali je vidio oko sebe sama ozbiljna i svečana lica.

— Slušaj — reče oslovivši Paula Bodkina — zar nitko od vas ne zna gdje je direktor?

— Direktor? — ponovi Bodkin klimajući glavom. — U cijelom Nimmru nema čovjeka tog imena, a koliko mi je poznalo, nema ga ni u Dolini Groba.

— Oprostite — reče Blake — pogriješio sam. Ako nema direktora, sigurno je negdje u blizini upravitelj[28]. Mogu li ga vidjeti?

— Aha čuvar! — poviče Bodkin, a lice mu se ozari u razumijevanju. — Sir Richard je čuvar.

— Gle, vraga! — poviče Blake, okrenuvši se mladiću. — Oprostite, držao sam vas stanovnikom ovoga kraja.

— Stanovnikom? Govoriš čudnim jezikom, ali mi se ipak čini da je engleski — odgovori mladić ozbiljno. — Ovaj sluga pravu. Ja sam zaista danas čuvar vrata.

Blake je počeo sumnjati u svoj zdravi razum. Ni bijeli mladić, ni crnac nisu bili nalik na luđake. Pogleda čuvara kapije.

— Oprostite — reče i blistavo se osmjehne onim svojim smijehom koji su njegovi prijatelji tako dobro poznavali. — Vladao sam se kao prostak. Nisam za to kriv

---

[28] U original keeper = upravitelj, čuvar.

Već sam dulje vrijeme živčano prenapet, a kao kruna svega danima sam izgubljen u džungli bez dovoljno hrane. Činilo mi se da sa mnom zbijate šalu, a za šalu nisam ni najmanje raspoložen. Željan sam prijateljstva i gostoljubivosti. Recite mi gdje sam? Koji je to grad?

— Blizu si grada Nimmra[29] — odgovori mladić.

— Pretpostavljam da se kod vas danas slavi narodni praznik ili nešto slično? — nabaci Blake.

— Ne razumijem te — odgovori mladić.

— Pa vi ste svečano odjeveni, zar ne?

— Sto mu muka! Taj čovjek ne govori razumljivo! Što ti je to »svečano« odjeven?

— Mislim na vašu odjeću.

— Što nije u redu s našim odijelima? Istina, nisu naročito nova, ali svakako su ljepša od tvoga. Prikladna su za svakodnevnu službu vitezova.

— Ne želite, valjda, reći da se svaki dan ovako oblačite? — upita Blake.

— Zašto ne? Dosta je toga. Više se ne želim s tobom prepirati. Vas dvojica odvedite ga unutra, a ti, Bodkine, stani na vanjska vrata. — Mladić se okrenu, uđe u zgradu, a dvojica vojnika zgrabe Blakea te i njega grubo uguraju unutra.

Našao se u sobi visoka stropa, zidova urezanih u kamenu, a drveni stupovi, istesani rukom, nosili su zabatne grede pocrnjele od starosti. Na kamenom podu stajao je stol, a do nje ga klupa. Mladić sjedne na klupu. Blakea doguraše pred njega, a sa svake mu se strane isprriječio čuvar.

— Kako se zoveš? — upita mladić.

— Blake.

— To je sve? Blake i ništa više?

— James Hunter Blake.

— Kakve počasne naslove nosiš u svojoj zemlji?

— Nemam počasnih naslova.

— Aha, ti tada nisi gentleman?

---

[29] Svi stanovnici Nimmra govore zastarjelim engleskim jezikom. Zbog toga dolazi do nesporazuma i Blake se često nalazi u situaciji da ga stanvnici Nimmra ne razumiju.

— Zovu me gentlemanom.

— Iz koje si zemlje?

— Iz Amerike.

— Amerike?! Ta zemlja, druškane, ne postoji.

— A zašto ne bi postojala?

— Nisam nikad čuo za nju. Što radiš u blizini Doline Groba? Zar nisi znao da je to zabranjeno?

— Rekao sam vam da sam se izgubio. Nisam znao gdje sam. Želim samo jedno: da nađem svoj safari, ili da se vratim na obalu.

— To je nemoguće. Opkoljeni smo Saracenima. Njihova nas vojska opsjeda već sedamsto trideset i pet godina. Kako si se probio kroz neprijateljsku liniju? Kako si mogao proći kroz tu ogromnu vojsku?

— Nema nikakve vojske.

— Zašto lažeš, slugo, Richardu Montmorencyju? Kad bi bio plemenite krvi, to bi mi platio na časnom polju. Mislim da si uhoda, niska porijekla, a ovamo te poslao sultan. Bilo bi za tebe najbolje da mi sve priznaš jer ako te odvedem princu, on će iz tebe iščupati istinu na način koji nije ni najmanje ugodan. Što kažeš na to?

— Nemam što da priznam. Odvedite me princu ili bilo kome tko je vaš gospodar. Možda će me on nahraniti.

Dobit ćeš ovdje hrane. Nitko ne smije reći da je Richard Montmorency otjerao gladna čovjeka sa svog praga. Hej, Michel! Michel! Gdje je taj lijeni balavac? Michel!

Otvoriše se vrata susjedne prostorije. Pojavio se dječak koji je pospano trljao oči. Bio je obučen u kratku tuniku i zelene uske hlače. Na kapi mu se vijorila perjanica.

— Opet si spavao? — upita Sir Richard. — Ti, lijenčino! Donesi kruh i meso za toga siromašnog putnika. Gledaj da te ne čekamo do sutra!

Dječak je glupo buljio u Blakea. — Gospodaru, je li to Saracen? — upita.

— Što onda? — okosi se Sir Richard. — Zar ga svejedno ne treba nahraniti? Požuri, momče! Stranac skapava od gladi.

Dječak se okrene, obriše nos u rukav i odvuče se iz

sobe. Blake opet privuče Sir Richardovu pažnju.

— Ti nisi ružna lica, druže — reče. — Šteta da tvojim žilama ne teče plemenita krv. Tvoj izgled ne odaje čovjeka niska porijekla.

— Ne mislim nikad o sebi da sam niska porijekla — hihoćući primijeti Blake.

— Što je s tvojim ocem? Nije li on bio sir ili barem vitez?

Blake je sada brzo razmišljao. Nije još mogao ni izdaleka odgonetnuti što znači ta arhaična odjeća i jezik njegova domaćina, ali bijaše siguran da je čovjek ozbiljan. Da li je zdrav ili nije, to još nije znao, ali ako i nije, mnogo je pametnije da se s njime ne šali.

— Da, da! — odgovori. — Moj je otac slobodni zidar trideset drugog stupnja vitez templar.

— Sto mu muka! Znao sam! — poviče Sir Richard.

— To sam i ja — doda Blake kad je primijetio koliko je njegova tvrdnja dobro djelovala.

— Znao sam to, znao sam! — vikao je Sir Richard. — Po tvom se držanju vidi da si plemenita roda. Zašto si me htio prevariti? Ti si jedan od Siromašnih Kristovih vitezova i Solomonovih templara koji čuvaju put u Svetu zemlju za hodočasnike. To opravdava tvoju siromašnu odjeću i baca na nju svjetlo slave.

Slika templara koju je opisao Sir Richard nije se slagala s onom kakvu je zamišljao Blake. U mašti mu iskrsne vitez templar raskošne odjeće, blistava mača i bijele perjanice koja mu se vijorila nad glavom. On nije znao da su u danima osnutka njihova reda bili odjeveni u kakvagod iznošena odijela, koja bi im drugi darivali iz samilosti.

Tog trenutka pojavi se Michel s drvenim pladnjem, krcatim punim hladne ovčetine i s nekoliko komada kruha začinjenog mirođijama. U ruci nosio je bocu vina. Postavi je ispred Blakea, ode k ormaru, izvadi dva metalna pehara i natoči ih.

Sir Richard ustane, uzme pehar, podigne ga u visini svoje glave.

— Živio, Sir James! — poviče. — Dobro došao u

Nimmr i u Dolinu Groba!

— U zdravlje![30] — odvrati Blake.

— Neobično odzdravljaš — primijeti Sir Richard. — Čini se da se Engleska iz doba vladavine Rikarda Lavljega Srca, kada su moji plemeniti preci pošli na križarsku vojnu u pratnji svoga kralja, nešto izmijenila. U zdravlje! Grom i pakao! To ne smijem zaboraviti. U zdravlje! Pričekaj dok mi jedan od dobrih vitezova nazdravi. Zinut će od čuda kad mu tako nazdravim!

- Ti stojiš?! Hej, Michel, donesi onu stolicu za Sir Jame-sa. Izvoli jesti, viteže. Zacijelo si ogladnio?

Vjere mi, jesam![31] — odgovori uvjeravajući Blake i sjedne na stolicu što ju je donio Michel. Nije bilo ni viljuške, ni noža, ali tu su bili prsti kojima se obilno služio. Jeo je za grubo tesanim stolom, a domaćin se, njemu nasuprot, sretno smiješio.

— S tobom je zabavnije nego s Minstrelom[32] — poviče Sir Richard oponašajući ga. — Vjere mi, jesam! Ha, ha. Za tebe će se trgati u prinčevu dvorcu. Vjere mi, jesam!

Čim je Blake utažio glad, Sir Richard naredi Michelu da osedla konje. — Sir Jamese, odjahat ćemo dolje u dvorac — objasnio je. — Više nisi moj zarobljenik, već moj prijatelj i gost. To što sam te primio tako nepovjerljivo, bit će mi uvijek na sramotu.

Uzjahavši konje koji su se propinjali, obojica odjahaše niz vijugavu planinsku cestu, a na pristojnoj daljini pratio ih je Michel. Sir Richard je sad nosio štit, a na koplju mu je lepršao stijeg. Sunce je blistalo na njegovu metalnom oklopu. S ponosna mu lica nije silazio smiješak dok je razgovarao sa bivšim zarobljenikom. Blakeu se on pričinjao poput raskošne slike iz bajke. Usprkos ratničkom izgledu, čovjek se odlikovao beza-zlenošću djeteta i to je privuklo Blakea već pri prvom susretu. Taj čovjek ne bi nikada mogao izvršiti nečasno djelo.

---

[30] Richard mu je nazdravio na starinski način, a Blake zdravicom mo-demog Amerikanca.

[31] Moderni američki idiom. Richardu koji govori arhaičnim jezikom nerazumljiv.

[32] Pjesnik starih vremena.

To, što je tako brzo prihvatio Blakeove izjave, Amerikanac je pripisao Richardovoj nepokvarenosti, a ne lakovjernosti, jer se na plemenitom mladićevu licu zrcalila visoka inteligencija.

Kad je cesta zavila oko brežuljka, Blake primijeti drugu stražarnicu, a iza nje kule i zidove starog dvorca. Na zapovijed Sir Richarda čuvari otvore kapiju i njih trojica ujašu u dvorište oko dvorca. Prostor, između vanjskih i unutarnjih zidova, izgledao je zanemaren. Tu je bilo nekoliko razbacanih starih stabala, a u sjeni jednoga nekoliko naoružanih vojnika igralo je neku igru, sličnu dami.

Na podnožju unutarnjeg zida protezao se šanac u čijoj se vodi odražavalo sivo kamenje zidina, a stara vinova loza se penjala po unutarnjim zidovima te ih nadvisivala poput zabata i spuštala se nisko preko ruba na vanjsku stranu.

Preko puta stražarnice na unutarnjem zidu ustobočila su se velika ulazna vrata, a pred njima pomični most i željezna rešetka koji su branili ulaz u veliko dvorište dvorca. Na zapovijed Sir Richarda rešetka se podiže i oni ujašu po spuštenom drvenom mostu koji je tutnjio pod topotom konja.

Zadivljeni Blake ugleda masivni dvorac, izgrađen od grubo tesanog kamena. U velikom unutarnjem dvorištu rasprostrli su se lijevo i desno brižno njegovani vrtovi u kojima se sakupilo društvo žena i muškaraca koji kao da su došli s dvora kralja Arthura.

Čim su se pojavili Sir Richard i njegov pratilac, najbliži zagledali su Blakea začuđeni i s velikim interesom. Neki pozdrave Sir Richarda. Muškarci na to sjašu i predadu konje Michelu.

— Hej, Richarde! — poviče jedan. — Koga to vodiš sa sobom? Možda Saracena?

— Ne — odgovori Richard — već plemenitog Sira viteza koji se želi pokloniti princu. Gdje je on?

— Eno ga ondje — i oni pokažu udaljeno mjesto u dvorištu gdje se okupilo oveće društvo.

— Dođi, Sir Jamese! — pozove ga Richard i odvede preko dvorišta. Za njima se upute vitezovi i gospođe. Oni

su ih ispitivali i stavljali primjedbe tako otvoreno da se Blake zbunio. Žene su bez suzdržavanja hvalile crte Blakeova lica i stas, a muškarci, potaknuti, vjerojatno, ljubomorom, kudili njegovo uprljano i poderano odijelo smiješna kroja. Postojala je velika razlika između njihova i Blakeova odijela. On je nosio prljavu košulju, hlače od grube tkanine i čizme od kordovanske kože, a oni blistava, svečana odijela od fine vune i tunike obrubljene zlatom, pripijene hlače, a na glavi su im blistale kape različnih boja.

Žene su bile raskošno odjevene, kao i muškarci, i nosile u bogate kapute koji su šuštali, a kosu i ramena pokrivali su im nježni, raznobojni velovi, bogato izvezeni.

Nijedan nije nosio oružja. Blake je zapazio jednog naoružanog viteza na vanjskim vratima, a drugog na unutarnjima, pa je zaključio da nosi svoj teški i neudobni srednjovjekovni oklop samo kad je na straži.

Čim su prispjeli k društvu na kraju dvorišta, Sir Richard prokrči put do visokog čovjeka impozantnog izgleda oko kojeg su se skupili ostali. Onog trenutka kad su se Sir Richard i Blake zaustavili, svi zašute.

— Gospodaru, prinče! — poče Richard klanjajući se. — Dovodim ti Sira Jamesa, vrijednog viteza templara koji je uspio probiti neprijateljsku frontu i prispjeti do vrata Nimmra.

Visoki je čovjek nepovjerljivim pogledom ispitivao Blakea.

— Kažeš da dolaziš iz Solomonova hrama u Jeruzalemu? — ispitivao je.

— Sir Richard me nije dobro razumio — odgovori Blake.

— Tada ti nisi vitez templar?

— Jesam, ali ne iz Jeruzalema.

— Možda je on jedan od onih srčanih Sira viteza koji čuvaju put za hodočasnike u Svetu zemlju — dobaci mlada žena koja je stajala kraj princa.

Blake pogleda onu koja je govorila. Kad su im se oči srele, ona obori pogled, a on primijeti da su to lijepe oči na prekrasnu ovalnom licu.

— Sigurno je on saracenski uhoda koga je poslao sultan. — odsiječe tamnoputi mladi čovjek koji je stajao kraj djevojke.

Ona upravi pogled u princa i reče: — Ne izgleda poput Saracena, oče.

— Što ti znaš kako izgleda Saracen? — upita je princ. — Koliko si ih vidjela? — Društvo se nasmije, a djevojka se uvrijedi.

— Imaš pravo, gospodine prinče! Vidjela sam ih isto toliko koliko i Sir Malud ili ti — otrese se oholo. — Neka Sir Malud opiše Saracena.

— Dosta! — zaključi princ i doda obrativši se Blakeu: — Ako nisi iz Jeruzalema, odakle si?

— Iz New Yorka — odgovori Amerikanac.

— Ha — prošapće Sir Malud djevojci — zar nisam pogodio? — A što si to pogodio, možda da je iz New Yorka? Gdje je to? — upita djevojka.

— To je sigurno tvrđava nevjernika — zaključi Malud.

— New York? — ponovi princ. — Je li to u Svetoj zemlji?

— Neki put zovu ga i Novim Jeruzalemom — objasni Blake.

— A ti si došao u Nimmr kroz neprijateljsku frontu? Reci mi, Sire viteže, da li oni imaju mnogo vojnika? Kako su im raspoređene snage, jesu li sasvim blizu Doline Groba? Misle li uskoro napasti? Hajde, sve mi ispričaj, ti nam možeš mnogo pomoći.

— Išao sam danima šumom i nisam vidio žive duše — odgovori Blake — ne opkoljava vas neprijatelj.

— Što?! — poviče princ.

— Zar nisam dobro rekao? — zaključi Malud. — On je neprijatelj i uhoda. Želi nas uvjeriti da smo sigurni pa bi nas onda sultan nespremne lako iznenadio i zauzeo Nimmr i Dolinu.

— Grom i pakao! Čini mi se, Sir Malude, da si pogodio uzvikne princ. — Dakle, nema neprijatelja! A zašto bi vitezovi Nimmra boravili ovdje već sedam i po stoljeća kad ih ne bi opkoljavale neprijateljske horde?

— Pretražite me — reče Blake.

— Što to znači? — upita princ.

— Govori čudnim jezikom — objasni Richard — ali mislim da nije neprijatelj Engleza. Jamčit ću za njega, a vi ga uzmite u svoju službu, prinče!

— Želiš li ući u moju službu, Sir? — upita princ.

Blake, oklijevajući pogleda Sir Maluda, ali kad mu oči odlutaše do djevojke, izjavi odlučno i jasno: — Svakako da želim.

povratak ulale

Numa bijaše gladan. Lovio je već tri dana i tri noći, ali mu je plijen uvijek umakao. Možda Numa stari. Njuh i vid nisu mu više oštri, ni napadi dovoljno brzi, a skokovi kojima bi obarao divljač, nisu pravilno odmjereni. Divljač kojom se hranio bijaše brža pa su djelić sekunde i najmanja udaljenost mogli odlučiti hoće li Numa imati prazan ili pun želudac.

Možda Numa i stari, ali još uvijek bijaše dovoljno jak da uništi. Sada mu je mučna glad potrostručila svirepost, izoštrila lukavost i ohrabrila ga da sve stavi na kocku, ne bi li napunio želudac. Vrebajući plijen, Numa je bio nervozan, gnjevan i okrutan. Naćuljenih ušiju, očiju napetih i blistavih, a nozdrva raširenih, lagano je micao repom što je bio očiti znak da nekog njuši.

Vjetar je Numi donio miris čovjeka. Prije četiri dana Numa bi se puna želuca odšuljao na miris čovjeka, ali danas bijaše drugi dan, a Numa se izmijenio.

Vraćajući se već tri dana obratnim putem iz logora šeika Ibn Jada, Zeyd je mislio na Ateju i daleki el-Guad, i bijaše sretan što je uspio pobjeći. Njegova kobila vukla se polako stazom kroz džunglu, a on je nije tjerao jer je put bio dug. Naprijed, u zasjedi zvijer je čekala svoju žrtvu.

No primicanje čovjeka nisu začule samo Numine uši ni nanjušile samo njegove nozdrve. Još je jedna prilika čučala u blizini, a Numa nije znao da je i ona prisutna.

Od prevelike revnosti i straha da bi mu meso moglo izmaći, Numa je pogrešno zaskočio. Stazom se približavala kobila. Morala je proći barem jard od Nume, ali on više nije mogao čekati. Prije no što mu je ušla u radijus dohvata, on skoči zaurlavši jezovito. Uplašena

kobila uzmaknu, pokuša se okrenuti i propne se. Izgubivši ravnotežu, ona padne i zbaci Zeyda. U trenutku se opet diže i otkasa natrag stazom ostavivši svog gospodara ispred krvoločnog lava.

Užasnuti čovjek spazi nad sobom lava kako reži iskešenih očnjaka. Ali tada ugleda gologa diva baš kako je skočio s jedne zanjihane grane, točno na veliku mačku. Brončana ruka ogrli vrat zvijeri i čovjek je svom težinom oborio lava na zemlju. Velik nož zablista u zraku, a čovjek udaraše nožem razbješnjela lava, koji je nastojao da ga zbaci sa leđa. Lav je rikao i režao, a na Zeydov užas i s usana čovjeka čulo se također režanje.

Tada Numa omlohavi, a div se uspravi i stane povrh lešine. Stavi nogu na nj, lice uzdigne k nebu i zaurliče jezovito. Beduinu se sledi krv u žilama. Taj pobjedonosni krik mužjaka-majmuna nisu čuli mnogi ljudi.

Zeyd prepozna svog spasioca i zadršće. Bio je to Tarzan, kralj majmuna. Čovjek-majmun ga pogleda.

— Ti si iz Ibn Jadova logora? — reče.

— Siromašan sam čovjek — odgovori Zeyd — i moram ići kud god moj šeik zapovjedi. Ne zamjeraj, šeiče džungle, što se Zeyd nalazi u tvojoj zemlji. Poštedi mi život, a Alah neka te za to blagoslovi.

— Ne želim ti nauditi, beduine — odgovori Tarzan. — Za sve zlo u mojoj zemlji odgovara Ibn Jad. Je li on blizu?

— Wallah, ne. Udaljen je od nas mnogo dana hoda.

— Gdje su tvoji drugovi? — upita čovjek-majmun.

— Nemam više drugova.

— Sam si?

— Billah, da.

Tarzan se namršti. — Dobro promisli, beduine, prije no slažeš Tarzana — odsiječe.

— Alaha mi! Govorim istinu. Sam sam.

— Zašto?

— Fahd je skovao zavjeru protiv mene, pa svi mišljahu da sam želio Ibn Jadu oduzeti život. To je laž koja smrdi do neba. Trebalo je da budem strijeljan, ali je noću Ateja, šeikova kći prerezala uže, pa sam pobjegao.

— Kako se zoveš?

— Zeyd.

— Kamo ideš? U svoju domovinu?

— Da, u zemlju el-Guad efendije Beny Salema od El-Harba.

— Sam se ne možeš oduprijeti opasnostima na putu — opomene ga Tarzan.

— Toga se i bojim, ali bi mi smrt bila sigurna da nisam izmakao Ibn Jadovu gnjevu.

Tarzan se zamisli i reče: — Šeikova kći Ateja zacijelo te ljubi kad ti je povjerovala?

—Wallah, jest. Velika je naša ljubav. Ona zna da nikada ne bih ubio njezina oca kojeg ljubi.

Tarzan potvrdi glavom. — Vjerujem ti i pomoći ću ti. Ne možeš ići sam. Odvest ću te u najbliže selo, poglavica će te opskrbiti ratnicima, a oni će te odvesti u iduće selo. Tako ćeš praćen iz sela u selo, prispjeti u Sudan.

—Neka te Alah za to nagradi! — usklikne Zeyd.

— Reci mi — upita ga Tarzan dok su se probijali kroz džunglu do najbližeg sela, udaljenog dva dana hoda prema jugu — Ibn Jad nije došao samo zbog bjelokosti. Jesam li u pravu?

— Wellah! da, šeiče Tarzane — prizna Zeyd. — Ibn Jad došao je radi blaga, a ne radi slonove kosti.

— Kakva blaga?

— U el-Habashu leži grad Nimmr, krcat blagom — objasni Zeyd. — Učeni sahar je to ispričao Ibn Jadu. Nimmr je tako bogat da hiljadu deva ne mogu odnijeti ni desetinu blaga, koje se sastoji od zlata, dragulja i žene.

— Žene?

— Da! Ta je žena tako lijepa da će Ibn Jad na sjeveru dobiti za nju bajoslovno mnogo novaca. Ti si sigurno čuo za Nimmr?

— Gallas, pričaju o njoj — reče Tarzan — ali mislim da je to samo legenda. Da li je Ibn Jad povjerovao samo riječima maga kad je pošao na taj dugi i opasan put?

— Kako ne bi povjerovao učenom saharu? — začudi se Zeyd.

Tarzan, kralj majmuna, slegne ramenima.

Dok su putovali prema selu, Zeyd je ispričao Tarzanu

o bijelcu koji je došao u logor. Po opisu Tarzan nije mogao zaključili je li to Stimbol ili Blake.

Dok je Tarzan putovao sa Zevdom na jug, Ibn Jad se kretao na sjever u el-Habash. Fahd je kovao urotu s Tollogom, a Stimbol s Fahdom. Ateja je žalila za Zeydom, a Galla-rob strpljivo je očekivao pogodni trenutak da se oslobodi ropstva.

Kad si bio dječak, odgojili su te u ovoj zemlji? — upita Ateja nekog dana Galla-roba. — Misliš li da će se Zeyd moći sam probiti do el-Guada?

— Billah, ne — odgovori crnac. — Bez sumnje već je mrtav. Djevojka priguši jecaj.

— Fejjuan oplakuje Zeyda s tobom — reče crnac. — Bio je dobar čovjek. Da je barem Alah poštedio tvog čovjeka, a kaznio onoga koji je kriv.

— Što misliš time reći? — upita Ateja. — Da li znaš, Fejjuane, tko je ispalio hitac na mog oca, Ibn Jada? To nije bio Zeyd. Reci mi da to nije bio Zeyd. Tvoje mi riječi govore ono što sam i sama dobro znala. Ne, Zeyd nije želio ubiti mog oca, zar ne?

— Ne, to nije bio on — odgovori Fejjuan.

— Ispričaj mi sve što o tome znaš.

— Hoću, ako nikome ne kažeš tko ti je to rekao. Loše bih se proveo kad bi jedan čovjek znao da i ja to znam.

— Kunem se Alahom da te, Fejjuane, neću izdati — poviče djevojka. — Reci mi što znaš.

— Nisam vidio tko je ispalio hitac na tvog oca, Ateja — odgovori crnac — ali sam vidio nešto prije toga.

— Što?

— Vidio sam Fahda kako se je ušuljao u Zeydov bejt i izašao noseći Zeydovu pušku. Evo, to sam vidio.

— Znala sam! Znala sam! — poviče djevojka.

— Ibn Jad neće povjerovati ako mu to ispričaš.

— Znam, ali bolje je da znam istinu. Fahd će mi platiti svojom krvlju za život Zeydov — reče gorko djevojka.

Dane i dane obilazio je Ibn Jad planine iza kojih je ležao legendarni grad Nimmr. Želio je ući u taj grad! Nadao se da će ga pronaći i bez pomoći domorodaca kojih je sela pažljivo izbjegavao. Bojao se da bi oni mogli

smetati njegovu planu.

Taj kraj bio je slabo naseljen, pa su stoga Arapi lako izbjegli kontakt s domorocima, premda su ljudi iz Galla-plemena primijetili njihovu prisutnost. Ibn Jad nije želio dirati u crnce sve dok ih ovi ostavljaju na miru. Pozvat će ih u pomoć samo ako mu ne uspije izvršiti plan. Bio je pripravan da ih zavara lažnim obećanjima, ili da ih ukroti okrutnošću.

Što su više odmicali dani, Ibn Jad je postajao sve nestrpljivijim. Uza sve napore nije mogao pronaći prolaz kroz planinu ni ulaz u legendarnu dolinu gdje se nalazio Nimmr, grad s blagom.

— Billah! — poviče jednog dana — ako postoji grad Nimmr i ulaz u njega, Alaha mi, ja ću ga naći! Pozovi Habushe, Tollože. Oni će nam otkriti tajnu na bilo koji način.

Kad je Tollog dotjerao Galla-robove do Ibn Jadova bejta, stari ih je šeik ispitivao, ali ni jedan nije znao put koji vodi u Nimmr.

— Alaha mi, tajnu će nam otkriti domoroci Habushi!

— Oni su hrabri ratnici, brate — poviče Tollog — a mi smo u njihovu zemlju ušli duboko. Napast će nas ako ih izazovemo.

— Mi smo beduini — reče ponosno Ibn Jad — a naoružani smo mušketama. Njihova jednostavna koplja i strelice slabo će im koristiti u borbi protiv nas.

— Ali njih ima mnogo, a nas malo — uporno je nastavljao Tollog.

— Nećemo se s njima boriti ako nas na to ne budu prisilili — reče Ibn Jad.

— Pokušat ćemo najprije da prijateljskim pregovorima stečemo njihovo povjerenje i da laskanjem izmamimo tajnu.

— Fejjuane! — poviče okrenuvši se crncu. — Ti si Habashanin. Dobro se sjećam kad si nam pripovijedao o svom djetinjstvu i kako si u očevoj kolibi čuo priču o Nimmru. Idi i potraži svoj narod. Sprijatelji se s njima. Reci im da je veliki šeik Ibn Jad došao k njima s prijateljskim osjećajima, a poglavicama će podijeliti

darove. Ispričaj im također da on želi posjetiti grad Nimmr, a ako ga tamo otprate, on će ih bogato nagraditi.

— Pripravan sam izvršiti tvoju zapovijed kad god zaželiš — odgovori Fejjuan, oduševljen što mu se pružila prilika da ispuni svoje davne snove. — Kada treba da krenem?

— Spremi se noćas, a čim svane, kreni na put — odgovori šeik.

I tako Fejjuan, Galla-rob, krene sutradan ranom zorom na put iz logora šeika Ibn Jada efendije el-Guada da potraži selo svojih sunarodnjaka.

Oko podne izašao je na dobro utrtu stazu koja je vodila na zapad i hrabro njome nastavio. Računao je da je najbolje ako se približi selu plemena Galla otvoreno, a ne krišom. Na taj će način izazvati najmanje sumnje. A znao je i to da se krišom ne bi mogao približiti nijednom selu. Fejjuan nije bio budila. Mit će teško uvjeriti pleme Galla da je on njihove krvi jer mu i odijelo, i oružje bijaše arapsko, a povrh svega poslije tolikih godina govorio je vrlo slabo Galla-jezikom.

Bio je to hrabar čovjek. Iako je poznavao sumnjičavost i ratobornost svog naroda te njihovu urođenu mržnju prema Arapima, ipak je sav sretan prihvatio priliku da ih posjeti.

Fejjuan nije znao koliko se približio selu. Nije zapazio nikakva znaka po kojem bi to mogao zaključiti kadli se iznenada pojave pred njim tri snažna ratnika Galla, a ostale je čuo iza sebe, premda se nije osvrtao.

Fejjuan smjesta podigne ruku u znak mira i nasmiješi se.

— Što tražiš u zemlji Galla? — upita jedan ratnik.

— Tražim kuću svoga oca — odgovori Fejjuan.

— Kuća tvog oca nije u zemlji Galla — zareži ratnik. — Ti si jedan od onih koji dolaze da nam otmu naše sinove i kćeri!

— Ne — odvrati Fejjuan — ja sam iz plemena Galla.

— Da si iz plemena Galla, govorio bi bolje Galla-jezikom. Razumijemo te, ali ne govoriš kao što mi govorimo.

— To je zato što su me ukrali dok sam još bio dijete. Od tog doba živio sam među beduinima i govorio njihovim jezikom.

— Kako se zoveš?

— Beduini me zovu Fejjuan, ali moje Galla-ime je Ulala.

— Što misliš, govori li on istinu? — upita jedan crnac svog pratioca. — Dok sam bio dijete, imao sam brata koji se zvao Ulala.

— Što misliš, govori li on istinu? — upita jedan crnac svog pratioca. — Dok sam bio dijete, imao sam brata koji se zvao Ulala.

— Gdje je on? — upita drugi ratnik.

— Ne znamo. Možda ga je progutao lav Simba. Možda su ga oteli pustinjski ljudi. Tko zna.

— Možda govori istinu — primijeti drugi ratnik. — Možda je on ipak tvoj brat. Pitaj ga za očevo ime.

— Kako se zvao tvoj otac? — upita prvi ratnik.

— Naliny — odgovori Fejjuan.

Kad su čuli taj odgovor, Galla-ratnici su se uznemirili i zažagorili među sobom. Tada se opet prvi ratnik obrati Fejjuanu.

—Jesi li imao brata? — upita.

— Da — odgovori Fejjuan.

— Kako se zvao?

— Tabo — odgovori oklijevajući Fejjuan.

Ratnik, koji ga je ispitivao, poskoči s divljim krikom.

— To je Ulala! — poviče. — To je moj brat. Ja sam Tabo, Ulala! Zar me se ne sjećaš?

—Tabo! — poviče Fejjuan. — Ne bih te prepoznao. Bio si malen dječak kad su me ukrali, a sad si veliki ratnik. Gdje su naši roditelji? Jesu li živi? Jesu li zdravi?

— Živi su i zdravi, Ulala — odgovori Tabo. — Danas su u selu poglavice. Sazvao je veliko vijeće jer su u našoj zemlji neki pustinjski ljudi. Jesi li s njima došao?

— Da, rob sam pustinjskih ljudi — odgovori Fejjuan. — Je li poglavičino selo daleko? Želio bih vidjeti oca i majku i razgovarati s poglavicom o pustinjskim ljudima koji su došli u zemlju Galla-plemena.

— Dođi, brate! — poviče Tabo. — Nismo daleko od sela poglavice. Ali, brate, tko bi pomislio da ću te opet vidjeti. Svi smo te smatrali mrtvim. Otac i majka će se beskrajno radovati.

— Reci mi, nisu li te pustinjski ljudi preobrazili u neprijatelja tvoga naroda? S njima si živio tolike godine. Možda si se tamo i oženio? Jesi li siguran da ih ne voliš više od nas koje nisi vidio tolike godine?

— Ne volim beduine — odvrati Fejjuan — a nisam se tamo ni oženio. U svome srcu uvijek sam gajio nadu da ću se vratiti u svoju planinsku domovinu, u očev dom. Ljubim svoj narod, Tabo. Nikad vas više neću napustiti.

— Jesu li pustinjski ljudi bili s tobom neljubazni, jesu li postupali s tobom okrutno? — upita Tabo.

— Ne, naprotiv, postupali su dobro sa mnom — odgovori Fejjuan. — Ne mrzim ih, ali ih i ne volim. Oni nisu moje krvi. Ja sam bio njihov rob.

U razgovoru društvo se uputilo stazom prema selu, dok su dvojica ratnika otrčala naprijed da odnesu dobre vijesti Ulalinu ocu i majci koji tako dugo nisu vidjeli sina. I tako, čim su prispjeli nadomak selu, mnoštvo pripadnika Galla-plemena došlo mu je u susret smijući se i vriskajući od sreće. U prvim su redovima bili Fejjuanov otac i majka, očiju zamagljenih od suza, izvan sebe od sreće što opet vide davno izgubljenog sina.

Svaki čovjek, žena i dijete dotaknuše i pozdraviše povratnika, a zatim Tabo odvede Fejjuana u selo pred poglavicu.

Batando bijaše stari čovjek. Bio je već tada poglavica kada su Ulalu ukrali. Bijaše nepovjerljiv jer se bojao da mu ljudi iz pustinje nisu postavili kakvu zamku. Zato je Fejjuanu postavljao različita pitanja iz njegova djetinjstva. Ispitivao ga je o očevoj kući, o imenima njegovih malih prijatelja i ostalo što jedan varalica ne bi mogao znati. Na kraju je ustao, uzeo Fejjuana u naručje, trljao svoj obraz o njegov i tako pozdravio izgubljenog sina.

— Ti si ipak Ulala — poviče. — Dobro došao u svoju domovinu. Sad mi reci što ovdje rade pustinjski ljudi. Jesu li došli radi robova?

Fejjuan podigne ruku u znak mira i nasmiješi se.

— Ljudi iz pustinje će uvijek otimati roblje kad god budu mogli, ali je ovaj put Ibn Jad došao ponajprije radi blaga.

— Oho! Kakva blaga? — upita Batando.

— Čuo je za grad Nimmr koji je krcat blagom — odgovori Fejjuan. — Traži put koji vodi u dolinu i grad Nimmr. Obećao vam je darove i bogatu nagradu kad tamo otme blago.

— Govori li on istinu? — upita Batando.

— Stanovnici pustinje uvijek lažu u svoju bradu — odgovori Fejjuan.

— Ne bude li našao blago grada Nimmra, možda će htjeti naplatiti svoje izdatke za dugi put, na koji je pošao, u zemlji Galla i tu naći blago i otimati robove.

— Batando govori mudro jer posjeduje mudrost

dugogodišnjeg iskustva — odgovori Fejjuan.

— Što Ibn Jad zna o Nimmru? — upita stari poglavica.

— Samo ono što mu je neki stari arapski liječnik ispričao — odgovori Fejjuan. — On je rekao Ibn Jadu da u Nimmru postoji veliko blago i prekrasna žena za koju će na dalekom sjeveru dobiti mnogo novaca.

— Ništa mu više nije ispričao? — upita Batando. — Zar mu nije pričao kako je teško ući u zabranjenu zemlju?

— Ne!

— Tada ćemo ga odvesti do ulaza u dolinu — reče Batando smiješeći se podmuklo.

sir james

Na putu prema selu, gdje je Tarzan namjeravao da nađe Zeydu pratnju za prvu etapu puta u domovinu, beduin je imao dovoljno vremena da razmišlja o svom položaju. Uvidio je da se može pouzdati u svog vodiča i povjerio se Tarzanu.

— Veliki šeiče — reče mu jednog dana — svojom si ljubaznošću stekao vječnu Zeydovu odanost. Zamolio bih te još za jednu uslugu.

— A što to? — upita čovjek-majmun.

— Ateja, koju ljubim, nalazi se bez mene u ovoj divljoj zemlji u stalnoj opasnosti. Sada se ne usuđujem vratiti u logor Ibn Jada, čak da ga i nađem, ali kasnije kad se njegov bijes ohladi, mogao bih se opet vratiti i uvjeriti ga o svojoj nevinosti, biti blizu Ateje i obraniti je od Fahda.

— Što bi ti onda želio? — upita Tarzan.

— Želio bih ostati u selu, kamo ćeš me odvesti, dotle dok se Ibn Jad ne bude vraćao u el-Guad. Jedino bih tako još jedan put u životu vidio Ateju jer, ako me prisiliš da napustim tvoju zemlju, neću nikada sam pješice stići u Sudan.

— Ti si u pravu — odgovori čovjek-majmun. — Ostat ćeš ovdje šest mjeseci. Ako se Ibn Jad za to vrijeme ne bude vraćao, reći ću im da te pošalju u moj dom, a odanle ću te već na neki način poslati sigurno u tvoju zemlju.

Prispjevši napokon do sela, poglavica je Tarzanu obećao da će pružiti Zeydu utočište dok se Ibn Jad ne vrati.

Čim je ostavio selo, čovjek-majmun uputi se opet na sjever. Zabrinuo se zbog evropskog zarobljenika u Ibn

Jadovu logoru. Nije ni pomišljao da bi to mogao biti Stimbol. Mislio je da se on nalazi daleko na istoku blizu obale pa je pretpostavio da je to Blake, a njega je Tarzan zavolio. Jasno, zarobljenik je mogao biti i neki drugi bijelac, ali bio on tko mu drago, Tarzan se nije mogao pomiriti s pomisli da bi ga beduini mogli držati zarobljena.

Tarzan nije žurio. Zeyd mu je rekao da zarobljenika čuvaju radi otkupa. Prvo će pregledati Blakeov logor, a onda poći tragom Arapa. Zato je napredovao bez žurbe. Drugog dana susreo je majmune Toyat i lovio s njima dva dana. Tu je obnovio svoje prijateljstvo s Gayatom i Zuthom, slušao brbljanja plemena i igrao se s majmunčićima.

Ostavivši ih, tumarao je šumom, zadirkivao Numu koji je ležao na svježem plijenu. Razbješnjeli kralj životinja urlao je tako gromoglasno da se zemlja tresla. Ljudska civilizacija je ostavila slab trag na lordu Greystokeu. Vrlo se brzo preobratio u primitivna čovjeka, u divlju zvijer, čovjeka-majmuna kao što se nekoć brzo preobratio u lorda Greystokea. Samo u svojoj ljubljenoj džungli okružen divljim stanovnicima Tarzan se zaista osjećao Tarzanom, dok u prisutnosti civiliziranih ljudi, bijaše nepovjerljiv kao i sve zvijeri.

Umorivši se od bacanja zrelih plodova na Numu, Tarzan krene na put kroz šumu prebacujući se s jedne grane na drugu. Noću bi spavao na visokim granama, a ujutro, nanjušivši miris jelena Bare, ubio bi ga. Sada je lijeno drijemao sve dok ga nije prenulo lomljenje grančica i šuštanje trave.

Svojim osjetljivim nosnicama pomiriše zrak, naćuli uši kojima je mogao čuti i kretanje mrava i tada se nasmiješi. Dolazio je Tantor.

Pola dana lijeno se protezao na Tantorovim leđima i prisluškivao majmune Manu koji su brbljali u drveću i svađali se. Tada opet krene na put.

Poslije dva dana susretne veliki čopor majmuna. Izgledali su uzbuđeni i čim su ga ugledali, počeli su brbljati i kevtati.

— Zdravo, Manu! — poviče čovjek-majmun. — Ja sam Tarzan, kralj majmuna. Što se dogodilo u džungli?

— Gomangani! Gomangani! — poviče jedan majmun.

— Neobični Gomangani! — poviče drugi.

— Gomangani s batinama koje grme! — brbljao je treći.

— Gdje? — upita čovjek-majmun.

— Tamo, tamo! — povikaše u koru pokazujući sjeveroistočno.

— Ima li ih mnogo? — upita Tarzan.

— Da, da! — odgovore majmuni.

— Je li jedan Tarmangani s njima?

— Ne, samo Gomangani. Svojim batinama koje prašte ubijaju male Manue pa ih jedu. Zli Gomangani!

— Tarzan će govoriti s njima — reče čovjek-majmun.

— Ubit će Tarzana svojim batinama koje prašte i pojesti ga — reče jedan sjedobradi.

Čovjek-majmun se nasmije i zanjiše kroz drveće u smjeru koji su pokazali Manui. Nije išao daleko kadli namiriše crnce. Išao je tim tragom i začas je iz daljine čuo njihove glasove. Oprezno i tiho poput sjene Tarzan im se primakne i zaustavi točno iznad njih na grani koja se njihala. Tarzan je prepoznao safari mladog Amerikanca Blakea i u tren skoči na zemlju pred zaprepaštene crnce.

— To je Veliki bwana! — povikaše. — To je Tarzan, kralj majmuna!

— Gdje je vaš vodič? — upita Tarzan.

Snažan mu se crnac približi: — Ja sam vodič — reče.

— Gdje je tvoj gospodar?

— Odavna je otišao — odgovori crnac.

— Kamo?

— Ne znamo. Lovio je s jednim askarijem. Bijaše velika oluja. Ni jedan se nije vratio. Pretražili smo džunglu, ali ih nismo mogli naći. Čekali smo ih u logoru, ali nisu došli. Tada nismo znali što bismo uradili. Nismo željeli napustiti mladog bwanu koji je bio s nama ljubazan, ali smo se bojali da je mrtav. Hrane smo imali samo za dvadesetak dana, pa smo se odlučili vratiti i sve ispričati prijateljima mladog bwane.

— Dobro ste uradili — reče Tarzan. — Jeste li primijetili u džungli ljude iz pustinje?

— Ne, nismo — odgovori vodič — ali kad smo u džungli tražili mladog bwanu, vidjeli smo logor gdje su se oni bili ulogorili. Tragovi u logoru bijahu svježi.

— Gdje je to bilo?

Crnci su pokazali. — Bilo je to na putu prema sjevernoj zemlji Galla, u Etiopiji, a kad su digli logor, otišli su sjeverno.

— Možete se vratiti u svoju zemlju — nastavi Tarzan ali prvo odnesite stvari mladog bwane njegovim prijateljima i pošaljite trkača u Tarzanovu zemlju s ovom vijesti: Pošaljite stotinu Wazira Tarzanu u sjevernu zemlju Galla. Slijedite trag pustinjskih ljudi od izvora na glatkim okruglim stijenama!

— Dobro, Veliki bwana, to će biti izvršeno — reče vodič.

— Ponovi poruku.

Crni dječak ponovi ono što mu je Tarzan naredio.

— U redu! — zaključi Tarzan. — Idem! Ne ubijajte Manue ako možete naći drugu hranu jer su Manui rođaci Tarzanovi i vaši.

Razumijemo, Veliki bwana.

U dvorcu princa Gobreda, u gradu Nimmru James Hunter Mlake vježbao se da postane vitezom od Nimmra. Sir Richard ga je uzeo pod svoju zaštitu i obavezao se da će se pobrinuti za njegov trening i vladanje.

Princ Gobred, koji je ubrzo primijetio Blakeovo potpuno neznanje u viteškoj vještini, sumnjao je u uspjeh. Sir Malud bio mu je otvoreni neprijatelj, samo mu je Sir Richard bio uporno naklonjen. Princeza Guinalda utjecala je također na svog oca u Blakeovu korist jer je za princa od Nimmra najveće blago bila njegova kći. Njezina radoznalost i zanimanje bili su probuđeni njegovim romantičnim dolaskom u zakopani i zaboravljeni grad Nimmr.

Sir Richard opskrbio je Blakea odjećom, dok mu tkač, krojač i majstor oklopa ne načine odijelo po mjeri. To nije

dugo trajalo. Za tjedan dana Blake bijaše prikladno obučen i opremljen konjem kao i drugi vitezovi Nimmra, a kad je sve to htio platiti, doznao je da je novac među njima gotovo nepoznat. Imali su, rekao mu je Sir Richard, nekoliko komada novca koje su njihovi preci prije sedamsto trideset i pet godina donijeli ovamo, ali sada se kod njih plaća radom.

Vitezovi služe princa, a on se o njima brine. Ovi zaštićuju radnike i obrtnike, a u zamjenu dobivaju sve što im treba. Princ ili vitezovi hrane i oblače robove. Dragulji i dragocjeni metali često se daju za prirodna dobra ili službu, i to sve na bazi razmjene.

Malo se brinu za bogatstvo. Vitezovi cijene iznad svega svoju čast i to im je najdragocjenije. Obrtnici su nagrađeni ako im je rad savršen i ako ih zbog toga cijene.

Dolina je plodna i ima hrane za sve. Robovi obrađuju zemlju. Slobodnjaci su obrtnici, vojnici i pastiri stada. Vitezovi brane Nimmr od neprijatelja, bore se na turnirima, love divljač u dolini i u obližnjim planinama.

S vremenom Blake je brzo napredovao u viteškim vještinama rukovođen mudrim savjetima Sir Richarda. Naročito mu bijaše teško upravljati štitom i teškim mačem premda je još u danima svog školovanja u koledžu naučio vješto rukovati rapirom. Vitezovi Nimmra nisu upotrebljavali svoje dvosjeklo oružje defenzivno, već su vrhom mača ubadali samo za coup-de-grace. S mačem su samo sjekli, a štitom se branili, pa kad je Blake vježbao tim oružjem, sinulo mu je da bi mu jednog dana mogla dobro doći vještina u mačevanju. To što se znao i braniti i napadati mačem, umanjilo je njegovu nespretnost sa štitom jer se vitezovi nisu znali braniti na taj način.

Vještina rukovanja kopljem nije mu bila teška jer je ovisila o vještini jahanja, a Blake bijaše odličan jahač. Još u Americi bio je osmi vratar u polo-igri.

Vanjsko dvorište, koje se protezalo između unutarnjih i vanjskih dvorskih zidina i posve ga okružilo a bijaše na sjevernoj strani doline, upotrebljavalo se samo za viteške vježbe. Ovdje je dvorište bilo veoma široko te su na

unutarnji zid prislonili drvene tribine koje su se, u slučaju napada na grad, lako mogle ukloniti.

Dvoboji i viteške igre održavali su se ovdje svakog tjedna, a veliki turniri, koji su se rjeđe priređivali, bili su na polju izvan dvorskih zidina, na kraju doline.

Svakog dana, za jutarnjih sati dolazili bi vitezovi i gospođe te gledali vježbe, a to je dvorište ispunilo životom, kretanjem i bojama.

Dobroćudno bi se zadirkivali, oklade su padale i jao natjecatelju koji bi pao s konja jer se svaki vitez najviše bojao ruganja.

U formalnim dvobojima na turniru, koji su se održavali svakog tjedna, gledaoci su bili suzdržaniji, dok su za vrijeme dnevnih vježbi njihove šale graničile s brutalnosti.

Pred tim je gledaocima trenirao Blake, a kako je bio stranac, gledalaca je bilo više no obično. Prijatelji Sir Maluda bili su došli u velikom broju da mu se narugaju, a prijatelji Sir Richarda da mu plješću i da ga ohrabruju.

Pa i sam je princ često dolazio, a Guinalda bijaše uvijek prisutna. Uskoro se primijetilo da je princ Gobred naklonjen strani Sir Maluda, stoga je Maludovo društvo steklo nove pristaše.

Rano ujutro trenirali su dječaci, paževi koje će jednog dana primiti u primamljivi krug vitezova. Poslije su vitezovi vježbali jedan s drugim, a u to vrijeme Sir Richard ili jedan od njegovih prijatelja na kraju vanjskog dvorišta uvježbavao Blakea. Za vrijeme tih vježbi svi su zapazili kako Blake izvrsno jaše pa mu je i Gobred pljeskao.

— Sto mu muka — usklikne — taj čovjek kao da je srastao s konjem!

— To ga je i spasilo od pada — doda Malud.

— Možda — složi se Gobred — ali ga ipak volim gledati dok jaše.

— Nije loš s kopljem — prizna Malud.

— Boga mu, da li si ikada vidio većeg nespretnjakovića sa štitom? Čini mi se da bi on imao više uspjeha s daskom za meso.

Ta je dosjetka izazvala buru smijeha, ali princeza Guinalda nije u tom sudjelovala. Malud, koji ju je često pogledavao, odmah je to primijetio. — Vjeruješ li još uvijek, princezo, da je taj prostak vitez? — upita je.

— Jesam li bilo što rekla? — upita.

— Nisi se smijala — on je podsjeti.

— On je ovdje stranac, daleko od svoje domovine, pa mi se ne čini ni viteškim, ni pristojnim da mu se rugamo — odvratila je. — Zato se i nisam smijala jer mi se to ne čini zabavnim.

Istog dana nešto kasnije, kad se Blake pridružio ostalima u velikom dvorištu, upadne usred Maludova društva. Njemu to ne bijaše neugodno jer nikad nije izbjegavao ni Maluda, ni njegove prijatelje. Pričinjalo se kao da je zaboravio da su mu se rugali. Blakeovo ponašanje Malud je pripisao tuposti i neznanju neodgojena čovjeka, ali je u tom društvu bilo i ljudi koji su se zbog takva ponašanja divili Blakeu pa su u njegovu držanju vidjeli uvredu za Maluda, a ovaj je bio preglup da to primijeti.

Većina stanovnika tmurnoga grada Nimmra bila je naklonjena pridošlici koji je donio svježinu i novost. To je bilo olakšanje jer Nimmr bijaše zadojen prastarom i učmalom atmosferom, istom već gotovo sedam i po stoljeća. Donio im je nove riječi i izraze, nove poglede na život koje su mnogi radosno prihvatili, pa da nije bilo besmislene mržnje Sir Maluda, Blakea bi svi dočekali raširenih ruku.

Sir Richard bijaše kudikamo omiljeniji od Maluda, ali nije bio toliko bogat konjima, oružjem i vazalima kao Malud. Ipak, između mnogih slobodnih duša koje su slijedile Sir Richarda, bilo je takvih koje se nisu obazirale na Maludovu mržnju, te su se osjećale prisnim Blakeovim prijateljima.

Svi oni koji su tog popodneva okruživali Maluda, nisu bili Amerikančevi neprijatelji, ali većina se smijala kad bi se Malud smijao, ili se mrštila kad bi se on namrštio, jer je na svakom dvoru kraljeva i prinčeva uvijek bilo ulizica.

Mnogi su pozdravljali Blakea smiješkom ili naklonom

glave kad se primakao i nisko poklonio princezi Guinaldi koja se tu također nalazila. Njoj se i morao prvoj pokloniti jer je njezinim žilama tekla plava krv princeze.

— Jutros si bio dobar, Sir Jamese — primijeti ljubazno princeza. — Volim te gledati dok jašeš.

— A meni se čini da bi ga bilo još ljepše gledati kako služi komad divljači — naruga se Malud.

To je izazvalo buru smijeha, stoga Malud, ohrabren, nastavi.

— Sto mu gromova! — poviče. — Naoružajte ga pladnjem i nožem za rezanje pečenke, to će mu najbolje pristajati!

— Kad već govorimo o služenju pečenke — reče Blake — čini se da je Sir Maludu više to na umu nego viteški poslovi. Da li znate što treba da bi se mogla brzo poslužiti svježa svinja?

— Ne, plemeniti viteže — reče Guinalda — ne znamo. Molim te, ispričaj nam.

— Hajde, ispričaj nam — grohotao se Malud. — Ti to sigurno znaš.

— Pogodili ste istinu, stari prijatelju. Znam! A što je potrebno da bi se mogla brzo poslužiti svježa svinja? — upita Malud osvrćući se i namigujući.

— Pladanj, nož za rezanje pečenja i Sir Malud — odgovori Blake.

Prošlo je nekoliko sekunda dok su razumjeli Blakea. Princeza Guinalda je prva prasnula u veseli smijeh i začas su se svi grohotom smijali dok je jedan drugom objašnjavao smisao sarkastične dosjetke.

Ipak nisu se svi smijali. Sir Maludu nije bilo do smijeha. Kad je razumio Blakeovu duhovitost, prvo ga oblije crvenilo, zatim problijedi. Veliki Sir Malud nije volio biti predmetom ruganja, ali je zato uvijek bio spreman da se drugome naruga.

— Momče! — poviče — kako se usuđuješ vrijeđati Maluda? Sto mu đavola! Slugo, niska roda! Samo krv može oprati ovu uvredu!

— Drž'te se toga, stari momče. Čime ćemo se tući?

— Ne razumijem tvoje glupe riječi — poviče Malud —

ali me poslušaj! Ako mi sutra zorom ne budeš izašao na megdan, šibat ću te dužicom od bačve niz cijelu Dolinu Groba.

— Rekli ste! — odsiječe Blake. — Sutra ujutro na južnom dvorištu borit ćemo se sa...

— Ti, momče, smiješ izabrati oružje — reče Malud.

— Ne zovite me, momče! To ne volim! — reče mirno Blake i više se nije smijao. — Nešto bih vam želio reći, Malude, možda će vam to koristiti. Vi ste jedini čovjek u Nimmru koji sa mnom ne postupa lijepo i ne želi mi dati priliku da pokažem da sam pošten čovjek. Mislite da ste veliki vitez, ali vi to niste. Niste ni inteligentni, niti imate dobro srce ni velikodušnosti. Vi niste ono što mi u mojoj zemlji zovemo ugodan, dobar i zabavan čovjek. Posjedujete nekoliko konja i vojnika, to je sve što imate, bez toga ne biste bili u prinčevoj milosti, a da niste u milosti, ne biste imali nijednog prijatelja.

— Vi niste ni tako dobar, ni tako velik čovjek kao što je Sir Richard koji se odlikuje onom hrabrošću što je stoljećima ukrašavala viteški stalež, a niste ni tako dobar kao što sam ja. Sutra ću vas nadvladati vašim vlastitim oružjem na sjevernoj sirani vanjskog dvorišta, i to na konju s mačem i štitom.

Članovi društva, videći Maludov bijes, postepeno napustiše Blakea, a kad je ovaj završio govor, ostao je posve sam, na nekoliko koraka udaljen od Maluda i od društva koje ga je okruživalo. Tada se netko odvoji i pristupi Blakeu. Bijaše to Guinalda.

— Sir Jamese — reče smiješeći se slatko — nemoj se ljutiti. Hajde sa mnom u vrt, viteže — i ona ga uze za ruku i odvede na južni kraj istočnog dvorišta.

— Vi ste čarobni! — bilo je sve što je Blake umio reći.

— Zar zbilja mislite da sam čarobna? — upita. — Teško je znati da li muškarci govore istinu djevojci mog položaja. Istina se, kažu ljudi, prije govori robinji no princezi.

Nadam se da ću ono što mislim dokazati svojim ponašanjem reče.

Kad su odmakli, djevojka najednom gorljivo položi svoju rukll na njegovu.

Dovela sam vas ovamo, sir Jamese, kako bih mogla s vama razgovarati nasamo — prozbori.

Ne marim zašto ste me ovamo doveli. Za mene je najvažnije da sam u vašem društvu — odgovori smiješeći se.

Vi ste ovdje stranac, niste navikli na naše običaje i niste dovoljno uvježbani u viteškim vještinama. Mnogi sumnjaju da ste vitez. Kraj svega toga vi ste hrabri ili pak jako neiskusni, jer inače ne biste izabrali za dvoboj mač i štit. On je vrlo vješt maču i štitu, a vi nespretni. Dovela sam vas ovamo da s vama razgovaram zato što mislim da ćete sutra umrijeti.

A što se tu sad može učiniti? — upita Blake.

Dobro se služite kopljem — reče. — Još nije prekasno da promijenite oružje za dvoboj. Molim vas da to uradite. Vi ste zbog toga zabrinuti? — upita. — Sa četiri riječi može se beskrajno mnogo reći.

Djevojka za trenutak obori oči, a kad ih opet podigne, u njima zabljesnu oholost: — Ja sam kći princa od Nimmra — reče. — Brinem se i za najbjednijeg podanika svog oca.

»Sigurno ćeš neko vrijeme morati biti suzdržaniji, Sir Jamese, pomisli Blake, ali ne reče ništa. Samo se smiješio.

Odjednom djevojka lupi nogom. — Ti se drsko smiješ, momče! — povikne ljutito. — To mi se ne sviđa. Previše se drsko vladaš prema prinčevoj kćeri.

— Samo sam upitao da li ste zabrinuti za moju smrt. To smije pitati i najveći bijednik.

— Odgovorila sam. Zašto si se smijao?

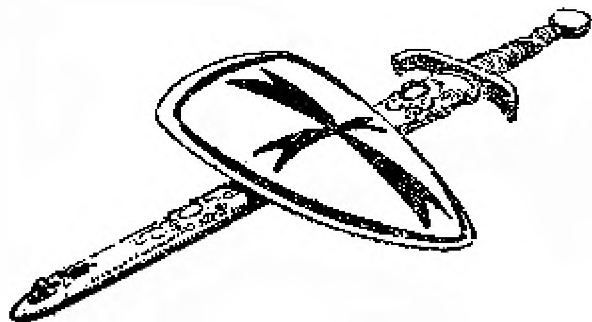
— Zato što su mi vaše oči odgovorile prije vaših usana. Znam da one ne lažu.

Opet ljutito lupne nogom. — Ti si bezobraznik koji štošta sebi dopušta — usklikne. — Ne želim ostati dulje da me vrijeđaš.

Uzdigne glavu, okrene se i ponosno ode da se priključi ostalima.

Blake pohita za njom. — Sutra — prošapće — borit ću se sa Sir Maludom i s vašom ću naklonosti pobijediti najbolji mač u Nimmru.

Princeza Guinalda nije pokazala da je čula njegove riječi i priključila se krugu Sir Maluda.

sutra ćeš umrijeti

U selu poglavice Batanda bijaše velika svečanost one noći kad se vratio Ulala. Ubili su kozu i mnogo pilića, bilo je voća i kasava kruha te domaćeg piva u izobilju. Svirali su i plesali te su tek ujutro legli na svoje hasure. Stoga je Fejjuan tek sutradan poslijepodne uhvatio priliku da ozbiljno razgovara s Batandom.

Kad ga je potražio, našao je starog poglavicu kako čuči prod svojom kolibom, mrzovoljan zbog orgijanja prošle noći.

— Došao sam, Batando, da s tobom razgovaram o pustinjskim ljudima, reče.

Batando je gunđao. Boljela ga je glava.

— Jučer si obećao da ćeš ih odvesti do ulaza u zabranjenu dolinu reče Fejjuan. — Ne namjeravaš se valjda s njima boriti?

— Nećemo se morati boriti ako ih odvedemo do ulaza u zabranjenu dolinu — odgovori Batando.

— Govoriš u zagonetkama — primijeti Fejjuan. Slušaj, Ulala — odvrati stari poglavica. — U djetinjstvu su te ukrali, oteli tvom narodu i odveli iz zemlje. Bio si premlad da znaš mnoge stvari, a neke si zaboravio.

— Nije teško ući u zabranjenu dolinu, naročito sa sjeverne strane. Svaki Galla zna naći sjeverni ulaz kroz planine ili kroz tunel iza velikog križa na južnoj strani. Samo tu su dva ulaza. Svaki ih Galla poznaje, ali zna i to da iz zabranjene doline nema izlaza.

— Što misliš time reći, Batando? — upita Fejjuan. — Ako postoje dva ulaza, moraju biti i dva izlaza.

— Ne, ne postoji izlaz — uporno je tvrdio poglavica. — Koliko se mi sjećamo, a pričali su nam i naši očevi i

djedovi, mnogi ljudi ušli su u zabranjenu dolinu, ali ni jedan jedini nije izašao.

— A zašto nisu izašli?

Batando strese glavom. — Tko zna? — zaključi. — Ne možemo ni naslutiti njihovu sudbinu.

— Tko stanuje u dolini? — upita Fejjuan.

— Ni to se ne zna. Nitko ih nije vidio, a niti se tko vratio da nam to ispriča. Neki kažu da su duhovi, a neki da je dolina napučena leopardima. Nitko ne zna sigurno. Zato idi, Ulala, i reci poglavici pustinjskih ljudi da ćemo ih odvesti do ulaza u dolinu. Budemo li to uradili, ne moramo se boriti protiv njega ni protiv njegovih ljudi, a niti će nam oni ikada više dosađivati — odvrati Batando smijući se svojoj dosjetki.

— Hoćeš li poslati vodiče natrag sa mnom, da ih odvedu u dolinu? — upita Fejjuan.

— Ne — odgovori poglavica — poruči im da ćemo doći za tri dana. U međuvremenu skupit ću mnoge ratnike iz drugih sela jer nemam povjerenja u pustinjske ljude. Onda ćemo ih povesti kroz zemlju. To poruči njihovom poglavici. Zauzvrat tražimo da oslobodi sve Galla-robove prije no što uđe u dolinu.

— Na to Ibn Jad neće pristati — reče Fejjuan.

— Kad se nađe opkoljen Galla-ratnicima, on će pristati na sve — odgovori Batando.

I tako se Fejjuan, Galla-rob, vratio svojim gospodarima i prenio sve što im je Batando poručio.

U početku Ibn Jad odbio je da oslobodi robove. Fejjuan ga je uspio uvjeriti da ga Batando inače neće htjeti odvesti do ulaza u dolinu, i upozorio ga je da bi odbijanje oslobođenja robova moglo izazvati Galla-ratnike, pa je Ibn Jad napokon pristao. Nadao se u dnu srca da ipak neće morati ispuniti dano obećanje.

Fejjuan je žalio samo Ateju koju je zavolio, ali je kao fatalist vjerovao u sudbinu i držao da se ono što je suđeno mora dogoditi bez obzira na to što će on uraditi.

Dok je Ibn Jad čekao, a Batando sakupljao svoje crne ratnike iz bliza i iz daleka, Tarzan, kralj majmuna stigao je do izvora slijedeći trag beduina.

Čovjek-majmun bijaše čvrsto uvjeren da je bijeli zarobljenik Arapa Blake jer su ga Blakeovi crnci obavijestili o nestanku mladog Amerikanca i o tome da Stimbola nisu vidjeli otkako je krenuo prema obali.

Nije se bojao za sigurnost zarobljenika jer su se beduini nadali otkupnini. Njegov život nije bio u opasnosti. Ocijenivši tako njegov položaj, Tarzan nije žurio te je polako slijedio trag Ibn Jada i njegovih ljudi.

Dvojica ljudi sjedili su jedan nasuprot drugome na grubo istesanim klupama za stolom. Na stolu, u svjetiljci s uljem blijedo je plamsao pamučni fitilj a njegovo svjetlo slabo je osvjetljavalo pod, popločen kamenom i bacalo neobične sjene po zidovima od grubo isklesana kamena.

Kroz uski prozor, bez i najmanjeg traga stakla, pirkao je noćili povjetarac tjerajući plamen svjetiljke sad na jednu, sad na drugu stranu. Na stolu, između muškaraca, ležala je četverouglasta ploča razdijeljena u četvorine, a na njoj je bilo nekolike razbacanih drvenih žetona.

— Ti si na redu, Richarde — progovori jedan. — Čini se da ti danas baš nije do igre. Što se dogodilo?

— Mislim na sutrašnji dan, Jamese, pa mi se srce cijepa odgovori drugi.

— A zašto? — upita Blake.

— Malud je u svem Nimmru najbolji mačevalac, a... — odgovori Sir Richard — i zastane.

— A ja najgori — dovrši Blake rečenicu mjesto njega smiješeći se.

Sir Richard ga pogleda i nasmiješi se. — Uvijek si spreman na šalu pa i pred smrt — reče. — Da li su svi u onoj neobičnoj zemlji, o kojoj si nam pričao, poput tebe?

— Ti si na potezu, Richarde — reče Blake.

— Pazi da svojim štitom pred očima ne pokriješ njegov mač, Jamese — opominjao je Richard. — Uvijek ga pozorno gledaj u oči da vidiš kamo će udariti i tada pripremi štit za udarac. Njegove će oči prije zamaha navijestiti kamo će udariti. Dobro ga znam jer sam s njim vježbao.

— A on te nije ubio — podsjeti ga Blake.

— Samo smo vježbali, ali će sutra biti drukčije. Malud te izazvao na smrtnu borbu jer želi krvlju oprati uvredu koju si mu nanio.

— Zar? Želi me ubiti zbog one sitnice? — upita Blake. — Vjere mi, ipak je on mala, bijedna vucibatina!

— Kad bi to bila jedino ona uvreda, on bi se zadovoljio samo da te rani, ali ima on još nešto jače protiv tebe — objasni Richard.

— Gluposti! — poviče Blake i zarumeni se.

— Nije to samo on zapazio — uporno je nastavljao Richard.

— Ti si luckast — okosi se Blake.

— Muškarci često pogledavaju princezu jer je ona bezgranično lijepa, ali...

— Je li Malud sve te poubijao? — upita Amerikanac.

— Ne, zato što ih princeza nije ni pogledala.

Blake se nasloni na klupu i nasmija. — Vi ste svi luckasti — poviče. — Priznajem da je princeza slatka djevojčica, ali, mladi prijatelju, ona me ne primjećuje.

— Prestani s tim tvojim neobičnim govorom. Jedva sam te razumio, Jamese, no ti me ne možeš ni zbuniti, ni prevariti. Princeza ne skida s tebe očiju kad treniraš, a ti je gledaš takvim pogledom kakvim gleda pas svog gospodara.

— To si jako slabo pogodio — odvrati Blake.

— Zbog toga će te Malud maknuti s puta, a ja sam tužan, prijatelju, jer sam te zavolio.

Blake ustane i zaobiđe stol. — Ti si dobar stari momak, Richarde — izusti stavljajući mu prijateljski ruku na rame — ali ne brini, još nisam mrtav. Znam da nespretno rukujem mačem, ali sam u ovih nekoliko dana ipak dovoljno naučio kako se njime rukuje. Spremam iznenađenje Sir Maludu.

— Tvoja hrabrost i samopouzdanje vrijedni su hvale, ali će ti ono slabo pomoći u borbi sa Sir Maludom. On je cijeli život vježbao mačem.

— Da li princ Gobred odobrava Maludovu prošnju? — upita Blake.

— Zašto ne? Malud je moćni vitez, posjeduje veliki dvorac, brojne konje i vazale. Uz dvanaestoricu viteza uz njega je i stotina vojnika.Nekoliko vitezova ima svoje vlastite dvorce i vazale, zar ne? — upita Blake.

— Da, njih dvadesetak — odgovori Richard.

— Oni žive blizu Gobredova dvorca?

— Na kraju brda, oko tri milje sa svake strane Gobredova dvorca — objasni Richard.Drugi nitko ne živi u ovoj velikoj dolini? — upita Blake.

— Čuo si već o Bohunu? — upita Richard.

— Da, često. Zašto?

— On se naziva kraljem, ali ga mi nećemo nikada priznati kraljem. On boravi sa svojim pristašama na protivnoj strani doline. Ima ih otprilike koliko i nas i mi smo s njima uvi-jttk U ralu.

— Čuo sam mnogo o velikom viteškom turniru za koji vitezovi sada vježbaju. Mislio sam da će i Bohun sa svojim vitezovima u njemu sudjelovati.

— I hoće. Jedanput, svake godine, i to prve nedjelje u postu po običaju prastarih vremena proglašuje se primirje između Frontersa i Backersa. Tada se održava veliki turnir. To bude naizmjence, jednom na ravnici ispred grada Nimmra, a drugi put na ravnici ispred grada Groba, kako oni zovu svoj grad.

— Fronters i Backers! Grom i pakao, što to znači? — upita Blake.

— I ti si mi vitez Nimmra, a to ne znaš? — uzvikne Richard.

— Moje bi se znanje o viteštvu moglo smjestiti u ljusku kikirikija — prizna Blake.

— Trebao bi to znati, ali ja ću ti objasniti — reče Richard. — Moram početi ispočetka. — Uzme bocu vina koja bijaše do njega na podu i natoči dvije čaše; srkne iz jedne dobar gutljaj i nastavi priču. — Richard I s velikom pratnjom bijaše otplovio iz Sicilije u proljeće 1191. s ciljem da stigne na Sveti grob. Tamo se namjeravao sastati s francuskim kraljem Philipom Augustosom i oteti Svetu zemlju od nevjernika. Skrenuvši s puta, Richard je odlučio da osvoji Cipar i kazni njegova zlog vladara, koji

je uvrijedio Berengariju, Richardovu zaručnicu.

Kada je Richardova družba opet otplovila iz Cipra prema Svetom grobu, vitezovi su na brodu sakrili mnoge Cipranke u koje su se zaljubili jer su imale dražesna lica. Dogodilo se da su se dva za velike oluje udaljila od ostalih brodova i skrhala na afričkoj obali.

Na jednom je od tih brodova upravljao vitez zvan Bohun, a na drugom Gobred. Iako su zajedno nastupali, bili su uvijek odvojeni, osim kada su napadali.

U potrazi za Jeruzalemom došli su u ovu dolinu, za koju su potomci Bohuna tvrdili da je dolina Svetoga groba, i objavili da je križarski rat završen. Svoje križeve, koje su nosili na prsima kao i svi križari što su stigli na cilj, premjestiše na leđa želeći pokazati da je križarski rat završen i da se namjeravaju vratiti kući.

Gobred je uporno tvrdio da ovo nije dolina Svetoga groba i da križarski rat nije završen. On i sve njegove pristaše ostavili su križeve na prsima, sagradili jaki dvorac koji je trebalo da brani ulaz u dolinu i tako spriječi Bohuna i njegove pristaše da se vrate u Englesku neobavljena posla.

Bohun je prešao dolinu, sagradio drugi grad i tako spriječio Gobreda da ne može napredovati prema Svetom grobu. Već sedam i po stoljeća potomci Bohuna sprečavaju potomke Gobreda da odu u Svetu zemlju i oslobode je Saracena, a potomci Gobreda ne dopuštaju potomcima Bohuna da se vrate u Englesku i osramote viteški red.

Gobred se nazvao princem, a Bohun kraljem. Te su se plemićke titule stoljećima prenosile s oca na sina. Gobredovi nasljednici još uvijek nose križ na svojim prsima, i stoga ih zovu Fronters,[34] a nasljednici Bohuna nose ga na leđima i zovu ih Backers[35].«

— Da li vi još uvijek želite poći u Svetu zemlju daje oslobodite? — upita Blake.

[34] Front = naprijed.
[35] Back = straga.

— Da —- odgovori Richard — a Backersi bi se željeli vratiti u Englesku. Ali mi smo već odavna uvidjeli da se naša želja neće moći nikad ostvariti, jer smo opkoljeni ogromnom saracenskom vojskom, a nas ima premalo da bismo se mogli oduprijeti.

Zar ne misliš i ti da je pametnije ostati ovdje? — upita.

Kad biste sada ujahali u Jeruzalem ili u London, zacijelo bi nastalo opće zaprepaštenje — prizna Blake. — Da sam ja na vašem mjestu, Richarde, ostao bih ovdje. Poslije 735 godina mnogi od sunarodnjaka su vas zaboravili, a i Saraceni bi se smeli kad biste sada odjednom navalili na Jeruzalem.

— Možda i mudro zboriš, Jamese — reče Richard. — ta mi smo i ovdje zadovoljni, iako ne poznajemo druge zemlje.

Za tren obojica zašutješe i zamisliše se. Blake prekine tišinu. Zanima me ovaj veliki turnir — primijeti. — Kažeš da će početi prve nedjelje posta. To nije daleko.

— Ne, nije. A zašto?

— Što misliš, hoću li biti sposoban da i ja sudjelujem? Svakim sam danom sve bolji i bolji.

Sir Richard ga pogleda tužno i strese glavom: — Sutra ćeš biti mrtav — reče.

— Zaista, ti si veseo drug — usklikne Blake.

— Samo sam iskren i dobar prijatelj — odgovori Richard. — Puca mi srce od boli što će se to obistiniti. Ne možeš sutra nadvladati Sir Maluda. Kad bih se barem ja mogao boriti umjesto tebe, ali to nije moguće. Tješim se samo time što ćeš biti hrabar i umrijeti onako kao što vitezi umiru i što nećeš uprljati svoj štit s grbom. Bit će velika utjeha princezi Guinaldi kad dozna da si umro viteški.

— Misliš li? — ohrabri se Blake.

— Sigurno.

— A ako ne umrem, hoće li se princeza razljutiti?

— Hoće li biti povrijeđena? — ispravi se Blake.

— Ne bih se usudio tvrditi — prizna Richard — ali je sigurno da se nijedna djevojka neće radovati ako joj ubiju budućeg muža. Ako te on ne ubije, onda ćeš ti sigurno

ubiti njega, trećega nema.

— Je li ona njegova zaručnica? — upita Blake.

— Da, premda nisu službeno zaručeni.

— Moram ići na počinak — James se otrese na Richarda.

— Ako će me sutra ubiti, potrebno je da barem još noćas malo sklopim oči.

Ispruži se na grubu vunenom ćebetu koje je bilo prostrto povrh trske na podu. Pokrije se sličnim pokrivačem, ali mu nije bilo do spavanja. To što će se sutra boriti na život i smrt sa srednjovjekovnim vitezom, nije ga previše zabrinjavalo. Blake bijaše samouvjeren i previše mlad, a da bi povjerovao u svoju smrt. Znao je da postoji takva mogućnost, ali nije mnogo o tome razmišljao. Njegovom glavom rojile su se druge misli, a te su ga ljutile. Mislio je samo o budućoj ženidbi Sir Maluda iz zapadnog dvorca i Guinalde, princeze Nimmra.

Srdio se i sam na sebe što je bio takva budala te se zaljubio u tu malu, srednjovjekovnu princezu koja na njega gleda vjerojatno kao na zrnce prašine pod svojim nogama. A što da sutra uradi s Maludom? Pretpostavimo da on bude bolji od Maluda. A što onda? Ako ga ubije, to će unesrećiti Guinaldu. Ako ga ne ubije...? Sir James nije znao što da radi.

u zeydovu bejtu

Ibn Jad tri dana je čekao u svom logoru, ali Galla-vodiči još nisu stigli da ga odvedu u dolinu, kako je Batando bio obećao. Stoga je poslao opet Fejjuana poglavici jer se Ibn Jadu žurilo. Mislio je stalno na Tarzana i bojao se da bi se on mogao vratiti, osujetiti mu račune i kazniti ga.

Znao je da je sada izašao iz Tarzanove zemlje, ali tu granica nije bila točno određena, pa s tim nije mogao sigurno računati! Bojao se odmazde. Jedina mu je nada bila da Tarzan očekuje njegov povratak kroz svoju zemlju. Ibn Jad je tvrdo odlučio da se nikako ne vraća tim putem. Namjeravao je da krene zapadno i tako zaobiđe Tarzanovu zemlju sa sjevera dok ne prispije do puta koji vodi na sjever a kojim je došao iz pustinje.

U šeikovu mukaadu Ibn Jad sjedaše do svog brata i nekih drugih Arapa, a tu su još bili Tollog, Fahd i Stimbol. Razgovarali su kako Batando oklijeva da pošalje vodiče i bojali se izdaje. Već su odavna primijetili da stari poglavica sakuplja ratnike. Fejjuan ih je uvjeravao kako crni ratnici neće biti upotrijebljeni protiv njih, ali su se Arapi ipak bojali.

Ateja se obavljajući svoje poslove u haremu, nije ni smijala ni pjevala kao što je prije bio njezin običaj. Tugovala je za svojim dragim. Čula je razgovor iz mukaada, ali je to nije zanimalo. Rijetko bi pogledala povrh zavjese koja je dijelila ženski odjel od mukaada, a kad bi i pogledala, iz njezina je pogleda sukljala mržnja čim bi spazila Fahda.

Jednom, dok ga je tako promatrala, primijeti kako su se Fahdove oči razrogačile u čudu.

— Billah, Ihn Jade! — poviče čovjek. — Pogledaj!

Ateja i ostali bace pogled na mjesto u koje je piljio Fahd i zagrcnu se od čuda. Ostali počnu psovati.

Brončani div, oboružan kopljem, strijelom i nožem išao je kroz logor prema šeikovu bejtu. Na leđima mu bijaše pričvršćen štit, a uže, ispleteno od dugih vlakana, prebačeno preko jednog ramena.

— Tarzan, kralj majmuna! — izbaci Ibn Jad. — Proklet bio, Alaha mi!

— Zacijelo je došao sa svojim crnim ratnicima i sakrio ih u šumi — prošapće Tollog — inače se ne bi usudio ući u beduinski logor.

Ibn Jad bijaše bijesan te je brzo razmišljao. Čovjek-majmun zaustavio se na vanjskom dijelu mukaada. Tarzan brzo preleti očima skup. Naposljetku se zaustave na Stimbolu.

— Gdje je Blake? — upita Amerikanca.

— To biste vi trebali znati — zagunđa Stimbol. Jeste li ga vidjeli otkako ste se rastali? Ne!

— Sigurni ste u to? — uporno je nastavljao čovjek-majmun.

— Jasno da sam siguran.

Tarzan se okrenu Ibn Jadu. — Lagao si mi. Niste ovdje radi trgovine, već želite naći i opljačkati jedan grad. Došli ste oteti njegovo blago i ukrasti njihove žene.

— To je laž — usklikne Ibn Jad. — Tko god ti je to rekao, laže.

— Mislim da ne laže — odgovori Tarzan. — Čini mi se da je pošten mladić.

— Tko je to bio? — upita Ibn Jad.

— Zove se Zeyd. — Kad to Ateja ču, odmah naćuli uši. — Ispričao mi je to i još mnogo štošta, i ja mu vjerujem.

— A što ti je još ispričao, bijelče?

— Da je neki drugi ukrao njegovu pušku, pokušao te ubiti i bacio krivnju na njega.

—To je laž kao i sve drugo što ti je ispričao! — zaviče Fahd.

Ibn Jad nabere čelo razmišljajući, ali načas pogleda Tarzana i podmuklo se nasmiješi. — Bez sumnje,

siromašnije mladić mislio da govori istinu — reče — tako je isto smatrao da treba ubiti svog šeika. Njegov mozak je pomućen, no ja sam ga prije držao bezopasnim.

— Prevario te je, Tarzane, kralju majmuna, i to mogu svi moji ljudi posvjedočiti, a i ovaj bijelac s kojim sam se sprijateljio. Poslušao sam te i ostavljam tvoju zemlju. Zašto bi inače putovao sjeverno u smjeru svoje domovine?

— Da si me želio poslušati, zašto bi me držao zarobljenim i poslao svoga brata da me ubije? — upita Tarzan.

— Opet činiš krivo Ibn Jadu — primijeti tužno Ibn Jad. — Moj je brat došao da ti prereže veze i da te oslobodi, ali si ga ti napao. Tada je došao slon i odnio te.

— A što je mislio tvoj brat kad je, podigavši svoj nož, nasrnuo na me i povikao: »Umri, bijelče!« — upita čovjek-majmun. — Da li tako govori čovjek koji dolazi da uradi nešto ugodno?

— Samo sam se šalio — promrmlja Tollog.

— Evo me opet — reče Tarzan — ali ne za šalu. Dolaze moji Waziri. Otpratit ćemo vas u pustinju.

— To i mi želimo — prihvati brzo šeik. — Upitaj ovog bijelca, nije li istina da smo se izgubili i da ćemo biti presretni ako nam pokažeš pravi put. Opkoljeni smo Galla-ratnicima. Njihov ih je poglavica sakupljao dane i dane. Bojimo se da nas ne napadnu. Zar ne, bijelče? — obrati se Stimbolu.

— Da, istina je — reče Stimbol.

— Dakle, istina je da ćete napustiti ovu zemlju — reče Tarzan — a ja ću ostati ovdje da to nadgledam. Sutra ćete na put. U međuvremenu podignite jedan bejt za mene i čuvajte se da me opet ne prevarite.

— Ne trebaš se ničega bojati — uvjeravaše ga Ibn Jad, a tada se okrene prema odjelu za žene. — Hirfa! Ateja! — pozove. — Priredite Zevdov bejt za šeika džungle.

Postrance, nedaleko Ibn Jadova bejta, obje žene podignu crni šator za Tarzana, postaviše i razastrše šatorsko platno, čije krajeve zavežu za šatorske kolčiće, a Ateja ih zabode čvrsto u zemlju. Hirfa se vrati svojim

kućnim poslovima i prepusti da Ateja razapne zavjese sa strane.

Onog trena kad se Hirfa udaljila, Ateja potrči Tarzanu.

— Oh, bijelče! Ti si vidio mog Zeyda? Je li živ?

— Ostavio sam ga u selu, a poglavica će se brinuti za nj dok ne naiđu tvoji ljudi na povratku u pustinju. On je živ i zdrav.

— Pričaj mi o njemu, oh, nasrany, jer mi srce žudi da čujem vijesti o njemu — zaklinjaše djevojka. — Kako i gdje si ga susreo?

— El-adrea je oborila njegovu kobilu i zvijer se spremala da ga proždere. Slučajno sam onuda prolazio i ubio el-adreu. Tada sam poveo Zeyda u selo čiji je poglavica moj prijatelj jer sam znao da on sam ne može pješice iz džungle. Htio sam ga povesti s pratnjom u njegovu domovinu, ali me je zamolio da ga ostavim ovdje sve do vašeg povratka. To sam mu dopustio. Za nekoliko tjedana vidjet ćete svoga dragoga.

Suze su kapale s Atejinih dugih crnih trepavica, suze radosnice i ona uhvati Tarzanovu ruku i poljubi je. — Moj je život tvoj, bijelče — poviče — zato što si mi vratio moga ljubljenoga.

Te je noći Fejjuan, Galla-rob, prolazeći kroz logor svoga gospodara, vidio kako Ibn Jad i Tollog sjede u šeikovu mukaadu i zajedno šapću. Fejjuana je živo zanimalo što kuje ovaj dragocjeni uzorak okorjelih nevaljalaca.

Aleja je iza zavjese harema ležala šćućurena na svojoj hasuri. Nije spavala. Prisluškivala je prigušen razgovor svoga oca i strica.

— Moramo ga maknuti s puta — uporno je tvrdio Ibn Jad.

— Ali njegovi Waziri dolaze — protivio se Tollog. — Ako ga ovdje ne nađu, što ćemo im reći? Što god im kažemo, neće vjerovati. Napast će nas. Čuo sam da su strašni.

— Alaha mi! — poviče Ibn Jad — propali smo, ako ostane. Bolje da nešto stavimo na kocku, nego da se vratimo praznoruki u domovinu poslije svega što smo proživjeli.

— Ako misliš, brate, da ću se opet ja pobrinuti za to, onda se ljuto varaš — reče Tollog. — Dosta mi je bilo jedanput.

— Ne, ovaj put nećeš to biti ti. Naći ćemo načina. Zar među nama nema nikoga tko bi se žalio osloboditi Tarzana? — upita sam sebe Ibn Jad, misleći glasno.

— Onaj drugi bijelac! — dosjeti se Tollog — on ga mrzi. Ibn Jad zatapša rukama. — Imaš pravo, brate!

— Ali ćemo ipak mi biti odgovorni — podsjeti ga Tollog.

— Svejedno, glavno da ga maknemo s puta. Neće nam biti gore nego sada. Pretpostavi da se sutra pojavi Batando s vodičima. Tada će šeik džungle doznati da smo mu lagali, a onda jao si ga nama. Ne, moramo ga se otresti još noćas.

— Dobro, a kako? — upita Tollog.

— Slušaj, mislio sam. Dobro otvori uši, brate! — Ibn Jad protrlja zadovoljno ruke smiješeći se. Možda se ne bi smiješio da je znao kako ga Ateja sluša, ili da je vidio nijemu priliku koja je čučala u tami pred šatorom.

— Govori Ibn Jade — nutkao ga je Tollog — reci mi tvoj plan.

— Wellah, svi znaju da Stimbol mrzi šeika džungle. To je svojim dugim jezikom izbrbljao svima dok smo sjedili u mukaadu.

— Ti ćeš poslati Stimbola da ubije Tarzana, kralja majmuna?

— Pogodio si — složi se Ibn Jad.

— Ali kako ćeš skinuti odgovornost s nas? On će biti ubijen na tvoju zapovijed u tvom logoru — upozoravao ga je Tollog.

— Pričekaj! Neću narediti jednom bijelcu da ubije drugog. Na to ću ga samo navesti, a kad ga ubije, bit ću izvan sebe od bijesa što se to ubojstvo dogodilo u mojem logoru. Zapovijedit ću da ga kazne smrću za njegov zločin. Na taj ćemo način riješiti obojice nevjernih pasa, a Wazire ćemo uvjeriti da smo prijatelji šeika jer ćemo ga glasno oplakivati čim se Waziri pojave.

— Neka je hvala Alahu što imam takva brata! —

poviče oduševljeno Tollog.

— Idi sad odmah i pozovi Stimbola — uputi ga Ibn Jad. Pošalji ga samog k meni. Poslije razgovora s njime, čim on krene da obavi svoj posao, vrati se u moj šator.

Ateja je drhtala na svojoj hasuri, a prilika koja je čučala izvan šeikova šatora, iza Tollogova odlaska ustane i iščezne u mrkloj noći.

Stimbola su žurno pozvali iz Fahdova šatora. Tollog ga je upozorio da se tiho kreće kroz logor. Stimbol se prikrao u šeikov šator i tamo našao Ibn Jada koji gaje očekivao.

— Sjedi, bijelče — pozove ga beduin.

— Do vraga, što me zoveš u to doba noći? — upita Stimbol.

— Razgovarao sam s Tarzanom, kraljem majmuna — reče Ibn Jad — i pošto si mi ti prijatelj, a ne on, otkrit ću što on namjerava. On se upliće i u sve moje planove i tjera me iz zemlje, ali to nije ništa usporedi li se s onim što namjerava učiniti s tobom.

— Što, pakla mu smjera? — upita Stimbol. — Uvijek gura svoj nos u tuđe stvari.

— Ne voliš ga, zar ne?

— A zašto bih ga volio? — i Stimbol prišije Tarzanu prostački epitet.

— Još ćeš ga manje voljeti kad ti nešto povjerim — reče Ibn Jad.

— A što to?

— Kaže da si ubio svog druga Blakea — objasni mu šeik — i zato će Tarzan sutra ubiti tebe.

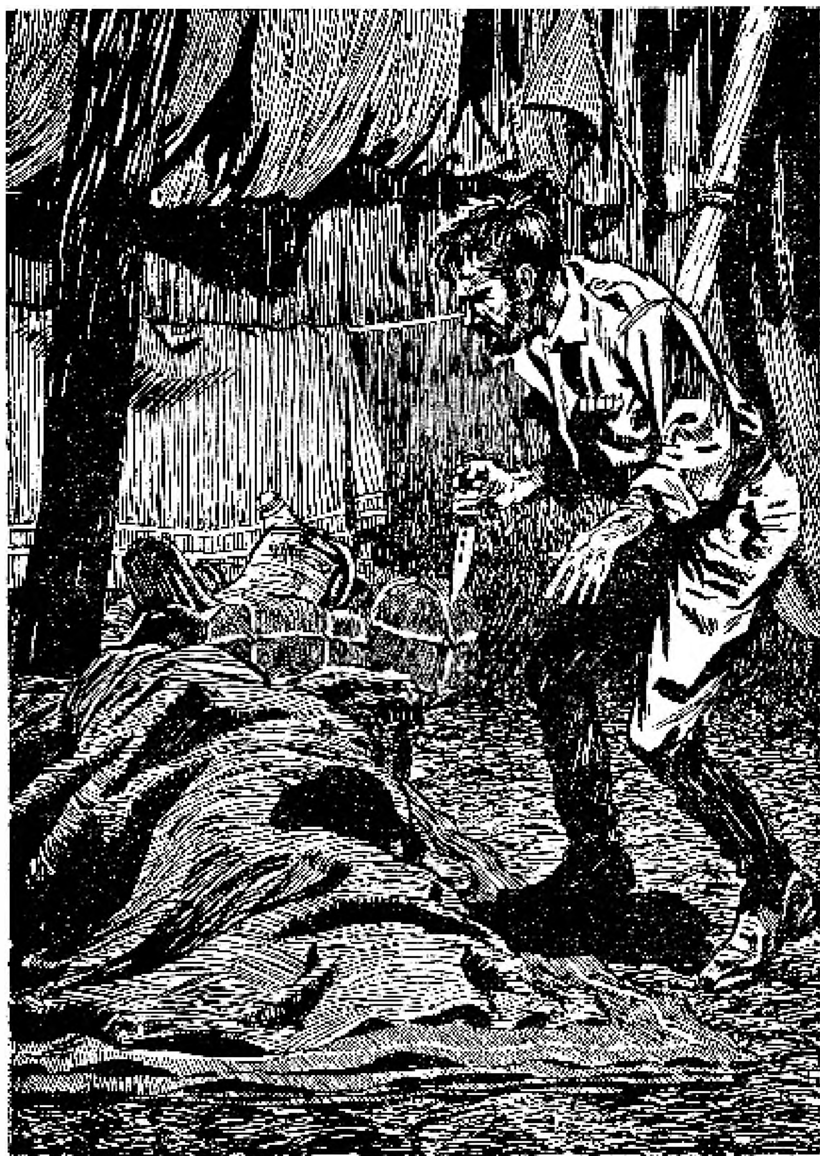
— Eh? Što? Ubiti me? — upita Stimbol. — To neće smjeti uraditi! Misli li on o sebi da je rimski car?

— Ipak, on će to sutra uraditi — uporno je tvrdio Ibn Jad. — Ovdje je svemoćan. Nitko ne pita za djela velikog šeika džungle. Sutra će te ubiti.

—Ali vi mu to, Ibn Jade, nećete dopustiti. Sigurno mu to nećete dopustiti — Stimbol je već drhtao od užasa.

Ibn Jad podigne svoje dlanove. — Što mogu ja učiniti?

— Vi možete, vi možete, nešto se mora učiniti — jadikovao je prestrašeni čovjek.

Wilbur Stimbol zgrabi držak svog oštrog noža i došulja se do
prilike koja je ležala u tami, zavijena u stari ogrtač.
Prisilio se da uradi ono po što je došao.

— Ne mogu ništa poduzeti, ali ti se možeš sam spasiti — prošapće šeik.

— Kako?

— On spava u onom bejtu, a ti imaš oštar nož.

— Nikad nisam ubio čovjeka — cvilio je Stimbol.

— Kasno je — reče Ibn Jad - idem spavati. Opomenuo sam te, a ti radi kako ti drago.

Dršćući, Stimbol otetura kroz noć. Trenutak je oklijevao, a tad se zgrbi i tiho prikrade kroz tamu bejta koji su podigli za čovjeka-majmuna.

Ispred njega otrči Ateja da opomene čovjeka koji je spasio njenog ljubljenog iz pandža crnog lava. Gotovo je već stigla do bejta čovjeka-majmuna, kad iz jednog šatora izroni neka prilika, dlanom joj zatvori usta, a rukom je čvrsto obujmi oko struka.

— Kuda ćeš? — prošapće joj u uho. Odmah prepozna taj glas, bio je to njezin stric. Tollog nije očekivao njezina odgovora. Rekao je sam umjesto nje: — Ideš opomenuti bijelca, jer je postupao prijateljski s tvojim dragim. Vrati se u bejt iga oca. Da on to sazna, ubio bi te. Nosi se! — I gurne je svom snagom u stranu odakle je bila došla.

Tollog se ogavno nasmiješi pri pomisli kako je lako osujetio djevojčin plan i zahvaljivao Alahu što mu je pomogao da ih ne izda Tarzanu i tako ih upropasti. Dok se šeikov brat Tollog smijao u svoju bradu, iza njegovih leđa nečija ruka izroni iz mraka, ščepa ga za grlo i odvuče za sobom.

Dršćući, okupan u hladnom znoju, Wilbur Stimbol zgrabi držak oštrog noža. Šuljao se kroz mrak prema šatoru svoje žrtve.

Stimbol bijaše razdražljiv hvalisavac i kukavica, ali ne i kriminalac. Sve se u njemu bunilo protiv ovog što je smisli. Nije želio ubiti, ali su ga utjerali u škripac. Mislio je da je u smrtnoj opasnosti pa da mu je preostao samo jedan izlaz - ubojstvo.

Ušavši u bejt čovjeka-majmuna, prisilio se da uradi ono po što je došao. Za to vrijeme bio je opasan i strašan. Došuljao se do prilike koja je ležala u tami, zavijena u stari ogrtač.

mač i štit

Kad je sunce obasjalo kule dvorca princa od Nimmra, neki se mladić izvuče ispod pokrivača, protrlja oči i protegne se. Tada ispruži ruku i strese drugog mladića istih godina koji je spavao kraj njega.

— Probudi se, Edwarde! Probudi se, lijenčino! — poviče.

Edward se preokrene na leđa, zijevne i ispusti istovremeno jedno »eh.«

— Ustani, momče! — nukao ga je Michel. — Zar si zaboravio da tvoj gospodar danas putuje u smrt.

Edward sjedne potpuno budan. Iz očiju mu sijevnuše iskre. — To je laž! — Odan Blakeu, on poviče. — On će jednim udarcem rasjeći Sir Maluda od tjemena do prsiju. Nema viteza tako moćnih mišica kao što su njegove. Ti, Michel, nisi vjeran prijatelj Sir Richarda, onoga koji je i nama bio dobar i ljubazan prijatelj.

Michel potapša drugog momka po ramenu. — Samo se šalim, Edwarde — reče. — Sve nade polažem u Sir Jamesa pa ipak... — zaustavi se — bojim se...

— Čega se bojiš? — upita Edward.

— Da Sir James nije dovoljno vješt maču i štitu pa neće moći pobijediti Sir Maluda. Kad bi imao snagu desetorice, ne bi mu ništa koristila ako je ne zna vješto upotrijebiti.

— Vidjet ćeš! — tvrdio je odlučno Edward.

— Vidim da Sir James ima vjerne vitezove pratioce — prozbori neki glas iza njih. Okrenuvši se, oni ugledaju Sir Richarda kako stoji na vratima. — Danas mu svi prijatelji žele dobro!

— Jučer sam poželio u molitvi da njegova oštrica mača

prođe kroz šljem Sir Maluda — reče Edward.

— Hajde, sad ustani, pobrini se za žičanu košulju svom gospodaru i za sjajnu opremu njegova konja tako da izađe na borilište blistavo nakićen kao što i pristaje plemenitom Siru, vitezu Nimmra — pouči Richard i zatim ga ostavi.

Bijaše jedanaesti veljače. Sunce je obasjavalo veliko sjeverno vanjsko dvorište dvorca Nimmra i odbijalo se bljeskom s uglačanih oklopa plemenitih vitezova, s kopalja i bojnih sjekira vojnika. Na tribini sakupile su se žene u haljinama živahnih boja.

Princ Gobred smjestio se sa svojom družbom na podignutom podiju u sredini tribine, a plemeniti vitezovi i gospođe Nimmra posjedali su s obje strane podija do kraja tribine. Iza njih sjedili su vojnici koji nisu bili na dužnosti, zatim slobodnjaci, a na kraju robovi koji su pod blagom upravom kuće Gobred uživali mnoge povlastice.

Sa svake strane borilišta nalazio se šator a na vrhu mu je veselo lepršala zastavica u boji i lozinka njezina vlasnika. Sir Moludova bijaše zelena i zlatna a Sir Jamesova modra i srebrna.

Dva vojnika stajala su ispred svakog šatora, obojica u novom odijelu. Metal s njihovih bojnih sjekira blistao se dok je konjušar obuzdavao jogunastog konja za borbu prekritog bogato ukrašenim pokrivačem. Sekundanti su dovršavali posljednje pripreme za borbu.

Trubač ukočena držanja, s trubom o boku, čekaše na zvuk fanfare koja će oglasiti ulazak vitezova na borilište.

Nekoliko jardi iza trubača drugi je konj spreman za borbu grickao svoje uzde i gurao njuškom konjušara koji ga je pridržavao čekajući vitezove sekundante.

U modrosivom šatoru sjedili su Blake i Sir Richard. Posljednji je poučavao i savjetovao, a bio je i nervozniji od prvoga. Blake se pokrio oklopom, a ogrlica, koja štiti vrat i kaciga bili su od teške pletene žice koju je obrubljivala i prekrivala s unutrašnje strane leopardova koža i tako štitila glavu od lakšeg udarca. Na njegovim prsima bio je prišiven veliki crveni križ, a na jednom ramenu visile su vrpce modrosrebrne rozete. Na jednoj

motki šatora, obješen o drveni klin, nalazio se Blakeov mač i štit. Tribine bijahu dupkom pune. Princ Gobred pogleda na sunce i reče nešto vitezu kraj sebe. Ovaj izda kratku zapovijed trubaču kraj prinčeve lože i začas se glas trube jasno razliježe dvorištem. Odmah se u šatorima s obje strane svi uskomešaše, a oni na tribinama iskriviše vratove prvo prema šatoru Sir Maluda, pa prema šatoru Sir Jamesa.

Edward, sav zajapuren od uzbuđenja, otrči u šator, zgrabi Blakeov mač, opaše ga nalijevo, a tada i štit te otprati svog gospodara iz šatora.

Dok se Blake pripremao da uzjaše, Edward mu je pridržavao stremen, a konjušar umirivao uznemirenoga konja. Momak utisne Blakeovu nogu u stremen dok se ovaj bacio u sedlo, što nije bilo lako jer je Blake imao na sebi tešku žičanu košulju. Momak ga pogleda u lice.

— Sir Jamese — reče — znam da ćeš pobijediti.

Blake primijeti suze u očima mladića, pogleda dolje i ču prigušen jecaj. — Ti si dobar dječak, Eddie — reče — obećajem da me se nećeš stidjeti.

— A kako bih se i mogao, Sir Jamese? I u smrti bit ćeš plemenita prilika viteza, a mislim da se plemenitiji nije ni rodio — uvjeravaše ga Edvvard dok mu je pružao okrugli štit.

I Sir Richard se uspeo na konja. Dade znak da su spremni. Začu se truba iz šatora Sir Maluda. Plemeniti vitez pojaše naprijed u pratnji sekundanta.

Blakeov trubač najavi ulaz svog gospodara i Amerikanac projaše sasvim uz tribine. Sir Richard ga je slijedio. Čuo se žagor i pljesak — svakom borcu, a što su se više približavali loži princa Gobreda, pljesak se pojačao.

Ovdje se sva četvorica vitezova zaustave, podignu držak svog mača do usana i poljube ga u pozdravu. Gobred ih upozori da se časno bore poput pravih vitezova i podsjeti ih na pravila borbe. Blakeove oči odlutaše do lica Guinalde.

Mala je princeza sjedila veoma uspravno i gledala ravno pred sebe. Bila je vrlo blijeda i Blake se zabrine nije li možda bolesna.

Kako je lijepa, pomisli Blake i premda ga nijedanput nije pogledala, on nije bio potišten, jer nije pogledala ni Sir Maluda.

Opet se oglase trube. Četvorica vitezova odjahaše polako natrag na protivnu stranu borilišta, a meštar dvoboja čekao je konačni znak. Blake odriješi svoj štit i baci ga na zemlju.

Edward ga zaprepašteno pogleda. — Moj lorde, viteže! — poviče. — Zar ti je loše? Štit ti je ispao iz ruke! — On ga pobere s poda i visoko podigne do Blakea, premda je znao da ga oči nisu prevarile kad su vidjele kako je njegov gospodar odbacio svoju jedinu obranu.

Užasnut, Edward je tumačio to samo na jedan način. Blake se spremao da sjaše i odbije borbu sa Sir Maludom. U to odani momak nije želio vjerovati jer bi na taj način Sir Malud pobijedio bez borbe, a Blake bi se izvrgao ruglu cijelog Nimmra.

Sloga potrči Sir Richardu koji nije vidio što je Blake uradio. Sir Richarde! Sir Richarde! — poviče promuklo. — Nošto se strašno dogodilo Sir Jamesu!

— Hej, što? — uzvikne Richard. — Što misliš time reći, dječače?

— Odbacio je svoj štit — poviče mladić — mora da se smrtno razbolio jer inače ne bi odbio da se bori!

— Richard u kasu odjuri do Blakea. — Zar si poludio? — upita ga. — Ne smiješ odbiti dvoboj ako ne želiš osramotiti prijatelje!

— Što li pada na pamet? — upita Blake. — Tko je rekao da se ne želim boriti?

— Ali tvoj štit? — poviče Richard.

Odlučno odzvanjahu trube s prinčeve lože. Sir Malud, na znak fanfare svog trubača, podbode konja.

— Zatrubi! — poviče Blake svom trubaču.

— Štit! — poviče Sir Richard.

— Ta mi je prokleta stvar samo smetala — poviče Blake i podbode konja u susret srčanom Maludu. Za njim je kasao Richard, a iza Maluda njegov sekundant.

Na usnama Sir Maluda počivao je samopouzdan osmijeh dok je pogledavao na vitezove i gospođe na

tribini. Blake nije skidao pogleda sa svog protivnika.

Oba konja zagalopiraše. Kad se približiše jedan drugome, Blake primijeti da ga Malud namjerava kod prvog napada zbaciti iz sedla ili mu barem poljuljati ravnotežu, kako bi ga mogao snažno udariti mačem prije no što se opet uspravi.

Malud kasaše zdesna upola podignuta mača dok je Blake držao mač u obrambenom položaju, a taj je položaj bio nepoznat vitezovima Nimmra koji su se branili samo svojim štitovima.

Jahači su se približavali jedan drugome s lijeve strane. Sir Malud se propne u stremenu, zamahne mačem iznad glave. Želio je Blakea snažno udariti po glavi.

U tom trenutku neki s tribine primijete da Blake nema štita.

»Njegov štit!« »Sir James nema štita!« »Izgubio je štit!« Na tribini se sve osovi na noge, a kad su se obojica viteza susrela pred prinčevom ložom, Blake začuje ženski vrisak. Nije se mogao obazreti da vidi je li to bila Guinalda.

Blake najednom upravi svog konja sasvim na Maludova, tako da su se konji dodirnuli prsima. Istog se trena svom težinom nagnu k Maludu koji se propeo u stremenu i zamahnuo mačem u jednoj ruci, dok se drugom branio štitom, stoga nije mogao upravljati i svojim konjem.

Malud se zanjiše. Njegov udarac izgubi snagu, promijeni pravac i na iznenađenje vitezova padne na oštricu protivnikova mača.

Istog trenutka Blake, neopterećen štitom, i vješto upravljajući konjem, naglo krene ulijevo, s leđa zamahne vrhom mača na Maludovo lijevo rame i zada mu nekoliko udaraca.

Vika odobravanja prolomi se tribinom jer je Blake to odlično izveo. Tada Maludov sekundant podbode konja i pobuni se pred prinčevom ložom.

— Sir James nema štita! — To nije poštena borba.

— Tvoj je vitez u prednosti! — reče Gobred.

— Mi ne želimo tu prednost — odvrati Maludov sekundant, Sir Jarred.

— Što kažeš na to? — upita princ Sir Richarda koji je brzo dojahao do Sir Jarreda. — Je li Sir James nesretnim slučajem izgubio štit prije no što je ušao u borbu?

— Ne, on ga je sam odbacio — odgovori Richard — i tvrdi da mu ta prokleta stvar smeta. Ali, ako Sir Jarred misli da je Sir James zbog toga u prednosti, pristajemo da i Sir Malini odbaci svoj štit. — Gobred se nasmiješi: — To je pošteno, reče.

Protivnici, brinući se jedino za borbu, a ne za prepirku svojih sekundanata, još jedanput navale jedan na drugoga. Krv se pokaza na Maludovu ramenu i poteče niz njegova leđa zakrvavivši mu košulju i pokrivač na konju.

Tribina se tresla od vike. Jedni su vikali zbog štita, a drugi zbog uspjeha Sir Jamesa. Padale su oklade i premda je Sir Malud bio favorit, više se nisu svi kladili protiv Blakea, a kako nisu imali novca, oklade su išle za dragulje i konje. Jedan oduševljeni pristaša Sir Maluda kladio se za tri konja da će njegov šampion pobijediti. Jedva da je predložio okladu, već su je prihvatila dvanaestorica, dok je prije okršaja nudio deset konja, ali nitko nije htio prihvatiti okladu.

Smijeh je nestao s usana Sir Maluda, i više nije pogledavao na tribinu. Bijes je plamtio u njegovim očima. Podbode konja i jurnu na Blakea. Bijaše uvjeren da je samo sreća pomogla Blakeu.

Oslobođen štita Blake je iskoristio okretnost svoga izvrsnog konja kojeg je jahao sve od svog dolaska u Nimmr, pa su i životinja i čovjek bili naučeni jedan na drugog.

Opet oštrica Sir Maludova mača bezuspješno okrzne mač svog neprijatelja, a tada, na njegovo golemo iznenađenje, vrh Sir Jamesova mača brzo odskoči i mimo štita zabode se u stranu. Ne bijaše to duboka rana, ali bolna i Malud je opet krvario.

Ljutit, Malud pokuša udariti mačem, ali Blakeov konj brzo uzmakne natrag i prije no što je Malud uspio zgrabiti uzde, Blake ga opet udari. Ovaj put spusti teški udarac na njegov šljem.

Omamljen i izvan sebe od jarosti, Malud se okrene da nasrne svom snagom. Ovaj put je čvrsto odlučio da obori protivnika. Sudarili su se s treskom baš ispred Gobredove lože. Mačevi su munjevito zaigrali i zabljesnuli oči gledalaca, a tada, na opće čuđenje, a posebno na Maludovo, Blake izbije mač plemenitom vitezu iz ruke i on odleti u polje, a Malud ostane praznoruk na milost i nemilost svog neprijatelja.

Malud je uspravljen sjedio na svom konju i čekao. Znao je da ga prema viteškim pravilima Blake smije probosti ako ne zamoli za milost. Nitko, ni sam Blake, nije očekivao da će tako ponosan i oholi vitez učiniti nešto takvo.

Sir Malud je i dalje sjedio na svom konju i očekivao da mu se Blake približi i ubije ga. Zavladala je potpuna tišina. Čulo se toptanje Maludova konja. Blake se obrati Sir Jarredu.

— Viteže, pozovite pomoćnika — reče — neka vrati mač Sir Maludu.

Opet se tribine zatresu od pljeska, ali im Blake okrene leđa i odjaše do Richarda. Čekao je da se njegov neprijatelj opet naoruža.

— Dakle, stari zvrku — upita Sir Richarda — koliko mi sada nudiš za štit?

Richard se nasmije. — Imao si sreće, Jamese — odgovori — ali meni se čini da bi te dobar mačevalac već odavna probo.

— Malud bi to sigurno uradio da sam na zabavu ponio onu zdjelu za sjeckanje mesa — uvjeravaše ga Blake, ali je sumnjao da je Richard razumio o čemu govori. Richard ga često nije razumio i zbog toga se više nije uzbuđivao.

Sir Malud je opet bio naoružan i jahao je prema Blakeu. Zaustavi konja ispred Amerikanca i nisko se pokloni. — Iskazujem čast plemenitom i milosrdnom vitezu — reče ljubazno.

Blake se pokloni. — Jeste li pripravni, Sire? — upita. Malud potvrdi.

— Pripazite! — odreže Amerikanac.

U trenutku, jedan je htio nasamariti drugog. Blake se

pretvarao da napada, a Malud podigne štit na svoje lice da se zaštiti od udarca, no pošto ovaj nije pao, spusti ga malo niže, a to je Blake i očekivao: zamahnu svom snagom mačem na vrh kacige.

Maludu klone ruka u stranu, omlohavi u sedlu, strmoglavi se s konja i ispruži na zemlji. Okretan čak i u svojoj teškoj opremi, Blake sjaše s konja i uputi se prema neprijatelju koji je ležao na leđima gotovo ispred Gobredove lože. Stavi nogu na Maludova prsa, a vrh mača pritisne na njegovo grlo.

Masa se nagne naprijed kako bi vidjela coup-de-grace. Ali... Blake nije probo Maluda. Pogleda princa Gobreda i oslovi ga.

— Evo hrabra viteza — reče — s kim sam se malo posvadio. Poklanjam mu život zato da vam i dalje služi, i zbog onih koji ga ljube — tu pogleda ravno u oči princezu Guinaldu. Tada se okrene i ode u svoj šator dok je Richard jahao iza njega, a vitezovi i gospođe, vojnici, slobodnjaci i robovi stajali su na klupama i odobravali mu iz svega grla.

Edward bijaše izvan sebe od radosti, a također Michel. Prvi je kleknuo ogrlivši Blakeove noge, ljubio ga u ruku i plakao od sreće i uzbuđenja.

— Znao sam! Znao sam! — poviče. — Zar ti ne rekoh da će moj sir vitez pobijediti Sir Maluda?

Vojnici, trubač i konjušar sretno su se smijali razvlačeći usne od uha do uha. Prije nekoliko minuta stidjeli su se što su ih stavili u službu onome koji će izgubiti, a sada, puni ponosa, gledali su na Blakea kao na najvećeg junaka Nimmra. Jako će se hvalisati kad se okupe s bocama piva oko grubo istesanog stola u svojoj blagovaonici.

Edward skine Blakeu oklop, a Michel pomogne Richardu da se izvuče iz svoga. Mladići su brbljali i nisu mogli suzdržati svoje veselje. Ono se podvostručilo jer je bilo neočekivano.

Blake je odmah pošao u svoje prostorije, a Richard ga je pratio. Čim su obojica ostali sami, Richard stavi ruku na Blakeovo rame.

— Ponio si se plemenito i kavalirski, moj prijatelju, ali nisam siguran daje to bilo i razumno.

— A zašto? — upita Blake. — Valjda ne misliš da bih mogao probosti onu siromašnu budalu dok je tako bespomoćno ležao?

Richard strese glavom. — Da je položaj bio obrnut, on bi to sigurno uradio — reče.

— Ja to nisam mogao. Nemoralno je udariti onoga koji je pao — tako se barem smatra ondje odakle dolazim — objasni Blake.

— Da je vaša svađa bila uistinu tako mala kao što je izgledala, ti bi mogao biti velikodušan, ali je Malud bio na tebe ljubomoran, a poslije današnjeg događaja bit će još i više. Mogao si se riješiti moćna i opasna neprijatelja da si mu zadao coup de-grace jer si imao na to pravo, ali sad imaš još većeg neprijatelja jer je ljubomori dodana još i mržnja pobijeđenoga. Osjeća se osramoćenim, a to ti neće nikada oprostiti. Dobro ga poznajem.

Vitezovi i gospođe iz Gobredova dvorca jeli su zajedno u ogromnom predvorju za velikim stolom. Za tim se stolom moglo smjestiti trista ljudi, a služili su ih mnogobrojne sluge. Na poslužavnicima donosili su pečenog odojka, ovčetine, divljači i pune zdjele povrća, vina, piva i kolača.

Smijali su se i glasno razgovarali. Jamesu Blakeu koji je sjedio na donjem kraju stola, daleko u začelju, činili su se neobičnima i ispunjavali ga udivljenjem. Bilo je to njegovo uobičajeno mjesto jer je on bio novajlija u plemenitom redu vitezova od Nimmra.

Glavni predmet razgovora bio je susret Maluda i Blakea. Mnogi su Blakeu čestitali, a mnogi ga ispitivali o neobičnoj tehnici mačevanja koju je upotrijebio. Nisu mogli povjerovali da je moguće pobijediti bez štita koji je osnova obrane, premda su to na vlastite oči vidjeli.

Princ Gobred, njegova obitelj i visoko plemstvo Nimmra sjedili su za stolom koji bijaše nešto izdignut iznad plohe velikog stola, i okomito na njem tako da su oba stola činila oblik velikog slova T. Kad bi zaželio razgovarati s nekim tko je sjedio na donjem kraju velikog

stola, poslužio se jednostavnim načinom: podigao bi svoj glas, a kad bi to isto poželjelo njih više, u sobi bi nastala zaglušujuća vika.

Kako je Blake sjedio na krajnjem dijelu velikog stola, ako je netko iz Gobredove blizine htio s njime razgovarati, morao je jako vikati. Kad je društvo primijetilo da princ želi govoriti, obično bi zašutjelo, osim ako već nije bilo pijano.

Čim su svi sjeli, Gobred ustane i digne pehar. Svi se podigoše i umukoše. Živio naš kralj! — poviče Gobred. — Živio naš vazalni gospodar Richard, kralj Engleske!

Svi u koru odgovore: »Živio!« Tako je ovo društvo nazdravljalo Richardu Lavljega Srca sedam stotina dvadeset i godina poslije njegove smrti.

Zatim su nazdravljali Gobredu, njegovoj ženi princezi Bryníldi i princezi Guinaldi, a svaki put bi s povišenog prinčeva stola zagrmio jedan glas: »U zdravlje!« To je Sir Richard ponosno pokazivao svoje novostečeno znanje.

Princ Gobred ponovno ustane. — Živio! — poviče — naš vrijedni Sir vitez koji se svojim plemenitim i viteškim ponašanjem danas priključio našem staležu! Živio Sir James, vitez templar, a odsada i Vitez Nimmra!

Ni ime Richarda I, kralja Engleske nije izazvalo toliku buru oduševljenja kakvo je zavladalo sada odmah nakon zdravice. Blakeove oči preletjele su predvorjem sve do mjesta gdje je stajala Guinalda. Vidio je da i ona pije zdravicu njemu u čast i da ga promatra, ali je daljina bila prevelika, a svjetlo katranskih baklji i uljanica na motki mutno, pa nije mogao odgonetnuti, donosi li mu njezin pogled poruku prijateljstva ili ne donosi.

Kad se buka nešto stišala, a svi ostali posjedali, Blake se digne:

— Prinče Gobrede — pozove ga s jednoga kraja sobe na drugi — vitezovi i gospođe Nimmra, nazdravljam Sir Maludu!

Svi zanijemješe od čuda, ali ipak se dignu i ispiju zdravicu odsutnom Sir Maludu.

— Ti si, viteže, neobičan čovjek, s tvojih se usana čuju neobične riječi i čudno se ponašaš — poviče Gobred. —

Ne kažeš »živio«, već »u zdravlje«, a svoje prijatelje nazivaš starim zvrkom i »djetencem«, ali mi te ipak razumijemo i željeli bismo doznati više o tvojoj domovini i običajima plemenitih vitezova koji tamo žive.

— Ispričaj nam, zar su oni svi tako velikodušni prema svojim neprijateljima kad se ovi nađu u škripcu?

— Ako nisu, onda dobiju po prstima — objasni Blake.

— Dobiju po prstima! — ponovi Gobred. — Čini mi se da je to neka vrsta kazne.

— Kao što ste rekli, prinče!

— Pa sigurno sam rekao, a što bih drugo! — odsiječe resko Gobred.

— Mislio sam reći da ste vi, prinče, točno pogodili i to odmah od prve. Kad kažemo, »dobiti po prstima«, mislimo na kaznu koju vitezovi poštenja i vitezovi čestiti ljudi odmah razumiju.

Vitezovi Poštenja! Vitezovi Čestiti ljudi!? Taj viteški red ne poznajem. Jesu li oni srčani[37] vitezovi?

— Neki su od njih luckasti, a neki razumni. Na primjer, Sir Dempsey, vitez poštenja, pokazao se razumnim vitezom u svome porazu, a to je mnogo teže no biti razuman vitez u pobjedi.

— Ima li tamo još kakvih viteških redova? — upita Gobred.

— Imamo ih na izvoz!

— Što? — zaviče Gobred.

— Danas smo mi svi vitezovi — objasni Blake.

— Svi ste vitezovi! Zar nema tamo robova i slobodnjaka? To je nevjerojatno!

— Mislim da ima i podoficira u mornarici, ali smo svi mi ostali vitezovi. Vidite, mnogo se toga promijenilo od Richardovih vremena. Ljudi su zbacili stari poredak. Izvrgli su ruglu vitezove i zaželjeli da se riješe viteštva, ali čim su se toga oslobodili, odmah su poželjeli da i oni postanu vitezovi. Sada Imamo nove viteške redove: viteze templare, viteze mudrosti, viteze istraživače, viteze rada i još mnoge druge kojih se sada ne mogu sjetiti.

---

[37] Igra riječi; doughty = srčan, dotty = luckast – slično se izgovara.

Živio, živio! – Tako je ovo društvo nazdravljalo Richardu Lavljeg Srca sedam stotina dvadeset i osam godina poslije njegove smrti.

— Taj mi se svijet čini finim i plemenitim — poviče Gobred, — ako ima toliko plemenitih sira vitezova, sigurno se često bore jedan protiv drugoga. Nisam li u pravu?

— Jeste, neki se i boksaju — prizna Blake.

zapušteni grob

Stimbol nije mogao ništa razazmati u mračnom bejtu. Sprijeda je čuo kako neki čovjek teško diše kao da nešto ružno sanja. Tobožnji ubojica zaustavi se da se smiri. Tada počne puzati naprijed inč po inč.

Uskoro, jednom od ispruženih ruku dotakne ispruženu ljudsku priliku koja je spavala. Oprezno pipajući, Stimbol utvrdi položaj svoje žrtve. U drugoj je ruci držao pripravan nož. Od straha da ne probudi čovjeka-majmuna jedva se usudio disati. U sebi se molio da bi Tarzan čvrsto spavao i da ga prvi njegov udarac pogodi točno u njegovo divlje srce.

Bio je spreman! Utvrdio je mjesto kamo mora udariti! Podignu nož i zabode ga. Njegova je žrtva na mahove zadrhtala. Mahnito je probadao nožem mekano meso. Stimbol je osjećao toplu krv kako brizga na njegove ruke i zglobove.

Napokon se iskrao iz bejta, zadovoljan što je izvršio svoj zadatak. Tresao se cijelim tijelom tako da se jedva držao na nogama, od užasa i odvratnosti što je počinio to gadno ubojstvo.

Izbezumljena pogleda i divljeg izgleda Stimbol se uputi posrćući u šator Ibn Jadova bejta i tamo klone. Šeik izađe iz odjela za žene, pogleda dršćuću priliku koja se nazirala u svjetlu lampiona.

— Što radiš ovdje, bijelče? — upita.

— Učinio sam, Ibn Jade! — promuca Stimbol.

— Što si učinio? — poviče šeik.

— Ubio sam Tarzana, kralja-majmuna.

— Jaoj, jaoj! — zakuka Ibn Jad. — Tollože, gdje si? Hirfa! Ateja! Dođite! Jeste li čule što bijelac kaže?

Hirfa i Ateja nasrnuše u šator.

— Jeste li ga čule? — ponovi Ibn Jad. — Ubio je dobrog prijatelja, velikog šeika džungle. Motlože! Fahde! Požurite! Sve je više podizao glas, a na kraju je vikao tako glasno da su Arapi nagrnuli sa svih strana prema njegovu bejtu.

Stimbol se skamenio i zbog svog nedjela i zato što nije očekivao da će se Ibn Jad tako ponašati. Zgurio se usred šatora.

— Uhvati ga! — poviče šeik prvom čovjeku koji je stigao, ubio je Tarzana, kralja-majmuna, našeg velikog prijatelja koji nam je obećao da će nas štititi i izvesti iz ove opasne zemlje. Odsada će svi biti naši neprijatelji. Tarzanovi će nas i prijatelji napasti i pobiti. Neka mi Alah posvjedoči da nisam krvi za to djelo. Neka njegov gnjev i gnjev Tarzanovih prijatelja padnu na ovoga krivca.

Sada su se svi ljudi okupili ispred šeikova bejta. Oni koji bili iznenađeni zbog šeikove iznenadne privrženosti Tarzanu nisu to pokazivali.

Odvedite ga! — zapovjedi Ibn Jad. — Sastat ćemo se i odlučiti što da uradimo.

Odvuku prestrašenog Stimbola u Fahdov bejt, sputaju mu ruke i noge i ostave Fahda da ga čuva. Kad svi odoše, beduin se sagne Stimbolu i prošapće mu u uho:

— Zar si zaista ubio šeika džungle?

— Ibn Jad me primorao da to uradim, a sada se okrenuo protiv mene. — procvili Stimbol.

— A sutra će te dati ubiti, kako bi mogao ispričati Tarzanovim prijateljima da je kaznio njegova ubojicu.

— Spasi me, Fahde! — prosjačio je Stimbol — spasi me, a ja ću ti dati dvadeset milijuna franaka, kunem ti se! Čim budem na sigurnom mjestu u najbližoj evropskoj koloniji, nabavit ću za te novac. Razmisli o tome, Fahde, dvadeset milijuna franaka.

— Razmišljam o tome, bijelče — odgovori beduin — i siguran sam da lažeš. Toliko novaca nema na svijetu!

— Zaklinjem se da imam deset puta toliko. Ako sam ti

lagao, možeš me ubiti. Spasi me! Spasi me!

— Dvadeset milijuna franaka! — promrsi Fahd. — Možda i ne lažeš. Slušaj, bijelče. Ne znam hoću li te moći spasiti, ali ću pokušati. No uspijem li, a ti zaboraviš na dvadeset milijuna franaka, ubit ću te. Naći ću te makar na kraju svijeta, razumiješ?

Ibn Jad pozove dva roba, koji nisu znali šta se dogodilo, zapovjedi im da odu do bivšeg Zevdova bejta, da odnesu Tarzanovo tijelo na kraj menzila i zakopaju ga.

Oni odu s lampionima u bejt smrti, zamotaju mrtva čovjeka u stari burnous kojim već bijaše pokriven, iznesu ga kroz logor i iskopaju plitki grob. Tarzan, kralj-majmuna ležao je mrtav ispod divovskih stabala u zemlji koju je ljubio.

Robovi grubo otkotrljaše mrtvaca u rupu koju su iskopali, navališe lopatama zemlju na nj i onda napuste njegov grob ne označivši ga.

Rano izjutra Ibn Jad sazove plemenske starješine, a kad se svi sakupiše, zapaze da nema Tolloga. Posvuda su ga tražili ali uzalud.

— Možda je otišao u lov — primijeti Fahd.

Ibn Jad im objasni da će moći izbjeći bijes Tarzanovih prijatelja ako izraze svoje negodovanje zbog ubojstva čovjeka-majmuna. To će najbolje uspjeti ako kazne ubojicu.

Nije ih bilo teško nagovoriti da ubiju kršćanina. Samo ga je jedan branio. Bijaše to Fahd.

— Iz dva razloga ne bismo smjeli oduzeti život ovome bijelcu — reče.

— Alaha ti, a zašto ne bi pravovjerni smio oduzeti život bijelcu — poviče neki starac.

— Slušajte — savjetovaše ih Fahd — što sam smislio. Siguran sam da ćete se složiti sa mnom.

— Govori, Fahde — reče Ibn Jad.

Ovaj je bijelac moćan i bogat u svojoj zemlji. Kad bismo mu poštedjeli život, on bi nam dao veliku otkupninu. Mrtav ne vrijedi ništa. Možda Tarzanovi prijatelji i neće doznati za njegovu smrt prije no što napustimo ovu prokletu zemlju, pa zašto da onda ubijemo Stimbola.

Billah, ako ga sada ubijemo, neće nam vjerovati da je on ubio Tarzana, i da smo ga kaznili smrću.

— Budemo li ga čuvali živog sve dok ne sretnemo Tarzanove prijatelje, i ovi nas napadnu, možemo reći da smo ga držali zarobljena kako bi mu se Tarzanovi ljudi mogli osvetiti, a to će im bolje odgovarati.

— Iz tvojih riječi izbija mudrost — prizna Ibn Jad — ali pretpostavimo da bi bijelac mogao slagati i ispričati kako smo mi ubili Tarzana? Zar neće povjerovati prije njemu nego nama?

— To možemo lako spriječiti — izusti starac koji je već govorio. — Iščupat ćemo mu jezik, pa neće moći krivo svjedočiti protiv nas.

— Billah, ne! — poviče Fahd. — Što bolje postupamo s njim, to će nas bolje platiti.

— Možemo s tim pričekati do posljednjeg časa — reče Ibn Jad, — a kad budemo sigurni da gubimo, i njega, i našu nagradu tud mu možemo iščupati jezik.

Tako sudbina Wilbura Stimbola bijaše prepuštena volji bogova, a Ibn Jad - privremeno oslobođen Tarzana — usredotoči svu svoju pažnju na to kako će ući u dolinu. Uz jaku pratnju ode sam da razgovara s poglavicom Galla-plemena.

Kud se približio selu Batande, prošao je poljem na kome se okupilo na tisuće Galla-ratnika. Sada je bio svjestan onoga što je prije samo naslućivao, tj. da je u vrlo opasnom položaju i da ljubazna lica mora pristati na sve uvjete starog poglavice.

Batando ga je dočekao prijazno, ali veličanstveno poput monarha. Uvjerio ga je da će ih sutradan odvesti do ulaza ako oslobodi sve zarobljene Galla-robove.

—Tada ćemo ostati bez nosača i slugu, a to će oslabiti moju sposobnost za borbu. — potuži se Ibn Jad.

Batando slegne crnim ramenima.

—Dopusti da ostanu s nama dok se ne vratimo iz doline. — preklinjaše šeik.

— Nijedan čovjek Galla-plemena ne smije vas pratiti u dolinu. — reče odlučno Batando.

Sutradan rano ujutro sklopiše Ibn Jadov šator, a to bi

znak za pokret. Opkoljeni Galla-ratnicima oni krenuše prema krševitim planinama gdje je ležao ulaz u dolinu Ibn Jadovih snova.

Fejjuan s ostalim robovima plemena Galla koje su Arapi doveli iz svoje zemlje el-Guada pošli su sa svojim ljudima, sretni što su oslobođeni. Stimbol se prestrašen i bez prijatelja vukao pod nadzorom dvaju mladih beduina. Neprestano se iznova i s užasom prisjećao ubijenog čovjeka kojeg su ostavili iza sebe u napuštenom grobu.

Arapi su sa svojom pratnjom uporno napredovali vijugavim putem koji se penjao, putem koji bi se sad pričinjao kao neka zapuštena staza, a sad se opet gubio. Penjali su se sve više i više u krševitu planinu koja je sa sjevera oivičila Dolinu groba. Potkraj drugog dana udariše logor kraj planinskog potoka, a Batando priđe Ibn Jadu i pokaže mu ulaz u krševitu uvalu koja se granala od glavnog kanjona i ležala tačno nasuprot logoru.

— Eno staze koja vodi u dolinu. — reče. — Ovdje ćemo vas ostaviti i vrati se u naša sela. Sutra odlazimo.

Iduće jutro, tek što je svanulo, Ibn Jad otkrije da su svi Galle noću otišli, no on nije znao da su zato tako brzo nestali jer ih užasava sama pomisao na misteriozne stanovnike čudesne doline iz koje se nikada nijedan Galla nije vratio.

Istog dana Ibn Jad učvrstio je logor gdje je namjeravao ostaviti žene i djecu sve dok se ratnici ne vrate sa pustolovina u dolini, odnosno dok ne otkriju da mogu sa sobom povesti i svoje žene. Ostaviše nekoliko staraca i dječaka za odbranu logora, a s borcima krenu prema krševitoj uvali koja je ležala nasuprot logoru. Za tren izgube se iz vida onih koji su ostali u logoru.

veliki turnir

Kralj Bohun s mnoštvom vitezova, vazala i slugu stigao je na konjima prije dva dana iz svog dvorca i uputio se preko doline u polje ispred grada Nimmra, jer je veliki turnir imao početi prve nedjelje posta.

Sa tisuće kopalja lepršali su veseli stjegovi a s bogato ukrašenih konjskih pokrivača šarenile su se boje. Ponosno su jahali vitezovi Grada Groba. Na leđima im bijahu naslikani crveni križevi, znak da je njihovo hodočašće u Svetu zemlju završeno i da se vraćaju u Englesku.

Njihove šljemove pokrivala je goveđa koža, za razliku od vitezova Nimmra, a razlikovali su se i po heraldičkim znakovima na štitovima i po bojama. Ali upravo zbog tih srednjovjekovnih znakova i zbog crvenih križeva bili su na izvjestan način nalik dobrim i vjernim Gobredovim vitezovima.

Snažni tovarni konji, gotovo podjednako bogato ukrašeni kao i jahaći konji vitezova, nosili su velike šatore u kojima će se za vrijeme turnira smjestiti vitezovi, njihove stvari za ličnu upotrebu, rezervno oružje i hrana za tri dana. Po običaju, starom već sedam stoljeća, zabranjeno je vitezovima Nimmra i vitezovima Grada Groba da zajedno lome kruh.

Veliki turnir bijaše samo primirje kada su neprijatelji uzajamno pokazivali svoje ratničke vještine pridržavajući se posebnih pravila. Turnir se pretvorio u svečane igre i prikazivanje ratničkih vještina kojima su mogle prisustvovati obje zaraćene stranke mirno i nekažnjivo. Nije se dopuštalo prijateljsko druženje pripadnika obiju strana. Bilo je to isključeno i zato što su ovaj događaj

smatrali veoma ozbiljnim: na obje su strane pogibali vitezovi, a postojala je i velika nagrada za koju su se obje strane natjecale.

Upravo ta nagrada, kao i mnoštvo drugih razloga, izazvali su jaz koji je između Frontersa i Backersa postojao već sedam i po stoljeća. Pobjednik bi dobivao pet mladih djevojaka i poveo ih sa sobom u svoj grad, a njihovi ih roditelji i rođaci nisu nikada više vidjeli.

Tugu rastanka ublažila je spoznaja da će se s njima postupati časno i viteški, ali je ipak ostala gorčina i žaoka poraza.

Nakon turnira pobrinuo se za djevojke sam Gobred ili Bohun, prema tome jesu li pobijedili Frontersi ili Backersi, a kad je određeno vrijeme isteklo, one su postale časne žene viteza pobjednika.

Porijeklo običaja, sada starog punih sedam stoljeća, bijaše sigurno u mudroj želji nekog davnog Gobreda ili Bohuna da pomoću redovite infiltracije svježe krvi održi lozu obiju strana jakom i vitalnom, a možda i stoga da se stanovnici obaju gradova ne bi suviše odvojili u ponašanju, običajima i govoru.

Mnoge su se sretne žene Nimmra rodile u Gradu Groba, a rijetko su same djevojke dugo čeznule za rodnim gradom. To što je bila izabrana, smatralo se posebnom čašću, a bilo je često i takvih koje su se dobrovoljno javile, pa se potreban broj nije morao upotpuniti žrtvama.

Pet djevojaka, ovogodišnja nagrada za pobjednike, jahalo je na bijelim konjima za žene, a čuvali su ih počasni stražari u srebrnim oklopima. Djevojke, izabrane zbog svoje ljepote da tako proslave rodni grad, bijahu odjevene raskošno, a na njima blistalo je zlato, srebro i drago kamenje.

Na ravnici ispred grada Nimmra već se nekoliko dana pripremalo za turnir. Borilište se čistilo i drljalo velikim drvenim valjkom, čistile su se temeljito i starinske kamene tribine odakle su gledaoci pratili turnir, podizao se okvir za nadstrešnicu koja će zasjenjivati mjesta izabrana za plemiće i zaticali se kolci duž vanjskog ruba borilišta za tisuću stjegova. Svi ti poslovi i još stotinu

drugih zaposlili su mnoge obrtnike; unutar gradskih zidova i u dvorcu koji ih je nadvisivao, odzvanjala je lupa čekića majstora za oklope i kovača koji su dugo u noć kovali željezne cipele, oklope i vrške za koplja.

Blakeu su obećali da će i on sudjelovati u velikom turniru, pa ga je iščekivao s onom istom žudnjom kakvom se u đačkim danima spremao za nogometnu utakmicu. Odredili su ga da se bori u dvije borbe mačevima; u jednoj će se pet vitezova Nimmra boriti s pet vitezova Grada Groba, a u drugoj on sam protiv jednog viteza. S kopljem se imao natjecati samo u jednoj borbi i to u velikom finalu kad će se stotinu Frontersa boriti protiv stotinu Backersa. Prije borbe s Maludom smatrali su ga beskrajno slabim u borbi s mačem i štitom, ali sada se princ Gobred nadao da će Blake u toj borbi steći mnoge bodove dok su ga u borbi s kopljem smatrali osrednjim.

Kralj Bohun ulogorio se sa svojim ljudima u malom hrastovu gaju, oko jednu milju udaljenom od borilišta, jer im pravila velikog turnira nisu dopuštala da mu se približe prije ugovorena sata prvog dana natjecanja.

U pripremama za veliki turnir Blake se poveo za običajem ostalih vitezova što se tiče oružja i ukrašavanja konja. Njegov oklop od pletene žice bijaše sasvim crn, šljem bijaše od leopardove kože, a na koplju mu se vijorio stijeg modre i srebrne boje. Pokrivač na konju bijaše također crn s modrim i srebrnim obrubom, a na prsima i na pokrivaču za konja crvenio se veliki križ.

Kad se pojavio prvog dana turnira s Edwardom, koji mu je nosio koplje i štit, izgledao je sumorno među blistavo ukrašenim vitezovima i krasno odjevenim ženama. Svi su se sakupili u velikom dvorištu i čekali samo znak da zajašu svoje konje, koje su pridržavali konjušari u sjevernom dvorištu izvan gradskih zidina.

Njegov crni oklop bio je uočljiv te je odmah privukao pažnju. Po tome kako su se vitezovi i gospođe Nimmra okupili oko njega i raspravljali o njegovoj odjeći, moglo se opaziti da je Blake postao popularan. Neki su smatrali da mu je odjeća pretamna i depresivna.

Guinalda je također bila prisutna, ali je ostala sjediti na nekoj klupi. Razgovarala je s jednom od djevojaka koje su bile izabrane za nagradu ako vitezovi Nimmra budu poraženi. Blake se brzo oslobodi onih koji su ga okruživali i prijeđe preko dvorišta do mjesta gdje je sjedila Guinalda. Kad se približio, princeza podigne svoj pogled, klimne lako glavom kao odgovor na naklon i nastavi razgovarati s djevojkom.

Pokazala je jasno svoj prezir. Blake nije bio u nedoumici, ali se s time nije htio pomiriti i otići bez razjašnjenja. Sigurno se princeza više ne ljuti na nj zato što joj je rekao da se više brine o njemu no što želi priznati. Morao je postojati nekakav drugi razlog.

Nije se okrenuo i otišao, premda ga ona i dalje nije primjećivala, već je mirno stajao i strpljivo čekao da opet na nj svrati pažnju.

Uskoro primijeti da je postala nervozna, a isto i djevojka s kojom je razgovarala. Njihov razgovor prekidao se šutnjom. Guinalda je razdražljivo lupkala nogom, a lagano rumenilo oblije joj obraze. Djevojka se uzvrpolji, poče potezati rub vela koji je bio prebačen preko ramena, poravnavati svoju bogatu tuniku i na kraju ustane, zamolivši princezu da joj dopusti otići, jer se želi oprostiti s majkom.

Guinalda se s njom oprosti, a kako je ostala nasamu s Blakeom, više ga nije mogla ignorirati, a nije to ni željela, već se okosi bijesno na njega.

— Bila sam u pravu! — izgovori oštro — ti si prostak koji sebi mnogo toga dopušta. Zašto stojiš ovdje i buljiš u mene kad sam ti jasno pokazala da ne želim da mi dosađuješ. Nosi se!

— Zato... — Blake je oklijevao — zato što vas ljubim.

— Momče! — uzvikne Guinalda poskočivši na noge. — Kako se samo usuđuješ!

—Nema toga što se ne bih usudio za vas, moja princezo, — odgovori Blake — zato što vas ljubim.

Guinalda ga za tren pogleda bez riječi, zatim se njena kratka gornja usna iskrivi u prezirnom osmijehu.

—Lažeš! — reče. — Čula sam što si o meni pričao! —

Ne čekajući odgovora, okrene mu leđa i ode.

Blake se požuri za njom. — Što sam to rekao o vama? — upita. — Rekao sam samo ono što bih mogao ponoviti pred cijelim Nimmrom. Nisam se usudio reći da vas ljubim ni svome najboljem prijatelju Sir Richardu. Nitko to nije čuo osim vas.

— Ja sam čula drugo — reče oholo Guinalda — ali mi nije stalo da o tome dalje raspravljam.

— Ali... — započe Blake, no u tom trenutku zatrubi truba sa sjevernih vrata vanjskog dvorišta. Bio je to znak da vitezovi uzjašu. Guinaldin paž dotrči i pozove je da se priključi ocu. Pojavi se Sir Richard i uhvati Blakea za ruku.

— Dođi, Jamese! — poviče. — Već smo trebali uzjahati jer danas nastupamo u prvim redovima. — I tako su Blakea odvukli od princeze prije no što mu je mogla objasniti svoje neshvatljivo vladanje.

Sjeverno vanjsko dvorište šarenilo se od boja. Sve je bilo u pokretu. Gurali su se vitezovi i gospođe, paževi, konjušari, vojnici i konji. Bilo je premalo mjesta za sve pa se rijeka ljudstva slijevala u istočno i južno dvorište i čak na cestu koja je vodila u dolinu.

Oko pola sata vladao je kaos oko dvorca princa Nimmra, dok nisu konačno znojni meštri ceremonijala i glasnici vičući doveli povorku u red i svi se polako uputili niz planinsku vijugavu cestu prema borilištu.

Ispred povorke jahali su meštri ceremonijala i glasnici, a iza njih gomila trubača, poslije ovih dolazio je princ Gobred, a slijedili su ga brojni vitezovi sa svojim stjegovima u boji koji su lepršali na vjetru. Ispred gospođa jahali su vitezovi a i iza njih. Na kraju marširali su vojnici u četama, neki naoružani lukom i strijelama, neki kratkim kopljima, a neki opet bojnim sjekirama ogromnih razmjera.

Otprilike stotinu vitezova i vojnika ostali su da čuvaju dvorac i ulaz u Dolinu Groba, ali njih će zamijeniti na straži drugi i treći dan borbe kako bi mogli prisustvovati turniru.

Kad su vitezovi Nimmra zavili prema borilištu,

pokrenuše se i vitezovi Grada Groba iz svog logora među hrastovima, meštri ceremonijala obiju strana uskladili su dolazak tako da su jedni i drugi istovremeno ušli na poprište borbe.

Gospođe Nimmra napuste povorku i smjeste se na tribini. Pet djevojaka Nimmra i pet iz Grada Groba otpratiše do poddija na kraju borilišta. Zatim se vitezovi svrstaju u zbijene redove, vitezovi Nimmra na južnu stranu, a vitezovi Grada Groba na svernu.

Gobred i Bohun dojahašu u sredinu. Bohun odmjerenim i svečanim glasom izreče starinski poziv na borbu, kao što je propisivao običaj i zakon velikog turnira, i preda Gobredu izazov, a Gobredovo prihvaćanje značilo je poziv na borbu i službeno otvaranje turnira.

Gobred i Bohun okrenuše se nasuprot svojim vitezovima, i oni koji nisu sudjelovali u borbi tog dana, odjahaše iz borilišta, predadoše svoje bojne konje konjušarima i potražiše mjesto na tribini. Svi, koji su imali sudjelovati u borbi, projahaše još jedanput oko borilišta, da se pokažu gledaocima i protivnicima te da razgledaju nagrade koje su priređene pobjednicima.

Uz djevojke bilo je mnogo manjih nagrada: ukrasi od dragulja, oklopna odijela, koplja, mačevi, štitovi, izvrsni konji i mnoge druge stvari što su ih vitezovi cijenili ili koje su se sviđale gospođama.

Prvo su promarširali vitezovi Grada Groba s Bohunom na čelu i bilo je očigledno da su kraljeve oči, dok je jahao mimo, često počivale na ženama s tribine. Bohun bijaše mlad čovjek (upravo se popeo na prijestolje poslije nedavne očeve smrti) i arogantan tiranin, za koga su svi u Nimmru znali da je godinama bio na čelu stranke koja je željela rat s gradom Nimmrom kako bi ga pokorila i proširila vlast Bohuna cijelom dolinom.

Na konju, koji se propinjao uz lepršanje stijega, Bohun je, praćen mnogim vitezovima, jahao duž tribina koje su bile rezervirane za stanovnike Nimmra, a kad se približio središnjoj loži u kojoj su sjedili princ Gobred s princezom Brvnildom i princezom Guinaldom, ugleda Gobredovu kćer.

Bohun se, obuzdavši svoga konja, zapilji u Guinaldino lice. Gobred se zacrveni od bijesa i pridigne upola sa sjedala, ali u tom trenu Bohun se duboko pokloni preko grebena konja i nastavi put praćen svojim vitezovima.

Tog su dana pobijedili vitezovi Grada Groba s dvjesta dvadeset i sedam bodova, dok su vitezovi Nimmra postigli samo sto i šest bodova.

I drugog dana turnir je otvoren ulaskom učesnika koje je, po običaju, najavio glasnik. Na sveopće iznenađenje, Bohun je opet predvodio svoje vitezove i pokraj tribine se opet zaustavio i gledao u princezu.

Tog dana vitezovi Nimmra bili su nešto bolji i od svojih su protivnika zaostali samo za sedam bodova pa je sada rezultat u oba dana bio dvjesta šezdeset i devet bodova prema trista devedeset i sedam u korist vitezova Grada Groba.

Trećeg dana turnir je započeo hvalisanjem vitezova sa sjevera, jer su oni vodili sa stotinu dvadeset i osam bodova. Vitezove Nimmra poticala je na borbu odluka da bi morali postići dvjesta trideset i dva boda od preostalih trista trideset i četiri.

I opet, protivno starom običaju, Bohun je vodio svoje učesnike na turnir, a u svečanom je mimohodu ponovno zauzdavao konja ispred Gobredove lože. Oči su mu počivale na prekrasnom Guinaldinu licu, a zatim se obratio njezinu ocu.

— Prinče Gobrede od Nimmra — prozbori svojim oholim i arogantnim glasom — kao što i sam dobro znaš, moji vrijedni vitezovi bolji su od tvojih. Postigli su više bodova, pa je veliki turnir, tako reći, već naš. Zato bih ti nešto predložio.

— Govori, Bohune! Pobjeda na velikom turniru još nije vaša, ali ako imaš neki prijedlog koji bi časni princ mogao prihvatiti, budi siguran da će biti prihvaćen.

— Tvojih pet djevojaka vrijedi isto koliko i naše — reče Bohun — ali pokloni mi kćer da bude kraljica Grada Groba i ja ću ti pokloniti turnir.

Gobred problijedi od bijesa, no kad je progovorio, glas mu je bio tih jer je svladao svoje osjećaje kao što i pristoji

čovjeku prinčeva roda.

— Sir Bohune — reče, odbijajući da neprijatelju dade naslov kralja — tvoje su riječi uvredljive u ušima časnih ljudi jer navode da je Gobredova kći na prodaju i da se čast viteštva Nimmra može trampiti. Nosi se na svoju stranu polja jer ću inače poslati robove da te onamo protjeraju kolcima.

— Dakle, to je tvoj odgovor, eh!? — poviče Bohun. — Tada znaj, uzet ću pet djevojaka prema pravu velikog turnira, a tvoju ću kćer oteti oružjem! — S tom prijetnjom podbode vranca i odjaše.

Riječi Bohunove raširiše se brzo, poput divljeg plamena, kroz udove vitezova Nimmra, pa su se svi koji su se trebal boriti tog posljednjeg dana naprezali iz petnih žila da obrane čast Nimmra i zaštite princezu Guinaldu.

Premoćno vodstvo vitezova Grada Groba za prvih dva dana potaklo ih je još više pa su dali sve od sebe da budu što bolji. Njihov vođa ih nije trebao poticati na borbu. Mladost i viteštvo Nimmra čulo je izazov pa se spremalo da odgovori na borilištu.

Najvažniji događaj dana bijaše Blakeova borba s mačem i štitom protiv jednog viteza Grada Groba. Čim se polje ispraznilo, na glas trube ujaše Blake. Jahao je duž južne tribine, dok je protivnik jahao uz sjevernu. Blake se zaustavi ispred Gobredove lože, a protivnik ispred Bohunove. Prvi podigne držak svog mača do usana u čast princa, ah su mu oči počivale na Guinaldi.

— Bori se danas poput pravog viteza za čast i slavu Nimmra — oslovi ga Gobred — neka sreća prati tebe i tvoj mač, omiljeli Sir Jamese!

— Zavjetujem svoj mač i život i čast i slavu Nimmra! — trebalo je da bude Blakeov odgovor prema običaju velikog turnira.

— Zavjetujem svoj mač i život i čast i slavu Nimmra i za obranu svoje princeze. — To reče, a na licu se Gobredovu čitalo da je time bio zadovoljan, dok se na Guinaldinu licu smekšao oholi prezir.

Polako se pridiže, strgne vrpcu sa svoje haljine i stupi naprijed: — Primi ovo kao znak pažnje od tvoje gospođe,

viteže — reče — nosi to časno i pobijedi u borbi.

Blake dojaše sasvim blizu ograde i nisko se sagne a Guinalda mu je pribola vrpcu na rame. Lice joj bijaše blizu njegova, osjetio joj je opojni miris kose i topli dah na obrazu.

— Ljubim vas — prošapće tako tiho da to osim njenog nijedno drugo uho nije moglo čuti.

— Ti si prostak — odgovori ona isto tako tiho. — Ohrabrujem te ovim znakom pažnje samo zbog pet djevojaka.

Blake je pogleda ravno u oči. — Ljubim vas Guinalda — reče — i... vi ljubite mene.

Prije no što je dospjela odgovoriti, on se okrene, trube zatrubiše, i on odgalopira laganim kasom na kraj polja gdje su stajali šatori vitezova od Nimmra.

Našao se tu Edward, vrlo uzbuđen, zatim Sir Richard i Michel s meštrom borbe, glasnicima, trubačima i vojnicima; ovo ga je ratničko društvo ohrabrivalo i savjetovalo.

Blake odbaci štit, sad ga više nitko nije zbog toga prekoravao. Umjesto toga svi su se ponosno i značajno smješkali. Zar ga nisu vidjeli kako je pobijedio Sir Maluda samo na konju s mačem.

Opet zatrubiše trube. Blake se okrene i podbode konja. Odjaše do sredine polja. S druge mu je strane jahao u susret jedan vitez Grada Groba.

Sir James! Sir James! — povikaše gledaoci na južnoj strani, a sjeverna im odgovori imenom svog borca.

— Tko je taj crni vitez? — zapitkivahu ljudi na sjevernoj strani.

— Nema štita! — poviče netko. — On je lud! — Sir Guy će ga raskoliti kod prvog susreta! — Sir Guy! Sir Guy!

saraceni

Drugog dana velikog turnira koji se održavao na ravnici ispod grada Nimmra u Dolini groba grupa crnomanjastih muškaraca, pokrivenih prljavim beduinskim plaštevima s dugim fitiljačama stiže na vrh brda sa sjeverne strane doline i ugleda Grad Groba i dvorac kralja Bohna.

Uspeli su se stazom kojom su nekoć prolazili ljudi, ali se ona već dugo vremena nije upotrebljavala, ili su se njome služili rijetko pa se jedva nazirala u šikari i grmlju. S vrha staze je opet silazila u dolinu i tu je bila jasnija, a vodila je do neke tvrđave. Iza nje Ibn Jad ugleda grudobran sa zupčastim otvorima Bohunova dvorca.

Ispred njega primjeti vanjsku utvrdu koja je branila pristup dvorcu i gradu — i utvrda i dvorac bijahu smješteni isto tako kao i oni na južnoj strani doline, gdje je princ Gobred branio pristup u grad Nimmr i dolinu od Saracena kojih su napad danomice očekivali.

Krišom su se Ibn Jad i beduini došuljali niz brijeg do vanjske utvrde gde je bio na straži jedan stari vitez s nekoliko vojnika. Nisu pažljivo stražarili. Skrivajući se u planinsko žbunje, Arapi ugledaše dva neobično obučena crnca kako love ispred velike kapije. Bijahu naoružani lukom i strijicama, a lovili su kuniće. Već godine i godine nisu vidjeli nijednog stranca da silazi tom prastarom stazom, i već toliko godina lovili su između kapije i vrha brda, dalje nisu smjeli. Nisu to ni naročito željeli, jer, premda su bili potomci plemena Galla, koje živi iza vrha planine, smatrali su se Englezima te da ih tamo čeka čopor Saracena koji će ih uništiti ako se usude otići predaleko.

Danas su lovili, kao što su to često činili kad bi

slučajno bili na straži na vanjskom bedemu. Tiho su se kretali naprijed, oprezno čekali da se pojave kunići. Nisu vidjeli tamnopute ljude u šipražju.

Ibn Jad uoči da je velika kapija otvorena, a da se zatvara vratima koja su se okomito dizala i spuštala. Sada su bila podignuta. Stari vitez i vojnici iskoristili su trenutak kad je disciplina popustila. Kralja Bohuna nije bilo i nitko im nije to mogao prebaciti.

Ibn Jad dade najbližima znak da ga slijede i polako se prišulja kapiji.

A što su u međuvremenu radili stari vitez i ostali stražari? Prvi je doručkovao nešto okasno, u jednoj kuli utvrde, a posljednji, iskoristivši slabu disciplinu, ispružili su se ispod drveća u vanjskom dvorištu i drijemali.

Ibn Jad uđe nekoliko jardi u kapiju i pričeka ostale da mu se priključe. Kad se svi sakupiše, on im nešto prošapće, a tada tiho svojim mekim sandalama otapka do vrata s fitiljačom, sprmnom u ruci. Slijedili su ga njegovi drugovi. Bijahu već svi u vanjskom dvorištu kad vojnici primjetiše da je tu neprijatelj iz Palestine.

Vojnici skoče u odbranu vrata s lukom i bojnim sjekirama. Na njegove povike »Saraceni! Saraceni!« stari vitez i lovci potrčaše prema dvorištu.

Dalje, u dvorcu kralja Bohuna vojnici i vazali što su se našli kod vrata, a koje je kralj Bohun ostavio kad je otišao na turnir, čuli su čudnu buku s vanjskog dvorišta. Do njih je doprla vika ljudi i čudan, oštar prasak poput grmljavine, ali se ipak od nje razlikovao. Takve glasove nikada nisu čuli, a nisu ih čuli ni njihovi preci. Skupili su se na vanjskim vratima dvorca i savjetovali se s vitezovima što bi bilo najbolje da urade.

Kao hrabrim vitezovima, samo im se jedno rješenje činilo ispravnim. Ako je napadnut vanjski bedem, moraju pohitati u pomoć. Upravitelj dvorca pozove sve vitezove, osim četvorice, i sve vojnike koji su mu bili na raspolaganju, pa uzjašu konje i požure se prema vanjskom bedemu.

Na po puta primijetio ih je Ibn Jad sa svojim ljudima. Svladavši bijedno naoružane vojnike na kapiji, oni su se

približavali cestom u susret dvorcu. Kad je primijetio to pojačanje, Ibn Jad se hitro sakrije sa svojima u grmlje koje je okružilo cestu. I tako je upravitelj dvorca projahao kraj njih a da ih nije zapazio. Čim su prošli, Ibn Jad i njegovi izađu iz grmlja i proslijede niz vijugavu planinsku cestu prema dvorcu kralja Bohuna.

Ljudi na vratima dvorca bijahu oprezni. Pomična vrata bijahu podignuta, kao što ih je upravitelj dvorca poučio, kako bi u slučaju nužde oni koji su izjahali, mogli brzo naći sklonište u gradu i ujahati bez zapreke u dvorište, ako bi im neprijatelj bio za petama. Prema planu trebalo je odmah iza njih spustiti vrata i spriječiti ulazak Saracena u grad, jer da su neprijatelji bili Saraceni, u to nisu sumnjali. Zar im nisu preci čekali već sedam i po stoljeća na ovaj napad? Bili su radoznali jesu li taj čas, napokon, dočekali.

Dok su o tome vijećali, Ibn Jad ih je promatrao sakriven iza busena trave udaljenom nekoliko jardi.

Opaki beduin znao je svrhu tih vrata i smišljao kako da uđe prije no što mu se ona spuste pred nosom. Napokon se dosjeti i osmjehne. Dade rukom znak trojici da mu se približe i prošapće im što je smislio.

Tamo bijahu četvorica pripravna da spuste vrata u pravi čas i svu su četvoricu jasno vidjeli. Oprezno, pažljivo i bešumno četvorica Arapa podignu svoje fitiljače i pažljivo naciljaju.

— Pucaj! — prošapće Ibn Jad i četiri fitiljače prospu plamen, crn prah i kišu olova.

Četiri vojnika padoše na kameni pod, a Ibn Jad i njegovi drugovi nasrnuše u dvorište kralja Bohuna. Pred njima iza vanjskog dvorišta bijahu druga vrata i široki jarak s vodom, ali je most bio spušten, vrata podignuta, a kapija bez straže.

Upravitelj dvorca sa svojim pratiocima nesmetano je odjahao do dvorišta na vanjskom bedemu i tu nađe sve branioce ogrezle u krvi, pa čak i malog štitonošu starog viteza koji je trebao sačuvati vrata a nije uspio.

Jedan vojnik još uvijek je živio i na samrti otkrio strašnu istinu. Na kraju došli su Saraceni.

— Gdje su? — upita upravitelj dvorca.

— Zar ih nisi vidio, Sire? — upita čovjek koji je izdisao. Otišli su cestom nizbrdo prema dvorcu.

— Nemoguće! — poviče upravitelj. — Tom smo se istom cestom mi popeli, a nismo vidjeli nijednoga.

— Otišli su dolje prema dvorcu — posljednjom snagom šaptao je čovjek.

Uravitelj namršti čelo. — Da li ih je bilo mnogo

— Bilo ih je nekoliko — odgovori vojnik. — To je sultanova prethodnica.

Tada im dopre do ušiju plotun koji je oborio četiri čuvara na vratima dvorca.

— Grom i pakao! — poviče.

— Sakrili su se u grmlju dok smo prolazili — poviče jedan vitez kraj upravitelja, — oni su tamo, mi ovdje, a između nas samo jedna cesta.

— Tamo su kod kapije dvorca četvorica — reče upravitelj, a ja sam im naredio da ostave vrata otvorena, dok se mi ne vratimo. Ja sam sam predao Grob na milost i nemilost Saracenima. Ubij me. Sir Mosley.

— Ne, čovječe! Trebat ćemo svako koplje, i mač, i luk za borbu. Nije sad vrijeme da ti uzmem život kad ga možeš dati u odbranu Grada Groba protiv nevjernika!

— U pravu si, Mosley — poviče upravitelj. — Ostani ovdje sa šestoricom i čuvaj ova vrata. Vratit ću se s ostalima i boriti se kod dvorca!

Kad se upravitelj vratio do kapije dvorca, našao je vrata spuštena, a tamnoputi, bradati Saracen buljio je u njega kroz željezne šipke na vratima. Upravitelj je odmah naredio lukonošama da obore Saracena, ali kad su ovi napeli lukove zaglušila ih je jaka eksplozija, plamen sukne iz neke neobične stvari koju je Saracen oslonio o rame i uperio. Jedan lukonoša zavrisne i sunovrati se na lice, dok su se ostali okrenuli i pobjegli.

Oni su bili hrabri, ali suočeni s prirodnom opasnošću, pred natprirodnom, jezovitom i tajanstvenom opasnosti reagirali su kao i svi ljudi, a ima li što jezovitije od smrti koja suklja u plamenu i velikom bukom iz daljine ubija njihova druga.

No Sir Bulland, upravitelj dvorca, bijaše vitez Grada Groba. Želio bi i on, možda, da pobjegne kao i obični vojnik niska roda, ali tu bijaše nešto što ga je odvratilo od bijega, nešto jače nego strah od smrti — čast.

Sir Bulland nije pobjegao, već je ostao sjediti na svom velikom konju i izazvao Saracene da se bore na život i smrt. Doviknuo im je da pošalju u borbu svoga najboljeg sira viteza, pa će borba odlučiti čija će biti vrata.

Ali su Arapi već zauzeli vrata, osim toga nisu ga ni razumjeli. Uz to su bili bez osjećaja časti što je i Sir Bulland znao, a što su i svi ostali znali, osim beduina, a da su i razumjeli, bili bi se nasmijali na taj glupi prijedlog.

Znali su dobro dvije stvari: da je on bijelac i nenaoružan. Njegovo veliko koplje i mač nisu smatrali oružjem jer ih s njima nije mogao doseći. Zato jedan pažljivo nacilja na Sir Bullanda i prosvira tane kroz njegovu žičanu košulju i kroz njegovo plemenito i viteško srce.

Ibn Jad je pretresao dvorac kralja Bohuna i bio je siguran da je otkrio legendarni grad Nimmr o kome mu je pričao sahar.

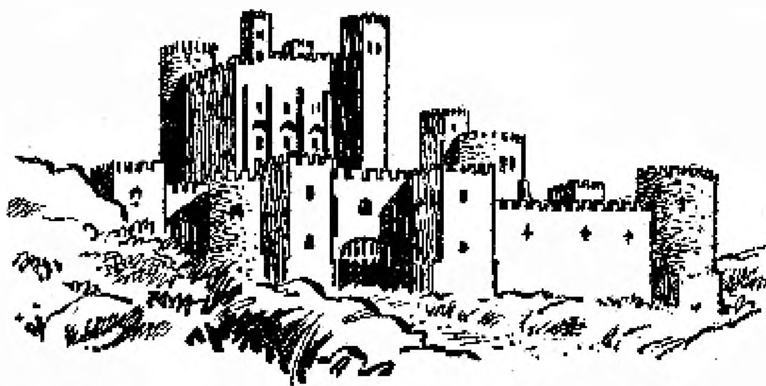
On okupi sve žene, djecu i nekoliko muškaraca koji su ostali u dvorcu i čuvali ga. U jednom trenutku odlučio je da ih ubije, jer su oni svi samo bijelci, ali je bio tako zadovoljan što je pronašao i što će oteti blago grada, da ih je ostavio, bar za sada, na životu.

Na njegovu zapovijed pratioci pretraže dvorac tražeći blago. Nije bio razočaran jer je Bohunovo bogatstvo bilo veliko, i planinama Doline Groba bijaše zlata, a tu se moglo naći i dragog kamenja. Već sedam i po stoljeća robovi Groba ispirali su zlato iz riječnoga korita i tu prikupljali drago kamenje. Vrijednost tog blaga nije bila ista za ljude Grada Groba i za ljude vanjskog svijeta. Prvi su cijenili te stvari samo kao ukras, voljeli ih, skupljali, trampili, ali ih nisu zaključavali u riznice. A zašto i bi? U toj se zemlji nije kralo. Čuvali su svoje žene i svoje konje, ali ne svoje zlato i drago kamenje.

I tako je Ibn sakupio veliku vreću, punu blaga, dovoljnu da namiri najvećeg gramzljivca. Pokupio je sve

što god je našao u dvorcu kralja Bohuna, a to bijaše više no što se nadao da će naći u tom legendarnom gradu. A tada se dogodi nešto neobično. Kad je imao više blaga nego što mu je bilo potrebno, zaželi još više. Nije to ni bilo čudno, jer Ibn Jad bijaše ljudsko biće.

U dvorcu kralja Bohuna proveo je noć sa svojom pratnjom i te noći skovao je novi plan. Ugledao je široku dolinu kako se proteže sve do udaljenih planina, a na podnožju tih brda pričini mu se da stoji neki drugi grad. »Možda je onaj grad bogatiji od ovog«, pomisli Ibn Jad. »Sutra ću poći da i to pogledam«.

crni vitez

Dva bojna konja zatutnje niz poljanu. Svi na tribinama umukoše. Već su se gotovo susreli kad Sir Guy primijeti da njegov protivnik nema štita. Što ga se to tiče? Na borilište su ga poslali njegovi ljudi i stoga je to njihova odgovornost a on će se time okoristiti. Da su ga poslali i bez mača, Sir Guy bi ga ipak bio ubio, a da uz to ne uprlja svoju vitešku čast. Takav je bio zakon velikog turnira.

Ipak, to je otkriće utjecalo na viteza Grada Groba i odvratilo mu pažnju. Nije mislio kako će osigurati prednost i prvi napasti, a na to je morao misliti. Vidio je kako se konj protivnika okrenuo prije no što su se sreli. Ustobočio se u stremenu kao i Sir Malud, i bio pripravan da zada strašan udarac. Tada Blake upravi konja ravno na Sir Guyova. Mač posljednjeg padne s glasnim zveketom i bezopasno klizne niz oštricu viteza Nimmra. Guy podigne štit da zaštiti vlastitu glavu i vrat te tako nije mogao gledati Sir Jamesa. Guyev konj posrne i umalo ne padne a čim se uspravio, oštrica Blakeova mača klizne iza štita viteza Grada Groba a vrh probije vratni lančani štit i probode mu grkljan.

S urlikom koji završi u krvavom hropcu Guy padne nauznak na svoga konja i otkotrlja se na zemlju, dok je južna tribina ludovala od veselja.

Po zakonu velikog turnira, vitez koji padne s konja smatra se kao da je ubijen, pa se coup-de-grace nikada ne primjenjuje, nijedan se vitez ne ubija bez potrebe. Pobjednik bi odjahao do šatora pobijeđenoga, zatim se okrenuo i prokasao duž cijelog polja do svog šatora gdje bi čekao dok mu glasnik protivne strane ne donese

nagradu.

Međutim, Blake je sjahao i uputio se s mačern u ruci palom Sir Guyu. Na južnoj tribini ostali su bez daha, a na sjevernoj podigla se vika srditog negodovanja. Meštar borbe je s glasnicima u ludom kasu pojurio iz šatora palog Backersa, a kad je to vidio Sir Richard, pomislio je da će napasti i ubiti Blakea pa je i on poveo sa svog dijela polja jednu grupu ljudi.

Blake se približi palom vitezu koji je ležao na leđima i nemoćno se upinjao da ustane; gledaoci su očekivali da će mačem probosti Sir Guya, ali mjesto toga opazili su kako je bacio na zemlju oružje i kleknuo kraj ranjena čovjeka.

Provukavši ruku ispod Sir Guvevih pleća, podigne ga i prisloni o svoje rame, skine mu šljem i vratni štit, pa dok su kraj njega meštar borbe, glasnici i ostali zaustavili konje, Blake je pokušavao da zaustavi brizganje krvi.

— Brzo! — dovikne im. — Liječnika! Vratna mu žila nije ozlijeđena, ali se krvarenje mora zaustaviti.

Nekoliko vitezova sjaše i sakupi se oko njih. Među njima bijaše i Sir Richard. Jedan glasnik sa Sir Guyeve strane klekne i uzme mladića iz Blakeovih ruku.

— Dođi! — reče Richard. — Prepusti viteza brizi njegovih prijatelja.

Blake se digne. Primijeti kako ga okolni vitezovi neobično gledaju, a kad se on povuče, jedan od njih progovori. Bijaše to neki stariji čovjek, jedan od meštara turnira na Bohunovoj strani.

— Ti si plemenit i častan vitez — reče Blakeu — i smion, ali ćeš uništiti zakon velikog turnira i stoljetne običaje.

Blake ga iskreno pogleda. — Ne bih dao ni prebijena boba za vaše zakone i običaje — reče. — Tamo, odakle dolazim, ne bismo pustili ni psa da iskrvari a da mu ne pokušamo pomoći, a kamoli da ne pomognemo hrabru i otmjenu mladiću kao što je ovaj. Zato što je pao od moje ruke, po običaju domovine, dužnost mi je da mu pomognem.

— Da — reče Sir Richard — inače bi dobio po prstima.

Ta prva pobjeda prethodila je nizu ostalih koje su izvojevali vitezovi od Nimmra, pa je pred posljednju borbu stanje bodova bilo četiri stotine pedeset i dva prema četiri stotine četrdeset i osam u korist vitezova Nimmra. Razlika od četiri boda nije bila značajna jer je finalna borba donosila pobjedniku stotinu bodova pa je sve ovisilo o sreći u toj posljednjoj borbi.

Bijaše to najefektniji prizor cijelog turnira i tu su borbu svi gledaoci žudno očekivali. U njoj je sudjelovalo dvjesta vitezova i to stotinu vitezova Nimmra protiv stotine Grada Groba. Poredali su se na borilištu jedni nasuprot drugima, a kad su trube dale znak, navalili su kopljima i borili se dotle dok na jednoj strani svi jahači nisu bili zbačeni s konja ili se nisu povukli s polja. Slomljena koplja mogla su se zamijeniti slično kao u igri pola, gdje su igrači kad bi im se slomila motka za polo, mogli izjahati iz igre i uzeti drugu. Inače, malo je bilo pravila po kojima se ravnala ta završna borba velikog turnira i u tom se trenutku on više približavao pravoj borbi nego sva prethodna natjecanja.

Blake je stekao svojih petnaest bodova za vitezove Nimmra u prvom natjecanju ovog dana, a zatim se sa četvoricom svojih drugova borio protiv petorice mačevalaca sa sjevera i pomogao da se umnože pobjednički bodovi Frontersa.

Odredili su da se bori u tom posljednjem sukobu zato što je meštar turnira cijenio njegovu vještinu jahanja i smatrao da će mu ona pomoći u toj borbi, jer je s kopljem prilično nevješto rukovao.

Dvjesta vitezova u žičanim košuljama prodefiliralo je a zatim su se poredali jedan do drugoga na suprotnim stranama poljane: stotinu vitezova Grada Groba na jednoj strani, a na drugoj sto vitezova Nimmra. Njihovi bojni konji bili su snažni i žustri, pažljivo su odabrali one najhrabrije, a taj su isti izbor proveli i među jahačima.

Svi vitezovi, s nekoliko izuzetaka, bijahu dvadesetogodišnji mladići. Mladost je u sportovima srednjeg vijeka odnosila lovorike, kao i danas. Ovdje-ondje je posijan i pokoji čovjek srednjih godina, okorjeli veteran kojega su

srce i ruka odoljeli zubu vremena, a njegova je prisutnost pozitivno djelovala na mlade vitezove jer bi ih on poticao na krajnje napore. Bili su to šampioni, a njihova su slavna djela opjevali pjevači u velikim predvorjima dvoraca Nimmra.

Stajali su u zbijenim redovima s kopljima koja su ih nadvisivala i lepršavim stjegovima, a sunce je blistalo na ulaštenim oklopima i heraldičkim ukrasima i obasjavalo bogate pokrivače konja. Dok je ovako njih dvije stotine očekivalo konačni znak trube, djelovali su ponosno i plemenito.

Bojni konji bili su nemirni, i jedva čekajući da krenu, razbijali su bojne redove. Ukratko, vladali su se onako kao što bi se danas vladao čistokrvni konj pred početak natjecanja. Na drugoj strani čekao je glasnik da se oba reda izravnaju kako bi mogao dati znak na koji će ovi teško oklopljeni ljudi nasrnuti jedni na druge.

Blake se nalazio u sredini bojnog reda vitezova od Nimmra, pod njim je vranac nestrpljivo toptao kopitom, a pred njim cvijet viteštva Grada Groba. U desnici čvrsto je stiskao teško koplje okovano željezom i donjim krajem zataknuto u čizmu kraj stremena. U ljevici držao je velik štit koji ovaj put ispred oštrih kopalja čeličnih vrhova nije namjeravao odbaciti.

Dok je gledao onih sto vitezova, poredanih s druge strane poljane koji će začas nasrnuti u zbijenim redovima, kopalja izbočenih daleko povrh konja, Blake je bio uvjeren da mu štit nije dovoljan i stoga posta nervozan. To ga podsjeti na slične trenutke, kad je na nogometnim utakmicama napeto očekivao zvižduk sučeve pištaljke, a ta su mu se sjećanja na davno minule dane pričinjala kao oličenje nekog beskrajno dalekog i drugačijeg života.

Napokon eto i signala. Spazi kako glasnik podiže visoko mač. Poput svih i on pritegne uzde razigranog konja i spusti koplje. Mač se spusti. S četiriju strana poljane oglase se trube, iz dvije stotine grla začu se bojni zov, četiri stotine mamuza prenese očekivani znak čovjeka konju.

Vitezovi zatutnjiše poljem. Dvadesetak glasnika jurnu postrance i iza njih ne bi li uhvatili one što krše jedno jedino pravilo kojeg se moralo pridržavati u ovoj borbi: svaki vitez morao je napasti protivnika s one strane s koje ovaj rukom pridržava uzde konja, jer uperiti koplje na onoga zdesna smatralo se neviteškim budući da bi tako jedan vitez mogao biti napadnut sa dva koplja, a onda se ne bi mogao obraniti.

Blake ugleda iznad ruba štita zbijeni zid kopalja, potkovane bojne konje i gotovo nad sobom velike štitove. Njihova brzina, težina i pokretna snaga činila se neodoljivom i u duhu Blake s dubokim poštovanjem skine šešir vitezovima davnih vremena.

Sad će se sukobiti ta dva reda. Gledaoci su sjedili u potpunoj tišini, kao očarani; jahači stisnutih vilica i čvrsto zatvorenih usta zanijemili su.

Blake prebaci koplje preko hrpta konja i usmjeri ga ulijevo. U trenu uhvati pogled protivnika, a zatim se obojica zgrbe iza štitova i oba su se reda sukobila uz zaglušni trijesak.

Blakeov štit tresne unatrag, u lice i tijelo takvom strašnom snagom da umalo nije izletio iz sedla. Osjetio je kako mu je koplje udarilo, puklo, a tada se napola omamljen, probio kroz željezni red. Konj mu je pobjesnio i divlje odjurio prema šatorima kralja Bohuna.

Blake se s naporom pribere, zgrabi uzde i napokon uspije svladati konja. Tek pošto ga je okrenuo, primijeti rezultat prvog susreta. Pola tuceta bojnih konja pridizalo se na noge, dok je drugih dvadesetak galopiralo niz poljanu bez jahača. Dvadeset i pet vitezova ležalo je na polju, a dvaput toliko njihovih pomoćnika i slugu trčalo je da pomogne svojim gospodarima.

Opet je nekoliko vitezova spustilo koplja i Blake primijeti jednog viteza Grada Groba kako juri prema njemu, ali Blake podigne iznad glave svoje slomljeno koplje kao znak da je trenutačno izvan borbe i brzo odgalopira do svog šatora gdje ga je čekao Edward s novim oružjem.

— Plemenito si se borio, ljubljeni moj gospodaru povi-

če Edward.

— Jesam li oborio svog protivnika? — upita Blake.

— Jesi, Sir — uvjeravao ga je Edward, a iz njega su zračili ponos i radost — a kad si slomio koplje o njegov štit, skinuo si ga s konja.

Opet naoružan, Blake se vrati u središte polja gdje su se započinjale mnoge pojedinačne borbe. Opet je nekoliko vitezova palo s konja, a pobjednici su tražili nove pobjede u čemu su im oni na tribini pomagali promuklim povicima i savjetima, a kad se Blake vratio u polje, spazili su ga mnogi na sjevernim tribinama gdje su se nalazili navijači Grada Groba.

— Crni vitez! — povikaše. — Evo ga! Tu je! Sir Wildrede! Ovdje je crni vitez koji je zbacio Sir Guya. Na njega, Sir Wildrede!

Sir Wildred, udaljen stotinu jardi spusti koplje. — Napadam te, crni viteže! — poviče.

— Čekam vas! — Blake mu odgovori povikom i podbode golemog vranca.

Sir Wildred bijaše krupan čovjek a jahao je žestokog pjegavog konja koji se odlikovao brzinom jelena i srcem lava. Obojica su se mogli mjeriti s najboljima u viteštvu grada Nimmra.

Za Blakeov mir bilo je možda i bolje što mu se Wildred pričinio kao i svaki drugi vitez, i što nije znao da je on heroj Grada Groba o kome su se pjevale pjesme.

U stvari, svaki se vitez Blakeu činio strašnim i još uvijek nije razumio kako je uspio već u prvom susretu skinuti s konja protivnika.

— Moja ptica morala je izgubiti oba stremena — uvjeravao je samog sebe kad je Edward objavio pobjedu.

Ali je ipak kao svaki dobar vitez uperio svoje koplje i jurnuo na poštovanja vrijednog Sir Wildreda. Vitez Grada Groba je napadao dijagonalno, preko polja, s južne tribine. Blake ugleda iza njega vitku djevojačku figuru koja je stajala u središnjoj loži. Nije joj mogao vidjeti oči, ali je znao da ga ona gleda.

— Za moju princezu! — prošapće, kad izroni Wildred, ogroman pred njim.

Koplja udarište o štitove. Oba se viteza sudariše silnom snagom. Blake, dignut sa sedla, teško pade na zemlju. Nije bio ni omamljen, a ni teže ranjen i dok je tako sjedio, počne se cerekati. Nedaleko sjedio je na zemlji Sir Wildred.

— Prokletstvo! — poviče Wildred. — Ti mi se izruguješ momče!

— Ako i ja izgledam tako smiješno kao vi — uvjeravao ga je Blake — morat ćete se i vi meni smijati.

Sir Wildred nabere čelo. — Grom i pakao! — poviče — ako si ti vitez Nimmra, ja sam Saracen! Tko si ti? Tvoj mi način govora ne miriše na Dolinu.

Blake ustane. — Jeste li jako ozlijeđeni? — upita i stupi naprijed. — Evo vam ruke, ustajte!

— Ti si zaista neobičan vitez — reče Wildred. — Sad mi je sinulo da si pružio pomoć i Sir Guyju kad si ga pobijedio.

— Pa što u tom ne valja? — upita Blake. — Nemam ništa protiv vas. Dobro smo se potukli i s time svršili. Zašto bismo sada sjedili i durili se jedan na drugoga?

Sir Wildred zaniječe glavom. — Ništa ne razumijem.

U to vrijeme prispješe njihovi pomoćnici i nekoliko slugu, ali ni jedan vitez nije bio tako ozlijeđen da ne bi mogao poći sam. Kad su krenuli svaki prema svom šatoru, Blake se okrene Wildredu i nasmiješi mu se.

— Do viđenja, druže! — pozdravi ga veselo. — Nadam se da ćemo se opet jednoga dana susresti.

Još uvijek klimajući glavom u nedoumici, Sir Wildred othrama u pratnji dvojice koji su mu priskočili u pomoć.

U svom šatoru Blake je doznao da je ishod velikog turnira uvijek neizvjestan. Prošlo je pola sata kad je i posljednji vitez Nimmra oboren s konja, dok su dva viteza Grada Groba ostala na polju kao pobjednici. No to nije bilo dovoljno jer su Frontersi imali prednost od četiri boda, već prije početka posljednje borbe i tren kasnije glasnik objavi da su vitezovi Nimmra pobijedili u velikom turniru s malom razlikom od dva boda.

Usred opće vike s južne tribine vitezovi Nimmra, koji su sudjelovali u borbi i stekli bodove za Fronterse,

skupljali su se da ujašu u borilište i zatraže veliku nagradu. Nisu bili svi na okupu jer su neki u sukobu, koji je prethodio pobjedi, ubijeni ili ranjeni, premda je danak u krvi bio na obje strane manji no što je Blake očekivao. Petorica bijahu mrtvi, a dvadesetorica teško ranjeni, pa nisu mogli jahati. Gubitak u ljudstvu bijaše ravnomjerno podijeljen na obje strane.

Dok su vitezovi Nimmra jahali poljem da zatraže pet djevojaka iz Grada Groba, Bohun je okupio sve vitezove na svojoj strani borilišta. Činilo se kao da se priprema da se vrate u logor. Tog trenutka jedan vitez Grada Groba ušao je na tribinu s južne strane polja i pošao prema loži princa Gobreda. Na glavi mu je stajala kaciga od leopardove kože.

Bohun je bio oprezan. Vitezovi Nimmra bijahu nakraj polja zauzeti ceremonijalom koji je propisivao zakon velikog turnira pri preuzimanju pet djevojaka.

Na konjima sasvim uz Bohuna nalazila su se dva mlada viteza. Nisu skidali pogleda sa svog kralja, a jedan je držao za uzdu osedlana konja.

Najednom Bohun podiže ruku, podbode konja i jurne preko polja. Vitezovi su ga pratili. Približe se onom kraju polja gde su se okupili vitezovi Nimmra, tako da se glavnina Bohunovih vitezova našla između granične strane polja i Gobredove lože.

Mladi vitez uz bok Bohuna i onaj drugi s osedlanim konjem odjašu hitnim kasom ravno k nimmrovskoj tribini k loži princa Gobreda. Kad joj se približe, jedan vitez skoči s tribine u ložu, podiže Guinaldu na ruke i doda je brzo mladom vitezu koji je prihvati, skoči s ruba lože i baci se u sedlo konju kojeg je prvi vitez doveo sa sobom. Obojica se tada okrenu i odjure na konjima. Gobred i njegova pratnja bijahu tako zapanjeni da nisu ni rukom makli da ih zaustave. Bohun i svi vitezovi Grada Groba priključe se onoj dvojici i u ludom kasu odjure prema logoru među hrastovima.

Nasta opći kaos. Trubač u Gobredovoj loži zatrubi na uzbunu. Princ pojuri s tribine k mjestu gdje je konjušar držao njegova konja. Ne znajući što se dogodilo, vitezovi

Nimmra raštrkali su se borilištem u potrazi za neprijateljem.

Tada se, u galopu, pojavi Gobred. — Bohun je oteo princezu Guinaldu — poviče. — Vitezovi Nimmra... — ali prije no što je uspio nastaviti i izdati zapovijed svojim podanicima, jedan crni vitez na crnom bojnom konju udari mamuzama konja, zatjera ga kroz redove ljudi koji su ga okruživali u pravcu vitezova Grada Groba.

Dva su se viteza sudarila takvom strašnom snagom da su im se koplja slomila uz zaglušni trijesak.

Tollogove se usne razvuku u opaki osmijeh na pomisao kako je lako osujetio Atejine planove kad je nastojala da opomene bijelca. Zahvalio je Alahu što mu je omogućio da posreduje prije nego što ih je ona sve mogla upropastiti. Dok se tako Tollog, šeikov brat, smiješio u svoju bradu, pomoli se iza njega jedna ruka iz mraka, zgrabi ga za grlo i odvuče sa sobom.

U bejtu mu jedan glas prošapta u uho. »Samo viči, Tollože, onda ću te morati ubiti.« Tada prsti oko njegova grla popuste, ali Tollog nije zvao u pomoć. Prepoznao je glas govornka i bio svjestan da ovaj ne prijeti uzalud.

Ležao je bez glasa. Brzo su mu ruke i noge čvrsto sputane, u usta gurnute krpe, a beduinska marama za glavu prevučena preko lica. Zavladala je tišina.

Čuo je kad se Stimbol uvukao u bejt i držao je da je to još uvijek onaj isti koji ga je svezao. Tako je umro Tollog, brat Ibn Jada. Umro je onom istom smrću koju je predvidio za Tarzana, kralja majmuna.

Čovjek-majmun znao je da će Tollog tako umrijeti. Na ovim se usnama odražavao osmijeh dok je, njišući se s grane na granu hitao šumom prema jugu.

Tarzan nije pošao u potragu za beduinima već za Blakeom. Uvjerivši se da je bijelac u logoru Ibn Jada Stimbol i da nitko ne zna gdje je Blake, požuri se do mjesta gdje je, prema pričanju Blakeovih momaka, nestao njihov gospodar. Nadao li će mu ući u trag, pa ako mu već i neće moći pomoći, barem će doznati kakav ga je udes zadesio.

Tarzan se hitro kretao, a silno izoštrena osjetila vida i njuha pomogla su mu da otme džungli njenu tajnu. Uza

sve to trebala su mu tri dana dok je pronašao mjesto gdje je munja Ara pogodila Blakeova puškonošu.

Ovdje otkrije izblijedjeli trag koji je vodio na sjever. Tarzan zaklima glavom. Znao je da se između ovog mjesta i prvog sela plemena Galla proteže nenastanjena šuma. Da je Blake i preživio glad ili opasnost od divljih životinja, pao bi sigurno kao žrtva koplja Galla-ratnika.

Tarzan je dva dana slijedio trag koji nijedno ljudsko oko ne bi moglo otkriti. Sutradan poslijepodne nađe se ispred velikog kamenog križa, podignutog točno usred neke prastare staze. Tarzan, sakriven u grmlju ugleda križ, jer on se poput grabežljive zvijeri šuljao oprezno, sklanjajući se u svaki zaklon, pun sumnji prema svakom neobičnom predmetu, uvijek pripravan na bijeg ili na borbu, ako to okolnosti zatraže.

To je bio ujedno razlog što nije naslijepo pao u ruke dvojice vojnika koji su čuvali vanjski put u grad Nimmr. Tarzanov izoštreni sluh začuo je njihove glasove mnogo prije nego što ih je vidio.

Kao što se Šita ili Numa približavaju plijenu, tako se i Tarzan šuljao kroz grmlje sve dok se nije našao udaljen samo nekoliko jardi od vojnika. Na svoje veliko iznenađenje, čuo ih je kako razgovaraju nekim neobičnim engleskim jezikom, koji mu se činio stranim premda ga je razumio. Zadivila ga je njihova starinska odjeća i staro oružje. Uočio je da bi oni mogli biti povezani s Blakeovim nestankom i slutio je njegovu sudbinu.

Tarzan je neko vrijeme vrebao na ovu dvojicu oštrim i sigurnim pogledom Nume i procjenjivao hoće li uspjeti ako ih iznenada napadne. Primijetio je da je svaki naoružan kratkim čvrstim kopljem i mačem. Na svoj način oni pak govore engleski, razmišljao je, pa će ga valjda moći obavijestiti što je s Blakeom. Hoće li ga dočekati prijateljski, ili će pokušati da ga napadnu i ubiju?

Zaključi da neće nikada doznati kako bi se oni ponijeli ako bude ležao skriven u grmlju, stoga se zgrbi i skutri kao Numa kada se sprema na skok.

Crnci su u dokolici brbljali. Nisu ni pomišljali na

opasnost kadli se najednom bez opomene, Tarzan baci svom težinom na leđa najbližem i obori ga na zemlju. Prije nego što se ovaj i snašao, čovjek-majmun odvuče svoju žrtvu u žbunje odakle je i iskočio dok njegov drug pobježe prema tunelu. Budite mirni — savjetovaše ga — neću vam učiniti ništa nažao.

— Grom i pakao! — poviče crnac. — Kakvo si ti biće?

— Takvo koje vam neće nauditi ako mu kažete istinu — odgovori Tarzan.

— Što želiš znati? — upita crnac.

— Prije nekoliko tjedana ovuda je prošao jedan bijelac, Gdje je on?

— Govoriš o Sir Jamesu? — upita vojnik.

»Sir James!« zamisli se Tarzan, a tada se prisjeti da je Blakeovo ime doista James. — Zvao se James — odgovori — James Blake.

— Zbilja? To je taj — reče vojnik.

— Vi ste ga vidjeli? Gdje je sada?

— Bori se na ponos vitezova Nimmra u velikom turniru ispred grada. Ako si došao da se osvetiš našem dobrom Sir Jamu, naći ćeš mnogo vrlih vitezova i vojnika koji će prihvatiti izazov i boriti se mjesto njega.

— Ja sam njegov prijatelj — reče Tarzan.

— A zašto si me onda oborio ako si prijatelj Sir Jamesa? — upišta muškarac.

— Nisam znao kako ste njega dočekali, niti kako ćete mene.

— U Nimmru u je svaki prijatelj Sir Jamesa dobrodošao.

Tarzan oduzme vojniku mač i dopusti mu da ustane. Njegovo je koplje odbacio još prije no što ga je odvukao u grmlje.

— Idite ispred mene i vodite me svom gospodaru — zapovjedi čovjek-majmun. — Upamtite da mi u slučaju izdaje jamčite životom.

— Ne prisiljavaj me da ostavim svoje stažarsko mjesto na cesti. Mogli bi se prikrasti Saraceni — zamoli muškarac. — Uskoro će se vratiti moj drug s ostalima, pa ću ih zamoliti da te odvedu kamo zaželiš.

Crnci nisu ni pomišljali na opasnost kadli se najednom
Tarzan baci svom težinom na leđa najbližeg i obori ga
na zemlju dok njegov drug pobježe prema tunelu.

— U redu — pristane čovjek-majmun.

Nisu trebali dugo čekati kad začuše bat užurbanih koraka, koje je pratila čudna zveka kao da se njišu mnogi lanci udarajući o metalne predmete.

Čudeći se Tarzan ugleda uskoro bijelca, obučena u žičanu košulju, opasana mačem i štitom, kako u kasu silazi stazom, a prati ga u stopu tucet muškaraca, naoružanih kopljima.

— Recite im da stanu! — zapovjedi Tarzan i zabode vršak vojnikova mača u njegove slabine. — Recite im da bih želio s njima razgovarati prije nego što se primaknu suviše blizu.

— Molim vas, zaustavite se! — poviče mladić. — Ovo je prijatelj Sir Jamesa, ali će me probosti mojim mačem ako se preblizu primaknete. Razgovaraj s njima, visoko cijenjeni viteže! Želio bih poživjeti barem dotle dok se ne sazna rezultat velikog turnira.

Vitez se zaustavi nekoliko koraka ispred Tarzana i odmjeri ga od glave do pete. — Jesi li ti zaista Sir Jamesov prijatelj? — upita.

Tarzan potvrdi glavom. — Već ga dane i dane tražim.

— Sigurno te je zadesila neka nezgoda kad si izgubio svoje odijelo?

Čovjek-majmun se osmjehne: — U džungli sam uvijek bez odijela — reče.

— Da li si i ti, viteže, iz iste zemlje kao i Sir James?

— Ja sam Englez — odgovori Tarzan, kralj majmuna.

— Englez! Triput dobro došao u Nimmr! Ja sam Sir Bertram, dobar prijatelj Sir Jamesa.

— A ja se zovem Tarzan — reče čovjek-majmun.

— Kakva je tvoja plemićka titula?

— Tarzana je zbunila čudna odjeća i ponašanje ovoga na izgled prijateljskog ispitivača, ali je osjetio da ga taj čovjek, bio on tko mu drago, pita ozbiljno i da će ostaviti bolji dojam ako dozna da je on čovjek visoka staleža pa mu zato odgovori iskreno i mirno.

— Vikont — reče.

— Per kraljevstva? — uzvikne Sir Bertram. — Princ će Gobred biti presretan kad te upozna, lorde Tarzane. Pođi

samnom i ja ću te opskrbiti odjećom koja ti dolikuje.

Bertram odvede Tarzana s vanjskog bedema u prostorije za vitezove iz komande stražara, ovdje ga zadrži, a slugu posla u dvorac po odjeću i konja. Dok su čekali, Bertram isprića Tarzanu sve što se dogodilo Blakeu od njegova dolaska Nimmr, a i mnogo koječega iz neobične povijesti te nepoznate britanske kolonije.

Kad se vitezov pomoćnik vratio s odjećom, otkriše da čovjeku-majmunu odlično pristaje jer Bertram bijaše krupan čovjek. Za tren se Tarzan, kralj majmuna, obuče u odjeću viteza od Niiimira i odjaše sa Sir Bertramom niz brijeg u grad. Na vratima grada vitez ga najavi kao Tarzana, lorda vikonta. U gradu ga Bertram predstavi drugom vitezu i zamoli da ga oslobodi dužnosti dežurnog na kapiji kako bi Tarzana mogao odvesti u borilište, predstaviti Gobredu i prisustvovati završnim prizorima turnira, ako već ne bude završen prije njihova dolaska.

I tako Tarzan, kralj majmuna, obučen u žičanu košulju, naoružan kopljem i mačem odjaše u Dolinu Groba baš u trenutku kad je Bohun izvršio podlu otmicu ugrabivši princezu Gunaldu.

Već mnogo ranije no što su prispjeli na borilište, Bertram zapazi da nešto nije u redu. Mogao je dobro vidjeti kako se dva oblaka prašine hitro valjaju na sjever od borilišta, kao da jedna grupa vitezova goni drugu. Podbode konja, a Tarzan pojuri za njim i obojica stignu kasom na borilište gdje su zatekli veliku zbrku.

Žene su se popele na konje spremne da odjašu u Nimmr pod zaštitom nekoliko vitezova koje im je Gobred poslao kao stražu. Vojnici su se svrstavali u čete. Svi su bili uzbuđeni. Svakog časa jurnulo bi mnoštvo na najviši dio tribine i piljilo na sjever u oblake prašine, koji im nisu ništa otkrivali.

Sir Bertram zaustavi jednog momka. — Što se dogodilo? — upita.

— Bohun je oteo princezu Guinaldu i odnio je na konju. — izusti momak zaprepašćujuću vijest.

— Grom i pakao! — poviče Bertram okrećući konja. — Hoćeš li sa mnom u službu naše princeze, lorde Tarzane?

Umjesto odgovora Tarzan bocne mamuzom konja, te pojuriše ravnicom jedan do drugoga, dok se daleko ispred njih Blake sve više i više primicao vitezovima Grada Groba koji su bježali. Oblak prašine bijaše tako gust da je posve prekrio vitezove, a uskoro je prekrio i Blakea, pa nisu ni zapazili da ih je dostigao.

Amerikanac nije nosio ni koplja, ni štita, ali mu je mač zveketao za pojasom, a o desni bok zatakao je revolver kalibra 45 mm. U Nimmru je, kad god bi bio naoružan, nosio uza se to oružje iz drugog svijeta i drugog stoljeća. Kad bi ga pitali za revolver, odgovarao im je da je to talisman, a bio je uvjeren da će mu jednog dana biti od veće koristi, no što mogu i sanjati ti naivni vitezovi i gospođe.

Znao je da ga neće nikada upotrijebiti, osim kao posljednje sredstvo u krajnjoj nevolji ili u neravnopravnoj borbi, no bijaše sretan što ga danas nosi sa sobom jer je on mogao odlučiti o slobodi ili ropstvu žene koju je ljubio.

Polako se primicao posljednjim redovima vitezova Grada Groba. Njihovi bojni konji, timareni i trenirani tako da mogu podnijeti i krajnje napore u nošenju velikog tereta čovjeka i oklopa, bijahu na okupu, usprkos dugom i napornom galopu, još od bijega s borilišta Nimmra.

Ispod potkovanih konjskih kopita dizali su se oblaci prašine. Blake je oprezno pogađao put i nazirao nejasne prilike jahača. Njegov crni snažni vranac nije pokazivao znakova umora. Blake je držao pripravan mač u rukama. Nije to više bio crni jahač nego siv. Njegov šljem, oklop, bogati konjski pokrivač pa i sam konj bijahu sivi od prašine.

Blake raspozna viteza kojemu se polako približavao. Ovaj je bio također siv. Blakeu sine poput munje kakvu će korist izvući od ove kamuflaže: moći će jahati s njima, a oni neće posuminjati, da im ne pripada.

Odmah uvuče mač u korice, jurne naprijed, ali se malo skupi u se, prije no što projaha pokraj vitezova. Potjeravši brže vranca, Blake je projahao redovima Bohunovih vitezova. Tu negdje morao je jedan vitez da nosi teret koji je tražio.

Što je izbijao bliže čelu, postajala je sve veća opasnost i da ga otkriju, jer je sad prašina bivala sve rjeđa. Njegov oklop, lice, loopardsku kožu šljema pokrivalo je sivilo prašine u tolikoj mjeri da ga jedan vitez, iako je zurio u njega na prolalazu nije uspio prepoznati.

Tada ga jedan vitez oslovi: — Jesi li to ti, Percivale?

— Ne. — odgovori Blake i jače podbode konja.

Sada, u magli ispred sebe, primijeti nekoliko vitezova koji su jahali u grupi i učini mu se da u sredini lepršaju ženske haljine. On se nagnu naprijed, primakne im se i napokon ugleda ženu, na konju jednog jahača, okruženu vitezovima.

Izvuče mač. Ujaše ravno među dva viteza koji su jahali neposredno iza onoga koji je nosio Guinaldu. Udari mačem i lijevo i dva se viteza skotrljaju sa sedla.

Vranac, podboden ostrugom, poskoči pred mladog viteza koji je nosio princezu. Blake je to sve uradio tako brzo da vitezovi, udaljeni jedva za dužinu ruke, nisu imali vremena da to spriječe.

Blake obujmi djevojku ljevicom i istog trena zarine mač u tijelo mladog viteza. Tada srnu naprijed, zgrabi Guinaldu iz ruku mrtvog viteza koji se stropošta sa sedla.

Blake je sada ostao bez mača jer ga je ostavio zabodenog u tijelu čovjeka koji se usudio uvrijediti ljubljenu djevojku.

Začuše se povici puni bijesa i vitezovi podbodu konje u potjeru za vrancem koji je galopirao pošto mu je Blake popustio uzde. Jedna se ljudeskara pomoli iza Blakea, druga mu se približi s boka. Prvi je već, uspravivši se u stremenu, zamahnuo mačem, a drugi ga je nastojao doseći vrhom mača.

Čudne im se kletve otkinu s usana, a lice im se izobliči od bijesa dok su se upinjali da liše života čovjeka, koji je osujetio njihove planove. Nisu ni najmanje sumnjali u uspjeh jer je on bio sam nasuprot tisući.

Tada se dogodilo nešto što se još nikada nije dogodilo ni njima, ni njihovim pradjedovima. Iz futrole na boku Blake izvuče revolver kalibra 45 mm. Njegova modra cijev zabljesnu, raču se jak prasak i vitez kraj njegova boka

strmoglavi se s konja. Blake se okrene u sedlu i nastrijeli drugog između očiju.

Prestrašeni konji ostalih vitezova, koji su se približili i koji su ga mogli ugroziti, a i Blakeov vranac se propnu. Amerikanac vrati oružje u korice, zgrabi uzde u desnicu, nasloni se na lijevu stranu i prisili konja da okrene nalijevo i pođe smjerom kojim je želio.

Blake je namjeravao presjeći prve redove vitezova Grada Groba i krenuti južno prema Nimmru.

Bio je uvjeren da je Gobred s pratiocima blizu, pa će za nekoliko minuta moći predati Guinaldu u sigurne ruke tisuću i više vitezova, od kojih bi svaki za nju rado žrtvovao život.

Ali su vitezovi Grada Groba raskrilili redove i više nego što je Blake očekivao, pa kad je vidio kako mu se s lijeve strane brzo primiču, bijaše prisiljen da krene na sjever.

Oni su se primicali sve bliže i bliže, i još je jedanput Amerikanac morao spustiti uzde da izvuče revolver. Jedan pucanj bijaše dovoljan da se konji vitezova koji su mu prijetili propnu i raštrkaju u ludom strahu. I vranac na kom je jahao Blake propne se užasnut i umalo ne zbaci sa sebe njega i djevojku.

Kad je čovjek napokon uspio umiriti konja, oblak prašine, što je označavao položaj vitezova Grada Groba, bijaše daleko iza njih, a nedaleko slijeva nalazila se golema šuma koje je tamnu prostranstvo, barem za sada, pružalo sklonište.

Ujahavši hitro u šumu, Sir James se zaustavi i nježno ipusti Guinaldu na zemlju. Tada sjaše i sveže vranca o drvo. Nakon svega što je taj dan doživio, počevši od ulaska na borilište, Blake i njegov vranac bili su silno iscrpljeni.

On skinu s konja plašt, teško sedlo i veliki đem[41] iz njegove gubice da ga opet jednim dijelom plašta zaogrne i zaštiti dok se malo ne ohladi. Dok se brinuo o konju, nije ni pogledao princezu.

[41] Metalan, ravan dio uzde koji se stavlja konju u usta.

Tada se okrene princezi. Ona se naslonila na drvo i promatrala ga.

— Hrabar si, viteže — reče umilno, ali tada oholo doda — no ipak si prostak.

Blake se slabo nasmiješi. Bio je jako umoran i nije se htio svađati.

— Žao mi je što vas moram nešto zamoliti — izusti, ne svrativši pažnju na ono što je bila rekla — Galahad se mora kretati dotle dok se ne ohladi, a ja sam preumoran da to uradim.

Princeza Guinalda pogleda ga razrogačenih očiju: — Ti... ti... zamuckivala je — ti misliš da ja vodim životinju? Ja, princeza?

— Ja to ne mogu uraditi, Guinalda — odgovori Blake. — Rekao sam vam da sam potpuno smalaksao. Već od zore sam na nogama u toj košulji od željeznih lanaca. Čini mi se da ćete to ipak vi morati načiniti.

— Ja da ću to morati načiniti! Ti se, robe, usuđuješ zapovijedati?

— Jezik za zube, djevojko! — savjetova joj kratko Blake.

— Odgovoran sam za vas, a vaš spas može ovisiti o ovom konju. Učinite kao što sam vam, rekao! Polako ga vodite naprijed i nazad.

Od bijesa se princezine oči napune suzama. Pripremala se da mu srdito odgovori, ali je u Blakeovim očima bilo nešto što ju je ušutkalo. Gledala ga je dugo, a tada se okrenula i pošla vrancu. Odriješila je konopac kojim je bio privezan za drvo i polako ga vodila sad ovamo, sad onamo dok je Blake sjedio naslonjen o veliko drvo i motrio ravnicu ne primjećuje li se trag kakve potjere.

Ali potjere nije bilo jer su vitezovi Nimmara sustigli vitezove Grada Groba i obje su se snage sukobile u borbi koja ih je vukla sve više na sjever doline prema Gradu Groba.

Guinalda se šetala oko pola sata s vrancem. Hodala je šutke, a i Blake je sjedio bez riječi i piljio u dolinu. Najednom se podigne i obrati djevojci.

— Sad je dosta — reče i približi joj se. — Hvala. Sad ću ga malo protrljati. Prije sam bio preumoran da to učinim.

Bez riječi ona okrene konja k njemu i on otare životinju od njuške do repa suhim lišćem. Kad je s tim svršio, prebaci opet pokrivač preko njega, vrati se i sjedne kraj djevojke.

Oči su mu odlutale k njezinom profilu, njenom ravnom nosu, kratkoj gornjoj usni i oholoj bradi. — Lijepa je — razmišljao je Blake — ali samoživa, osorna i okrutna. — Ali, kad je obratila k njemu oči, one su premda su samo preletjele preko njega kao da ga i nema, stjerale u laž sve ono što je govorilo protiv nje.

Zamijetio je da ona zvjera uznemireno oko sebe. Gledala je čas duboku šumu, čas grane drveta koje su ih nadvisivale. Najednom se trgne, okrenu naglo i zapilji u šumu.

— Što je? — upita Blake.

— Čini mi se da se u šumi nešto miče — reče.

— Već je sumrak — odgovori. — Kad padne mrak, odjahat ćemo bez opasnosti u Nimmr. Neki od Bohunovih vitezova još vas uvijek mogu tražiti.

— Što? — uskne. — Zar ćemo ovdje ostati do mraka? Zar ne znaš gdje smo?

— A što smeta ovom mjestu? — upita muškarac.

Primače mu se, a oči joj se razrogače od straha. — To je šuma leoparda! — prošapće.

— Zaista? — upita nemarno.

— Ovdje žive veliki leopardi Nimmra — nastavi — a kad se spusti noć, ljudi ovdje mogu boraviti samo u logoru opasanom jakom vatrom i stražom. Često ni to nije dovoljno jer se već događalo da životinja skoči na jednog od stražara, odvuče ga u šumu i proždere u blizini, tako da oni u logoru čuju samo njegove jezovite urlike.

Ah, zaboravna sam neobično oružje koje grmi i kojim si pobio Bohunove vitezove — oči joj sinuše kad se toga prisjeti. — S njim ćeš sigurno moći poubijati sve leoparde u šumi.

Blake je oklijevao da joj otkrije istinu. Zašto da je prevari i da je još više uznemiri. — Možda je bolje da

pođemo — reče — pred nama leži dug put, a skoro će pasti mrak.

Govoreći, uputi se Galahadu. Gotovo mu se približio, kad ovaj odjednom naćuli uši, raširi nozdrve i zagleda se u šumu koja se sve više smračivala. Galahad je zadrhtao kao list, a tada, zarzavši glasno, svom snagom povuče konop za koji je bio privezan, otkine ga i otkasa ravnicom.

Blake trgne revolver i zapilji se u šumu. Ništa nije vidio. Njegovo zakržljalo čulo mirisa nije moglo osjetiti ono što su lako osjetile nozdrve Galahada.

Promatrale su ga oči, koje nije mogao vidjeti, a to nisu bile oči leoparda Šite.

Blake izvuče mač i ujaše ravno između dva viteza koji su jahali neposredno iza onoga koji je nosio Guinaldu. Udari mačem desno i lijevo i dva se viteza skotrljaju sa sedla.

Tarzan je jahao usporedo sa Sir Bartramom tragom vitezova od Nimmra. Najprije je Blake odnio na svom konju Guinaldu iz borbe, a zatim je Gobredova vojska napala vitezove Grada Groba. Kad su se njih dvojica približili, Tarzan primijeti dvije vojske kako se bore na život i smrt. Spazi kako jedan od vitezova Nimmra pade u borbi s kopljem, a pobjednik nasrne na Tarzana.

»Napadam te, viteže!« poviče jedan od vitezova Grada Groba, spusti koplje i podbode bojnog konja.

Za Tarzana ta je borba bila nova. Bijaše to nova pustolovina koja ga je uzbuđivala. O borbi s kopljem znao je isto toliko, koliko o ping-pongu, ali se od djetinjstva služio kopljem pa se zato nasmiješi kad ugleda viteza kako ga napada.

Tarzan je čekao. Vitez Grada Groba se zbuni kad primijeti da ga protivnik očekuje nepokretan, nije čak ni podigao svoje koplje u obranu.

Lord Bertram zaustavi konja da promatra borbu i vidi kako će se boriti engleski Ser pa se i on zbuni. Je li taj čovjek lud ili prestrašen?

Kad mu se protivnik približi, Tarzan se prope u stremenu, zamahne ruku s kopljem, pa kad je vršak neprijateljskoga koplja bio udaljen samo pet koraka, čovjek-majmun baci teško oružje kao što je često bacao koplje kad je lovio ili crnačko ratno koplje.

To nije bio vikont Greystoke koji se suprotstavio vitezu Grada Groba, ni kralj majmuna, već poglavica Wazira, a nijedna ruka na svijetu ne zna baciti koplje poput njegove.

On zamahne rukom, a koplje poleti ravno, poput strijele, udari o štit viteza Grada Groba upravo iznad heraldičkog znaka, teško se drvo rasprsne, a koplje se zabode u srce Tarzanova neprijatelja. U isti se tren čovjek-majmun pomače u stranu a konj palog neprijatelja protutnji mimo.

Sir Bertram strese glavom u čudu, podbode konja i pripremi se da dočeka neprijatelja koji je njega napadao. Nije bio siguran je li djelo Tarzana sasvim etičko ili nije, ali je morao priznati da bijaše veličanstveno.

Ratna sreća odnijela je Tarzana na zapad. Koplje mu se prelomilo. Borio se mačem. Na sreću, njegova velika snaga i čudesna elastičnost pomogle su mu da se izvuče živ iz borbe. Buka se sada vodila na sjeveroistoku.

I bez koplja Tarzan se borio hrabro. Jedan vitez Grada Groba ubio je viteza Nimmra, i sad su na bojnom polju ostali sami, on i Tarzan. Vitez Grada Groba nije gubio vrijeme. Dobaci svoj izazov čovjeku-majmunu.

Nikad do tada Tarzan nije vidio takve vatrene i ponosne ljude ni toliko borbenosti. Bijahu uzvišeni i u borbi i u smrti. Tarzanove se grudi ispune divljenjem dok je gledao tu silnu hrabrost koja je prelazila u najluđi fanatizam. Kakvih li ljudi? Kakvih ratnika!

Sad ga je napadao posljednji vitez. Njihovi mačevi zazveketaše na uzdignutim štitovima. Potjeraju konja u krug, zaokrenu i opet udare. Projašu jedan kraj drugoga i opet se sukobe u tijesnom okršaju. Podignu se u stremenima da bi zadali strašan udarac, svaki je pokušavao da rasiječe lubanju drugome.

Oštrica viteza Grada Groba klizne niz Tarzanov štit i rasiječe lubanju konja ispod čovjeka-majmuna, ali je Tarzanov mač bolje pogodio.

Kad se Tarzanov konj srušio, on skoči, a neprijatelj pade mrtav pred njegove noge. Konj ubijena viteza otkasa brzo prema Gradu Groba.

Tarzan se obazre uokolo. Bio je sam na polju. Daleko na sjeveru i istoku vidio je prašinu koja se je podigla u bitki. Grad Nimmr ležao je nasuprot ravnici, na jugu. Čim bitka završi, Blake će valjda tamo odjahati, zaključio je

Tarzan, a želio je svakako naći Blakea. Sunce je zalazilo iza zapadnih brežuljaka kad je Tarzan krenuo prema Nimmru.

Žičana mu košulja bijaše dotežala, bila mu je vruća i neudobna, pa je Tarzan uskoro skine. Imao je uza se nož i uže. To je uvijek nosio. Mač i štit odbaci s uzdahom olakšanja i nastavi put.

Ibn Jad uputio se iz Grada Groba preko doline u grad koji je zapazio na suprotnoj strani. Uznemirili su ga veliki oblaci prašine koju su podigli vitezovi Grada Groba bježeći pred Nimmrijancima.

Ugledavši šumu zdesna, pomisli da je razboritije skloniti se u nju dok se ne razjasni što je uzrok velikog oblaka prašine koji se naglo približavao.

U šumi bijaše svježe i tu Ibn Jad počinu sa svojim pratiocima.

— Ostanimo ovdje do večeri — predloži Abd el-Aziz — a tada se možemo pod plaštom noći prikrasti gradu.

Ibn Jad odobri plan. Ulogore se u šumi i stanu čekati. Promatrali su kako je oblak prašine prošao i približio se Gradu Groba.

— Billah, dobro je što smo pobjegli iz onog sela prije no što se vratila ona vojska.

Vidješe zatim kako jedan jahač uđe u šumu ili ode na jug, nisu točno razabrali, ali nije ih ni zanimao jedan jedini jahač, ni bilo kakav jahač, pa nisu to ni podrobnije ispitivali. Jahač je ponio na konju još jednog čovjeka ili nekakav veliki omot. Iz daljine nisu to mogli razabrati.

— Možda ćemo još veće blago naći u gradu na jugu — reče Abd el-Aziz.

— A možda i predivnu ženu o kojoj nam je pričao sahar. — doda Ibn Jad. — Ona nije bila u gradu koji smo ostavili ovog jutra.

— Neke su djevojke bile lijepe — reče Fahd.

— Ova koju ja tražim, ljepša je od hurije — reče Ibn Jad.

Poslije mraka opet krenuše i oprezno se primakoše rubu šume. Iši su otprilike jednu milju kad oni na čelu začuše glasove. Ibn Jad pošalje jednog u izvide.

Muškarac se uskoro vrati. Njegove su se oči caklile od uzbuđenja. — Ibn Jade! — prošapće — ne moraš dalje tražiti! Hurija je ovdje ispred nas.

Prema uputama izviđača Ibn Jad i njegova družina uđu dublje u šumu i približe se Blakeu i Guinaldi sa zapada. Kad se Galalahad otrgnuo, a Blake izvukao revolver, Ibn Jad je znao da više ne mogu ostati sakriveni. Pozove Fahda.

— Mnogi bijelci govore jezikom koji si naučio među vojnicima na sjeveru — reče. — Razgovaraj s njim na tom jeziku, reci mu da smo mu prijatelji i da smo se izgubili.

— Kad Fahd ugleda princezu Guinaldu, zažmiri i poče drhtati kao u groznici. Fahd nije nikad u životu vidio tako lijepe žene. Nikad nije ni slutio da hurija i može biti tako dražesna.

— Ne pucaj na nas — pozove Blakea iz zaklona u grmlju. Mi smo prijatelji. Izgubili smo se.

— Tko ste vi? — upita Blake, iznenađen što čuje francuski u Dolini Groba.

— Mi smo siromašni ljudi iz pustinje — odgovori Fahd. Izgubili smo se. Pomozi nam naći put, a Alah će te zbog toga blagosloviti.

— Izađite iz grmlja da vas vidim — reče Blake. — Ako ste prijatelji, ne morate me se bojati. Nisam raspoložen za borbu iako sam danas imao sijaset neprilika.

Fahd i Ibn Jad izađu iz grmlja, a kako ih je Guinalda vidjela, zavrisne i uhvati Blakea za ruku. — Saraceni! — izusti dršćući.

— Ništa zato što su Saraceni — reče Blake — ne treba da se plašite, neće vam nauditi.

— Oni neće nauditi križaru? — upita zapanjeno.

— Ti momci nisu nikada ni čuli za križare.

— Ne sviđa mi se kako me gledaju — prošapće Guinalda.

— To se ni meni ne sviđa. Možda ipak ne misle zlo. Smiješeći se, Arapi se okupe oko njih i preko Fahda, Ibn Jad ponovi da su prijatelji i da su ushićeni što su našli nekog tko će im pokazati put iz doline. Ibn Jad je postavljao mnoga pitanja o gradu Nimmru, a za to su se

vrijeme pratioci sve više približavali Blakeu.

Najednom smiješak iščezne s njihovih lica i na šeikov znak četvorica snažnih beduina skoče na Amerikanca, obore ga na zemlju, istrgnu mu revolver, a druga dvojica istog trena ščepaše princezu Guinaldu.

Tren kasnije Arapi su čvrsto svezali Blakea i počeli raspravljati što da s njim urade. Nekolicina je predlagala da mu presijeku grkljan, ali se Ibn Jad nije s time složio jer su, obrazložio je, još uvijek u dolini koja je puna Amerikančevih prijatelja pa ako ratna sreća odluči i koji od beduina padne u neprijateljske ruke, bolje će proći ako sačuvaju život ovog čovjeka.

Blake je prijetio, obećavao, molio da oslobode Guinaldu, ali se Fahd na to samo smijao i na kraju pijunu na njega. Jednog trena činilo se sigurnim da će ubiti Blakea, jedan je beduin stajao nad njim s oštrim khusom u ruci i samo čekao Ibn Jadov znak.

Tada se Guinalda otrgne od onih koji su je držali i baci se na Blakea da mu zaštiti tijelo od oštrice.

— Ne smijete ga ubiti! — vikala je. — Ubijte mene ako već morate proliti krv, ali mu poštedite život.

— Oni vas ne razumiju, Guinalda — reče Blake. — Možda me i neće ubiti, ali to je ionako svejedno. Vi im morate umaći.

— Oh, oni te ne smiju ubiti, ne smiju! Možeš li mi oprostili sve okrutne riječi koje sam ti dobacila. Povrijedio si moj ponos jer si o meni loše govorio pred Maludom, i zato sam te htjela poniziti. Hoćeš li mi ikada oprostiti?

— Oprostiti? Pa ja bih ti oprostio sve na svijetu! A što je to Malud ispričao?

— Oh, ne misli sad na to. To mi je sad svejedno. Rekla sam ti da sam ti oprostila. Ponovi mi one riječi koje si izrekao dok sam ti pričvršćivala onu vrpcu na oklop i tada ću ti sve oprostiti.

— Što je Malud ispričao? — uporno je pitao Blake.

— Da si se hvalio kako ćeš me dobiti, a onda odbaciti moju ljubav — prošapće.

— Pseto! Znaj, Guinalda, da laže.

— Ponovi one riječi i onda ću biti sigurna da je lagao

uporno je zahtijevala.

— Ljubim te! Ljubim te, Guinalda! — poviče Blake.

Arapi položiše svoje teške ruke na djevojku i podigoše je na noge. Ibn Jad se još uvijek prepirao s ostalima što da urade s Blakeom.

— Alaha mu! — poviče napokon šeik — ostavit ćemo bijelca ovdje gdje leži, pa ako tu i umre, nitko neće moći utvrditi da su ga beduini ubili. A ti Abd el-Azize povedi sa sobom ljude u onaj drugi grad. Hajde sa mnom, otpratit ću te komad puta pa ćemo porazgovarati podalje od ovog bijelca koji možda bolje razumije naš jezik, nego što mi i slutimo.

Pođu na jug. Guinalda se pokušala osloboditi otmičara ali su je oni silom odvukli. Dok nisu iščezli, Blake je gledao kako se ona bori i vidio je kako okreće svoje umiljato lice prema njemu. Kad su se izgubili među drvećem, doviknula mu je kroz noć koja se spuštala nad šumom dvije riječi, riječi koja su mu značile više no sve blago svijeta.

— Ljubim te!

Kad su se udaljili od Blakea, Arapi se zaustave. — Sad te ostavljam, Abd el-Azize — reče Ibn Jad. — Idi i pogledaj je li grad bogat, a ako ima prejaku stražu, ne pokušavaj da ga opljačkaš, već se vrati u logor iza sjevernog vrha brda. U slučaju da smo mi već krenuli, naš će trag biti jasan pa ćeš nas moći slijediti. Požurit ću iz doline s bogatim plijenom koji posjedujemo, a između svega najvrednija je žena. Billah, na sjeveru će se barem dvadesetorica šeika otimati za nju. Idi, Abd el-Azize, i sreća neka te prati!

Ibn Jad krene ravno na sjever. Bijaše uvjeren da su se mnogobrojni konjanici u daljini zavijeni oblakom prašine, vratili u opljačkani grad i to ga je odvratilo da krene istom cestom kojom je i došao. Odluči da se popne preko visokih planina na zapadu od Grada Groba i tako izbjegne dvorac i njihove branioce.

Blake je čuo kako odjek beduinskih koraka nestaje u daljini. Pokušavao je prekinuti uze koje su mu sputavale ruke, ali su bile čvrste. Tada se umiri. Kako tih i

osamljen bijaše taj veliki, crni guštak, takozvana leopardova šuma. Blake je osluškivao. Očekivao je da će začuti šum mekih šapa, šum golemog, krznenog tijela koje se približava kroz grmlje. Minute su se vukle polako. Prošao je sat.

Izašao je mjesec, velik, nabubren, crveni mjesec, koji je polako izranjao iza dalekih planina. Taj mjesec obasjavao je Guinaldu i njega. Prošapće mu poruku, poruku svojoj princezi. Prvi puta je Blake bio zaljubljen. Gotovo je zaboravio da je sputan i da se svakog časa može pojaviti leopard. Mislio je samo na one dvije riječi koje mu je Guinalda doviknula na rastanku.

Što je to? Blake se zapilji u tamnu šumu, punu sjena. Nešto se micalo. Da, bio je to šum mekanih šapa koje su se kradom približavale, šum krznenog tijela koje se provlačilo grmljem. Dolazio je prašumski leopard.

Slušaj! Možda je još jedan na obližnjem drvetu? Bijaše duboko uvjeren da vidi neku tamnu sjenu gotovo nad sobom.

Mjesečina, koja je sjala s istočnog horizonta, probila se kroz drveće i obasjala onaj dio tla na kome je ležao Blake i još nekih dvanaest jardi oko njega.

Odjednom se u tom osvijetljenom prostoru pojavi veliki leopard.

Blake spazi blistave oči i pričini mu se da gore poput plamena. Nije mogao otrgnuti pogled s velike zvijeri. Prožme ga užas.

Mesožder se zgrbi i počne se šuljati. Prikradao se korak po korak kao da je unaprijed smislio kako će čovjeka okrutno mučiti strahom. Blake spazi kako udara o bokove vijugavim repom. Zvijer iskesi velike očnjake, ispruži se i napne mišiće spremna na skok! Bespomoćan, užasnut, Blake nije mogao otkinuti pogled s te strašne, iskešene gubice.

Zatim spazi kako je skočio s lakoćom i okretnosti domaće mačke, ali u isti tren nešto sune zrakom poput munje. Leopard bijaše zaustavljen u skoku, odbačen u stranu, a tada pred Blakeovim zaprepaštenim pogledom nešto podiže leoparda na drvo koje se uzdizalo baš iznad

njega.

Kao i prije, opet spazi sjenu između drveća i sad razabere da je to čovjek i da užetom vuče leoparda na drvo. Uže mu je bio bacio oko vrata baš u trenutku kad se leopard uspravio i skočio.

Vrišteći, Šita je u zraku grebao svinutim pandžama. Tada se pojavi jedna moćna ruka, ščepa veliku mačku za šiju, a druga joj zabode oštricu noža u divlje srce.

Kada se Šita smirio i prestao boriti, ruka pusti plijen, a mrtvo tijelo zvijeri tresne o zemlju kraj Blakea. Tada se poja prekrasna prilika bijelca, gotovo naga, koja se spusti lako na crnu i rahlu zemlju, prekritu lišćem.

Blake usklikne ushićeno: — Tarzan, kralj majmuna!

— Jeste li to vi, Blake? — upita čovjek-majmun i doda: Napokon! Našao sam vas u posljednji čas!

— Doista u posljednji! — usklikne Blake.

Tarzan prereže Blakeove spone.

— Zar ste me tražili? — upita Blake.

— Već odonda kad sam doznao da ste se odijelili od svojega safarija.

— To je od vas zaista lijepo!

— A tko vas je ovdje svezao?

— Grupa Arapa.

Nešto poput režanja ote se s Tarzanovih usana. — Što, zar je ovdje pokvareni Ibn Jad? — upita u nedoumici.

— Oteli su djevojku koja bijaše sa mnom — izvijesti ga Blake. — Uvjeren sam da ćete mi i bez molbe pomoći da je oslobodim.

— Kojim su putem otišli? — upita Tarzan.

— Onim! — Blake pokaže na jug.

— Kada?

— Prije jedan sat.

— Bit će bolje ako skinete taj oklop — savjetovao je Tarzan. — Hodanje u oklopu prava je kazna. I ja sam ga iskušao.

Tarzan je pomogao Blakeu da skine oklop, a tada se obojica upute ravnicom po tragu Arapa.

Na mjestu gdje su se Arapi razdvojili, a Ibn Jad krenuo prema sjeveru, bili su nedoumici koji trag da

slijede jer su na tom mjestu otisci Guinaldinih stopa, koje je čovjek-majmun lako raspoznavao, sasvim nestali.

Bijahu iznenađeni i u nedoumici što se s njima dogodilo. Oni nisu mogli znati da je ona, pošto je uvidjela da Ibn Jad kreće u smjeru suprotnom od grada Nimmra, odbila da dalje hoda. Dok su se kretali prema Nimmru, išlo je dobro, ali čim su skrenuli u suprotnom smjeru, nije htjela da ma čime pomogne otmičarima.

S istoka pirkao je povjetarac i smetao Tarzanu da se pomogne njuhom. Tako ni veliki čovjek-majmun nije mogao zaključiti u kojem su smjeru odveli Guinaldu.

—Najvjerojatnije je — reče Tarzan — da je vaša princeza odvedena s onom grupom koja je krenula sjeverno jer znam da Ibn Jadov logor mora biti negdje u tom smjeru. Nije ušao u dolinu s juga. To znam stoga što sam ja došao tim putem, a Sir Bertram me je uvjerio da postoje samo dva ulaza, onaj kojim sam ja ušao i drugi koji prolazi povrh Grada Groba. Ibn Jad želi da što prije odvede djevojku iz doline u svoj logor te će je odvesti na sjever da je proda. Arapi, koji su otišli na jug prema Nimmru, možda su poslani da zatraže otkupninu, pa, vjerojatno, ona nije s tom posljednjom grupom. No to su samo nagađanja. Moramo to ispitati, pa predlažem da vi slijedite trag na sjever. Siguran sam da će vas on odvesti do djevojke, a ja ću poći tragom prema jugu.

Ja mogu brže od vas putovati, pa ako sam u pravu da je djevojka sa sjevernom grupom, vratit ću se i uskoro vas dostići. Ako pak vi sustignete družinu i otkrijete da djevojka nije s njima, možete se vratiti i priključiti mi se. Ako je ona s njima bolje će biti da se ne kockate i ne pokušate je osloboditi sam, dok vam ne stigne pomoć. Niste naoružani, a ti bi vam beduini lako prerezali grlo.

A sad zbogom i sretno! — Tarzan, kralj majmuna, potrči tragom grupe koja je otišla prema Nimmru, a Blake na sjever u susret tužnom putu kroz tamnu dubinu leopardove šume.

za svaki dragulj - kap krvi

Svu noć družina Ibn Jada išla je prema sjeveru. Premda ih je Guinaldin otpor kočio, oni su ipak brzo napredovali, jer ih je na to nagonila silna želja da pobjegnu što prije s opljačkanim plijenom iz doline, prije nego što ih otkriju, i velika vojska ratnika pođe u potjeru. Bijahu uvjereni da se sada ti borci nalaze u dvorcu i u gradu koji su, na svu sreću, našli bez posade.

Pohlepa je razbudila snage i izdržljivost kudikamo veću od one koju su inače posjedovali, pa ih je zora zatekla na podnožju nazubljenih planina koje je Ibn Jad radije odlučio prijeći, nego da napadne dvorac koji im se ispriječio na putu.

Družina je bila veoma iscrpljena kad je upravo stigla iznad vanjskog gradskog bedema koji je štitio cestu što vodi Gradu Groba. Straža ih je otkrila tek kad se i posljednji čovjek već uvelike spuštao stazom koja vodi niz planinsko sedlo iza kojeg se nalazio Ibn Jadov logor.

Branitelji bedema pođoše na juriš protiv beduina i tako su mu se približili da je vitez, koji je njima zapovijedao, ugledao i prepoznao Guinaldu. Plotun iz fitiljača pustinjskih ljudi lako je nadvladao starinski naoružane Bohunove vojnike. Kada je hrabri vitez spustio koplje i pošao u juriš, jedno tane oborilo je konja i on je ostao zgnječen pod njim.

Bilo je već poslijepodne kad je Ibn Jad sa svojom iznemoglom družinom posrćući ušao u logor. Premda su padali s nogu od umora, šeik im je dopustio da se odmore svega jedan sat, a onda dade znak za polazak. U šeiku, efendiji el-Guadu, bujao je strah da bi mu ženu i blago mogli oteti prije nego što stigne do pješčanih pustinja

svoje siromašne domovine.

Teški je teret s blagom bio podijeljen u nekoliko svežanja, a ovi opet među vjerne prijatelje, dok je Fahd čuvao zarobljenu djevojku. Guinalda je s užasom i prezirom sklanjala svoj pogled pred zlim Fahdovim očima.

Stimbol, koji se potajno rugao priči o blagu, ludim bajkama o prekrasnoj ženi, kojoj su se Arapi nadali, i o bajoslovnom sakrivenom gradu, bijaše zanijemio od čuda kad je ugledao plijen koji su beduini opljačkali. U početku bio je uvjeren da mu se to samo pričinja u groznici.

Stimbol je tako oslabio da je posrtao stazom trudeći se da bude što bliže Fahdu jer je znao da će mu od svih tih bezobzirnih propalica on jedini pomoći. Fahdu je živi Stimbol značio veliko bogatstvo, a Stimbol je to znao. Još nešto biješe na umu beduinu koji se bijelom djevojkom toliko zanio da je taj zanos graničio s ludilom.

S obećanim Stimbolovim bogatstvom, Fahd se nadao daće moći zadržati tu dražesnu huriju za sebe, koju bi inače kao siromašni beduin uz visoku cijenu morao prodati. Fahdovom glavom rojile su se misli kako da u isti tren postane vlasnikom i Guinalde i Stimbola, ali mu se u tom maštanju uvijek ispriječila hladna i pohlepna šeikova prilika.

Stigavši na podnožje planina, Ibn Jad krene prema istoku da bi tako izbjegao Batandovu zemlju. S istoka planinskog spleta opet će krenuti na jug i dodirnuti sa sjevera zemlju koju zovu Tarzanovom. Premda bijaše siguran da je gospodar džungle mrtav, ipak se bojao osvete njegovih ljudi.

Već ja bilo kasno kad se Ibn Jad ulogori. Ubrzali su s pripremama za večeru. Vatra s ognjišta i svjetla lampiona u šeikovu bejtu bijahu oslabljena, ali ipak ne toliko da Ateja ne bi primijetila kako Fahd stavlja nešto u zdjelu s jelom koju jepripremila Ibn Jadu, zdjelu što se nalazila na zemlji između šeika i onoga koji je imao postati njegovim ubojicom.

Kad šeik posegne za posudom, Ateja izađe iz ženskog dijela šatora i izbije mu je iz ruke. Prije nego što je mogla

objasniti svoje vladanje i optužili Fahda za pokušaj otrovanja, krivac, svjestan da je njegov podmukli plan otkriven, skoči na noge, zgrabi fitiljaču, srnu u ženski dio šatora, gdje su Hirfa i Ateja budno nadzirale Guinaldu.

Tu ščepa djevojku za ruke, odvuče je kroz zavjese na stražnjem dijelu šatora i potrči svom bejtu. U Ibn Jadovu mukaadu zavlada metež. Šeik je ispitivao Ateju i sve dosada nitko nije primijetio da je Fahd već pobjegao otraga, kroz bejt, jer ga nitko nije spazio u ženskom krilu šatora.

— Bacio je sim[42] u tvoju hranu! — reče Ateja. — Spazila sam ga, a kad je vidio da je primijećen, pobjegao je.

— Billah — kliknu Ibn Jad. — Šakalov me je sin htio otrovati! Uhvatite ga i dovedite preda me!

— Pobjegao je kroz bejt! — poviče Hirfa — a sa sobom odveo i mladu bjelkinju.

Beduini poskakaše na noge i potrčaše za Fahdom, ali ih on kod svog bejta zaustavi pucnjavom te su morali uzmaći. U šatoru zgrabi Stimbola koji je ležao na prljavoj hasuri i osovi ga na noge.

— Požuri se! — prosikće u Amerikančevo uho. — Ibn Jad je naredio da te ubiju! Brzo me slijedi. Spasit ću te!

Opet se Fahd izvuče stražnjom stranom bejta i dok su se njegovi bijesni drugovi oprezno primicali prednjoj strani, on se, vukući Guinaldu uz pratnju Stimbola, išuljao iz mračnog logora i krenuo na zapad.

Pao je već sumrak kad se Blake, slijedeći jasne tragove Ibn Jada napokon popeo preko posljednje strmine i stao povrh tragova koji su sada vodili duž prolaza iz Doline Groba.

Stotinu jardi udesno nazirale su se sive kule vanjskog bedema, a ulijevo su vodili tragovi kamo ga je vuklo srce. Svud naokolo posakrivani u grmlju nalazili su se Bohunovi vojnici. On to nije slutio. Već sate i sate motrila je straža kako se polako uspinje prema izlazu.

---

[42] Otrov.

Blake iscrpljen od dugog uspona, već sate bez hrane i odmora, nenaoružan nije se mogao oduprijeti, a ni pobjeći dvanaestorici naoružanih vojnika koji su se pomolili iz obližnjeg grmija i opkolili ga čeličnim obručem. I tako je Sir James od Nimmra bio zarobljen i odvučen pred kralja Bohuna. Dok su ga ispitivali, Bohun je otkrio da je to onaj crni vitez koji mu je omeo planove u otmici Guinalde, pa se jedva mogao obuzdati.

Nakon što je Bohun uvjerio Blakea da će ga dati smaknuti čim se dosjeti kakvom bi smrću mogao kazniti taj veliki prijestup, kralj naredi da ga bace u okove. Straža odvede Amerikanca u neku crnu rupu ispod dvorca gdje mu je u svjetlu baklji kovač iskovao gvozdeni obruč oko gležnja i prikovao ga uz vlažni kameni zid.

U svjetlu baklje Blake je ugledao dvije isušene gole prilike u lancima, a u mračnom kutu spazi jedan kostur kome je oko kosti rđao dugi lanac i velik gvozdeni obruč. Tada se straža i kovač bez riječi udalje ponesavši sa sobom baklje i ostave Blakea u tami i očajanju.

Na ravnici, ispod grada Nimmra Tarzan stiže beduinsku družinu koju je vodio Abd el-Aziz, a kad se uvjerio da djevojka nije s njime, pohita, a da im se nije ni otkrio, sjeverno u namjeri da krene tragom druge grupe.

Bila mu je potrebna hrana i odmor pa se za vrijeme danje žege zaustavio u leopardovoj šumi, prišuljao vepru i brzo ga ubio. Kad je napunio želudac, čovjek-majmun izabere visoko drvo kojeg se krošnja račvala, a gdje je postojalo najmanje vjerojatnosti da bi teški nimrovski leopardi mogli uznemiriti njegov drijem. Tu je spavao sve dok sunce nije zašlo iza zapadnih planina. Rano ujutro stiže u napušteni logor gdje su se bili ulogorili Ibn Jadovi ljudi za vrijeme svog upada u Dolinu Groba.

Već prije toga izgubio je Blakeov trag, ali mu je trag djevojke bio jasan, pa kako mu je sada njezin spas bio najvažniji, uporno je slijedio tragove Ibn Jada. Neko je vrijeme ostao zbunjen jer se trag malenih Guinaldinih srednjovjekovnih sandala izgubio usred otisnutih stopala

ljudi koji su napustili beduinov logor.

Razmišljao je o rješenju te zagonetke i naposljetku se dosjetio. Guinaldine su se lagane sandale raspale za vrijeme pješačenja, a bile su i pretijesne da se u njima udobno pješaci, pa je obukla jedan par Atejinih sandala i tako se više nije mogao razlikovati trag obiju djevojaka koje bijahu podjednake težine i držanja pa su im i otisci stopala bili isti.

Tarzan se stoga zadovoljio da slijedi trag cijele družine, pa je tako prošao kraj mjesta gdje su se prvu noć ulogorili i gdje je Fahd šeiku ukrao Guinaldu. Tarzan nije zapazio da su tri člana družine krenula zapadno dok je glavnina Arapa udarila istočno.

Dok je tako Tarzan pratio Ibn Jadov trag, stotinu snažnih Wazira krenulo je s izvora kod glatkih okruglih stijena po starom tragu beduina. S njima je pošao i Zeyd. Kad su ovi prolazili selom u kome je boravio i čekao, toliko ih je preklinjao da ga povedu sa sobom da je najzad komandant pristao.

Kad je Tarzan sustigao beduine, ovi su već okrenuli južno i zaobišli istočni dio planina kraj Grada Groba. Spazio je vreće koje su nosili brižljivo i s mnogo pažnje te oštroumno zaključi da je pokvareni stari kradljivac ipak našao blago koje je tražio, ali nije nigdje primijetio princezu, a i Stimbola nije bilo.

Tarzan je sav kipio od bijesa. Bio je ljutit što su se kradljivi beduini usudili upasti u njegovu zemlju, a ljutio se i sam na sebe jer se osjećao, na izvjestan način, prevarenim.

Pronašao je način kako da kazni neprijatelje a da im se, istovremeno, okrutno i grozno naruga. Kad je netko počinio zlo, zadovoljio bi se time da mu nanese što veće patnje, ali sa neprijateljima bio je bez milosti.

Bio je siguran da ga beduini smatraju mrtvim. Nije mu odgovaralo da im, za sada, otkrije da su u zabludi, ali je želio da već počnu osjećati težinu njegova negodovanja i prve plodove svoje podlosti.

Kretao se tiho kroz drveće usporedo s beduinima. Često bi ih jasno ugledao, ali ni jedan od njih nije vidio

Tarzana, ni sanjao da im par očiju motri svaki pokret.

Pet muškaraca nosilo je blago iako je težina tereta bila tolika da bi ga i jedan snažan muškarac mogao sam kraće vrijeme ponijeti. Tarzan bi najčešće promatrao baš te ljude i Ibn Jada.

Staza bijaše široka i šeik je pješačio pored jednog koji je nosio blago. U džungli je vladala tišina. Čak su i svadljivi beduini ušutjeli. Bili su umorni, dan vruć, a oni nenaviknuti na teret koji su morali sami nositi otkako im je Batando oteo robove.

Najednom, bez opomene, strelica, koju je najavio samo zvižduk zrakom, zabode se u vrat beduina koji je išao kraj Ibn Jada.

Vrisnuvši, čovjek posrne i pade ničice, a beduini, koje alarmiraše šeik, potegoše fitiljače, spremni da dočekaju napad, no premda su zvjerali na sve strane, ne primijete nikakva znaka neprijatelja. Čekali su, osluškivali, ali začuše samo zujanje kukaca i povremeno promuklo kreštanje neke ptice. Kad su opet krenuli, ostavivši na stazi svoga mrtvog druga, začuju iz daljine mukli glas:

— Za svaki dragulj, kap krvi! — Taj je glas tužno naricao. Njegov je vlasnik dobro znao koliko su ljudi iz pustinje praznovjerni i kako ih najbolje može prestrašiti.

Kad nastaviše put, svi su u koloni bili prestravljeni. Sve do zalaska sunca nitko nije ni spomenuo da se ulogore, toliko su žudjeli da ostave za sobom tu mračnu šumu i strašnog efrita[43] koji je u njoj boravio, ali nisu mogli izaći iz šume i na kraju su se morali ulogoriti.

Logorska vatra i hrana smirile su im prenapete živce, te su se opet toliko ojunačili da se načas u logoru začuo pjev i smijeh.

Stari šeik sjedio je u svom mukaadu, okružen sa pet vreća blaga. Jednu vreću je otvorio i pod plamenom svjetiljke uživao u sadržaju. Oko šeika okupili su se njegovi miljenici i srkali kavu.

---

[43] Zao duh.

Najednom nešto teško tresne o zemlju ispred bejta i dokotrlja se u mukaad. Bila je to odsječena muška glava. U njih su buljile mrtve oči druga, čije su mrtvo tijelo ostavili na stazi u rano poslijepodne.

Sjedili su užasnuti, skamenjeni, očiju razrogačenih pred tim groznim predmetom. Iz mračne šume dopre im do ušiju opet mukli glas: — Za svaki dragulj, kap krvi!

Ibn Jad drhtao je kao u groznici. Pred njegovim šatorom skupljali su se ljudi i prestrašeno privijali jedan uz drugoga. Svaki je jednom rukom stiskao fitiljaču, a drugom hijab[44]. Inače, nosili su po nekoliko ovih amuleta, a u molitvi te su noći molili da ih Alah obrani od džina[45], jer to je samo džin mogao počiniti.

Hirfa je virila napola već u mukaadu i buljila u mrtvo lice mrtvaca, dok se Ateja šćućurila na hasuri u ženskom krilu šatora. Nije primijetila kako se podigao stražnji zastor i kako se jedna prilika uvukla unutra. U haremu bijaše tamno, samo je iz mukaada dopiralo blijedo svjetlo.

Ateja osjeti kako joj netko rukom začepi usta, a istovremeno je drugom ščepa za rame. Neki joj glas prošapće u uho: — Ne viči! Neću ti učiniti ništa nažao. Zeydov sam prijatelj. Ako mi ispričaš istinu, ništa ti se neće dogoditi. Gdje je žena koju je Ibn Jad doveo iz doline?

Prilika, koja ju je držala, prisloni joj uho na usne, odmaknuvši ruku. Ateja je drhtala poput lista. Još nikad nije vidjela džina. Nije mogla vidjeti to stvorenje koje se sagnulo do nje no vjerovala je da je to jedan od strašnih stanovnika noći.

— Odgovori! — prošapće joj prikaza u uho. — Ako želiš spasiti Zeyda, govori istinu!

— Fahd je prošle noći odveo ženu iz logora — izusti drhćući. — Ne znam ni kuda ni kamo su otišli.

Prilika napusti prestrašenu djevojku. Kad je nešto kasnije došla Hirfa, našla ju je onesviještenu.

[44] Amulet.
[45] Zao duh.

majmunova zaručnica

Blake se u tamnici šćućurio na kamenom podu u potpunoj tami. Kad su tamničari otišli, pokušao je razgovarati sa zatvorenicima, ali mu je samo jedan odgovorio neartikuliranim glasovima. Amerikanac bijaše uvjeren da je bijednik poludio od užasa i od svega što je pretrpio u ovoj odvratnoj rupi.

Mladić, naviknut na slobodu, svjetlo i kretanje, već je osjetio svu grozotu položaja i pitao se kad će se i on početi javljati takvim neartikuliranim glasovima privezan o lanac koji izjeda rđa, kad će se i on pretvoriti u hrpu trulih kosti na pljesnivom podu.

U potpunoj tami i potpunoj tišini ne osjeća se protjecanje vremena jer ne postoje sredstva pomoću kojih se mjeri vrijeme. Blake nije znao kako je dugo ležao u ustajalom zraku vlažne tamnice. Zaspao je, zatim se probudio. Da li je samo zadrijemao, ili spavao dvadeset i četiri sata, to nije znao. Izgubio je pojam o vremenu. Sekunde, dan, pa ni godina ovdje nisu značili ništa. Samo je jedna stvar sada Blakeu bila važna: sloboda, ili smrt. Znao je da će se uskoro suočiti s ovom posljednjom. Jedan je glas narušio tišinu dubokog ukopanog i nadsvodenog podruma. Približavali su se koraci. Blake ih je osluškivao. U daljini otkrije titravo svjetlo koje se približavalo, raslo i najzad ugleda plamen baklje koja rasvijetli tamnicu. Isprva mu je svjetlo zaslijepilo oči pa nije vidio tko je došao iako se taj zaustavio pred njim.

Blake podiže oči koje se jedva priviknu na neočekivano bljeătavilo i ugleda dva viteza.

— To je on — reče jedan.

— Zar nas ne prepoznaješ, crni viteže? — upita drugi.

Blake ih pažljivo razgleda. Slabo se nasmiješi kad zapazi da mlađi vitez ima debeli zavoj na vratu.

— Eh, sad ću dobiti milo za drago — prozbori.

— Milo za drago?! Što misliš time reći? — upita stariji muškarac.

— Sigurno niste došli da mi prikačite medalju, Sir Wildrede — reče Blake iskrivivši usne u smijehu.

— Govoriš u zagonetkama — reče Wildred. — Došli mo da te oslobodimo kako naš mladi kralj ne bi osramotio vitezove Grada Groba ako bi ostvario svoju opaku zamisao. Sir Guy i ja čuli smo da te namjerava spaliti na lomači i odlučili smo da dotle dok teče krv našim žilama, nećemo dopustiti da jednoga odličnog viteza osramoti tiranin.

Dok je to govorio, Wildred se prigne i velikom turpijom isturpija kariku na lancu koja je pridržavala obruč.

— Zar ćete me osloboditi? — upita Blake. — Ali ako vas otkriju, zar vas vaš kralj neće kazniti?

— Neće nas otkriti — reče Wildred — premda bih i to stavio na kocku za tako plemenita viteza kao što si ti. Ove će noći Sir Guy stražariti na vanjskom bedemu, a neće biti teško ni da te donle prokrijumčarimo. Ondje će te pustiti da prođeš. Možeš zatim poći nizbrdo i uputiti se u Nimmr. Kroz dgradska te vrata ne možemo provesti jer su noćas tamo na straži dvojica zadrtih Bohunovih pristaša, ali možda ćemo ujutro Sir Guy ili ja moći izjahati u dolinu i dovesti ti konja. Ako budemo ikako mogli, mi ćemo to uraditi.

— Hoćeš li nam nešto objasniti čemu se jako čudimo — upita Sir Guy.

— Ne znam što želite da vam objasnim — odgovori Blake.

— Spretno si oteo princezu Guinaldu ispred samog Bohunovog nosa — nastavi Guy — a kasnije smo je vidjeli u pandžama Saracena. Kako se to moglo dogoditi?

— Zar ste je vidjeli? Gdje? — upita Blake.

— Saraceni su je odvukli putem koji vodi ispod vanjskih bedema u nepoznato.

Blake im je ispričao sve što se dogodilo otkako je

spasio Guinaldu od Bohuna, a dok je on ispričao priču, ovi su isturpijali kariku na lancu i Blake ustane slobodan.

Wildred ga krišom odvede tajnim hodnicima do svog obitavališta, tamo ga nahrani, dade mu novo odijelo i oklop jer su sada već znali da će odjahati u strani svijet, pa mu nisu dopustili da ode bez oklopa, oružja i konja.

Bila je ponoć kad je Wildred prokrijumčario Blakea kroz gradska vrata i odjahao s njime prema vanjskom bedemu. Ovdje ih dočeka Sir Guy i za nekoliko trenutaka Blake se oprosti od svojih velikodušnih neprijatelja, uzjaše snažnog bojnog konja, na vrhu koplja mu zavijori obojena zastavica i izjaše na mjesečinom obasjanu cestu koja je vodila k vrhu planine prema Nimmru.

Toyat, majmunski kralj, pobere sočnog kukca s trule kore oborenog debla. Bijaše okružen velikim divljim majmunima svoga plemena. Tog su poslijepodneva majmuni ljenčarili u sjeni golemih stabala kraj malenog proplanka u džungli. Bili su sretni i zadovoljni s cijelim svijetom.

U susret su im dolazila trojica, ali vjetar je puhao od majmuna prema ljudima pa ni Toyat ni njegovi drugovi nisu nanjušili Tarmanganije. Prošle je noći padala kiša, pa je mekana i vlažna crnica, kojom je staza bila pokrivena, prigušila odjek koraka troje ljudi. Sve troje kretalo se oprezno jer već dva dana nisu jeli, a sad su lovili divljač za hranu.

Bijahu to sijed i grozničav starac koji je posrtao stazom oslanjajući se o batinu, beduin zlih očiju koji je nosio dugu mušketu, i djevojka u poderanim i prljavim raskošnim haljinama. Prljavština joj je izbrazdala omršavjelo lice, ali usprkos svemu bila je vrlo lijepa. Hodala je s naporom, ali premda bi koji put posrnula od umora, nije nikad izgubila svoje kraljevsko držanje, ni pognula glave.

Beduin ju je vodio. On prvi spazi mladog majmuna kako se igra na rubu proplanka daleko od velikih

mužjaka Toyatova plemena. Evo hrane! Beduin podiže starinsko oružje, nacilja, pritisne obarač i prasak se pomiješa s cviljenjem ranjenog balua.

Veliki mužjaci smjesta skoče. Hoće li pobjeći puni mržnje i straha od štapa koji praska, ili će osvetiti ozlijeđenog balua? Tko bi to mogao znati? Jer oni se u istim prilikama različito vladaju. Danas su odabrali osvetu.

Predvođeni Toyatom, režeći užasno, mužjaci nahrupe da izvide što se zbilo. Čopor ugleda troje ljudi koji su pohitali naprijed da vide hoće li napokon imati što za jelo, ili će i dalje lutati šumom oslabljeni od gladi.

Fahd i Stimbol se okrenu i ustuknu stazom. Beduin u svovoj kukavičkoj žurbi obori Guinaldu. Mužjak, koji je predvodio čopor, čim ugleda djevojku, skoči spreman da zabode očnnjake u djevojčin vrat, ali ga Toyat ščepa i odvuče u kraj. Toyat ju je prepoznao. Jednom je vidio neku Tarmangani i odlučio da jednu uzme za ženu.

Drugi majmun, ogromni mužjak spazivši da Toyat želi plijen, razbjesni se zbog kraljeve tiranske geste, odluči da ospori Toyatovo pravo na plijen koji je on prvi ščepao. Iskesivši očnjake, počeo se prijeteći primicati Toyatu koji je djevojku odvukao na proplanak.

Toyat zareži. — Kupi se, to je Toyatova ženka.

Ona je Go-yadova — odvrati drugi približavajući se.

Toyat se okrene. — Ubit ću te! — zaurla.

Go-yad se približi, a Toyat iznenada zgrabi Guinaldu dlakavim rukama i pobježe u džunglu. Go-yad ga je progonio urlajući i vrišteći.

Princeza Guinalda, očiju razrogačenih od užasa, borila se svom snagom da se oslobodi strašne dlakave zvijeri koja ju je nosila. Nikad nije ni čula, ni vidjela takve velike majmune te ih je smatrala nekim poluljudima koji nastanjuju svijet izvan bedema Nimmra, svijet o kojem su joj uvijek pričali da se sastoji od saracenske vojske koja ih opkoljuje i čudesne zemlje, zvane Engleskom koja se nalazi beskrajno daleko. Nije pokušala ni zamisliti što bi se sve moglo nalaziti u ovoj zemlji, ali su tu očigledno obitavala užasna bića uključujući i zmajeve.

Opčinjena užasnim prizorom, kao u hipnozi Guinalda
je promatrala te praiskonske mužjake koji su se
spremali na borbu zbog nje.

Toyat nije daleko trčao, uvidio je, naime, da neće moći daleko pobjeći jer nosi ženku, a nipošto nije namjeravao da je prepusti drugome. Najednom se zaustavi i okrene zaurlavši na Go-yada. Go-yad se ne zaustavi. Približavao se nakostriješeno, pjenio se i urlao. Bio je prava slika divlje zvijeri, pun snage i bijesa.

Toyat spusti djevojku i sam se počne približavati svom pobunjenom podaniku. Guinalda, oslabljena od napornog hoda na koji nije navikla i od oskudice hrane, srvana užasom svoga groznog položaja, padne teško dišući na zemlju.

Toyat i Go-yad, zaokupljeni bitkom koja se spremala, nisu oko sebe ništa drugo primjećivali. Da je Guinalda bila u stanju iskoristiti tu njihovu zaokupljenost, mogla je i pobjeći, ali bila je tako iscrpljena i ošamućena da je propustila tu mogućnost.

Općinjena užasnim prizorom, kao u hipnozi, promatrala je te praiskonske mužjake koji su se spremali na borbu zbog nje.

Ali Guinalda nije bila jedini svjedok tih priprema. Netko, skriven u niskom grmlju, ležao je i promatrao netremice isti prizor. Zaokupljeni strastima, ni Toyat, ni Go-yad nisu primijetili kako se grmlje s vremena na vrijeme zanjihalo, jer se iza njega nalazio promatrač koji je disao ili promijenio položaj svog tijela i tako pomicao lišće u grmlju.

Činilo se da promatrač nije sportski zainteresiran za predstojeći dvoboj jer, u trenu kad su se oba majmuna spremala da se uhvate ukoštac, izroni iz grmlja. Bijaše to veliki lav crne grive čije se žuto krzno sjalo poput zlata na sunčevu sjaju.

Prvi ga spazi Toyat, bijesnim se urlikom okrenu i pobjegne, prepustivši protivnika i svoj plijen sudbini.

Go-yad pomisli da je neprijatelj napustio borbu od straha, pa snažno zaplješće po prsima i zaurla pobjednički krik majmuna mužjaka, zatim se počne šepiriti poput šampiona pobjednika i najzad se okrene svome plijenu.

Između njega i djevojke stajao je lav i mirno ga gledao

u oči. Go-yad se zaustavi. Tko ne bi? Lav je bio udaljen na dužinu skoka, ali se nije spremao na skok. Go-yad uzmakne režeći, a kako se lav nije pokrenuo, veliki se majmun najednom okrene i sune u šumu. Bježeći, okretao se i pogledavao na veliku mačku sve dok ga lišće nije sakrilo od njezina pogleda.

Tada se lav okrene djevojci. Sirota mala princeza! Bez nade, pomirena sa sudbinom, ležala je na zemlji i buljila u taj novi stroj za uništenje. Kralj životinja ju je prvo promatrao, a zatim se uputio k njoj. Guinalda sklopi ruke u molitvi. Nije molila za život, jer se već odavno pomirila sa sudbinom, već za brzu i bezbolnu smrt. Tamnožuta zvijer joj se primicala. Ona osjeti njezin vrući dah na svom obrazu, a do njenih nosnica dopre smrdljivi vonj isparavanja. Lav ju je njušio. Zašto je već ne razdere. Iznureni Guinaldini živci više nisu to mogli podnijeti i ona se onesvijesti. Bijaše to milostivi prestanak njenih patnji.

Guinalda osjeti vrući dah zvijeri na svom obrazu. Iznureni živci više nisu to mogli podnijeti i ona se onesvijesti.

jad – bal – ja

Ostaci Ibn Jadove družbe krenuše slomljenih živaca na zapad. Ubrzanim maršem nastojali su uteći iz strašne šume u kojoj je obitavao džin. Abd el-Aziz i oni koji su ga pratili još od leopardove šume u Nimmr, nisu im se priključili s blagom o kome su beduini sanjarili, otkrili su ih Gobredovi vitezovi. Usprkos starim fitiljačama koje su desetkovale redove njihoe vojske, pancirni vitezovi Nimmra spustiše koplje protiv Saracena i opet se poslije sedam stoljeća šutnje začuje pobjednički križarski bojni zov i označi početak novog rata za osvajanje Svete zemlje, rata koji nema kraja.

Oklopljeni vitez jahao je kroz šumu sa sjevera u zemlju plemena Galla. Na koplju mu je vijorio modro-srebrni stijeg. Oprema bojnog konja bijaše bogato iskićena zlatom i srebrom iz riznice Wildreda, viteza Grada Groba. Zaprepašteni ratnici plemena Galla pobjegoše čim su izdaleka ugledali toga osamljenog anakronističkog jahača.

Odlutavši na zapad, Tarzan, kralj majmuna, pronađe trag Fahda, Stimbola i Guinalde koji je vodio na jug.

Stotinu divova, crnih poput ebanovine, veterani stotine bitaka, glasoviti Waziri, marširali su na sjever a s njima se uputio i Zeyd, Atejin ljubavnik. Jednog dana naiđu na svježi trag koji je dijagonalno presijecao liniju puta i vodio jugozapadno. Bili su to tragovi beduinskih sandala dvojice muškaraca i jedne žene, a kad su to Waziri pokazali Zeydu, on se zakleo da oni ženski pripadaju Ateji jer tko bi bolje od njega poznavao oblik i veličinu male noge i tip sandale koje je ona sama šila. On zamoli Wazire da za trenutak skrenu s puta i pomognu

mu naći njegovu dragu. Dok je zapovjednik Wazira razmišljao o Zeydovoj molbi, svi naćuliše uši jer im se netko približavao žureći se džunglom.

Oni ugledaše čovjeka koji im se posrćući primicao. Bio je to Fahd. Zeyd ga odmah prepozna i sad se uvjerio da su otisci ženskih nogu pripadali Ateji.

Zeyd se prijeteći primače Fahdu. — Gdje je Ateja? — upita.

— Otkud da znam. Nisam je vidio već čitave dane — odvrali iskreno Fahd.

— Lažeš! — poviče Zeyd i pokaže na zemlju. — Evo tragova njenih nogu kraj tvojih!

U Fahdovim očima se pojavi lukav izraz. Dosjetio se kako će zadati bol čovjeku kojega je mrzio. Sleže ramenima.

— Wellah, kad već slutiš, neka znaš — reče.

— Gdje je ona? — upita Zeyd.

— Ona je mrtva. Želio sam te toga poštedjeti — prozbori Fahd.

— Mrtva? — Bol s kojim je Zeyd izgovorio tu riječ smekšala bi i kameno srce, ali ne Fahdovo.

— Ukrao sam je iz bejta njezina oca — nastavi Fahd u želji da suparniku zada što više muke. — Bila je dane i noći moja, a tada ju je ukrao neki veliki majmun. Sada je već sigurno mrtva.

Ali je Fahd u izmišljanju svojih nedjela pretjerao. S bijesnim urlikom Zeyd skoči, izvuče svoju khusu, i prije no što su se Waziri mogli uplesti, a Fahd doći k sebi, on zabode tri puta oštri nož u srce palog beduina.

Oborene glave i zamagljenih očiju, Zeyd je napredovao s Wazirima prema sjeveru, a milju iza njih vukao se, istim tragom, iscrpljeni starac, posrćući i izgarajući u groznici. Dvaput se pokušao pridići, ali uzalud. Ponovno bi pao na stazu. Izgledao je poput prljavog i iscijepanog svežnja starih kostiju. Sad je bulaznio u groznici, a sad opet ležao poput mrtvaca.

Sa sjevera približavao se Tarzan, kralj majmuna. Slijedio je trag Guinalde i obojice pratilaca. Poznavao je dobro sve zavoje puta pa je pošao prečacima njišući se s

grane na granu i tako mimoišao Wazire tamo gdje se njihov trag sastao s Fahdom, gdje je Zeyd ubio suparnika. Najednom nanjuši u daljini Manganije.

Uputi se brzo prema velikim majmunima jer se bojao da se djevojci ne dogodi zlo, ako bi kojom nesrećom pala u ruke antropoida. Baš je stigao na proplanak gdje su oni ljenčarili, a kamo su se upravo vratili Toyat i Go-yad pomirivši se pošto je plijen oteo treći, jači.

Kad su se pozdravili i majmuni prepoznali Tarzana, upita ih da li su vidjeli ženku Tarmangani koja je upravo prošla džunglom.

M'walat pokaže prstom na Toyata i Tarzan se obrati kralju.

— Jesi li vidio ženku? — upita Tarzan, pun straha jer mu se nije svidjelo vladanje majmuna.

Toyat uperi palac na jug. — Numa — odvrati i nastavi tražiti hranu, ali je Tarzan razumio što je mislio majmun izrekavši tu jednu jedinu riječ, baš kao da mu je objašnjavao u stotinu riječi.

— Gdje? — nastavi Tarzan.

Toyat pokaže ravno, u smjeru gdje je Guinaldu ostavio lavu. Čovjek-majmun krene tužno u smjeru koji je označio Toyat jer je znao što će naći. Moći će samo potjerati Numu s njezina plijena i pristojno pokopati djevojku.

Polako se Guinalda osvijesti. Ležala je mirno i nije otvarala oči. Zar je umrla? Nije osjećala boli.

Osjetila je samo oštri, intenzivni zadah, a netko se kraj nje micao tako blizu da je oćutjela toplinu nečijeg tijela.

Bojažljivo otvori oči. Preplaši je užasni položaj u kome se nalazila. Ugledala je lava kako leži sasvim kraj nje. Leđa su mu bila tik uz njezino tijelo, podigao je svoju plemenitu glavu, a griva mu je doticala njeno lice. Pažljivo je gledao prema sjeveru.

Guinalda je ležala vrlo mirno. Najednom, prije no što začuje, osjeti tiho režanje iz dubokih lavljih grudi.

Netko je dolazio, nasluti Guinalda, ali to nije mogao biti spas, a tko bi je i mogao spasiti iz pandža te grozne zvijeri?

Začu se šušanj među granama drveća i na udaljenosti nekih stotinu stopa, spusti se divovska pojava nekog poluboga na zemlju.

— Jad-bal-ja! — usklikne i nastavi: — Dođi ovamo! Veliki zlatni lav zacvili, uputi se k čovjeku i zaustavi se pred njim. Guinalda spazi kako zvijer upravi svoj pogled u lice poluboga, a ovaj pomiluje njenu smeđe-žućkastu glavu. U međuvremenu oči čovjeka ili boga, bio on tko mu drago, potraže Guinaldu. Odahne kad spazi da je djevojka neozlijeđena.

Čovjek-majmun ostavi lava, pristupi princezi i klekne do nje.

— Vi ste princeza Guinalda? — upita.

Djevojka potvrdi glavom te se začudi otkud je poznaje. Još je uvijek bila previše prestrašena da bi mogla govoriti.

— Jeste li ozlijeđeni? — zapita je.

Ona odmahnu glavom.

— Ne bojte se — smirivao ju je nježnim glasom. — Vaš sam prijatelj. Sad ste sigurni.

U njegovu ponašanju i glasu bijaše nešto što ju je ispunilo takvim osjećajem sigurnosti kakav nikad nije osjetila u prisutnosti svih oklopljenih vitezova svog oca.

— Više se ne bojim — odgovori jednostavno.

— Gdje su vaši pratioci? — upita. Ona mu ispriča sve što se dogodilo.

— Dobro je što ste ih se riješili — reče čovjek-majmun — i nećemo ni pokušati da ih nađemo. Džungla će se već za njih pobrinuti.

— Tko si ti? — upita djevojka.

— Ja sam Tarzan.

— A kako znaš moje ime? — zapitkivala je dalje.

— Prijatelj sam onoga koga vi znate pod imenom Sir James — objasnio je. — Mi smo vas tražili.

— Zar si ti njegov prijatelj? — poviče. — Oh, dragi Sire, tad si također moj prijatelj.

Čovjek-majmun se nasmiješi. — Uvijek! — odgovori.

— A zašto te lav nije ubio, Sir Tarzane? — upita. Smatrala ga je običnim vitezom. U njezinoj zemlji bilo je takvih samo uz članove prinčeve kuće i pseudokralja Grada Groba. Za vrijeme trećeg križarskog rata vojska koja je doživjela brodolom na afričkoj obali sastojala se od vitezova i jednog nezakonitog sina Henrika II, a taj je bio prvi princ Gobred. Kad se ovaj rastao kod Cipra s Richardom, više nikada nije sreo nijednog engleskog kralja, pa stoga Gobred nije sebi uzurpirao pravo da poklanja plemićke naslove svojim podanicima, koje pravo ima jedino kralj.

— Zašto me lav nije ubio? — ponovi Tarzan. — Zato što je to Jad-bal-ja, lav kojeg sam odgojio. Poznavao me je cijelog života kao svoga gospodara i prijatelja. Nikad me ne bi povrijedio. Zato što se cijeli život družio sa čovjekom, on vam nije učinio ništa nažao, premda sam se uplašio kad sam ga ugledao uz vas, jer je lav ipak samo lav.

— Živiš li ti u blizini? — upita djevojka.

— Ne, vrlo daleko — reče Tarzan — ali se moraju nalaziti neki od mojih ljudi u blizini, inače Jad-bal-ja ne bi bio ovdje. Poslao sam po svoje ratnike i bez sumnje ih je on dopratio.

Doznavši da je djevojka gladna, Tarzan naredi zlatnom lavu da ostane kraj nje i da je čuva, a on je pošao da potraži hranu.

— Ne bojte ga se — rekao joj je. — Upamtite da ne biste mogli naći boljeg čuvara koji bi tako spremno razoružao sve vaše neprijatelje.

— Vjerujem ti — odgovori Guinalda.

Tarzan se vrati s hranom, pa kako dan još nije bio pri kraju, pođe put Nimmra sa spašenom djevojkom. Putem ju je nosio jer je bila preslaba da hoda. Kraj njih koračao je veliki zlatni lav crne grive.

Za tog puta Tarzan je mnogo doznao o Nimmru. Otkrio je također, da djevojka uzvraća Blakeu ljubav jer je najradije razgovarala o Sir Jamesu, ispitivala o njegovoj dalekoj domovini i prošlom životu o kom, na nesreću, Tarzan nije mogao ništa ispričati.

Drugog je dana sve troje prispjelo do velikog križa i tu Tarzan, pozdravivši stražu, preda princezu.

Ona je nagovarala čovjeka-majmuna da je otprati u dvorac, da mu njezin otac i majka dolično zahvale, ali joj on odvrati da odmah mora poći u potragu za Blakeom, našto ga ona prestane nagovarati.

— A kad ga nađeš, reci mu da su mu vrata Nimmra uvijek otvorena, i da ga princeza Guinalda čeka.

Tarzan se s Jad-bal-jaom spustio niz brijeg, a princeza Guinalda, prije nego što se uputila tunelom koji je vodio u očev dvorac, pratila ga je očima sve dok nije skrenuo putem i izgubio joj se s vida.

— Neka te prati sreća, dragi viteže — promrmlja. — Neka bdi nad tobom i vrati te s mojim ljubljenim!

gdje se sastaju staze

Blake je jahao šumom u potrazi za beduinima. Lutao je mnogim stazama, slijedio tragove i zatim ih napuštao.

Jednog dana, bilo je već kasno poslijepodne, dođe do jedne prostrane čistine gdje se nekad nalazilo neko domorodačko selo. Džungla je još nije prorasla. Kad je stupio na čistinu, ugleda podalje na suprotnoj strani leoparda koji se pripremao za skok, a pred leopardom ležalo je tijelo nekog ljudskog bića. Isprva pomisli Blake da je jadno stvorenje mrtvo, ali odmah zatim spazi kako se pokušava pridići i otpuzati.

Velika mačka zamumulja i poče mu se primicati. Blake viknu i udari mamuzom konja, ali se Šita na to nije obazirao. Vjerojatno je mislio samo na plijen. Kad joj se Blake približi, mačka ga dočeka srditim režanjem.

Amerikanac nije znao hoće li se konj usuditi doći u blizinu zvijeri, ali se uzalud bojao. Nije poznavao sve običaje u Dolini Groba. Jedan od najmilijih viteških sportova u oba grada bio je lov vitezova na te velike mačke na konju i samo kopljem kad bi se ove usudile izaći iz svojih skloništa u šumi leoparda.

Bojni konj kojeg je Blake jahao, susreo je mnogo takvih divljih mačaka, i još većih, pa je zato bez uzbuđenja ponio Blakea prema Šiti, dok je stvorenje koje je imalo postati plijenom ove zvijeri gledalo sve to razrogačenih očiju.

Kad se Blake približio zvijeri na dužinu skoka, Šita se brzo digne da dočeka konja i čovjeka. On skoči i nabode se na metalni vrh velikog koplja. Skok bijaše tako snažan da je i drveni držak koplja prošao kroz Šitino tijelo. Blake teškom mukom izvuče koplje iz uginulog Šite, a onda

odjaše do prilike koja je ležala bespomoćno na zemlji.

— Moj bože! — poviče dok su mu oči zastale na licu čovjeka. — Stimbol!

— Blake!

Mladi muškarac sjaše.

— Umirem, Blake — prošapće Stimbol. — Prije nego što umrem, molim vas, oprostite mi. Vladao sam se kao krajnje neodgojen čovjek. Dobio sam što sam zaslužio.

— Ne mislite sad na to, Stimbole — reče Blake. — Još niste mrtvi. Prvo ću vas odnijeti tamo gdje ćete dobiti hrane i vode.

Prigne se i smjesti oslabljena čovjeka kraj sebe u sedlo. — Nekoliko milja odavde prošao sam neko malo domorodačko selo. Kad su me ugledali, razbježali su se, ali ćemo tamo pokušati naći hrane.

— A što vi ovdje radite? — upita ga Stimbol. — Zaboga, gdje ste pronašli tu opremu?

— Sve ću vam to ispričati kad dođemo u selo — odgovori Blake. — To je duga priča. Tražim djevojku koju su beduini ukrali prije nekoliko dana.

— Zaista! — uzvikne Stimbol.

— Zar vi nešto znate o njoj? — zapitkivao ga je Blake.

— Bio sam sa čovjekom koji ju je ukrao — prozbori Stimbol — a taj ju je opet ukrao od beduina.

— Gdje je ona?

— Ona je mrtva, Blake!

— Mrtva?

— Uhvatio ju je čopor velikih antropoida. Zacijelo su odmah ubili to siromašno dijete.

Blake je dugo šutio, oborivši glavu kao da ga tišti teška oprema i vodio konja stazom.

— Jesu li joj beduini učinili što nažao? — zapita odmah zatim.

— Ne — odgovori Stimbol. — Šeik ju je ukrao, ili zbog otkupnine, ili zato da je proda na sjeveru, a Fahd ju je oteo za sebe. Poveo je i mene sa sobom, zato što sam mu obećao mnogo novaca ako me spasi, a ja sam spriječio da djevojci učini ikakvo zlo jer sam mu se zaprijetio da od mene neće dobiti ni centa ako njoj padne vlas s glave.

Sažalio sam se nad jadnim djetetom i odlučio da ću je spasiti ako budem ikako mogao.

Kad su se Blake i Stimbol približili selu, crnci su se razbježali i prepustili mjesto bijelcima. Blakeu nije dugo trebalo da nađe hrane.

Pobrinuo se prvo za Stimbola, a tada nahranio konja i opet se vratio starom čovjeku. Pričao mu je svoje doživljaje kad najednom primijeti da im se približavaju ljudi. Čuo je glasove i tapkanje bosih nogu. Stanovnici sela su se vjerojatno vraćali.

Blake se poče spremati kako da ih prijateljski primi, ali se zaprepasti kad spazi tko dolazi. Nisu to bili prestrašeni stanovnici sela koje je primijetio prije kratkog vremena kako su šmugnuli u šumu.

Približavala im se četa snažnih ratnika na čijim se glavama vijorilo bijelo perje. Preko svojih leđa prebacivali su velike ovalne štitove, a duga ratna koplja držali su u ruci.

— Dakle, mislim da smo nastradali. Stanovnici sela su pozvali svoju veliku braću.

Ratnici su ušli u selo i ugledavši Blakea, zastali u čudu. Jedan mu se približi i na Blakeovo čudo oslovi ga dobrim engleskim jezikom.

— Mi smo Tarzanovi Waziri — reče. — Tražimo svog poglavicu i gospodara. Jeste li ga, bwana, vidjeli?

Waziri! Blake bijaše presretan. Upravo je razbijao glavu što da učini sa Stimbolom. Sam ne bi nikad mogao tog čovjeka donijeti u civilizaciju, ali je sada znao da su se njegove brige svršile.

Da Blake i Zeyd nisu bili tužni, i ta bi družina, koja se skupila te noći u selu, bila vesela. Svi su se počastili kruhom od kasave i pivom i bili bezbrižni jer se Waziri za svog poglavicu nisu brinuli.

— Tarzan ne može umrijeti — reče zapovjednik Blakeu kad ga je ovaj zapitao boji li se on za svoga gospodara. Jednostavne riječi i čvrsto uvjerenje tog čovjeka umirilo je i Blakea.

Umorni beduini efendije Beny Salema el-Guada polako su napredovali stazom i s mukom vukli noge za

sobom. Smalaksali ljudi posrtali su i pod malom težinom tereta. Čak bi i žene mogle ponijeti više. Ibn Jad gutao je blago pohlepnim očima. Ne zna se otkud je dolutala strelica i probola srce jednog nosača blaga u blizini Ibn Jada. Mukli glas odjekivao je džunglom: — Za svaki dragulj, kap krvi.

Prestrašeni su se beduini žurili. Kojeg će zadesiti ista sudbina? Željeli su odbaciti blago, ali pohlepni im Ibn Jad to nije dopustio. Iza sebe primijete velikog lava. Užasnuli su se to više što im se ovaj nije ni približio, a niti otišao, već ih je uporno pratio. Lav bijaše sam.

Prošao je sat. Lav ih je slijedio na maloj udaljenosti od začelja kolone. Još nikada dosada iz družine Ibn Jada nisu svi toliko željeli da budu na čelu kolone. Svi bi željeli voditi.

Drugi nosač blaga vrisnu i padne. Strelica mu je visila iz grudi. — Za svaki dragulj, kap krvi!

Muškarci pobacaše blago. — Ne želimo više nositi taj prokleti teret! — povikaše, a glas opet prozbori:

— Pokupi blago, Ibn Jade! Pokupi blago! Ti si ubio da ga otmeš. Kradljivče i ubojico, podigni ga i nosi sam!

Beduini skupe sve blago i načine jedan zavežljaj te ga podignu na Ibn Jadova leđa. Stari je šeik posrtao pod tom težinom.

— Ne mogu to nositi! — poviče glasno. — Ja sam star i slab.

— Možeš ti to dobro ponijeti, a ako nećeš, onda ćeš umrijeti! — tutnjio je mukli glas, a lav je stajao otraga na stazi i nije skidao pogleda.

Ibn Jad je posrtao pod teškim teretom. Nije mogao ići tako brzo kao ostali, zaostajao je, a jedini mu je pratilac bio lav. Ali nije dugo ostao sam. Ateja je uvidjela što ga čeka i vratila mu se s mušketom u ruci.

— Ne boj se — progovori. — Nisam tvoj sin za kojim si čeznuo, ali ću te ipak obraniti kao muškarac!

Pao je sumrak kad su se prvi beduini primakli nekom selu. Ušli su u selo i začas bili opkoljeni stotinom ratnika, i to onima kojih su se najviše bojali, Tarzanovim Wazirima.

Zapovjednik ih odmah razoruža.

— Gdje je Ibn Jad? — upita Zeyd.

— Dolazi! — odvrati jedan.

Pogledaše na stazu i ugledaše odmah dvije prilike kako im se primiču. Jedna bijaše muškarac, pogrbljen pod teškim teretom, a druga mlada djevojka. Nisu zapazili velikog lava koga je zakrilila sjenovita šuma.

Zeydu zastade dah, a srce mu prestane kucati.

— Ateja! — poviče, potrči joj u susret i steže je u naručje.

Ibn Jad posrćući uđe u selo. Ugleda ozbiljna lica strašnih Wazira, pade na zemlju, a teret mu pritisne glavu i leđa i gotovo ga zgnječi pod sobom.

Hirfa vrisne i pokaže na stazu. Svi pogledaše u tom smjeru. Veliki zlatni lav pojavi se u selu u krugu logorske vatre, a kraj njega je koračao Tarzan, gospodar džungle.

Kad je Tarzan ušao u selo, Blake mu odmah pristupi i uhvati ga za ruku.

— Došli smo prekasno! — reče tužno Amerikanac.

— Što time mislite reći? — upita čovjek-majmun.

— Princeza Guinalda je mrtva!

— Glupost! — poviče Tarzan. — Jutros sam je ostavio na ulazu u grad Nimmr.

Nebrojeno je puta Tarzan morao uvjeravati Blakea da ne zbija s njime okrutnu šalu. Nebrojeno je puta Tarzan morao ponoviti Guinaldinu poruku: »Ako ga nađeš, reci mu da su mu vrata Nimmra uvijek otvorena i da ga princeza Guinalda čeka!«

Kasno uvečer Stimbol je po Blakeu zamolio Tarzana da dođe u kolibu gdje je ležao.

— Sretan sam! — poviče gorljivo starac. — Smatrao sam da sam vas ubio. To mi nije dalo mira, a sada kad znam da ono niste bili vi, vjerujem da ću se oporaviti.

— Za vas ćemo se dobro pobrinuti, Stimbole — reče čovjek-majmun — i čim se oporavite, odnijet će vas na obalu — a tada ga brzo napusti. Bijaše spreman da ispuni svoju dužnost prema čovjeku koji ga nije poslušao i koji ga je štaviše, pokušao ubiti, ali se nije mogao pretvarati da mu je drag.

Ujutro su se svi spremali da napuste selo. Dvanaest Wazira otprati Ibn Jada i njegove beduine do najbližeg Galla-sela, a tu su ih namjeravali predati u ruke Galla-ratnika koji će ih, bez sumnje, prodati u Etiopiju kao robove. Zeyda i Ateju ostaviše jer su zamolili Tarzana da ih primi u službu.

Stimbola su četvorica snažnih Wazira ponijela u nosiljci na jug u Tarzanovu zemlju. Druga četvorica ponijela su blago Grada Groba.

Blake, opet u žičanom oklopu, uzjaše velikog bojnog konja dok su svi ostali bili spremni da krenu iz sela na jug. Kraj Blakea stajaše Tarzan sa zlatnim lavom. Blake se sagnu sa konja i pruži ruku čovjeku-majmunu.

— Zbogom, sire! — reče.

— Zbogom? — upita Tarzan. — Zar nećete poći s nama?

Blake zaniječe glavom.

— Ne — reče — vraćam se u srednji vijek i ženi koju ljubim!

Tarzan i Jad-bal-ja ostali su stajati na stazi i gledali su za Sir Jamesom koji je jahao u grad Nimmr, a modro-srebrni stijeg ponosno mu se vijorio na vrhu velikoga koplja.

Izdaje
»EPOHA«
izdavačko, Štamparsko i knjižarsko poduzeće
Zagreb, Dolac 8.

Za izdavača
LJUBO GRUBOR

Tisak
GRAFIČKI ZAVOD HRVATSKE
Zagreb, Frankopanska 26

Kao gospodar džungle Tarzan razrješava razne suprotnosti između onih koji su ili kao lovci ili kao avanturisti upali u njegovo područje. On kažnjava zle a spašava dobre. Tako je u posljednji čas spasio lovca Blakea od leoparda, pa obojica pođu, ali svaki na svoju stranu, u potjeru za Arapima. Tarzan pronađe šeika, ali ne i Guinaldu koju je oteo Motlog i odveo u džunglu. Kasnije Tarzan pronađe Guinaldu koju je čuvao lav i odnese je u legendarni grad Nimmr.

